

STON - STARI GRAD

provedbeni urbanistički plan
konzervatorska dokumentacija

zavod za prostorno planiranje i zaštitu
čovjekove okoline općine dubrovnik

Ova konzervatorska dokumentacija Provedbenog urbanističkog plana "Stari-steri grad" sastavni je dio Odluke o donošenju Provedbenog urbanističkog plana "Stari-steri grad" broj: 01-5336/1-88 ("Službeni glasnik općine Dubrovnik" broj 14/88) koju je donijela Skupština općine Dubrovnik na 34. sjednici Vijeća udruženog rada od 15. prosinca 1988. godine i na 34. sjednici Vijeća mjesnih zajednica od 28. prosinca 1988. godine.

Predsjednik
Skupštine općine Dubrovnik

M. M. M. M.

Predsjednik
Vijeća udruženog rada
Vicko Karišević

Predsjednik
Vijeća mjesnih zajednica
Mario Kovačević

Elaborat je rađen na temelju ranijih istraživanja: povijesno-umjetničkih analiza i arhitektonskih i fotografskih snimaka iz 1962-1965. godine, te ažuriranih podataka u jesen 1982., kao radni zadatak stručnjaka Odjela za povijest umjetnosti, pod vodstvom prof. dr. Milana Preloga.

Suradnici: Dr Marija Planić-Lončarić
Mr Biserke Tadić
Ivan Tenšek, dipl. ing.arh.
Mr Davorin Stepinac

Obrada dokumentacije: Ivana Valjato-Vrus, dipl.ing.arh.
Marija Stepinac, dipl.ing.arh.

Fotografije: Krešimir Tadić, dipl.povj,umj.

U Zagrebu, siječnja 1983.

Odjel za povijest umjetnosti Centra za povijesne znanosti potpisao je 4/7.10.1982. sa Zavodom za izgrađivanje Dubrovnika - Sektorom za urbanizam Ugovor o izradi urbanističko-konzervatorske dokumentacije kao dijela Provedbenog urbanističkog plana Stone - Starog grada.

Shodno ponudi i navedenim točkama ugovora, Odjel je izradio Elaborat slijedećeg sadržaja:

- I Povijesno-urbanistički razvoj grada
- II Prijedlozi mjera zaštite objekata i korištenja slobodnih prostora
- III Povijesno-umjetničke i arhitektonsko-urbanističke analize s prijedlozima potrebnih zahvata na svakom pojedinom objektu
- IV Pregledna karta s brojevima blokova i objekata stambene zone i opisima javnih građevina
- V Fotografije (pogledi na grad, prospekti, pojedini objekti, detalji) - umnožene putem fotokopiranja
- VI Elaborat prate, u jednom primjerku, kolorirane karte Stone u mjerilu 1:500:
 - 1.-5. analitičke karte - vrijeme izgradnje objekata
 - vrijednost objekata (valorizacija)
 - visina objekata
 - stanje objekata
 - današnje korištenje objekata
 6. Karta Prijedloga mjera zaštite objekata i korištenja slobodnih prostora.
- VII Poseban prilog su transparent-kopije (kao originali) cjelina i objekata - u jednom primjerku:

1. Arhitektonsko-urbanistički snimak grada - stambenog dijela, u visini prizemlja, u mjerilu 1:100
- 3 nacrti, u 3 sekcije
2. Arhitektonsko-urbanistički snimak grada - gusto izgrađenog stambenog dijela, u visini prizemlja, u mjerilu 1:200 - 1 nacrt (spojene dvije sekcije)
3. Kao pod 2, samo u mjerilu 1:500
4. Arhitektonsko-urbanistički snimak grada - 2 presjeka u mjerilu 1:100:
 - a) ulicom Od Stoviše, s pogledom prema istoku
 - b) ulicom Iva Vojnovića, s pogledom prema zapadu
5. Arhitektonski snimci pojedinih objekata:
 - a) franjevački samostan - tlocrt prizemlja 1:100
- presjek 1:100
 - b) župni dvor - prizemlje, I kat, II kat, presjek 1:100
- pročelje 1:50
 - c) gradska loža - prizemlje 1:50
 - d) gradska česma - tlocrt i pregled 1:25
 - e) stambeni objekt VI-2 - prizemlje i I kat 1:100
- ulična i dvor. fasada 1:50
 - f) stambeni objekt IV-VI- prizemlje, I kat 1:100
- presjek i pročelje 1:50
 - g) stambeni objekt X-1 - prizemlje i I kat 1:100
- presjek i pročelje 1:50
 - h) Knežev dvor - tlocrt prizemlja 1:100
 - i) Župna crkva sv. Vlaha - tlocrt prizemlja 1:100
 - j) Veliki kaštio - tlocrt osnovnog nivoa 1:100
 - k) niz objekata uz potez rekonstruiranog južnog predziđa: kompleks s rekonstruiranim južnim vratima, bivša Općina, trgovina - do radionica - tlocrt prizemlja 1:100
 - l) pošta - tlocrt prizemlja 1:100

POVIJESNO - URBANISTIČKI RAZVOJ GRADA^x

Nakon kupnje Pelješca 1333 g. Dubrovnik je u vrlo kratkom vremenu učinio nekoliko važnih zahvata na tom području.

Izgradnjom fortifikacionog poteza - tzv. Velikog zida odijelio se od Zahumskog zaleđa (glavne točke; Veliki kaštio u Stonu, Podzvizd u sredini obrambenog poteza i Koruna u Malom Stonu).

Na rubnim točkama ovog velikog poteza zida, na predjelu prevlake osniva dva grada - Ston i Mali Ston, te svaki posebno utvrđuje i povezuje cestom (1335 - 1352). Obnavlja i proširuje stonske solane, koje su mu u privrednom i trgovačkom smislu vrlo mnogo značile. Organizira uz ostalo i prijevoz soli iz Malog Stona do Neretve i dalje u unutrašnjost.

Zemlja na cijelom poluotoku, kao i gradilišta u dva novo osnovana grada podijeljena je među vlastelu (1334, 1335 g.). Tako je organiziranom akcijom i uklapanjem u šire okvire Dubrovnika cijelo ovo područje vrlo brzo promijenilo način života i privređivanja.

-
- ^x - osnovna literatura
- L. Beritić, Stonske utvrde, Dubrovnik 1958.
 - D. Beritić, Ston 1974.
 - Dr C. Fisković, Prvi poznati dubrovački graditelji, Dubrovnik 1955.
 - Dr C. Fisković, Naši graditelji i kipari XV i XVI st. u Dubrovniku, Zagreb 1977.
 - Dr A. Badurina, Franjevački samostani na dubrovačkom području, Zagreb 1974.
 - Dr M. Plenić-Lončarić, Planirana izgradnja na području Dubrovačke republike, Zagreb 1980.

Ston se nalazi na podnožju brda Podzvizda, okružen solanama, velikim poljem i plićakom izduženog morskog zaljeva. Orijevitiran je prema jugu, veći dio grada je u potpunoj ravnici, a manji na kosini brijege. Grad je izgrađen zapadno uz potez Velikog zida, koji u južnom dijelu završava zdanjem Velikog kaštela.

Grad je organiziran tako, da mu je jezgra kontinuirano sastavljena od stambenih zona (jedino raster ulične mreže ulazi u ove zatvorene, čvrste dijelove), a objekti javne namjene, kao i veće javne površine, pridodane su joj sa strane.

Već 1335 g. Ston je podijeljen na 15 osnovnih dijelova-desena-desetina, koje su zatim podijeljene na manje dijelove, a između njih su ravni potezi ulica. Iste godine je određeno, da se izgradi drveni Knežev dvor. Ubrzo zatim (1336 g.) donijeta je odluka, da se u oba grada izgradi 150 kuća površine 3x2 sežnja.

U ovoj prvoj varijanti Ston je imao 15 blokova i bio je vrlo sličan Malom Stonu, koji je podijeljen na isti broj blokova, samo su ovi posljednji površinom nešto manji.

Međutim uskoro se Ston proširuje na zapad. Već 1349 g. spominje se gradnja Franjevačkog samostana (a nešto ranije gradnja crkve sv. Vlaha).

1370 g. odlučeno je, da se zapadno uz jezgru od 15 stambenih blokova, izgrade tri niza po 10 kuća (veličine 6-8 m), te da se na općinskom zemljištu učine 4 ulice od 1,5 sežnja.

Nešto ranije - 1358 g. (godine oslobođenja od venecijanske vlasti) određena je i širina ulica u Stonu. Svi potezi u smjeru sjever-jug trebali su biti široki 3 sežnja, a oni istok-zapad 1 sežanj (204,82 cm).

1394 g. vrši se u Stonu ponovna izmjera granica pojedinih desena. Većina desena-blokova su veličine 14x17 ili 18 sežanja. Iz ove akcije potječe i popis glavara pojedine desetine. U tom dokumentu dane su i upute za širinu **ulica**: najistočnija - Duga treba biti širine tri sežnja, iste su širine druga i treća u smjeru zapada počevši od linije Velikog zida, dok četvrta ulica Od Stoviša, koja je postala granična prema parcelaciji nizova (1370 g.) mora biti nešto uža t.j. 2 sežnja. Spomenute su i poprečne ulice, one u smjeru istok-zapad, tako Placa širine 4 sežnja (a ispred općinske kuće 3 sežnja), ostale ulice ovog smjera, kao i ranije 1 sežanj. Određena je i ulica, koja ide prema Franjevačkom samostanu, te ona, koja od crkve sv. Nikole ide prema sjeveru.

Zemljište sjeverno od reguliranih dijelova (I-1335, II-1370 g.) je općinsko. Na ovim terenima postoji i danas cijeli niz zidova kuće, kasnije napuštenih i srušenih, za koje međutim postoje dozvole za gradnju u uputama i odredbama dubrovačkih vijeća.

Oni, koji su izgradili kuće plaćaju općini najam za zemljište. U Ordo Stagni, među ostalim odredbama nalazimo jednu iz 1470 g. koja govori o naseljavanju sjevernih dijelova grada. Radi sigurnosti i bolje obrane (pad Carigrada pod Turke 1453) traži se od ljudi iz Stonskog polja (Vina, Česvinice i obronaka Podzvazda), da se s obiteljima povuku u Ston. Za naseljavanje **i** izgradnju kuća predlažu im se tereni sjevernog predjela grada i parcele veličine 28-30 x 10 lakata (1 lakat = 51,20 cm). Za zemljište isto tako moraju godišnje plaćati najam općini. Međutim ovaj sjeverni dio grada nije bio gusto izgrađen, kao donji dio, koji je parceliran tokom XIV st.; ovdje su kuće bile izgrađene između vrtova, manjih dvorišta.

Dugo vremena se mislilo, da je grad, potreban samo jedan zid - i to onaj veliki, koji ga je povezivao preko brda s Malim Stonom, međutim tokom XV st. (početak 1407 g.) grad počinje izgrađivati kompletnu fortifikacionu opnu u obliku peterokuta. I potezu gradske zida u blizini Kaštela postojala su dvojavrata - vrata od Zaučja na istočnom zidu i Poljska vrata na južnom. Treća zapažna vrata u blizini franjevačkog samostana postojala su neko vrijeme (1407-1440 g.) i tad su zazidana. Van grada, na potezu zida, koji je štitišolane, bila su Morska, Lučka vrata.

Izgradnjom zida stvoren je veliki prostor uz pravokutnu gradsku jezg planiranu tokom XIV st. Zidine XV st. prešle su na sjero-istočnom dijelu preko već izgrađenog prostora jeog srednjovjekovnog bloka.

Kod analize gradskog tkiva Stona možemo, znači ustanoviti tri osnov tipa organiziranja stambeno-gospodarskih objekata. Najprije (sredina XIV st.) način zastupljen je u prim. u 15 pravokutnih blokova grada. Vlasnici građevinskog prostora su vlastela, stanovnici su seljaci, koji su različitijim tipovima ugovora vezani za istu vlastel. Izgradnja je vrlo gusta, do središta blokova dolazi vrlo uskim potezom slijepog prilaza, dvorišne ili druge zone ne postoje. Drugi tip planiranja potječe iz 15. g. (nizovi zapadnog dijela grada). Vlasnik gradskog tkiva je u ovom slučaju općina, a stanovnici, zapravo vlastel. nići kuće su kolonisti, koji imaju vojnu dužnost oblika grada. Svaka parcela je izravno vezana na potez glavne ulice (ne postaje više slijepi prilazi i gusto izgrađena središta pravokutnih blokova). U osnovi svi su objekti jednako veliki, znači postaje tipski odnosi na parcelaci ji zapadnog dijela grada. Treći način organiziranja stambenih zona u gradu unutar zidina potječe iz

razdoblja XV i XVI st. To je način tzv. "rahlog" vezivanja objekata uz vrtove i dvorišne plohe. Taj pomalo ladanjski način zauzima sjeverne padine grada, koje tokom XIV st. nisu bile planirane, isto tako i zapadne dijelove u smjeru prema franjevačkom samostanu. U ovom razdoblju i samo tkivo velikih pravokutnih, srednjovjekovnih blokova doživljava transformacije. Preko središnjih dijelova blokova probijaju se ulice i to najčešće kao produžeci slijepih prilaza. U ovom razdoblju izgrađen je i "kameni" Ston, koji je zamjenio "drveni" grad sredine XIV st. (u tom ranom razdoblju, kao kamena zdanja osim fortifikacija postoje samo sakralni objekti, te ostatak pojedinog zida neke jače vlasteoske zgrade). Izgrađuju se renesansne kuće-skromnije palače, Knežev dvor, zgrada kancelarije, gradska loggia, biskupski dvor, objekt česme, popločuje se potez glavne ulice-trga-Place.

Već kod najranije organizacije-planiranja grada bila je stambeno-gospodarska jezgra okružena **javnim** objektima. Objekti javne namjene nisu postojali unutar osnovne stambene zone (jedino je objekt bolnice izgrađen u zapadnom dijelu stambenih zona), oni su njoj samo pridodani. Tako u južnom dijelu grada, uz potez Place postoji objekt Kneževa dvora, crkve sv. Vlaha, zgrada glavne straže - loggie vezana uz zidine, luža ribarnice vezane uz južni potez zida, sat - kula (kasnije srušena), šandarac, česma. Na sjevernom dijelu Place, znači na rubnim dijelovima stambene jezgre grada postoje isto javni sadržaji - zgrada kancelarije, stambeni objekti za desetine (objekti manjih kasarni izgrađeni početkom XVI st. u južno-zapadnom dijelu ulice od Stoviša), te biskupski dvor.

Na zapadne strane grada odijeljeno je veliko zdanje crkve sv. Mikole i franjevačkog samostana.

kova ima sve više ruševina, one postaju vrtovi, dvorišta (u prvotnoj fazi razvoja grada, u doba velike gustoće nastanjenosti, vrt je postojao jedino uz objekt biskupskog dvora). Rubni dijelovi steambene jezgre propadaju još brže. To je vidljivo na planu grada iz 1843 g. na kome su istočni dijelovi grada, isto kao i sjeverni i zapadni prepušteni rušenju ili prikazani kao uredni perivoji podijeljeni šetnim stazama.

Ovom urušavanju dodano je u drugoj polovici XIX stoljeća i početkom XX st. i pravo rušenje. Tako je srušen južni dio Velikog zida na istočnom dijelu grada te cijeli potez južnog zida i njegovog predzida orijentiran polju. Do grada su došli daleki odjeci "osuvremenjivanja" historijskih jezgri, njihovo "otveranje" i "ozdrevljenje" bez privrednog zaleta onih središta, koja su taj način uvela (Beč, razdoblje austrijske vladavine). Na mjestu poteza gradskog zida i kule izgrađena je zgrada općine, koja svojom visinom i frontalnom pozicijom simbolizira stavove svog razdoblja.

Slijede rušenja tokom II svjetskog rata, obnova sredinom stoljeća, potres, izgradnja malog naselja van grada, uz obalu zaljeva, kao građevinski prilog daljnjem rušenju, napuštanju grada.

Vredanje gradu i njegovim vrijednostima, počelo je međutim djelovanjem Lukše Beritića i Zavoda za zaštitu spomenika kulture.

PRIJEDLOZI MJERA ZAŠTITE OBJEKATA I KORISTENJE SLOBODNIH PROSTORA^x

Provedbeni urbanistički plan Stone, kao podloga dugoročne urbanističke politike, treba predložiti najoptimalnija rješenja obnove, zaštite i prezentiranja grada (u povijesnom smislu) i njegove uže okolice.

Zadatku izrade Provedbenog urbanističkog plana pristupa se dosta kasno, jer je za očekivati bilo - obzirom na izuzetnu vrijednost grada, sklopa u obrambenom smislu - da će ovaj svojevrsni zakon ponašanja u izgradnji i čuvanju biti donesen već puno ranije; dogodilo se dosta promašaja, koje će sada utoliko teže biti ispraviti.

Ostvarivanje ciljeva Provedbenog urbanističkog plana nezamislivo je bez aktivnog sudjelovanja građana, bez prihvaćanja određene urbane discipline, koja može ponekad ograničiti parcijalne, kratkoročne interese, ali zato osigurava dugoročni razvoj i bolji život grada u cjelini.

Ston, kao vrlo vrijedan i zanimljiv primjer planiranja jedne gradske površine - sredine XIV stoljeća, treba se čuvati u cjelosti.

- Grad je od okolnog prostora odijeljen linijom srednjovjekovnog, obrambenog zida.

Vanjski, okolni prostori uz gradsku jezgru ostaju prazni, neizgrađeni.

^x Ovaj tekst prate: karta Grafički prikaz prijedloga mjera zaštite i mogućnosti korištenja slobodnih prostora, te tekstovi i analitičke karte Povijesno-umjetničkih i arhitektonskih analiza svih objekata u Stonu.

Primjeri započete stambene izgradnje na potezu prema Malom Stonu, te oni u blizini zapadnih gradskih zidina, začuđuju načinom odobrenja lokacije za izgradnju novih objekata. Ova izgradnja u neposrednoj blizini grada neshvatljivija je još i više, kad se prisjetimo svih oštrih ritika, koje su šezdesetih godina upućene na račun podizanja novog naselja jugoistočno od jezgre ili pak još daleko ranije na istovjetne promašaje, koji su se dogodili u neposrednoj okolini Dubrovnika-Starog grada (Pile, Ploče). Izgrađena zona južno od grada, uz plohu solane, traži također neophodne zahvate uređenja.

Prostori između gusto izgrađene gradske jezgre i peterostrane opne obrambenog zida mogu se podijeliti, u načinu razmatranja problema izgradnje i namjene, na dva, posve različita dijela: sjeverni dio na padinama brda iznad izgrađene jezgre grada i kompleksa franjevačkog samostana i crkve, te južni dio rahlo izgrađenog prostora, sa objektima isključivo javne namjene.

Sjeverne padine čuvaju i danas ostatke nekadašnjih dijelova grada, koji su tokom vremena napušteni, rušeni, danas uglavnom zarasli u guštike. U produžetku guste blokovske izgradnje postoje ostaci stambeno-gospodarskih objekata triju najsjevernijih, pravokutnih, srednjovjekovnih blokova. Njihove se južne granice nalaze uz ulicu Od Minčete. Ulice između tih nekadašnjih blokova dijelom su sačuvane (ulica Iva Vojnovića i Marina Držića), dok se u produžetku prema sjeveru tek naziru unutar obraslih vrtova. Ulica Od Stoviša ili produžetak ulice Od ošpedala još su u funkciji.

Predložimo izgradnju u sjevernim dijelovima dvaju blokova između ulice Od Stoviša i Iva Vojnovića, i to tako da izgradnja lijevog bloka zauzima čitavu površinu bloka, a desnog samo uz ulicu Marina Držića, obzirom da je pretprostor crkve sv. Liberana definirao završetak ulice Iva Vojnovića, a i zbog usklađivanja granice istočnih blokova u odnosu na liniju sjeveroistočnog gradskog zida.

Površina, koju omeđuju ulice od ošpedala i Od Stoviša, sjeverno od ulice koja vodi prema kompleksu franjevačkog samostana, a u nastavku izgrađenih nizova, treba sagledati ne samo kao mjesto dopune izgrađenim objektima u vidu interpolacije, već kao rekonstrukciju cijele površine. Gornja granica izgradnje predviđa se u istoj visini kao završetak bloka desno, a negdje po sredini bloka bilo bi potrebno ostvariti nastavak ulice Od Minčete.

U sjeverozapadnom, slabo izgrađenom dijelu grada, između ulice Od Ošpedala i nekadašnje ulice, koja je od franjevačke crkve išla prema sjevernim zidinama, postojala je izgradnja "ladanjskog" tipa tokom XV i XVI st. A to znači izgradnja objekata, ogradenih vrtnim ogradama, udaljenih ponešto jedni od drugih. Očuvani potezi kamennih zida, pokazuju ostatke lokacije ovih zdanja, koja su danas korištena u gospodarske svrhe. Načini skromnih zahvata adaptacija imaju karakter pravog predgrađa u lošem smislu te riječi (upotreba betona, salonita na zdanjima garaža, staja i sl.). Radi neposredne blizine izgrađene na zdanjima garaža, staja i sl.). Radi neposredne blizine izgrađene jezgre grada, kao i izrazite spomeničke grupacije franjevačke crkve i samostana, ovaj dio treba veoma pažljivo rješavati.

Za razliku od gusto izgrađenog srednjovjekovnog stambenog dijela, gdje su blokovi i ulice pravilno sprovedeni, u južnom dijelu grada formirali su se prostori sa

prilično rahlom izgradnjom javnih **gradskih** objekata, koji svojim međusobnim odnosima ne definiraju urbane prostore - trgove, kakvi su inače karakteristični za povijesne sredine.

Analizirajući urbanističku situaciju prije rušilačkih intervencija u XIX i XX st. uočavamo da je linija južnog obrambenog zida bila koso položena u odnosu na smjer pravokutnih blokova. Uslijed toga su se pojavila dva odvojena dijela javnog gradskog prostora, spojena tek uskim prolazom na mjestu kod biskupske **palače**, zbog čega je također trebalo skositi i južne rubove ovog i susjednog bloka. Iako se u novije vrijeme rekonstrukcijom južnog poteza predziđa uspјelo zatvoriti grad, bez glavnog unutarnjeg zida, i dalje su poremećeni međusobni prostorni odnosi, pa uslijed toga još uvijek doživljavamo nedefiniran prelaz sa glavnog trga-ulice Place prema Poljani Lukše Beritića.

Jednako tako i rušenjem dijela istočnog gradskog zida na potezu od kule Barabanata do Velikog **kaštela** javili su se znatni prostorni-oblikovni problemi u slici grada. Zatvoreni stambeni blokovi duž najistočnije ulice i uz Placu oblikuju jasan rub zgusnute srednjovjekovne jezgre, ali pri tom pružaju krivi dojam o veličini grada, kojem kao da organski ne pripadaju najvažniji javni prostori između loggie, župne crkve, Kneževog dvora i Velikog **kaštela**. Na taj način postaje nekad obzidan srednjovjekovni grad rastvoren i nedefiniran upravo na mjestu, gdje su se smestile najvažnije centralne funkcije.

Na katastarskoj karti iz XIX st. jasno je označena linija tog dijela obrambenog zida, te položaj i širina gradskih vrata, koja su se nalazila neposredno uz južnu stranu Glavne straže (loggie), dok je visina zida vidljiva na jednoj fotografiji iz istog vremena. Nastoje-

ći rješiti prostorno-oblikovne probleme tog dijela grada, a uz istovremeno raspolaganje relevantnim elementima stanja prije rušenja, predlažemo rekonstrukciju gradskog zida na potezu od kule Barabanata do Velikog kaštela, i dalje na zapad, do već prije rekonstruiranog predziča. Ovaj zid trebao bi biti visok kao postojeći ogradni zidovi unutar blokova (cca 2-2,5 m), a na dijelu neposredno uz Veliki kaštio predvidjeti prolaz za najnužniji automobilski promet u grad. No, detaljnije rješenje ovog zahvata bilo bi predmetom jedne posebne studije.

Degradacija javnih objekata i otvorenih prostora na kojima se nalazila većina centralnih gradskih sadržaja, odvijala se osim građevinskim intervencijama (mahom rušenjem) isto tako negiranjem ovih sadržaja i unošenjem takvih, kojima nema mjesta u središtu povijesne aglomeracije.

Prema tome, rješavajući ovaj dio grada, moramo isto kao i kod stambene zone predvidjeti reorganizaciju postojeće namjene javnih objekata i nove građevinske intervencije.

U razmatranjima situacije, kao i u prijedlozima, podijelit ćemo javne gradske prostore duž južnog zida u dvije skupine: istočni dio, od nekadašnjeg istočnog zida do biskupske palače, gdje su smještene sve najvažnije javne funkcije, i zapadni dio, od biskupske palače do zapadnog zida grada, južno od kompleksa franjevačkog samostana, danas poljana Lukše Beretića.

Promatrajući prvu grupu, uočavamo da centralno mjesto zauzima Knežev dvor, od kojega se istočno prema Glavnoj straži i župnoj crkvi formira jedan, a zapadno do Poljane Lukše Beretića drugi javni gradski prostor. Na osnovu austrijske katastarske mape iz XIX st. možemo konstatirati, da je stara župna crkva svojom dužinom više zatvarala pa i definirala ovaj gradski trg. Današnju crkvu,

zbog njenog oblikovanja i neadekvatne obrade teško je uskladiti sa povijesnim objektima koji ju okružuju. No ipak, u uređenje ovog trga neophodno je odstraniti provizorne objekte, kako bi se korpus crkve koliko-toliko "približio" ovome prostoru.

Po svom volumenu i položaju, najdominantnije mjesto u ovom dijelu grada zauzima tvrđava Veliki kaštio. Nažalost, rušenjem gradskih zidina u pravcu sjevera i zapada, objekt je izgubio svaku organsku povezanost s gradom kojemu je pripadao, pa jednako tako kao loggia i časma zauzima sada nelogičan prostorni odnos prema svojoj okolini. Od "urbanih funkcija" odvija se danas oko njega jedino automobilski promet i parkiranje vozila, a on sam služi kao gradsko smetlište. Obzirom na vrlo visoku spomeničku vrijednost, kao i prostorne mogućnosti, tvrđavi bi trebalo namijeniti takve društvene sadržaje, koji bi bili znatno više vezani uz posjete i turističko razgledavanje grada. Okoliš Kaštela neophodno je također pažljivo urediti, i to u skladu s njegovom izvornom obrambenom namjenom. Pristup automobila u grad i dalje je nužan, ali ga treba svesti na najmanju moguću mjeru, tek toliko da se zadovolji snabdjevanje i omogućće hitne intervencije, dok parkiranje treba pod svaku cijenu odstraniti. U tu svrhu mogu se povoljno iskoristiti slobodne površine istočno od glavne ceste, što bi ipak trebalo riješiti u cjelini sa rješavanjem prometa do Stona i od Stona za Pelješac. Najneposrednija okolina tvrđave, kako unutar grada, tako i izvan njega, treba se urediti samo travnatim površinama, budući da svako "uljepšavanje" sa raznim nasadima nije u skladu sa stro-

gim karakterom ovog obrambenog objekta.^x

Jačim aktiviranjem zgrade Kneževa dvora u smislu kulturnog i društvenog središta grada reaktivirat će se danas vrlo zapušteni dio s njegove južne strane. Ovaj prostor zatvara s istoka pročelje župne crkve, s juga rekonstruirani južni zid, a usred njega smješten je stup za zastavu (štandarac). Zapušten izgled partera samo potencira dojam degradiranosti javnih površina, pa su u tom pogledu također potrebni zahvati uređenja.

Rekonstrukcija južnog gradskog zida u osnovi je vrlo dobar urbanistički zahvat u cilju uspostave izvorne povijesne situacije. Ali, nažalost, istovremeno su se ovdje pojavili i najveći nesporazumi, kako u oblikovnom smislu, tako i u određivanju namjene. Pokazalo se, da se kroz rekonstruirana južna vrata odvija vrlo živ pješački promet iz smjera Stonskog polja, pa bi iz tog razloga trebalo ovdje predvidjeti takve uslužne sadržaje, koji su prikladni kod ulaženja i izlaženja iz grada, kao na pr. prodaja štampe, turistička agencija, pošta i sl. Činjenica, da je na tom mjestu oduvijek bila ribarnica, nameće nam zaključak, da je treba i dalje ovdje zadržati (iako bi taj sadržaj trebao biti vezan uz ukupnu opskrbu). Sadašnji izgled unutarnje fasade ovog rekonstruiranog poteza nije prihvatljiv i u tom pogledu treba svakako pronaći rješenje, koje bi bilo primjerenije ambijentu unutar grada.

Premda zgrada bivše Općine, a danas Mjesnog ureda nije nimalo uspješna intervencija nakon rušenja bes-

^x Hortikulturno rješenje na javnim gradskim površinama trebalo bi također podvrći jednom smišljenijem uređenju, jer neuređen parter i razmještaj visoke vegetacije bez ikakve koncepcije unose još veću zbrku u ove ionako nedefinirane prostore. U tom pogledu, povoljnija je situacija na Poljani Lukše Beretića, gdje je uočljiv pokušaj unošenja reda u ozelenjavanje.

tiona Torjun, ipak je treba prihvatiti kao neminovnu stvarnost, proizašlu iz stava onog vremena. Sretna je okolnost, da se zgrada svojom arhitekturom i gabaritom ne nalazi u neposrednoj blizini srednjovjekovnog stambenog tkiva grada, već je dosta izdvojena, u sklopu ionako rahle izgradnje javnih objekata. Sadašnja namjena kao administrativni i upravni centar vrlo je prihvatljiva, a da bi se u nju uključile još poneke službe, potrebno je iz prizemlja odstraniti postojeći ugostiteljski pogon, za koji predlažemo prikladnije mjesto.

Postojeća izgradnja zapadnije od općinske zgrade, duž rekonstruiranog obrambenog predziđa, sve do tvrđave Arcimon, također traži neminovno građevinske intervencije i reorganizaciju javnih sadržaja. Ako su u istočnom dijelu gradskog središta koncentrirane kulturne i administrativne funkcije, za ovaj dio predlažemo koncentraciju većih trgovačkih i ugostiteljskih usluga, ne zanemarujući pri tom ni disperziju manjih radnji unutar stambenih blokova.

Prizemni objekt u kamenom zidu, koji se s istočne strane nadovezuje na zgradu općine, bio je u početku namijenjen ugostiteljskoj svrsi. Premda ne baš velike ambijentalne vrijednosti, ipak je projektiran za tu namjenu, pa bi mu je trebalo i vratiti, s time da bi se u tu svrhu mogao koristiti i dio otvorenog prostora zapadno od gradske česme.

Najradikalniji zahvat predlažemo na preostalom dijelu, odnosno na potezu današnjih radionica, uključujući tu i zgradu pošte. Obzirom na stanovitu buku, kao i na teretni promet kod dopreme i otpreme materijala, današnjim sadržajima nije nikako mjesto unutar gradske jezgre, tim više što je i sama izgradnja posve bezvrijedna u ambijentalnom smislu. Ovdje bi trebalo organizirati glav-

ni snabdjevački i usluženi centar, dijelom u zatvorenom, a dijelom u poluotvorenom prostorima (na pr. tržnica). Rušenjem potpuno neuklopljenog objekta pošte oslobodio bi se prilaz do tvrđave Arcimon, na kom bi se mjestu mogao osnovati jedan od ulaza na gradske zidine. U sklopu ovih rješenja trebalo bi sagledati i uređenje Poljane Lukše Beretića, najvećeg slobodnog javnog prostora unutar grada. Ovdje nije bilo nikad izgradnje, niti je se ne smije predvidjeti, ali isto tako ne smije se forsirati uređenje poput gradskog trga. Kod uređenja partera treba svakako respektirati rekonstruiranu markaciju dijela unutarnjeg glavnog obrambenog zida. Poljana bi uz trgovine i tržnicu s jedne strane, i visokog ogradnog zida franjevačkog samostana s druge, mogla adekvatnim uređenjem zadržati izgled pučkog okupljališta, te omogućiti druženje ljudi sa svim karakteristikama lokalnih običaja.

Zahvati unutar stambene jezgre grada mogu se u osnovi grupirati u dvije skupine:

- zahvati organizacije ili namjene
- građevinski zahvati

Organizacioni zahvati potrebni su na cijeloj površini grada, a s obzirom na posebno loše stanje u sjevernom dijelu grada, nužno je taj dio revitalizirati. Današnje stanje pokazuje jače grupiranje stambene namjene u južnom dijelu, a na krajnjem rubu uz Placu koncentraciju jednog dijela javnih sadržaja. Sjeverni dio je, nakon zamiranja svih oblika gradskog življenja prepušten propadanju, bilo u vidu napuštanja objekata ili u njihovu pretvaranju u gospodarske, pomoćne (skladišta, staje, kokošinjci i sl.).

Zahvati revitalizacije uključuju prvenstveno o b n o v u s t a n o v a n j a u objektima, gdje je ono zamrlo. Ponovnim obilaskom svih objekata u gradu

(jesen 1982), ustanovljen je veći broj takvih, koji u prizemnim dijelovima imaju skladišta, a viši katovi su prazni i zatvoreni. Uz stalnu stambenu namjenu, predlažemo i cijeli niz objekata za turističku namjenu, znači objekte za povremeni smještaj, bez obzira da li se radi o pratećim zgradama vezanim uz postojeći hotel u jugoistočnom dijelu grada, ili o sezonski nastanjenim objektima, tzv. weekend kućama.

Kod predlaganja lokacija i objekata za stalnu stambenu namjenu, koja podrazumijeva kvalitetno, suvremeno stanovanje, odabirana su mjesta uz široke i svjetle ulice i veće zelene površine, dok u dijelovima s uskim poprečnim ulicama i slijepim prilazima u srednjovjekovne blokove predlaže se privremeni, sezonski boravak.

U smislu oživljavanja grada predlažemo kao jedan od oblika i intenzivniji turistički obilježak karakterističnih primjera stambene arhitekture Stona. Ovaj obilježak trebalo bi promatrati u širem kontekstu posjećivanja i razgledanja znamenitosti dubrovačke regije, kao povijesno-geografske cjeline. Premda Ston i Mali Ston, jednako tako kao na pr. Cavtat ili Rijeka Dubrovačka, svojim bogatim graditeljskim naslijeđem još i danas svjedoče o jednoj izuzetnoj organizaciji života i rada u nekadašnjoj Republici, nisu do sada našli mjesta u organiziranim turističkim itinerarima.

Veći dio objekata (IV-6, VIII-16, V-1, VI-2, IX-6, XIV-3, XIII-8, XVIII-2), vrlo vrijedne i zanimljive stambeno-gospodarske i stambeno-obrtničke arhitekture postoji u središnjim i sjevernim dijelovima grada. Uz program obilaska, te navođenja svih karakteristika stanovanja tokom XIV, XV, i XVI st., trebalo bi organizirati manje etnografske zbirke u pojedinim dijelovima unutrašnjo-

sti, prikazati kulturu stanovanja (makar i XIX st.), dok bi konobe u prizemnim dijelovima ovih objekata trebalo namijeniti specifičnoj lokalnoj ugostiteljskoj ponudi. U nekim prizemnim prostorima ovih objekata trebale bi postojati male trgovine, vezane uz turističku namjenu.

U nizu građevinskih zahvata unutar osnovne jezgre Stona navodimo kao prvo - i n t e r p o l a c i j e . U gradu postoji cijeli niz dvorišta, vrtova na mjestima ranijih stambenih objekata, a najčešće na rubnim dijelovima grada. Takvi prostori imaju vrlo često kameni ogradni zid, koji je prezidan od kvadara osnovnog zida nekadašnjeg stambenog objekta, bez tragova otvora i bez unutar-nje podjele. Spomenuli smo poimence sve prostore, za koje smatramo, da je interpolacija neophodna. Rukovodili smo se urbanističkim zakonitostima ovog, strogo planiranog srednjovjekovnog grada. Predložili smo zadržavanje linije blokova i nizova, održavanje uglovnih pozicija, ali smo isto tako uključili i zone manjih vrtnih ploha, terase, uređenih zona dvorišta u središnjim dijelovima nekad gusto izgrađenih blokova.

Površine v r t o v a predložili smo i u unutrašnjim dijelovima nekih ruševnih objekata u središtima blokova. Kod takvih primjera međutim, neophodno je čuvanje osnovnog formata parcele, koje se postiže obnovom i konzervacijom obodnog zida ruševine.

Druga grupa građevinskih zahvata vrši se u okviru r e k o n s t r u k c i j a . U tu grupu ulaze objekti, koje je nužno sanirati, koji su u većoj ili manjoj mjeri ruševni, a predlažemo ih za stalnu ili povremenu stambenu namjenu. Neki od spomenutih objekata imaju sve elemente potrebne za obnovu, dok drugi imaju na pr. samo očuvano prizemlje, a predlaže se dizanje objekta do visine jedno ili dvokatnice.

U svim navedenim primjerima neophodno je konzultiranje konzervatora arhitekta i povjesničara umjetnosti^x. Bez takve pažljive rekonstrukcije možemo postići "obnovu" kao kod objekta 5 u bloku XI (ulica Marina Držića). Takvo "obnavljanje" renesansnog objekta spomeničkog karaktera je upravo neshvatljivo i pored postojanja raznih općinskih službi.

Osim pažljivih pristupa u zahvatima rekonstrukcije, nužno je upozoriti i na osjetljivost zahvata interpolacije. Za svaki pojedini objekt potrebno je konzultiranje, kao i odobrenje Zavoda za zaštitu spomenika kulture u Dubrovniku.

U grupu građevinskih zahvata spadaju i popločenja ulica, te njihovo održavanje. Veći dio uličnih poteza su nedavno asfaltirani i popločeni kamenim pločama. Želimo upozoriti na ortogonalni način slaganja ploča, kao ispravan, a način slobodnog slaganja nepravilno lomljenih ploča, kao strani način, kojega nikako ne bi trebalo ponavljati. Unošenje pak betonske površine (kao u slučaju istočnog dijela ulice Od Minčete) smatramo nedopuštenim.

U sjevernom dijelu ulice Marina Držića postoji ulično popločenje od tanjih kamenih ploča slaganih u okomite pruge, između postoji mreža pruga od opeka i ispuna od oblutaka. Čuvanje ovog popločenja važno je kao i čuvanje zaštićenog objekta.

Proces obnove Stona bit će dugotrajni rad, koji se treba temeljiti na pažljivom studiranju čitavog tkiva grada i pojedinih objekata, i timskom radu svih zainteresiranih na rješavanju problema, koji će se pojavljivati. Jedino tako možemo očekivati njegovu uspješnu obnovu, na opće zadovoljstvo njegovih stanovnika i posjetilaca.

^x Za sve objekte u Stonu postoje opširni, detaljniji opisi, koji su pohranjeni u Zavodu za zaštitu spomenika kulture u Dubrovniku.

CITTA' DI STAGNO

PRVA SLUŽBENA IZMJERA 1837 GODINE
 REAMBULACIJA IZVRŠENA 1879 GODINE

BLOK I - objekt 1.

- Objekt je izgrađen u jugo-istočnom dijelu grada, u blizini nekadašnjeg istočnog poteza gradskih zidina, te u blizini gradskih vratiju i gradske lože. Uz njegovu južnu fasadu proteže se Placa - glavni, javni otvoreni prostor Stona.
- Namjena - nekoć stambena, sada prostori hotela. Visina objekta dva kata.
- Stanje - dobro, no održavanje bi trebalo biti u skladu s kategorijom hotelskog prostora.
- Današnji objekt je nastao spajanjem nekoliko osnovnih građevinskih čestica, tlocrt je pravokutnog oblika, vertikalna komunikacija postoji u zapadnom dijelu zgrade. Prostor prizemlja - nekoć trgovačka namjena, sada prostor restoranta i kuhinje, te pratećih prostorija.
- Dijelovi zidja objekta, kao i raniji prostorni odnosi pokazuju prvotno stanje izgradnje nekolicine objekata tokom 15 st. Spajanje, te znatnije pregrađivanje na većem dijelu današnjeg objekta izvršeno u razdoblju 17/18 st. Slijedi nedavni zahvat pregradnje za hotelsku namjenu.
- Vrijednost objekta je svakako ambijentalne prirode (volumen, visina, kompozicija fasada, obrada zidnog platna, dijelovi arhitektonske plastike). Unutarnji prostori su svakako trebali biti pažljivije koncipirani obzirom na vrijednost i značaj Stona unutar Dubrovačke regije.

P r i j e d l o g

Kod slijedećih eventualnih zahvata adaptacija posvetiti pažnju organizaciji i opremi unutarnjeg prostora (longitudinalna veza pojedinih manjih prostora na katovima t. j. hotelskih soba na liniju hodnika toliko je neinventivna, da je nikako ne bi trebalo produživati), kao i pratećih vanjskih prostora terasa ispred južne i istočne fasade objekta. S time je svakako vezano rješenje velike površine između lože, kneževa dvora i nešto udaljene župne crkve, kao i prolaza do zgrade Kaštela, koji će vjerojatno biti uključen u ponovno korištene javne sadržaje grada.

BLOK I - objekt 2

- Objekt se nalazi u jugo-istočnom dijelu grada, izgrađen je sjeverno od poteza Place.
- Nekoć stambene namjene, sada hotelski prostori vezani s objektom, koji se proteže istočno (I - 1).
- Visina objekta je dvokatnica, a stanje je dobro (građevinsko stanje), dok manjka pažljivije održavanje, prikladno kategoriji hotelskog prostora.
- Tlocrt zgrade je kvadratnog oblika, ugrađen s tri strane, te jednom-južnom slobodnom fasadom. Umjesto prostora dućana u prizemlju, nakon nedavne adaptacije u hotelske svrhe, ovdje je uređen ulazni prostor i recepcija, kao i manji prateći dijelovi.
- Tip parcele na kojoj je zgrada izgrađena, zatim dio zidja, kao i dio arhitektonske plastike (i u unutrašnjim prostorima) pripadaju fazi gradnje XV/XVI st. Jače pregradnje su nastupile tokom XIX i XX st.
- Objekt je ambijentalne vrijednosti (visina prema okolnim zgradama, obrada fasadnog zida, kao i kompozicione sheme fasade).

P r i j e d l o g

Budući, da je zgrada vezana uz hotelsko zdanje (objekt 1-blok I) predlažemo i isti pristup, kod naknadnih adaptacionih zahvata.

BLOK I - objekt 3

- Zgrada stonske kancelarije izgrađena u neposrednoj blizini Kneževa dvora, župne crkve, lože na liniji nekadanjih istočnih gradskih zidina. Uglovnica na sjecištu Place i ulice, koja vodi do sv. Liberana (ulica Iva Vojnovića).
- Nekadanja namjena stambena i djelomično javna. Danas u prizemnom dijelu prostor banke.
- Visina objekta dvokatna s višim tavanjskim prostorom. Stanje dobro (međustropne konstrukcije, krovnište, novo zidano zidje).
- Objekt je kvadratnog tlocrta, dimenzija, koje se vrlo često sreću u prostoru grada. Trgovački prostor prizemlja dijeljen od gornjih etaža u koje se dolazi stubištem sa zapadne strane.
- Vrlo vrijedan primjer gotičko-renesansnog objekta (XV/XVI st.), koji je pregrađen u drugoj polovici XX st.
- Objekt je spomeničke vrijednosti (volumen, situacija unutar šireg prostora, kompozicija fasada, te osobito pojedini dijelovi arhitektonske plastike).

P r i j e d l o g

Objekt je nedavno rekonstruiran, što znači, da je zahvat na njemu završen i vrlo vjerojatno u skorije vrijeme neće biti podvrgnut ponovnim radovima zadiranja u njegov prostor. Ono međutim, što bi trebalo biti spomenuto, to je izvedba klesarskih dijelova arhitektonske plastike u prizemnom dijelu, poimence na južnoj fasadi. Grubost izvedbe okvira vratiju i prozora trebala bi upozoriti na pažnju neophodnu kod takvih zahvata, pri radu na rekonstrukciji zgrada, koje će slijediti na području grada.

BLOK I - objekt 4

- Zgrada izgrađena sjeverno uz zgradu stonske kancelarije, u jugo-istočnom dijelu grada. Objekt je uglovni, nalazi se istočno od široke ulice (ul. Iva Vojnovića) i južno od poteza sasvim uske ulice. Ovaj uski ulični potez nalazi se u srednjem dijelu velikog pravokutnog gradskog srednjovjekovnog bloka. Kao takav, po svojoj poziciji on spada u kasnija ostvarenja unutar tkiva blokova, kao dopuna osnovne ortogonalne ulične mreže Stona.
- Namjena objekta je stambena, visina je dvokatna. Stanje je osrednje.
- Objekt je pravokutnog tlocrta, najvjerojatnije spaja dvije kvadratne srednjovjekovne čestice - građevne parcele. Vertikalna komunikacija postoji u jugozapadnom uglu.
- Vrijeme izgradnje današnjeg objekta je XIX st. (spajanje manjih čestica, prostorno rješenje, volumen, žbukano fasadno zidje, detalji arhitektonske plastike). Vrlo vjerojatno masa objekta krije dijelove ranijih zdanja na ovom gradskom predjelu.
- Vrijednost zgrade je ambijentalna, unutar užeg prostora izgradnje, kao i unutar vremenskog razdoblja, kad je objekt građen.

P r i j e d l o g

Zamjena betonskih dijelova okvira prozora II kata - kamenim dijelovima.

BLOK Ia - objekt 1

- Prostor nekadašnjih objekata nalazi se u jugo-istočnom dijelu grada, istočno uz potez široke ulice (ul. Iva Vojnovića) i sjeverno uz potez uske ulice, koja se naknadno razvila probijanjem najvjerojatnije slijepog prilaza u središnji dio velikog pravokutnog stambenog, srednjovjekovnog bloka.
- Današnja površina ograđenog vrta bila je nekoć prostor nekolicine stambenih objekata. Zgrade su bile ranije srušene, već na planu iz 1843 g. postoji oznaka vrtne plohe na ovome mjestu.
- Prostor vrta je pravokutan, ograđen zidjem u visini prizemlja. Ovo kameno ogradno zidje je izgrađeno od kvadra s ranijih objekata (XIV, XV/XVI st.).
- Sam vrtni prostor ograđen kamenim zidom ima ambijentalnih vrijednosti.

P r i j e d l o g

Prostor nekadašnjih objekata s pozicijom u središnjem dijelu grada, traži svakako novu izgradnju. Treba međutim odmah na početku upozoriti, da ova, kao i sve ostale nove zgrade u gradu takve vrijednosti kao što je Ston, podliježu vrlo strogim zahtjevima kvalitetnog oblikovanja, te ako se to ne može ili ne želi postići, onda je bolje ne zadirati u zelenilo vrta.

BLOK Ia - objekt 2
" " " 2a

- Zgrada se nalazi na sjevero-zapadnom uglu velikog srednjovjekovnog stambenog bloka, izgrađena je na sjecištu široke ulice (ul. Iva Vojnovića) i uske poprečne ulice (ul. 18. listopada), koja je vodila do linije istočnih gradskih zidina. Istočno uz objekt je vezana terasa i prostor vrta (2a).
- Namjena je stambena s prostorom ljekarne u prizemnom dijelu. Visina zgrade je dvokatna, dok je visina istočne terase jednokatna.
- Stanje objekta je dobro, a isto tako je i održavan.
- Ovaj stambeni objekt zauzima nekoliko ranije građenih prostora kuća, koje ujedinjuje u veći stambeni prostor povezan otvorenim dijelovima vrta i terase.
- Objekt je građen krajem XIX st. Na planu grada iz 1843 g. na ovom dijelu grada se prostirala vrtna ploha. Najvjerojatnije zgrada u svojoj masi čuva stariju strukturu zidja, no to radi žbukanih fasadnih zidova nije vidljivo. Zahvati adaptacije vršeni 1958 g. (dio terase).
- Vrijednost objekta je niža ambijentalna.

P r i j e d l o g

Plohu vrta, koja se nalazi na rubnom istočnom dijelu ansambla oplemeniti, zelenom barijerom odijeliti od cestovne površine, te vezati uz prizemne prostore ispod terase.

BLOK Ia - objekt 3

- Zgrada se nalazi u istočnom dijelu grada, u blizini nekadašnjeg poteza gradskog zida, na rubnom, vanjskom dijelu velikog, stambenog, srednjovjekovnog, pravokutnog bloka.
- Namjena je stambena s radionom u prizemnom dijelu. Stanje je osrednje. Visina objekta je jedan kat.
- Tlocrt je pravokutan s dužom stranom orijentiranom prema liniji uskog prelaza koji je probijen u središnjem dijelu bloka. Na istočnom dijelu I kata postoji prostor terase.
- Objekt je izgrađen sredinom XX st. na dijelu, koji je u planu grada iz 1843 g. označen kao neizgrađen. On najvjerojatnije u masi čuva dijelove strukture zidja ranije građenih objekata, koji su prije rušenja zauzimali ovaj gradski prostor.
- Valorizacija - objekt je neusklađen s okolnim cjelinama.

P r i j e d l o g

Primjer ovog objekta pokazuje kako se ne smije graditi u historijskim jezgrama. Naime oblikovanje mase ovog zdanja s naglašenom horizontalom terase na razini I kata sasvim je strano ambijentu u kojem je građeno, ono se dakle suprotstavlja sredini, a da pri tom nije znalo stvoriti pa i najmanju vrijednost. Ako je način interpolacije takav, onda je zaista najbolje ostaviti zelenilo napuštenih vrtova.

BLOK Ia - objekt 4

- Zgrada je izgrađena u istočnom dijelu grada, na rubnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka orijentiranoj prema nekadanjem potezu gradskog zida.
- Tlocrt objekta je pravokutan s tri ugrađene strane i jednom (uža stranica) orijentiranom na potez ulice (ul. od Zamirja). U razini I kata na istočnom dijelu postoji prostor terase, koji povezuje objekt s onim susjednim na južnom dijelu.
- Namjena je stambena, visina je jednokatna, stanje je loše, kao i slabo održavano.
- Najranija, danas vidljiva faza objekta je XV st. s jakim zahvatima pregradnje tokom XVIII/XIX st, te nedavno vršenim adaptacionim zahvatima susjednog objekta.
- Vrijednost je skromna, niža ambijentalna.

P r i j e d l o g

Prvenstveno radi prostora samog objekta, a onda i radi cijelog istočnog poteza grada bilo bi potrebno oplemeniti cijeli sklop (objekta 3, 4, te vrtnu plohu 2a).

BLOK II - objekt 1

- Objekt je izgrađen u sjevero-zapadnom dijelu velikog pravokutnog srednjovjekovnog bloka, na sjecištu poteza široke ulice (ul. Iva Vojnovića), te poprečne uske ulice (ul. XXVI Dalmatinske divizije), koja je vodila do linije istočnih gradskih zidina.
- Tlocrt objekta je pravokutan s terasom u istočnom dijelu.
- Namjena je stambena, visina jednokatna, a stanje dobro.
- Do nedavno na ovoj parceli bila je vrtna površina ograđena kamenim zidjem, koje je bilo sastavljeno od kvadra sa ranije građenih objekata ovog prostora (XIV i XV st.) i tada je došlo do interpoliranja novog objekta, koji je opet radio stari kvadar na starom prostoru.
- Valorizacija - objekt niže ambijentalne vrijednosti (betonske naglašene spojnice na strukturi zidja, pokrov salonitom, betonski parapetni zidovi vanjskih prostora i.t.d.)

Z a k l j u č a k

U ovakvim slučajevima više nema prostora za prijedlog, jer do novog zahvata neće tako brzo doći, a zaključak je takav: da u visoko kvalitetnim prostornim cjelinama, kao što su ove stonske, ne smije doći do izgradnjeovih objekata, kao načina interpoliranja. Naime, već upotreba salonita, izgrađivanje betonskih parapetnih zidića i zidanje zidja s mrežom betonskih fuga je sasvim dovoljno za takvu ocjenu, a da o prostoru unutrašnjosti nismo ni donijeli sud.

BLOK II - objekt 2

- Nekadanji stambeni objekt, današnja ruševina postoji u sjevero-zapadnom dijelu velikog srednjovjekovnog, pravokutnog bloka. Uža strana objekta orijentirana je na potez široke ulice (ul. Iva Vojnovića), dok su preostale tri strane ugrađene uz susjedne objekte.
- Visina zidja ovog rušenog objekta je na najvišim dijelovima jednokatna.
- Prema strukturi zidja ograde, koja je ujedno zidje oboda ranijeg stambenog objekta, vidljivo je da je zgrada građena u razdoblju XIV/XV st.
- Valerizacija - prostor, kao i prostali dijelovi zidja ruševine su ambijentalne vrijednosti.

P r i j e d l o g

Pravi prostor za interpolaciju uključujući očuvanje zidja, kao i sve dijelove kamenih okvira vratiju, otvora, te arhitektonske plastike unutrašnjosti (cijeli niz očuvanih, vrlo lijepo klesanih konzola).

BLOK II - Objekt 3

- Objekt izgrađen na zapadnoj, rubnoj liniji velikog, srednjovjekovnog pravokutnog bloka, uz potez široke ulice (ul. Iva Vojnovića).
- Tlocrt objekta je pravokutan, ugrađenog tipa (tri strane ugrađene, a jedna uža strana orijentirana na ulični potez). Stubište prigradeno na sjevernoj strani na prostoru srednjovjekovnog slijepog prilaza u središnji, unutarnji dio bloka.
- Visina objekta je dvokatna, namjena stambena, a stanje osrednje.
- Objekt je građen u razdoblju XV/XVI st. na parceli zasnovanoj ranije (XIV st.). Noviji zahvati zadržali u ranije organizirane prostore (garaža u prizemnom dijelu).
- Valorizacija - objekt ambijentalne vrijednosti, vrlo zanimljiv kao tip renesansne pregradnje unutar sklopa srednjovjekovnih gradnji.

P r i j e d l o g

Uskladiti otvor garaže (betonski nadvoj) u prizemnom dijelu, otvorima fasadne opne objekta.

BLOK II - objekt 4

- Veliki pravokutni prostor vrta postoji na jugo-zapadnom uglu srednjovjekovnog, stambenog bloka. Vrt se nalazi na sjecištu široke ulice (ul. Iva Vojnovića) i uskog poteza poprečne ulice (ul. 18. listopada), koja je vodila do istočnih gradskih zidina.
- Ploha vrta ograđena kamenim zidom u visini prizemlja, zauzela je prostor nekadanjih stambenih objekata (nekolicine njih).
- Struktura zidja objekata, koji su se ranije nalazili na ovom prostoru, pregrađena u ogradno zidje pokazuje razdoblje gradnje nestalih zdanja, a to je XV/XVI st.
- Vrijednost prostora i očuvanih dijelova je svakako ambijentalna.

P r i j e d l o g

Ovaj vrijedan građevinski prostor, izravno vezan za široku gradsku ulicu traži interpolaciju novog zdanja, koje bi radi širine svjetle ulice bilo pogodno za stalno, a ne sezonsko - turističko obitavanje.

BLOK II - objekt 5

- Objekt izgrađen na južnoj obodnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uske, poprečne ulice (ul. 18. listopada), koja je vodila do istočnih gradskih zidina.
- Prostor objekta je malen, ali vrlo čest u prvotnom razdoblju izgradnje Stona. Tri strane pravokutnog tlocrta su ugrađene, a jedna od užih strana je orijentirana na ulični potez.
- Namjena je nekoć i sada **stambena**, visina objekta je dvokatan, a stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje je XV st. (volumen zgrade, struktura zidja, arhitektonska plastika) sa zahvatom nadogradnje sredinom XX st.
- Vrijednost objekta je ambijentalna unutar užeg, okolnog prostora i njegovih vrijednosti.

Z a k l j u č a k

Budući, da je nedavno objekt nadograđen i preuređen, možemo zaključiti, da je zahvat učinjen pažljivije s nastojanjem usklađivanja prema postojećim dijelovima zgrade, no naglašene cementne spojnice su unesene u strukturu zidja.

BLOK II - objekt 6

- Zgrada izgrađena na jugo-istočnom uglu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, na sjecištu široke ulice (ul. od Zamirja) i poprečne uske uličice (ul. 18. listopada), koja iz središta naselja vodi do istočnih zidina.
- Prostor objekta je po dimenzijama vrlo čest u ranijoj fazi izgradnje Stona, tlocrt je pravokutan, s dvije strane ugrađen. Vertikalna komunikacija postoji u sredini zdanja, a ulaz u kuću je sa istočne strane.
- Namjena je stambena, visina jednokatna s tavanskim prostorom, a stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XV st. (prostor, volumen objekta, struktura zidja, detalji arhitektonske plastike) s nizom preinaka iz slijedećih faza opstanka zgrade.
- Vrijednost objekta je ambijentalna u pravom smislu ove oznake.

BLOK II - objekt 7

- Pravokutna parcela na istočnoj obodnoj liniji velikog srednjovjekovnog bloka, uz potez široke ulice (ul. od Zamirja) paralelne nekadašnjim istočnim gradskim zidinama.
- Danas prostor dvorišta, ograđen lošim kamenim zidjem (lomljenac i nepravilni komadi kamena), a nekoć prostor stambenog objekta. Visina ogradnog poteza - prizemna.
- Pravokutan prostor ugrađen s tri strane, s jednom užom stranom orijentiran na ulicu.
- Vrijeme organizacije prostora je sredina XIV st. kad je vršena prva parcelacija i organiziranje gradskog prostora. Zidje ograde recentno.
- Vrijednost građevne parcele u ovom dijelu naselja s oblikom zadatostima srednjovjekovne stambene čestice svakako je ambijentalna, dok je kameno ogradno zidje sasvim nezanimljivo, bez inače čestih fragmenata sa starijih dijelova zdanja.

P r i j e d l o g

Prostor vrlo prikladan za interpolaciju nove zgrade, koja bi radi vrlo povoljnih uvjeta (osvjetljenje, širina okolnog, vanjskog prostora) trebala biti namjenjena stalnom, a ne povremenom (turističkom) stanovanju.

BLOK II - objekt 8

- Stambeni objekt s radionicom izgrađen u istočnom obodnom dijelu velikog pravokutnog srednjovjekovnog bloka, uz liniju ulice (ul. od Zamirja), koja je bila paralelna potezu nekadanjih istočnih gradskih zidina.
- Visina objekta je jednokatna, stanje osrednje.
- Tlocrt zgrade je pravokutan, s tri ugrađene strane i jednom užom orijentiranom na liniju ulice.
- Vrijeme formiranja građevne čestice je sredina XIV st. dakle razdoblje prvotne parcelacije Stona, a izgradnja današnjeg objekta je sredina XX st.
- Vrijednost - objekt je sasvim neusklađen okolnim objektima i vrijednostima susjednih sklopova (oblikovanje zidne opne, rasponi prozorskih otvora i t. d.)

Z a k l j u č a

Zgrada je nedavno izgrađena na način potpune nebrige oko usklađivanja i unašanja novih vrijednosti u stambene prostore historijske jezgre naselja.

BLOK II - objekt 9

- Stambeni objekt izgrađen na istočnoj obodnoj liniji velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, na sjecištu široke ulice (ul. od Zamirja), te uske poprečne ulice (ul. XXVI. dalmatinske divizije), koja iz središta naselja vodi prema liniji istočnih gradskih zidina.
- Visina objekta je dvokatna s tavanskim prostorom, stanje je dobro.
- Pravokutni prostor podijeljen je u dvije podjednake jedinice, svaka sa svojim stubišnim krakom.
- Vrijeme izgradnje prve faze ovih objekata je XV st. (očuvano zidje u donjim dijelovima zgrada) s nadogradnjom i jakom pregradnjom tokom XVIII/XIX st.
- Vrijednost objekta je niža ambijentalna (s današnjim stanjem visine okolnih objekata, ove zgrade su prenađane u visini).

BLOK II - objekt 10

- Stambeni objekt izgrađen na rubnoj, sjevernoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uske poprečne ulice (ul. XXVI. dalmatinske divizije) koja vodi prema potezu istočnih gradskih zidina.
- Tlocrt objekta je pravokutan, ugrađen s tri strane, dok mu je jedna strana slobodna, orijentirana prema ulici.
- Visina objekta je jednokatna, stanje je loše.
- Vrijeme osnovne gradnje objekta je razdoblje XV/XVI st. (srednjovjekovna parcela, struktura zidja) sa zahvatima kasnijih manjih gradnji (betonski okviri otvora).
- Valorizacija objekta je ambijentalne grupe s nagrđujućim dijelovima.

P r i j e d l o g

Osim neophodnih zahvata u prostorne dijelove, nužna je zamjena betonskih okvira otvora kamenim dijelovima.

BLOK III - objekt 1

- Današnja zgrada spremišta, nekadanji stambeni objekt izgrađen u jugo-istočnom dijelu velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt se nalazi na uglovnom dijelu, na sjecištu široke ulice (ul. od Zamirja) i uske poprečne ulice (ul. XXVI. dalmatinske divizije), koja je iz središta grada vodila do poteza istočnih zidina.
- Visina objekta je prizemnica sa naznakom početka donjih dijelova I kata.
- Stanje - ruševina višeg stambenog objekta, privremeno pokrivena krovom i rabljena u gospodarske svrhe.
- Vrijeme izgradnje je XIV st. (oblik srednjovjekovnog tipa stambene zgrade, donji dijelovi zidja očuvanog na južnoj strani), te nadogradnja objekta u razdoblju XV/XVI st. (gornji dijelovi vrlo lijepo klesanog zidja, kao i vrijedni primjeri arhitektonske figuralne plastike)
- Vrijednost ovog, tokom vremena sniženog zdanja je ambijentalna s vrlo vrijednim očuvanim fragmentima kamenih dijelova pročelja.

P r i j e d l o g

Prostor ovog objekta, kao i očuvano zidje i detalji zahtjevaju rekonstrukciju s nadozidavanjem gornjeg kata. Vjerojatno nije potrebno posebno spomenuti pažljivi pristup kod takvog zahvata. Smještaj objekta prema širokoj ulici, i prostranom okolnom dijelu traži namjenu stalnog, a ne povremenog-sezonskog stanovanja.

BLOK III - objekt 2

- Nekoć stambeni, sada gospodarski objekt na istočnoj, rubnoj strani velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Zgrada se nalazi uz potez široke ulice (ul. od Zamirja), paralelne potezu istočnih gradskih zidina.
- Današnja visina objekta je prizemne visine, a stanje je osrednje, radi se zapravo o ruševini stambenog objekta, koja je u svom sniženom stanju pokrivena krovom i rabljena kao konoba-spremište.
- Pravokutni tlocrt objekta ima tri ugrađene strane i jednu užu stranu orijentiranu prema liniji ulice.
- Osnovna faza izgradnje objekta je razdoblje XV/XVI st. na prostoru ranijeg parceliranog dijela polovice XIV st.
- Vrijednost je ambijentalna s nagrđujućim dijelom (betonski dijelovi popravaka pročelja).

P r i j e d l o g

Na prostoru nekadašnjeg stambenog objekta poželjna je izgradnja jednokatne kuće, koja će poštivati srednjovjekovni prostor, upotrijebiti zidje starijeg objekta. Radi pozicije (širina i osvjetljenost okolnog prostora) unutar gradskog prostora, predlaže se objekt za stalno, a ne sezonsko (turističko) prebivanje.

BLOK III - objekt 3

- Nekoć stambeni objekt, pa kasnije zgrada skladišta, postoji u jugo-zapadnom dijelu velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, na sjecištu široke ulice (ul. Iva Vojnovića) i uske poprečne ulice (ul. XXVI. dalmatinske divizije).
- Visina objekta je prizemnica s tavanskim prostorom, stanje osrednje.
- Tlocrt je pravokutni s dvije ugrađene strane.
- Vrijeme izgradnje osnovnog objekta je XIV st. (prostor i dio zidja), s pregradnjama XV st. i recentnim dodacima XIX/XX st (pregrađivanje zidja, okviri prozora betonski).
- Valorizacija - sama pozicija unutar gradskog tkiva, prostor objekta i dio zidja imaju ambijentalne kvalitete. . Nagrđujući elementi su svakako uključeni u zahvate nadograđivanja zgrade, te opreme prozorskih otvora.

P r i j e d l o g

Vrlo vrijedan prostor traži rekonstrukciju postojećih vrijednih dijelova nekadašnjeg stambenog, srednjovjekovnog objekta, kao i nadozidavanje gornjeg kata.

Radi neposredne veze sa širokom svjetlom ulicom, objekt bi bio namjenjen stalnom stanovanju, a ne turističkom, sezonskom prebivanju.

BLOK III - objekt 4, a, b, c, - vrt

- Objekti ili ostaci nekadanjih objekata zauzimaju zapadnu stranu, te sjeveroistočni ugao velikog, srednjovjekovnog stambenog bloka. Jednokatni stambeni objekt (4a) izgrađen uz potez široke ulice (ul. Iva Vojnovića), vezan je južno s dva nekoć stambena objekta (b, c), koji su u jednoj fazi postali ruševni. Na unutarnjim prostorima ovih dvaju objekata izgrađeni su manji dijelovi staja, konoba, kao i prostori gospodarskog dvorišta. Stambeni objekt je vezan s velikim prostorom vrta, koji zauzima središnji dio bloka sve do poteza ulice od Zamirja.
- Visina stambenog objekta je jednokatna, a visina pratećih manjih prostora (b, c) okruženih dvorišnim dijelovima, je prizemna. Stanje stambenog objekta je dobro, isto je s manjim gospodarskim zgradama, koje se nalaze u ruševnim prostorima nekadanjih stambenih objekata..
- Vrijeme izgradnje nastanjenog objekta (4a) je XVI/XVII st. na prostoru srednjovjekovne parcele (XIV st) Vrijeme formiranja parcela -b i c je isto, a postoji u njihovim dijelovima zidje XV/XVI st, kao i cijeli niz vrlo vrijednih kle-sanih detalja (očuvano pilo, kameni okvir vratiju i t.d.). Cijeli kompleks je tokom XIX i XX st pregrađivan (dvorišne plohe su betonirane, a vrtu su postavljene šetnice...)
- Valorizacija - Sudeći prema ostacima arhitektonske plastike ovdje je postojao niz vrlo kvalitetnih renesansnih objekata, koji su tokom vremena propali i dijela nadomješteni nizom gospodarskih zdanja. Osim vrlo vrijednih fragmenata, te vrijednih pozicija unutar gradskog tkiva, ono što postoji kao stambeni i prateći dio je niže ambijentalne vrijednosti.

P r i j e d l o g

Na velikoj plohi vrta, koji se nalazi uz istočni obod bloka, predlažemo zbog povoljnog položaja interpolaciju objekata stalne stambene namjene. Isto vrijedi za prostor -b.

BLOK III - objekt 5

- Stambeni objekt izgrađen u sjever-zapadnom uglu velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, na sjecištu široke ulice (ul. Iva Vojnovića) i uske poprečne ulice, koja vodi iz središta naselja do poteza istočnih gradskih zidina.
- Visina objekta je jednokatna, stanje je dobro.
- Tlocrt je pravokutan s dvije ugrađene strane, vertikalna komunikacija postoji u jugo-zapadnom uglu. Istočno je uz objekt vezana konoba s terasom na visini I kata.
- Vrijeme izgradnje objekta je XVI st (zidje) na prostoru parcele, koja je formirana znatno ranije (XIV st). Znatnije pregradnje nastupaju tokom XX st (betoniranje terase, izvedba nekih okvira otvora).
- Vrijednost je ambijentalna (volumen, struktura zidja, odnos prema okolnim prostorima)

BLOK IV - objekt 1

- Stambeni objekt izgrađen u jugo-zapadnom dijelu dvostrukog niza objekata, na sjecištu široke ulice (ul. Iva Vojnovića) i uske poprečne ulice, koja iz središta naselja dolazi do poteza istočnih gradskih zidina.
- Tlocrt objekta je pravokutni, vertikalna komunikacija je u jugo-zapadnom uglu prizemlja, te u središnjim dijelovima viših etaža.
- Visina objekta je dvokatna s prostorom tavana. Stanje je loše (osobito neodržavani prostori unutrašnjosti).
- Vrijeme izgradnje je XIX st. na ranije formiranoj parceli. Najvjerojatnije masa objekta čuva jezgru ranije građenog objekta, no ispod trošne žbuke to nije vidljivo, nego se vidi jedino zidje sastavljeno od nepravilnog kamena, lomljenca i mnogo veznog materijala.
- Vrijednost objekta je niža ambijentalna.

P r i j e d l o g

O bnoviti stambenu namjenu u cijelom prostoru objekta, što uključuje sanacione zahvate u unutrašnjosti, kao i uređenje vanjštine objekta.

BLOK IV - objekt 2

- Gospodarski, nekroć stambeni objekt izgrađen na zapadnom dijelu dvostrukog stambenog niza objekata, uz potez široke ulice (ul. Iva Vojnovića).
- Objekt je pravokutnog tlocrta, širom stranom orijentiran ulici.
- Visina objekta je prizemnica, stanje loše.
- Vrijeme izgradnje je XIV st. (zidje osnovnog objekta) s pregradnjom tokom XVIII/XIX st.
- Valorizacija - objekt ambijentalne vrijednosti.

P r i j e d l o g

Na ovom vrijednom prostoru unutar tkiva grada, predlaže se rekonstrukcija objekta, koja uključuje čuvanje svih vrijednih elemenata zdanja (posebno najstarijih partija zidja), te povišenje objekta za jedan sprat.

BLOK IV - objekt 3

- Stambeni objekt izgrađen istočno uz potez ulice Iva Vojnovića, na sjevernom dijelu, koji se penje prema strmijim dijelovima naselja.
- Stambeni objekt je jednokatan, relativno nizak, pravokutnog tlocrta, šire strane orijentirane prema liniji ulice. Stanje je loše.
- Vrijeme izgradnje osnovnog dijela objekta je XV st. (dijelovi ostataka zidja) s jakim zahvatima pregradnje tokom XIX st. Ovo posljednje razdoblje nadozidalo je stariji objekt, organiziralo skromni prostor. Iz iste faze je uređenje pročelja, okviri otvora, te konačno žbukanje zidne opne.
- Vrijednost objekta je skromna ambijentalna (volumen objekta, detalji).

P r i j e d l o g

Saniranje unutrašnjosti u vezi s obnovom stambene namjene, uređenje pročelja, te skidanje trošne žbuke. Nakon pregleda zidne plohe, u slučaju da je veći dio zida sastavljen od lomljenca i nepravilnog kamena (način zidanja vrlo čest u XVIII i XIX st) ponovno žbukanje zidnog plašta.

BLOK IV - objekt 4 (x, y)

- Stambeni objekt izgrađen u sjevero-zapadnom dijelu dvostrukog niza objekata istočno uz ulicu Iva Vojnovića. Objekt je izgrađen u gornjem, sjevernijem dijelu ulice, na mjestu strmine.
- Tlocrt zgrade je pravokutan, vertikalne komunikacije postoje u zapadnom dijelu južne polovice objekta, te u istočnom dijelu sjevernog dijela.
- Objekt je uglovnica (sjeverno je potez uske ulice od Minčete.)
- Visina je dvokatna, što je i jače naglašeno radi kosine terena na kome je objekt građen. Stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje, sudeći po izgledu objekta je XX st, na mjestu starijeg objekta izgrađenog na rano formiranoj srednjovjekovnoj parceli.
- Valorizacija - objekt niže ambijentalne vrijednosti (prejaki volumen u odnosu na okolne objekte, način komponiranja pročelnih ploha, detalji i t.d.)

P r i j e d l o g

Pažljivim organiziranjem unutrašnjih dijelova prostora postići kvalitetnije stalno stanovanje. Skidanjem trošnih dijelova žbuke na fasadama istražiti eventualno starije dijelove jezgre, u slučaju, da je cijelo zidje iz faze izgradnje XIX st, ponovno žbukati (jer konačno takva zidja sastavljena od nepravilna kamena, mnogo veznog materijala i lomljenca i bila su rađena, da budu žbukana.)

BLOK IV - objekt 4 (z, W)

- Stambeni objekt izgrađen u sjevero-istočnom dijelu dvostrukog niza objekata. Uglovnica na sjecištu uskih ulica (od Minčete sa sjeverne strane i ulice od Hodilja sa istočne).
- Tlocrt objekta je kvadratni, u jednoj fazi svog opstan-ka vezan na zapadnom dijelu sa susjednim objektom (4 y). Zgrada zauzima kasno srednjovjekovnu parcelu, no tanak potez osnovne linije međuzone između dva niza, u ovom slučaju je nestao kasnijim ugrađivanjem u površinu objekta.
- Visina je jednokatna, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje, zapravo posljednje pregradnje je XX st (jezgra vjerojatno čuva dijelove ranije građenog objekta).
- Odnos objekta prema terasi, te prema okolnim zdanjima, kao i obrada pročelja i detalja je sasvim neusklađena i suprotna postojećim vrijednostima.
- Objekt je pravi primjer kako se ne bi smjelo graditi u vrijednim historijskim jezgrama.

BLOK IV - objekt 5

- Objekt se nalazi na jugo-istočnom dijelu dvostrukog stambenog niza, a na sjecištu dviju uskih ulica (ulice Hodiljske i one druge, koja iz središta naselja vodi do istočnog poteza gradskog zida).
- Tlocrt ovog stambenog objekta je pravokutan, s dvije ugrađene strane.
- Visina je visoka jednokatnica, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XV/XVI st. znači doba formiranja "novih" parcela uz novo probijeni ulični potez (Hodiljska ul.), koji vodi kroz središte nekog gusto izgrađivanog pravokutnog srednjovjekovnog stambenog bloka. Tom vremenu pripada organiziranje unutrašnjeg prostora objekta, struktura zidja.
- Intervencija na objektu u drugoj polovici XX st. sastoji se u podizanju jednog dijela pročelja (betonske blokete), te u pokrivanju dijela krovišta salonitnim pločama; da nije ovih nagrdjućih elemenata, objekt bi imao ambijentalnu vrijednost.

BLOK IV - objekt 6

- Stambeno-gospodarski objekt izgrađen zapadno uz potez ulice Hodiljske, nasuprot nekadanjeg slijepog prilaza u središnji dio velikog pravokutnog srednjovjekovnog bloka. Objekt je i radi svoje pozicije vrlo zanimljiv, naime on je izgrađen na "novo" parceliranom dijelu, koji je organiziran u razdoblju XV/XVI st, uz novo probijeni potez uske ulice (današnja Hodiljska ulica), koji je podijelio veliki pravokutni stambeni blok u dva dijela. Dakle u središnjem dijelu velikog bloka, gdje su se do tada nalazili objekti "dvorišnog" tipa, izgrađuju se samostalni objekti uz liniju prave gradske ulice, i ne više uz liniju slijepog prilaza.
- Objekt je pravokutnog tlocrta s tri ugrađene strane i jednom-dužom orijentiranom ulici. Visina je jednokatna, stanje loše-osobito unutrašnjih dijelova, koji su već dugo nenastavani i rabljeni samo kao spremište.
- Vrijeme izgradnje nije samo vidljivo po tipu smještaja unutar gradskog tkiva, nego i po organizaciji unutrašnjosti, po strukturi zidja, kao i vrlo kvalitetnim gotičko-renesansnim detaljima arhitektonske plastike.
- Vrijednost visoka ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi svih urbanističkih i arhitektonskih kvaliteta ovaj objekt bi trebalo potpuno rekonstruirati, čuvajući sve postojeće elemente i ne unoseći nove dijelove. Namjena bi pak trebala biti pažljivo odabrana. Jedan od prijedloga bio bi svakako - s t a m b e n o - g o s p o d a r s k i o b j e k t X V / X V I s t o l j e ć a o č u v a n u S t o n u s mogućnošću obilaska unutarnjih prostora (koje bi relativno lako bilo opremiti - prizemni dio zaprema samo konoba s posebnim ulazom, a I kat je stambeni).

BLOK IV - objekt 7

- Stambeni objekt izgrađen u istočnom dijelu dvostrukog stambenog niza, uz potez uske ulice (Hodiljska ulica).
- Tlocrt objekta je pravokutan, s tri ugrađene strane i jednom fasadom orijentiranom na ulicu. Tanji pregradni zid dijeli objekt od susjednog - sjeverno smještenog.
- Visina zdanja je ~~jednokratan~~ stanje osrednje s neodržavanom unutrašnjošću.
- Vrijeme nastanka objekta je XV/XVI st (s nešto upotrebljenog kvadra XIV st) i s jakim zahvatom pregradnje i dograđivanja gornjih dijelova u razdoblju XIX/XX st.
- Vrijednost zdanja je ambijentalna (volumen, visina) s nizom nagrđujućih elemenata, kao što su betonski okviri nekih otvora i dr.

P r i j e d l o g

Obnoviti stambenu namjenu saniranjem unutrašnjih dijelova i uredjenjem vanjskog zidnog platna. Radi pozicije u uskoj, slabo osvijetljenoj i ne previše zračnoj ulici - predlaže se sezonski, turistički smještaj i boravak.

BLOK IV - objekt 8

- Stambeni objekt izgrađen u istočnom dijelu dvostrukog niza objekata, uz potez uske ulice (Hodiljska).
- Tlocrt objekta je pravokutan, s tri ugrađene strane i jednom orijentiranom ulici. Vertikalna komunikacija postoji u sjevernom dijelu zdanja.
- Visina je dvokatna, što je relativno mnogo, budući da je kuća građena na strmijim dijelovima ulice. Stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st (oblik parcele, dio zidja) s upotrebom manjeg dijela kvadra XIV st. Jako pregrađivanje i nadogradnja nastupa u razdoblju XIX/XX st.
- Vrijednost je niža ambijentalna.

BLOK IV - objekt 10

- Stambeni objekt izgrađen u sjevernom dijelu nekadanjeg velikog, pravokutnog srednjovjekovnog bloka, na sjecištu uskih ulica (ul. od Minčete sa sjeverne strane i Hodiljska ulica zapadno).
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane, vertikalna komunikacija postoji u istočnom i južnom dijelu.
- Visina objekta je dvokatna, stanje osrednje (loše donji dijelovi - unutrašnjost).
- Vrijeme nastanka ovog objekta je XV/XVI st (parcela, donji dijelovi zidja) sa znatnim pregradnjama, odnosno nadogradnjama tokom XX st (zidje gornjih dijelova objekta, betonski okviri prozora).
- Vrijednost je ambijentalna s izrazito nagrđujućim elementima, kao i lošim adaptacionim zahvatima unutrašnjosti.

BLOK IV - objekt 11

- Stambeni objekt izgrađen istočno uz potez uske ulice (ul. Hodiljska), koja prolazi središtem velikog srednjovjekovnog stambenog bloka.
- Tlocrt objekta je pravokutni, s tri ugrađene strane i jednom slobodnom, orijentiranom na potez ulice. U jednoj fazi opstanka, objekt je vezan na razini I kata sa susjednim sjevernim zdanjem.
- Visina objekta je jednokatna, stanje osrednje i održavanje prizemnih dijelova loše.
- Vrijeme izgradnje osnovnog objekta na ovoj parceli je svakako XIV st, jače pregrađivanje nastupa tokom XV/XVI st. s nizom recentnih, manjih zahvata.
- Vrijednost je ambijentalne prirode, objekt je svojom masom, zidjem usklađen s okolnim prostorom i njegovim zdanjima.

BLOK IV - objekt 12

- Stambeni objekt izgrađen istočno uz potez uske ulice (ul. Hodiljska) i sjeverno uz uski potez nekadanjeg slijepog prilaza u središte velikog, stambenog, srednjovjekovnog bloka.
- Tlocrt objekta je pravokutni, s dvije ugrađene strane, vertikalna komunikacija postoji u sjevernom dijelu kuće.
- Visina objekta je jednokatna s tavanским prostorom, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje zgrade je XIV st. (dio osnovnog zidja) s jačim pregrađivanjem tokom XV st, kao i nizom recentnih preinaka u unutrašnjem prostoru, kao i na vanjskom plaštu (kameni okviri otvora XIX st).
- Vrijednost objekta je ambijentalna (pozicija, masa, zidje).

P r i j e d l o g

Boljim organiziranjem unutarnjeg prostora privesti način stanovanja kvalitetnijem rješenju.

ELOK IV - objekt 13

" 14

- Stambeno-gospodarski objekt izgrađen u sjevero-istočnom dijelu naselja, na rubu nekadanjeg velikog stambenog, srednjovjekovnog bloka, uz potez ulice od Zamirja.
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane (objekt je uglovni - sjeverno je potez uske ulice od Minčete). Do unutrašnjih prostora vodi vanjsko, prizidano kameno stepenište. Unutarnja vertikalna komunikacija je u južnom dijelu objekta.
- Visina objekta je jednokatna s tavanskim prostorom. Stanje je loše i to osobito unutrašnjost.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XV/XVI st. (masa, struktura zidja, detalji)..
- Vrijednost je izrazita ambijentalna u široj grupi objekata rustičnijeg karaktera.

P r i j e d l o g

Pozicija, kao i vrijednost samog zdanja traže rekonstrukciju objekta s maksimalnim čuvanjem svega postojećeg (na vanjskom plaštu, kao i u unutrašnjosti - na pr. pila, zidni ormari) te minimalnim unošenjem novog. Radi položaja na liniji svijetle, zračne ulice predlaže se stalno stanovanje.

BLOK IV - objekt 15

- Stambeni objekt izgrađen u istočnom dijelu grada, uz potez ulice od Zamirja.
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane (uz južnu fasadu postoji linija nekadanjeg slijepog prolaza, koji je vodio u središte velikog, srednjovjekovnog stambenog bloka).
- Visina objekta je jednokatna s tavanskim prostorom. Stanje je dobro.
- Vrijeme izgradnje ovog objekta je XIV st. (osnovni objekt) s jačim pregrađivanjem tokom XV/XVI st. (cjelokupna masa objekta, zidje, detalji). Nedavni zahvat adaptacije privedo je objekt opet stambenoj svrsi (duže razdoblje bio je objekt nenastanjen, samo su konobe bile korištene).
- Vrijednost objekta je ambijentalne prirode. Ova oznaka ostala je i nakon adaptacionih zahvata (osim nekih stalnih primjedbi, kao što su cementne spojnice na strukturi zidja ili opet uspostavljanje željezne bojadisane vanjske pregrade umjesto ranijeg poteza malog kamenog zida i t. d.).

BLOK IV - objekt 16

- Stambeni objekt izgrađen u istočnom dijelu grada, u središtu nekadanjeg velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt je s tri strane okružen uličnim potezima. S istočne strane to je širok potez ulice od Zamirja, sa sjeverne strane uski-nekadanji slijepi prilaz u središte bloka, a sa zapadne strane uski potez Hodiljske ulice.
- Tlocrt objekta je pravokutan i po svemu sudeći on je u kasnijim zahvatima spojio dva ranije građena manja objekta. Vertikalna komunikacija postoji u središnjem dijelu južne strane (trokralo stubište).
- Visina objekta je dvokatna, stanje je osrednje s lošim, zapuštenim dijelom unutrašnjosti.
- Vrijeme izgradnje je za osnovne dijelove XV/XVI st. na mjestima ranije formiranih parcela, te jakim pregrađivanjem, spajanjem objekata i nadograđivanjem tokom XX st.
- Vrijednost objekta je ambijentalna (masa objekta, kompozicija žbukanih fasada - odnos prema susjednim objektima).

P r i j e d l o g

Neophodno je privesti ovaj relativno veliki stambeni objekt osnovnoj namjeni. Radi položaja unutar grada, predlažemo stalno stanovanje, a ne turističko prebivanje. Kod eventualnih adaptacionih zahvata treba voditi brigu i o stanovitom vrednovanju faze izgradnje XIX st, koja je dala osnovni biljeg vanjštini i unutrašnjosti ovog objekta (zahvat, kojemu se ne mogu poreći stanovite vrijednosti). Treba isto posvetiti pažnju očuvanju velikog ognjišta na tavanu, kao i ostalih do danas očuvanih dijelova objekta.

BLOK IV -- objekt 17

- Stambeni objekt izgrađen u jugo-istočnom uglu pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt je u jednoj fazi ujedinio barem tri ili vjerojatno četiri parcele, na kojima su postojali ranije građeni objekti. Objekt je sa tri strane okružen uličnim potezima (sa istočne strane to je široka ulica od Zamirja, sa zapadne uska Hodiljska ulica, a sa južne uska poprečna ulica, koja iz središta naselja vodi do istočnih gradskih zidina).
- Tlocrt zgrade je u obliku slova L s dvorišnim prostorom u jugo-zapadnom dijelu prizemne zone i terasom iznad.
- Visina objekta je dvokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje osnovnih objekata je XIV st. (očuvano zidje) s jačim pregrađivanjem tokom XV/XVI st. (zidje i detalji) i trećim građevinskim zahvatom u razdoblju XIX/XX st. koji uključuje uređenje unutrašnjosti, žbukanje vanjskog zidnog plašta i dr.).
- Vrijednost je ambijentalna (razvedena masa objekta usklađena s okolnim prostorom) s nekoliko nagrdjućih elemenata, kao što je betonski parapet terase.

BLOK IV - objekt 18

- Stambeni objekt izgrađen u rubnom sjevero-istočnom dijelu grada. Pozicija zgrade je ugaona (sa istočne strane postoji široki potez ulice od Zamirja, a s južne uski potez ulice od Minčete).
- Tlocrt objekta je pravokutni, sa zapadne strane prizidan uz susjednu zgradu.
- Visina je jednokatna, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje osnovnog objekta je XIV st, sa znatnim pregrađivanjem tokom XV/XVI st. (zidje, prostorni odnosi). Nedavni zahvati adaptacije priveli su stambenoj namjeni ovu zgradu, koja je dugo bila samo spremišni prostor.
- Vrijednost objekta je ambijentalna s nagrdjućim elementima (betonska terasa, tip aluminijskog okvira prozorskog otvora i dr.).

BLOK IV - objekt 19

- Prageći, gospodarski objekti na parceli nekadanjeg stambenog zdanja, izgrađeni u sjevero-istočnom predjelu naselja. Objekt je na uglovnom položaju, na sjecištu uske ulice od Minčete na južnom dijelu, te uske Hodiljske ulice na zapadnom kraju.
- Visina objekta je jednokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje osnovnog objekta je XIV/XV st. (dio očuvanog zidja), a zahvati preinaka stambenog ruševnog objekta u prostore ljetne kuhinje, te pratećih prostora, zbili su se tokom XX st.
- Vrijednost je niža ambijentalna s velikim brojem nagđujućih elemenata (kao što su betonski balkon i dr.).

BLOK IV - objekt 20

- Prostor nekadašnjeg stambenog objekta postoji u sjevero-istočnom dijelu grada, na sjecištu ulica Iva Vojnovića i uskog poteza ulice od Minčete. Ovaj prostor zauzima najvjerojatnije dvije ranije parcele na kojima su bili izgrađeni stambeni objekti, koji su u jednoj fazi postali ruševni. Na pravokutnom prostoru ovih ruševina u jednoj fazi je postojalo dvorište-gospodarski prostor vrta omeđen kamenim zidom. Kasnije je u istočnom dijelu podignut zid jednokatnog objekta s nizom prozorskih otvora betonskog okvira. Kuća nije dovršena.
- Ogradno zidje dvorišta je u visini prizemnice. Stanje i ograde i jednokatnog "budućeg" stambenog objekta je osrednje.
- Vrijeme izgradnja teče od XIV st. (formiranje građevinskih čestica), kamena ograda je od nađenih komada izgrađena tokom XVIII/XIX st, a stambeni objekt u nastajanju je iz polovice XX st.
- **Položaj** unutar triva grada, kao i perimetralno zidje su svakako ambijentalne vrijednosti, dok je zahvat XX st. sasvim neusklađen i po tipu organizacije prostora i po oblikovanju otvora, kao i po upotrebljenom materijalu.

P r i j e d l o g

Radi vrlo vrijednog položaja u prostoru grada, te radi smještaja uz široku ulicu, predlaže se izgradnja objekta **stalnog stanovanja.**

BLOK IV - objekt 21

" 22

- Prostor ogradenog vrta (-21) i male prizemne gospodarske zgrade (-22) postoji u sjevero-istočnom dijelu naselja, između široke ulice Iva Vojnovića i uske Hodiljske ulice. Prostor vrta postoji nasuprot malog odmorišta, koje postoji ispred ulazne fasade crkve sv. Liberana.
- Na ovim prostorima postojali su ranije stambeni objekti, koji su tokom vremena postali ruševine, te su od njihovih prostora unutrašnjosti postali prateći zeleni prostori za okolne stambene objekte ili prateći mali gospodarski prostori.
- Visina ogradnog vrta je **ista**, kao i visina spremišta prizemna, stanje jednog i drugog je osrednje.
- Vrijeme organiziranja ovog prostora, kao građevinskih čestica pada u XIV st. Ogradni zid vrta je izgrađen tokom XIX st, a prizemni spremišni prostor ima oznake skromne gradnje XIX/XX st. (uz spolirane lijepo klesane detalje ranijih objekata XV/XVI st.).
- Vrijednost lokacije vrta je svakako ambijentalne prirode, a spremišta skromne niže ambijentalne, radi načina izvedbe, kao i korištenja.

P r i j e d l o g

Prostor vrta (-21) trebao bi radi blizine visokog objekta crkve, kao i radi male, iako vrlo lijepo dimensionirane površine odmorišta, ostati i dalje zelena, vrtna ploha, dok bi prostor gospodarskog objekta (-22) trebalo bolje vezati sa susjednim objektima na poziciji -20 ili -23.

BLOK IV - objekt 23

- Prostor nekadanjeg stambenog objekta izgrađen u sjevero-istočnom, rubnom dijelu naselja, između široke ulice Iva Vojnovića (i to na mjestu, gdje ulica prestaje i gdje počinju vrtovi) i uske Hodiljske ulice.
- Pravokutni prostor, koji je vrlo vjerojatno nekoć okupljao dvije stambene jedinice, pa kasnije sjedinjenjem parcela izgradio od ruševnih dijelova veći stambeno gospodarski prostor, sada je opet u većem dijelu ruševina.
- Visina objekta je visoka prizemnica s tavanskim prostorom.
- Vrijeme izgradnje, koje se očituje po preostalim strukturama zidja je XV st. u prvoj fazi, te XIX st. u drugoj.
- Vrijednost položaja je ambijentalne prirode (preostali dijelovi zdanja isto).

P r i j e d l o g

Radi prostora na kome se objekt nalazi predlažemo rekonstrukciju postojećeg uz veću slobodu zahvata, budući da je postojeći objekt u većem dijelu naknadno izgrađen nađenim materijalom. Sve spolirane fragmente nužno je pažljivo čuvati.

BLOK V - objekt 1

- Nekadanji stambeno-gospodarski objekt izgrađen na uglovnoj parceli jugo-istočnog dijela velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, na sjecištu ulica Iva Vojnovića (široka ulica) i uskog poteza poprečne ulice XXVI. Dalmatinske divizije.
- Tlocrt objekta je kvadratičan, po dimenzijama vrlo čest na prostorima srednjovjekovnog Stona.
- Visina objekta je jednokatna, stanje ruševno (unutar perimetra zidja postoji lijepi vrt).
- Vrijeme izgradnje na ovoj parceli formiranoj sredinom XIV st, je razdoblje XIV/XV st. (masa objekta, organizacija prostora, kao i niz vrlo kvalitetnih detalja arhitektonske plastike).
- Vrijednost je visoko ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi svega spomenutog predlažemo pažljivu rekonstrukciju objekta, koji bi radi svoje kvalitete i očuvanosti trebao pripasti grupi vrijednih objekata, namijenjenih obilasku u svim svojim dijelovima (kao na pr. objekt 6-IV).

BLOK V - objekt 2

- Prostor ovog velikog stambenog objekta postoji na istočnoj liniji velikog, srednjovjekovnog, pravokutnog bloka uz ulicu Iva Vojnovića.
- Tlocrt objekta je izduženi pravokutnik s tri ugrađene strane i jednom - užom orijentiranom prema liniji ulice.
- Visina objekta je trokatna, a stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. na parceli formiranoj u sredini XIV st. i na prostoru slijepog prilaza, koji je ranije vodio do središnjih dijelova ovog gusto izgradivanog bloka. Noviji zahvati sežu u razdoblje XIX st, a vršeni su i tokom XX st. (u jednoj fazi je u objektu bila smještena Zdravstvena stanica).
- Vrijednost objekta je svakako ambijentalna, a u načinu organiziranja gradskog prostora predstavlja vrlo zanimljivu fazu u času stvaranja novog, raskošnijeg prostora renesansnog objekta vlastele, koji u svoju plohu uključuje poluprivatni prilaz i na njegovoj površini organizira kameno vanjsko stubište (oblikovanje veže, kasnije interpoliranje krune bunara i t. d.).

BLOK V - objekt 3

- Prostor velikog stambeno-gospodarskog objekta nalazi se na istočnoj obodnoj liniji srednjovjekovnog, pravokutnog bloka, uz potez široke ulice Iva Vojnovića.
- Tlocrt objekta je veliki, pravokutni, s tri ugrađene strane i jednom - užom orijentiranom prema liniji ulice.
- Visina objekta je dvokatna, sta nje je dobro i lijepo održavano.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. na prostoru parcelacije sredine XIV st, te na prostoru slijepog prilaza, koji je ranije vodio u središnje dijelove gusto izgrađenog bloka (slično kao susjedni objekt V-2). Manji adaptacioni zahvati vršeni tokom XX st. (osobito u nekim dijelovima unutrašnjosti).
- Vrijednost - objekt je više ambijentalne vrijednosti (volumen, očuvana struktura zidja, kao niz vrlo lijepo klesanih detalja arhitektonske plastike), a u razvoju organiziranja stanovanja osobito zanimljiv kao tip renesansne kuće vlastele, koja proširuje svoj obujam na račun ranijih polujavnih prostora, gdje izgrađuje vanjsko kameno stepenište, a u dijelu odmorišta, na razini I kata izgrađuje dio terase.

BLOK V - objekt 4

- Prostor spremišta, nekadanjeg stambenog objekta izgrađen na uglovnom dijelu pravokutnog, srednjovjekovnog bloka (sjevero-istočni ugao), na sjecištu široke ulice **Ive** Vojnovića, te uskog poteza poprečne ulice, koja iz središta naselja vodi do poteza istočnih gradskih zidina.
- Tlocrt objekta je izduženi pravokutnik s dvije ugrađene strane.
- Visina objekta je prizemlje s tavanskim prostorom, stanje loše, osobito dijelova unutrašnjosti.
- Vrijeme izgradnje je XIV/XV st. (parcela, zidje, očuvani detalji).
- Vrijednost objekta je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi pozicije u gradskom tkivu, te radi vrijednosti svega očuvanog predlažemo pažljivu rekonstrukciju s nadogradnjom I kata, uz uvođenje stambene namjene (stalno stanovanje).

BLOK V - objekt 5

- Stambeni objekt izgrađen u sjevero-zapadnom dijelu velikog, srednjovjekovnog pravokutnog bloka, na sjecištu široke ulice Marina Držića i uske poprečne ulice, koja iz središta naselja vodi do istočnih gradskih zidina.
- Tlocrt objekta je pravokuta n, isti kao i prostor vrta, koji je na sjevernoj strani vezan uz stambeni objekt. Objekt je s dvije strane ugrađen uz susjedne objekte.
- Visina je jednokatna, stanje dobro i vrlo lijepo održavano.
- Vrijeme izgradnje je XIX/XX st. s nizom zahvata XX st., a sve na ranije zadanim prostorima parcelacije sredine XIV st. Objekt zajedno s prostorom vrta zauzima najvjerojatnije četiri ranije parcele. Budući da je objekt žbukan, nije vidljivo koliko njegova jezgra čuva dijelova starijih objekata, koji su ranije građeni na ovom prostoru.
- Valorizacija - neusklađenost s okolnim ambijentom.

BLOK V - objekt 6

- Prostor nekadanjeg stambenog objekta postoji u središnjem dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka.
- Tlocrt ove sada ruševne zgrade je pravokutan, izdužen, s dvije ugrađene strane, jednom - užom orijentiranom potezu široke ulice Marina Držića, te jednom dužom okrenutom potezu uskog, slijepog prilaza, koji je vodio u gusto izgrađene dijelove srednjovjekovnog bloka.
- Visina objekta je dvokatna.
- Vrijeme izgradnje je XVI st. (rustični kvadar) na prostoru najvjerojatnije dvije ranije formirane parcele (XIV st.) s jačim zahvatima pregradnji i najvjerojatnije nadogradnji tokom XIX st.
- Valorizacija - sam položaj vrlo zanimljiv, na unutarnjim prostorima bloka, očuvani dijelovi zidja, kao i detalja imaju niže ambijentalnu vrijednost.

P r i j e d l o g

Potrebno je u svakom slučaju očuvati odnos slijepog prilaza i izgrađene površine nekadašnjih objekata. Neophodno je rješenje cjeline, koja postoji uz slijepi prilaz, a to su objekti V-7, 8, 9 i 10 uz objekt 6. Radi položaja u središtu bloka - predlažemo namjenu vezanu uz turističku djelatnost. Moguć je jedan od prijedloga: prostor gostionice-konobe u prizemnim objektima 8, 9, 10, te prateći objekt prizemnica -7, i slobodni-otvoreni prostor na dijelu -6.

BLOK V - objekt 7

- Mali gospodarski objekt postoji u središtu velikog, pravokutnog, srednovjekovnog bloka. Do njega vodi potez uskog slijepog prilaza sa linije široke ulice Marina Držića.
- Tlocrt objekta je pravokutni, malih dimenzija s tri ugrađene strane i jednom slobodnom, koja je orijentirana na liniju slijepog prilaza.
- Visina objekta je prizemna, stanje ruševno.
- Vrijeme izgradnje - XVI st. na prostoru ili dijelu prostora određenom u času prvobitne parcelacije.
- Vrijednost današnjih, očuvanih dijelova niža ambijentalna, no pozicija u središtu gusto naseljenog bloka u toku prvotnog izgrađivanja grada je veoma vrijedna i nju treba u svakom slučaju čuvati.

P r i j e d l o g

Prostor objekta rješavati cjelovito (zajedno s objektima 6, 8, 9 i 10) unutar turističke namjene (pogledati tekst uz V-6).

BLOK V - objekt 8

- Prostor ovog spremišta postoji na zapadnoj liniji oboda velikog, srednjovjekovnog, pravokutnog bloka, na mjestu ulaza uskog slijepog prilaza, koji je vodio u središte nastanjenog bloka.
- Tlocrt objekta je kvadratičan s dvije ugrađene strane, jednom-sjevernom orijentiranom potezu prilaza i jednom (zapadnom) orijentiranom potezu široke ulice (ul. Marina Držića).
- Visina objekta je prizemna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XVI st. na dijelovima prostorne organizacije XIV st.
- Valorizacija je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Neophodno je rješenje c j e l i n e (objekti V-6, 7, 8, 9 i 10) ovog prostora. Radi pozicije u središtu bloka, koju je situaciju i odnose nužno čuvati - predlažemo turističku namjenu (pogledati tekst objekta V-6).

BLOK V - objekt 9

- Gospodarski objekt postoji u središnjem **dijelu** velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka.
- Tlocrt zdanja je pravokutni, malih dimenzija, s tri ugrađene strane i jednom - užom orijentiranom na uski slijepi prilaz u središte bloka.
- Visina objekta je prizemna, stanje loše.
- Vrijeme izgradnje objekta je XVI st. sa znatnim pregrađivanjem tokom XIX st.
- Vrijednost je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi pozicije u središtu srednjovjekovnog bloka, te radi važnosti očuvanja odnosa izgrađenih dijelova i poteza prilaza predlažemo rješavanje **c j e l i n e** (objekti 6, 7, 8, 9 i 10 u bloku V-) unutar turističke namjene. Neophodno je pažljivo čuvanje svih spoliranih dijelova, niša i zidnih udubljenja unutrašnjosti (pogledati tekst kod objekta -6 blok V).

BLOK V - objekt 10

- Gospodarski objekt izgrađen u središnjem dijelu bloka uz potez slijepog prilaza, koji je sa linije široke ulice (ul. M. Držića) vodio u unutarnje dijelove bloka.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s tri ugrađene strane i jednom slobodnom orijentiranom na liniju prilaza.
- Visina je prizemna, stanje loše.
- Vrijeme izgradnje je XVI st. na prostoru, koji je organiziran tokom XIV u času prvotne izgradnje grada. Objekt je dio zatvorene cjeline grupirane uz slijepi prilaz. Najvjerojatnije je na mjestu objekta V-6 bio veći stambeni vlasteoski objekt (najvjerojatnije je V-7 bio dio ovog velikog objekta), dok su objekti V-8, 9 i 10 bili objekti spremišta, kao i objekti za stanovanje ljudi vezanih uz određenu vlastelu. U ovom slučaju imamo očuvanu prostornu organizaciju prvotne faze života naselja, dok su zidani dijelovi iz slijedećeg razdoblja to jest XVI st. Sam objekt doživljava preinake tokom XIX/XX st.
- Vrijednost spremišta je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Nužno je u smislu turističke namjene, rješenje
c j e l i n e (6, 7, 8, 9, 10-blok V) - Pogledati
tekst kod objekta V-6.

BLOK V - objekt 11

- Stambeni objekt izgrađen na uglovnom dijelu (jugozapadni ugao) velikog, srednjovjekovnog, pravokutnog bloka, na sjecištu široke ulice (ul. M. Držića) i uske poprečne ulice (XXVI Dalmatinska divizija).
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane, vertikalna komunikacija postoji u sjevernom dijelu objekta.
- Visina objekta je dvokatna, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje prvotnog objekta je XVI st. na mjestu ranije formirane parcele (polovica XIV st.) s jačim zahvatima tokom XIX/XX st.
- Vrijednost je niža ambijentalna (cijeli niz nagrdjućih elemenata, kao što su betonski okviri prozorskih otvora i dr.).

BLOK V - objekt 12

- Nekadašnji stambeni objekt - danas ruševina izgrađena na **jugu** velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka.
- Tlocrt objekta je kvadratičan, relativno malih dimenzija, koje su međutim vrlo česte u gradu-tokom prvobitne faze izgrađivanja. Tri strane objekta su ugrađene, jedna slobodna je orijentirana na potez uske poprečne ulice (ul. XXVI dalmatinske divizije).
- Visina objekta je jednokatna, stanje-ruševno.
- Vrijeme izgradnje je XV st. na temelju parcele formirane u prvoj fazi nastanka grada (XIV st.).
- Vrijednost je ambijentalna (masa zidja, vrlo vrijedni klesani detalji arhitektonske plastike).

P r i j e d l o g

Radi položaja u uskoj ulici predlaže se turističko-povremeno stanovanje u rekonstruiranom objektu.

Zbog vrijednosti sačuvane cjeline, potrebna je vrlo pažljiva rekonstrukcija, s obnavljanjem svih vanjskih i unutrašnjih dijelova.

BLOK V - objekt 13

- Nekadanji stambeni objekt, sada spremište, izgrađeno na južnom obodu velikog, srednjovjekovnog, pravokutnog bloka, uz potez uske ulice XXVI dalmatinske divizije.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s tri ugrađene strane i jednom slobodnom koja je orijentirana na potez ulice.
- Visina je jednokatna, stanje loše, zapravo u većem dijelu ruševno.
- Vrijeme izgradnje ovog zanimljivog stambenog objekta je XIV/XV st. (zidje, prostor unutar prvotne parcelacije, vrlo vrijedni klesani detalji arhitektonske plastike).
- Vrijednost je viša ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi vrijednosti svih očuvanih dijelova ovog objekta predlažemo pažljivu rekonstrukciju. Namjena je turistička (povremeno prebivanje) radi pozicije uz liniju hladovite, uske ulice.

BLOK VI - objekt I

- Stambeni objekt izgrađen na sjevero-zapadnom uglu velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, na sjecištu ulica Marina Držića i uske ulice XXVI dalmatinske divizije.
- Tlocrt objekta je veliki, pravokutni, s jednom prigrađenom stranom. Osim dvije strane koje su orijentirane potezima okolnih ulica, treća-južna je orijentirana uskom potezu slijepog prilaza, koji je nekoć vodio u središnje dijelove gusto izgrađenog srednjovjekovnog bloka.
- Visina je dvokatna, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje ovog velikog vlasteoskog objekta je XVI st. na mjestu ranije organizacije prostora (XIV st. prvotna faza organizacije naselja), Pozicija na obodnom, pa još i uglovnom dijelu bloka je karakteristična za zdanja vlasteoskog stanovanja. S takvim "ključnim" objektom, koji se nalazi na ulazu slijepog prilaza u tlo bloka, vezani su manji objekti skladišta, konoba, kao i stanovi za ljude vezane uz vlasnika zemlje, kao i dijela gradskog, stambenog prostora. Ovi manji, prateći objekti bili su izgrađivani uz potez slijepog, unutarnjeg prilaza.
- Polovicom XX st. zdanje ove vrijedne palače je rekonstruirano, ali na način, koji nebi trebalo slijediti (cementne, naglašene spojnice na plohi zidja, grubo klesanje kamenih okvira otvora, koji su trebali zamjeniti stare istrošene, te osobito betonski okviri otvora na bočnim fasadama, kao i bitne promjene unutrašnjosti).
- Vrijednost objekta - nekoć visoka ambijentalna, danas sa cijelim nizom izrazito nagrđujućih elemenata.

BLOK VI - objekt 2

- Mali stambeni - obrtnički objekt izgrađen na sjevernom dijelu velikog, srednjovjekovnog, pravokutnog bloka, između linije uske poprečne ulice (ul. XXVI dalmatinske divizije) i linije uskog slijepog prilaza, koji je vodio u središnje dijelove gusto izgrađenog tlova bloka.
- Tlocrt objekta je kvadratičan, malih dimenzija, koje su međutim vrlo česte u ranoj fazi izgradnje grada. Ugrađene su dvije strane zdanja. Vanjskim, kamenim prizidanim stepeništem dolazi se na razinu I kata (južna strana), unutarne stepenice postoje uz istočni zid.
- Visina je jednokatna s tavanskim prostorom, stanje je loše.
- Vrijeme izgradnje ovog vrlo kvalitetnog i po organizaciji unutrašnjosti zanimljivog objekta je XV/XVI st. (zidje, detalji vrijedne arhitektonske plastike).
- Vrijednost objekta je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi vrijednosti očuvanog objekta predlažemo pažljivu rekonstrukciju (čuvanje svih dijelova cjeline - unutarnjih prostora i vanjskog plašta), te svrstavanje objekta u grupu k a r a k t e r i s t i č n e a r h i t e k t u r e S t o n a (kao i objekti IV-6, V-1).

BLOK VI - objekt 3

- Stambeni objekt izgrađen na sjevernoj strani velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uske poprečne ulice (XXVI dalmatinske divizije).
- Tlocrt objekta je pravokutni, manjih dimenzija, toliko čest u ranoj fazi izgradnje grada, vertikalna komunikacija postoji u zapadnom dijelu objekta.
- Visina objekta je jednokatna, stanje loše.
- Vrijeme nastanka objekta je XV st. na temelju ranije organizirane parcele (XIV st.).
- Vrijednost objekta je ambijentalna (masa zidja, detalji klesane arhitektonske plastike, unutarnji prostori).

P r i j e d l o g

Radi vrijednosti očuvanih dijelova predlažemo pažljivu rekonstrukciju objekta (čuvanje svih dijelova vanjštine i unutrašnjosti, na pr. kameno pilo) kome je namjena povremenog stanovanja radi uske, hladovite ulice najbliža.

BLOK VI - objekt 4

- Stambeni objekt izgrađen na uglovnom dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka (sjevero-istočni ugao), na sjecištu široke ulice Iva Vojnovića i uske poprečne ulice XXVI dalmatinske divizije.
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane.
- Visina je dvokatna, a stanje osrednje.
- Objekt je građen na ranije formiranoj parceli (XIV) - u razdoblju XV/XVI st. s jačim zahvatima pregradnje tokom XVIII/XIX st. Nakon potresnih oštećenja sredinom XX st. slijedi nekoliko manjih zahvata.
- Vrijednost zdanja je niža ambijentalna (bet. žbuka i dr.).

P r i j e d l o g

Pažljivijim organiziranjem prostora poboljšati način stanovanja.

BLOK VI - objekt 5

- Nekadanji stambeni objekt izgrađen na istočnom obodnom dijelu velikog, pravokutnog bloka, uz potez široke ulice Iva Vojnovića.
- Tlocrt objekta je pravokutni, s tri ugrađene strane i jednom užom orijentiranom prema liniji ulice.
- Visina objekta je prizemna s tavanjskim prostorom, stanje je loše prema ruševnom.
- Vrijeme izgradnje ove kuće je XV/XVI st. (zidje i spolirani detalji arhitektonske plastike) s naknadnim zahvatima pregradnje (XIX st.).
- Vrijednost objekta je skromna ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi dobre pozicije unutar triva naselja i radi očuvanosti jednog dijela objekta predlažemo rekonstrukciju s podizanjem I kata, s uvođenjem stalnog stanovanja.

BLOK VI - objekt 6

- Stambeni objekt izgrađen na istočnoj obodnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez široke ulice Iva Vojnovića.
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije strane ugrađene, jednom (zapadnom) samo djelomično, te jednom slobodnom stranom orijentiranom prema liniji ulice. Objekt je dulje vrijeme nenastanjen i služi kao skladišni prostor.
- Visina zdanja je jednokatna, stanje je loše.
- Vrijeme izgradnje je XIX st. na ranije formiranoj parceli (XIV st.). Zgrada XIX st. je inkorporirala u svoju masu sve ranija zidja i dijelove objekta ranije građenog na ovom prostoru (objekt XV st.).
- Vrijednost objekta je niža ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi vrlo dobrog položaja u tkivu grada (pozicija uz široku ulicu, te blizina središta) predlažemo obnovu stalnog stanovanja, što uključuje organiziranje unutarnjih prostora, te uređenje krovišta i zidnog plattna.

BLOK VI - objekt 7

- Stambeni objekt izgrađen na istočnoj obodnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez široke ulice Iva Vojnovića.
- Tlocrt objekta je izduženi pravokutnik, s tri ugrađene strane i jednom-užom orijentiranom prema ulici.
- Visina je dvokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XIX st, koje je uklopilo ranije dijelove zidja. Jači zahvati izvršeni nakon potresa sredinom XX st. (promjene u unutrašnjim odnosima).
- Vrijednost - niža ambijentalna (volumen, zidje, kompozicija fasada, okviri otvora).

BLOK VI - objekt 8

- Stambeni objekt s položajem na uglovnom dijelu (jugo-istočnom) velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, na sjecištu ulica Iva Vojnovića (široki potez) i ulice 18 listopada (uska, poprečna ulica).
- Tlocrt objekta je pravokutni, prostor po dimenzijama dosta veliki, uobičajen u Stonu već u doba prvobitnih gradnji (vlasteoski rubni, uglovni stambeni objekt).
- Visina je dvokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XIX st. (volumen, zidje, kompozicija fasada, okviri otvora), koje je u masu najvjerojatnije uključilo dijelove ranije građenog objekta.
- Vrijednost je niža ambijentalna.

BLOK VI - objekt 9

- Stambeni objekt izgrađen na južnom obodnom dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uske ulice (ul. 18. listopada).
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane, jednom orijentiranom stražnjem dvorištu (uz zidje objekta je prizidana mala prizemnica, koja završava ravnom betonskom dekom) i jednom, koja je orijentirana na potez ulice. Vertikalna komunikacija postoji u zapadnom dijelu.
- Visina objekta je dvokatna, stanje osrednje prema lošem.
- Vrijeme izgradnje ovog objekta je XVIII st. (organizacija unutrašnjeg prostora, zidje, žbukanje zidnog plašta, kameni okviri otvora) na ranije formiranoj parceli. Objekt je vjerojatno u svoju masu uklopio ostatke ranije građenog zdanja. Zahvati pregradnji potječu iz XIX st. (osobito unutarnji dijelovi, kao i neki otvori fasadnih ploha) U XX st. uređuje se dvorišni objekt (završna betonska deka).
- Vrijednost objekta je niža ambijentalna (s nizom vrijednih detalja arhitektonske plastike.).

P r i j e d l o g

Boljim organiziranjem unutrašnjeg prostora i povezanosti s dvorišnom površinom, koja se nalazi sjeverno uz objekt, mogli bi se znatnije poboljšati stambeni uvjeti. Kod skidanja trošne žbuke treba provjeriti ranije strukture zidja i ako je ono već kod gradnje rađeno da bude žbukano (nepravilni kamen, lomljenac i mnogo veznog materijala), onda svakako treba zgradu nanovo ožbukati i pažljivo obojiti.

BLOK VI - objekt 10

- Stambeni objekt izgrađen na jugo-zapadnom uglu velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uske ulice 18. listopada i široke ulice Marina Držića.
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane.
- Visina objekta je dvokatna s tavanskim prostorom, stanje je dobro.
- Vrijeme izgradnje ovog objekta je kod prvotnog, danas vidljivog zahvata XVI st. na temelju ranije formirane **parcele**, pa slijedi pregradnja XVIII st. (organizacija unutrašnjosti, kompozicija fasada, žbukanje i okviri pojedinih otvora) i zahvat sanacije nakon potresa sredinom XX st.
- Vrijednost je niža ambijentalna (oznaka bi mogla biti viša, da nisu kod posljednjeg zahvata upotrebljeni neadekvatni načini obnavljanja u starim jezgrama, kao što je stavljanje na pr. špricane žbuke na fasadne plohe i dr.).

BLOK VI - objekt 11

- Prostor nekadanjih stambenih objekata, sada prostori je gospodarske namjene izgrađene uz zapadni obod velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, na potezu široke ulice Marina Držića.
- Tlocrt objekata je pravokutan s dvije ugrađene strane i dvije slobodne (jedna je orijentirana na prostor dvorišta, koji se nalazi istočno uz objekt.)
- Visina je prizemna, stanje osrednje.
- Vrijeme izradnje je XIX st. (1857 oznaka). Na mjestu ranijih stambenih prostora izgrađuju se skladišni dijelovi i iznad njih terasa, koja je popravljena nakon potresa sredinom XX st.

P r i j e d l o g

Na liniji ulice predlažemo rekonstrukciju jednog dijela postojećeg prizemnog objekta i dizanje na visinu jednog ili dva kata. Kod toga treba imati u vidu prozorske otvore susjednih zgrada. Ovaj zahvat treba riješiti i odnose s dvorišnim površinama, koje se nalaze istočno. U samoj otvorenoj površini riješiti postojeće bezvrijednih, kasnije dodanih manjih objekata, koji smanjuju dvorišnu površinu, a njihovi sadržaji bi svakako mogli biti smješteni u prizemlja okolnih objekata.

Namjena novog objekta je stambena (stalno nastanjeni). Središnje pak dvorište ili vrt trebalo bi biti riješeno u smislu pravog odmorišta, a ne skladišnog prostora.

BLOK VI - objekt 12

- Stambeni objekt izgrađen na zapadnoj obodnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez široke ulice Marina Držića. Tlocrt ovog velikog objekta je pravokutni s dvije ugrađene strane. Jedna od slobodnih fasada orijentirana je na uski potez prilaza, koji je vodio u središnje, gusto izgrađene dijelove bloka.
- S unutarjim dijelom objekta su vezani prostori terase na I katu južno uz objekt (VI-11).
- Visina objekta je dvokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XVIII st. na temelju ranije formirane parcele (prvotne gradnje XIV st.). Niz zahvata adaptacija tokom XIX i XX st. i to osobito u unutrašnjim dijelovima.
- Vrijednost ovog nastanjenog objekta je ambijentalna (volumen objekta, oblikovanje žbukanih zidnih oboda, detalji arhitektonske plastike na vanjskim, kao i unutarjim dijelovima).

BLOK VI - objekt 13

- Gospodarski objekt, nekadašnje skladište, izgrađen u unutarnjem dijelu velikog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uskog slijepog prilaza.
- Tlocrt ovog, danas ruševnog objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane, jedna djelomično slobodna, ona južna je okrenuta većem prostoru dvorišta.
- Visina objekta je prizemna, stanje ruševno, jedino perimetar zidja stoji, dok je krovnište i stropna konstrukcija ruševne.
- Vrijeme nastanka i izgradnje ovog objekta je XV/XVI st. na mjestu ranije organizacije prostora. Ova ranija organizacija spaja u cjeline: veliki vlasteoski stambeni objekt na liniji ulice i na početnom dijelu slijepog prilaza (VI-1) i niz manjih objekata u kojima su bila skladišta, kao i stanovi za ljude vezane s vlasnikom obradivog zemljišta, kao i gradskog građevinskog prostora. Ovi manji prateći objekti bili su nizani uz potez slijepog prilaza (VI-2, 13 i dio 12).
- Vrijednost zdanja je ambijentalna.

P r i j e d l o g

U ovom slučaju predlažemo održavanje vrtne zelene površine u unutarnjem prostoru objekta, i ako je potrebno učvršćenje njegovog sjevernog i južnog zida. U tom slučaju treba posvetiti pažnju čuvanju svih originalnih elemenata ovog zdanja.

BLOK VI - objekt 14

- Gospodarski manji objekt sagrađen u unutarnjem dijelu velikog bloka.
- Visina objekta je prizemna, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje je XX st.
- Objekt nije usklađen prostoru i kod uređenja unutarnjeg vrta-dvorišta predlažemo njegovo micanje.

BLOK VII - objekt 1

- Stambeni objekt izgrađen na sjevero-zapadnom uglu nekadašnjeg velikog, pravokutnog bloka. Zdanje se nalazi na sjecištu široke ulice Marina Držića i poteza uske ulice 18. listopada.
- Tlocrt objekta je pravokutni s dvije ugrađene strane. Visina je dvokatna, stanje - osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XVII/XVIII st. na temelju ranije formirane parcele u razdoblju prvotne gradnje unutar naselja, tokom XIV st. Najvjerojatnije današnji objekt čuva dijelove ranije građenog objekta na ovom mjestu. Recentni zahvati adaptacija, najvećma u unutrašnjosti.
- Vrijednost - niža ambijentalna (i po volumenu objekta, po rasporedu i organizaciji unutrašnjosti, po kompoziciji fasada te detaljima arhitektonske plastike).

BLOK VII - objekt 2

- Stambeni objekt postoji na sjevernoj liniji nekadanjeg velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt je izgrađen na sjecištu uske poprečne ulice 18. listopada i uske ulice, koja je naknadno probijena kroz tkivo bloka (u smjeru sjever-jug).
- Tlocrt objekta je manji pravokutnik s dvije ugrađene strane.
- Visina objekta je dvokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje ove nastanjene zgrade je u osnovi XV/XVI st. na mjestu parcele, koja je formirana u tom razdoblju, a uz potez novo probijene ulice kroz gusto tkivo srednjovjekovnog bloka. Dominantna faza izgradnje je XVIII/XIX st. (volumen u većem svom dijelu, kompozicija fasadnih zidova, njihovo žbukanje, detalji okvira otvora, kao i organizacija unutrašnjeg prostora).
- Vrijednost objekta je niža ambijentalna, zgrada je izrazit primjer objekta, koji visinom i velikom masom ulazi u stisnute prostore, koji su ranije određeni, te nastoji svoju poziciju iskoristiti do kraja - jasno ne misleći o stanovanju, nego stvarajući nužno prebivalište.

BLOK VII - objekt 3

- Stambeno-trgovački objekt izgrađen u središtu naselja, sjeverno uz potez Place. Zdanje se nalazi u središtu i nekadanjeg velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, danas međutim uz prostor trga, koji je nastao nakon rušenja cijelog jugo-zapadnog ugla nekoć gusto nastanjenog bloka, te uz potez uske ulice, koja je u smjeru sjever-jug presjekla tkivo bloka na dvije polovice.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s dvije ugrađene strane, vertikalna komunikacija postoji u središnjem dijelu zgrade.
- Visina je dvokatna, stanje osrednje (s nizom napuklina na vertikalama zidova).
- Vrijeme izgradnje je u osnovi XV/XVI st. na parcelama formiranim uz "novo" probijenu ulicu, koja je prošla kroz unutrašnjost bloka, no veći dio današnjeg objekta potječe iz razdoblja XVII/XVIII st. (volumen zdanja, unutrašnja organizacija, kompozicione sheme fasadnih poteza, dijelovi arhitektonske plastike) Manji zahvati iz razdoblja XIX/XX st. (uređenje unutarnjih prostora trgovina, te ostalih dijelova).
- Vrijednost je ambijentalne prirode. Objekt uspješno zatvara sjevernu stranu trga zajedno sa zapadnim susjednim zdanjem.

BLOK VII - objekt 4

- Stambeno-trgovački objekt izgrađen u središnjem dijelu grada - sjeverno od poteza Place. Zdanje postoji u nekadanjem središtu velikog, pravokutnog srednjovjekovnog bloka, te nakon rušenja jugo-zapadnog dijela istog, uz pravokutni trg, te potez široke ulice Mari-na Držića.
- Tlocrt objekta je pravokutni, manjih dimenzija, s dvije strane ugrađene uz susjedne objekte.
- Visina je dvokatna, stanje osrednje (ali s nizom napuklina na vertikalama zidja).
- Vrijeme izgradnje je relativno kasno, naime u razdoblju, kad srednjovjekovna površina bloka postaje manja, te kad se Place proširuje na račun bloka u obliku kvadratičnog trga, dolazi do izgradnje zgrada na njegovom sjevernom rubu. Ova zgrada je građena tokom XIX st. i veže se na objekt građen istočno.
- Valorizacija objekt ima ambijenta lnu vrijednost (zajedno sa susjednim objektom čini skladni završetak trga prema izgrađenim dijelovima bloka.

BLOK VII - objekt 5

- Stambeni objekt izgrađen na zapadnoj liniji velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez široke ulice Marina Držića.
- Tlocrt objekta je pravokutan s tri ugrađene strane, vertikalna komunikacija postoji u sjevernom i istočnom dijelu zgrade.
- Visina je dvokatna s tavanskim nastanjenim prostorom, stanje je osrednje, a u pojedinim dijelovima unutrašnjosti i loše.
- Vrijeme izgradnje objekta je XVIII/XIX st. (volumen, unutrašnja organizacija prostora, žbukani dijelovi zidnog plašta, kompozicija fasade, te detalji arhitektonske plastike). Objekt je građen na prostoru grada, koji je vrlo rano formiran (XIV st), vjerojatno u jednom dijelu njegove jezgre postoje dijelovi ranije građenih stambenih objekata.
- Vrijednost je niža ambijentalna, skromna.

BLOK VII - objekt 6

- Stambeno-trgovački objekt izgrađen u središnjem dijelu grada, sjeverno uz potez Place, a nasuprot Kneževa dvora. Uz istočnu stranu objekta ide potez široke ulice Iva Vojnovića, a uz zapadnu se nalazi ploha pravokutnog trga.
- Tlocrt objekta je veliki pravokutni, samo s jedne strane ugrađen prema susjednom-sjevernom objektu. Dvokraćna vertikalna komunikacija postoji u središnjem dijelu zgrade.
- Visina je dvokatna, stanje je dobro.
- Vrijeme izgradnje je XVII/XVIII st. a na mjestu rane parcelacije (XIV st). Na ovom vrlo istaknutom dijelu gradskog tkiva u svakom je slučaju vrlo rano izvedena gradnja objekata, to je vidljivo po zidju današnjeg objekta, koji ugrađuje niz kvadara zidja ranijih objekata postojećih na ovim prostorima. No međutim objekt je po kompoziciji tlocrta, po organizaciji unutarnjeg prostora, kao uostalom i po kompoziciji glavne, južne fasade pravi barokni objekt (akcijsko komponiranje velikog prostora i fasade, a ne adiranje ili bilo kakvo vezivanje na postojeću situaciju). Tokom XIX/XX st. dolazi do niza pregradnji, otvaranja otvora i preinaka unutrašnjosti.
- Vrijednost je ambijentalna. Objekt zajedno s objektima na sjevernoj strani trga dobro ograničuje osnovni dio gradskog tkiva prema liniji javnih prostora.

P r i j e d l o g

Na ovoj zgradi, kao uostalom i na nizu ostalih potrebno je oplemenjivanje vanjštine (zamjena betonskih dijelova okvira i arhitektonske plastike-kamenim, adekvatni pokrov krovišta, pažljivije uređenje unutarnjih dijelova).

BLOK VII - objekt 7

- Stambeno-trgovački objekt izgrađen u središnjem dijelu grada, unutar istočne obodne linije velikog, pravokutnog srednjovjekovnog bloka. Objekt je razapet između linije široke ulice Iva Vojnovića i uske ulice, koja je u jednoj fazi podijelila veliki stambeni blok na dva dijela (u južnom produžetku ovog uličnog poteza postoji proširenje pravokutnog trga).
- Tlocrt objekta je izduženi pravokutnik, s dvije ugrađene strane.
- Visina objekta je dvokatna, stanje je osrednje (zapadna fasada ima znatnija oštećenja).
- Vrijeme izgradnje je u osnovi XV/XVI st. (parcela u ovom, rubnom dijelu bloka, te dio zidja ranije građenog objekta), s jačim zahvatima pregradnje tokom XIX/XX st. (preuređenje unutrašnjosti, okviri otvora, žbukanje zidja zapadne fasade i t. d.).
- Valorizacija - objekt niže ambijentalne vrijednosti.

BLOK VII - objekt 8

- Nekoć stambeni objekt sada ruševina, koja se samo djelomično upotrebljava kao manji skladišni prostor. Objekt je smješten na istočnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez široke ulice Iva Vojnovića, te zapadno potez uske ulice, koja je u jednom razdoblju podijelila tkivo velikog, gusto naseljenog bloka na dva dijela. Uz sjevernu stranu objekta postoji prazan prostor ranije parcele i kasnije srušenog objekta, kao i vrlo vjerojatnog prilaza u središnji dio bloka.
- Tlocrt objekta je pravokutan, izdužen, s jednom prizidanim stranom (južnom). Uz sjevernu stranu je prizidano kameno, vanjsko stepenište, kojim se dolazi do razine I kata.
- Visina objekta je jednokatna s tavanstvim prostorom, stanje je ruševno.
- Vrijeme izgradnje XV/XVI st. na mjestu ranije prostorne organizacije. Niz recentnih zahvata, koji su rezultat degradacije objekta.
- Vrijednost objekta je ambijentalna (masa zidja, pozicija, kvalitete očuvanih dijelova opreme unutrašnjosti, kao i dijelovi škrto komponiranih, "zatvorenih" fasada).

P r i j e d l o g

Zbog stanja očuvanosti i razdoblja gradnje, predlažemo rekonstrukciju objekta za stambenu namjenu (stalno nastanjen). Radi stanovitog broja nevrijednih, kasnijih zahvata, upozoravamo na vrlo pažljivu rekonstrukciju koja će na ovom vrijednom zdanju uspostaviti kvalitetnu unutarnju organizaciju prostora i vanjski originalni izgled.

BLOK VII - objekt 9

- Stambeni objekt izgrađen u sjevero-istočnom dijelu nekadanjeg velikog, pravokutnog, stambenog, srednjovjekovnog bloka. Objekt je izolirano građen, uz potez široke ulice Iva Vojnovića, uske ulice 18. listopada, sa zapada uskog poteza, koji je u stanovitom razdoblju podijelio blok na dva dijela. Uz južnu stranu objekta postoji prazan prostor ranije parcele i kasnije srušenog stambenog objekta, te vrlo vjerojatno prilaza u središnji, gusto građeni dio bloka.
- Tlocrt objekta je pravokutan, izdužen s vertikalnom komunikacijom na južnom rubnom dijelu zdanja.
- Visina je dvokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XIX/XX st. (masa objekta, koja sjedinjuje ranije dijelove parcelacije, žbukani zidni plašt, dijelovi arhitektonske plastike, kao uostalom i organizacija unutarnjeg prostora). Vrlo vjerojatno objekt čuva u svojoj jezgri dijelove ranije građenih objekata.
- Vrijednost zgrade -- neusklađeni objekt prema okolnim dijelovima prostora.

BLOK VIII - objekt 1

- Stambeni, jednokatni objekt izgrađen na jugo-istočnom uglovnom dijelu velikog stambenog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt se nalazi na sjecištu široke ulice Iva Vojnovića i uske poprečne ulice, koja iz središnjeg dijela naselja ide prema istočnim gradskim zidinama.
- Tlocrt objekta je izduženi pravokutnik, toliko čest kao veći, "raskošniji" obodni, vlasteoski objekt u razdoblju prvotne diobe prostora planiranog grada, Dvije strane su mu ugrađene.
- Visina je, kao što je spomenuto jednokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje objekta je XIX/XX st. (volumen zdanja, unutarnji prostor, prezidavanje zidja, okviri otvora) na mjestu ranije formirane parcele (XIV st), kao i upotrebom kvadra sa zidja ranije građenog objekta na ovom mjestu (XV/XVI st).
- Vrijednost objekta je po svim elementima niža ambijentalna.

BLOK VIII - objekt 2

- Nekadanji stambeni objekt, pa stanovito razdoblje ruševina, i od nedavna opet uspostavljena stambena funkcija. Objekt se nalazi na jugo-zapadnom uglu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, na sjecištu široke ulice Marina Držića i uskog poteza poprečne ulice, koja iz središta naselja ide do istočnih gradskih zidina.
- Tlocrt objekta je pravokutni, s dvije ugrađene strane.
- Visina objekta je jednokatna i tavanški prostor, ranija visina ruševnog dijela bila je prizemna. Stanje je dobro.
- Vrijeme izgradnje objekta je XV/XVI st. na temelju starije parcele organizirane sredinom XIV st. Obnova objekta pada u drugu polovicu XX st.
- Vrijednost - objekt je skromne ambijentalne vrijednosti (ponešto slobodan način adaptacionih zahvata, osobito u dijelu arhitektonske plastike, kao i stalno ponavljane cementne, naglašene spojnice na strukturi zidnog plašta)

BLOK VIII - objekt 3

- Stambeni objekt (u jednoj fazi javna namjena) izgrađen na liniji istočnog oboda velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez široke ulice Iva Vojnovića.
- Objekt je pravokutnog tlocrta, s tri strane ugrađenog tipa (uz zapadni zid postoji prostor srušenog objekta) i jednom - užom orijentiranom potezu ulice.
- Visina zgrade je jednokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je u osnovi XV st. na temelju ranije prostorne organizacije (sredine XIV st) s jakim pregradnjama tokom XIX/XX st. (prezidano zidje, okviri otvora, unutrašnjost).
- Vrijednost zgrade je niža ambijentalna.

BLOK VIII -- objekt 4

- Stambeni objekt izgrađen na istočnoj obodnoj liniji velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, na mjestu sjecišta velike i široke ulice Iva Vojnovića i uskog poteza, koji je veliki srednjovjekovni blok podijelio na dvije nejednake jedinice. Tako je objekt uglovnica, s dvije ugrađene strane, tlocrt objekta je pravokutni, dimenzije su male.
- Visina objekta je dvokatna, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje je XVI st. u svojoj osnovi, a na temelju ranije formirane parcele (sredina XIV st). Vjerojatno je objekt u osnovi svoje parcele bio izgrađen na početnom dijelu ulaska slijepog prilaza u gusto izgrađeno tkivo bloka. Prilaz je najvjerojatnije kasnije produžen u uski proboj male ulice, koja dijeli središte bloka. Tokom XIX/XX st. dolazi do temeljitih zahvata pregradnje i nadogradnje (prezidavano zidje, koje djelomično rabi kvadar s ranije gradnje, novi kameni okviri otvora, te organizacija unutarnjeg prostora.)
- Vrijednost objekta je niža ambijentalna.

BLOK VIII - objekt 5

- Nekoć vjerojatno stambeni objekt, sada prateći objekt izgrađen u središnjem dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uske ulice, koja rastvara unutarnje, некоć gusto građeno tkivo bloka.
- Objekt je pravokutnog tlocrta, s tri ugrađene i jednom orijentiranom na potez spomenute uske ulice.
- Visina očuvanih dijelova zidja je prizemna, stanje ruševno.
- Vrijeme nastanka je razdoblje XV/XVI st. na temelju ranije prostorne organizacije (sredina XIV st). Na ovom unutarnjem dijelu velikog bloka najvjerojatnije je uz potez slijepog prilaza postojalo zdanje za stanovanje ljudi vezanih za vlasnika poljoprivrednog zemljišta van Stona i građevinskog zemljišta u gradu, ili opet objekt konobespremišta. U razdoblju XX st. na prostoru objekta uneseno je nekoliko elemenata, koji su rezultat potpune degradacije.
- Vrijednost (u današnjem načinu korištenja) niža ambijentalna.

P r i j e d l o g

Sama ploha nekadašnjeg objekta svjedoči o razvoju grada u ovom dijelu, pa je to dovoljno za njegovo očuvanje. Prostor ovog objekta treba riješiti u vezi sa obnovom objekta VIII-6, koji se nalazi zapadno - na pr. kao zelenu vrtnu plohu lišenu svih nagrđujućih elemenata. Obodno zide treba svakako čuvati i isto tako osloboditi od svih naknadnih krivo unesenih elemenata (na pr. betonski okviri prozora).

BLOK VIII -- objekt 6

- Nekoć stambeni objekt, pa u jednoj fazi nenastanjen, izgrađen u središnjem dijelu pravokutnog, velikog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uskog proboja, koji je otvorio središnje, gusto građene dijelove bloka.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s tri ugrađene strane i jednom orijentiranom potezu proboja uske ulice.
- Visina je dvokatna, stanje loše.
- Vrijeme izgradnje u svojoj osnovi je XV/XVI st. na temelju ranije prostorne organizacije zasnovane sredinom XIV st. Objekt je kao stambeni za ovisne ljude (vezane ugovorima uz vlastelu) ili kao objekt spremišta postojao u prvoj fazi, vjerojatno uz potez slijepog prilaza, koji je vodio u središnje dijelove bloka. Kasnije potez prilaza postaje ulica. Tokom XIX st. dolazi do jačih zahvata pregradnje i nadogradnje (prezidano zidje, organizacija unutrašnjosti, okviri otvora, žbukani dio vanjskog plašta).
- Vrijednost objekta je niža ambijentalna, dok je pozicija vrlo vrijedna i treba je očuvati.

P r i j e d l o g

Radi položaja u unutrašnjem dijelu bloka predlažemo stanovanje povremenog-turističkog karaktera, uz vezivanje sa slobodnim, ali omeđenim prostorom objekta, koji je smješten istočnije (VIII-5).

BLOK VIII - objekt 7

- Stambeni objekt izgrađen uz zapadni obod velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, a na sjecištu široke ulice Marina Držića i uskog poteza, koji je gusto izgrađeno tkivo bloka podijelio u dvije nejednake cjeline.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s dvije strane ugrađene.
- Visina je jednokatna s prostorom tavana, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je u osnovi XV/XVI st. (parcela, zidje, koje je kasnije prezidano, kao i dio spolirane arhitektonske plastike). Jači zahvati pregradnje nastupaju u razdoblju XIX/XX st. (prezidavanje postojećih dijelova starog objekta, organiziranje unutrašnjosti, kameni okviri otvora, koji su nastali ili upotrebom i spajanjem starijih dijelova ili su novo klesani, te žbukanje zidnog vanjskog plašta).
- Valorizacija - objekt niže ambijentalne vrijednosti.

BLOK VIII - objekt 7a

- Nekadanji stambeni objekt, a sada ruševina s vrtnom plohom postoji na zapadnom obodu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz liniju široke ulice Marina Držića.
- Tlocrt objekta je izduženi pravokutnik s tri ugrađene strane i jednom - užom orijentiranom ulici.
- Visina očuvanog zidja je prizemna.
- Vrijeme nastanka je XIV/XV st. (formiranje parcele, očuvani dijelovi zidja, kao i očuvani oblici otvora i arhitektonske plastike.)
- Vrijednost je ambijentalne prirode (pozicija, koja uz potez široke ulice označava jaku, stambenu gradnju prvotne faze izgradnje grada, zatim očuvano zidje, te osobito formati dvaju ulaza prizemne zone, oba gotička - jedan širi pokazuje ulaz u konobu, dok uži pokazuje vezu sa stubišnim krakom, koji je prizidan uz granično zidje, vodio na gornje etaže).

P r i j e d l o g

Radi svega spomenutog predlažemo na dijelu vrta uz ulicu vrlo pažljivu rekonstrukciju i nadogradnju I kata. Šteta, da kod obnavljanja susjednog, južnog objekta nije postojala misao - usklađenog rješavanja (prozori sjeverne strane objekta VIII-2).

BLOK VIII - objekt 8

- Stambeni objekt izgrađen na zapadnom rubu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Zgrada se nalazi na sjecištu široke ulice Marina Držića i uskog proboja u središnjem dijelu bloka.
- Tlocrt objekta je kvadratan, s dvije ugrađene strane.
- Visina je dvokatna, stanje dobro.
- Vrijeme nastanka je u osnovi razdoblje XV/XVI st. (parcela najvjerojatnije na početku slijepog prilaza, koji je ulazio u unutrašnje dijelove bloka, zidje, koje je kasnije prezidano). U razdoblju XIX/XX st. dolazi do jake pregradnje, koja daje pečat današnjem zdanju (uređenje unutrašnjosti, betonski dijelovi okvira pojedinih otvora).
- Vrijednost objekta je niža ambijentalna.

BLOK VIII - objekt 9

- Nekoć stambeni objekt, kasnije radiona -- pekara, izgrađena u rubnom, sjevero-zapadnom uglu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt se nalazi na sjecištu široke ulice Marina Držića i uske poprečne ulice od Minčete.
- Tlocrt objekta je izduženi pravokutnik, s dvije ugrađene strane.
- Visina objekta je prizemna, stanje je dobro.
- Vrijeme izgradnje objekta je XX st. na prostoru prvotne parcelacije. Objekt je po formatu jednak vrlo često sretanim primjerima velikih, rubnih stambenih vlasteoskih zdanja u gradu.
- Vrijednost je svakako u zadržavanju oblika srednjovjekovne parcele, a sve ostalo je niže, skromne ambijentalne vrijednosti.

BLOK VIII -- objekt 10, 11

- Stambeni i gospodarski prateći objekti izgrađeni uz sjeverni rubni dio velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz uski potez poprečne ulice (ul. od Minčete).
- Tlocrt objekata je pravokutni s tri ugrađene strane i jednom slobodnom orijentiranom na potez uske ulice.
- Visina je jednokatna (-11) i prizemna (10-), a stanje je dobro.
- Vrijeme izgradnje je XV st. (oblik parcele, zidje, detalji arhitektonske plastike na vanjskim dijelovima fasade i u unutrašnjosti), jači zahvati tokom XX st. (betoniranje površine terase -10, betonski okviri otvora -11 pokrov od dvostruke utorenog crijepa).
- Vrijednost niža ambijentalna (-11) i sasvim neusklađeni objekt (-10).

Z a k l j u č e k

Nažalost kod ovakvih primjera teško je nešto predložiti, kad je "obnova" nedavno poduzeta i završena. Kod objekta VIII-11 moramo sada zaključiti, da uz toliko nagradjućih elemenata više nema prijašnju ambijentalnu vrijednost.

BLOK VIII - objekt 12

- Stambeni objekt izgrađen na rubnom sjevero-istočnom uglu velikog, pravokutnog srednjovjekovnog bloka. Objekt je izgrađen na sjecištu široke ulice Iva Vojnovića i uske poprečne ulice od Minčete.
- Tlocrt objekta je kvadratni, s dvije ugrađene strane.
- Visina je dvokatna, stanje dobro.
- Vrijeme nastanka je u osnovi XV/XVI st. (parcela, zidje, koje je kasnije prezidavano, dio arhitektonske plastike) s jakom pregradnjom u XX st. (kvadar vezan s mnogo veznog materijala, betonski okviri nekih otvora).
- Vrijednost - obnovom objekt je svrstan u grupu neusklađenih u ambijentu (osim svega spomenutog, u gornjoj etaži je izveden veći pravokutni otvor, koji se suprotavlja postojećim oblicima, a novu vrijednost nije stvorio).

BLOK VIII - objekt 13

- Stambeni objekt izgrađen na istočnoj obodnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Zdanje se nalazi na sjecištu široke ulice Iva Vojnovića i uskog proboja, koji je prošao i podijelio središte guste izgrađenog bloka na dvije nejednake cjeline.
- Tlocrt objekta je pravokutni, dvije strane su ugrađene.
- Visina je jednokatna, staje je osrednje prema lošem (osobito neodržavani unutarnji prostori).
- Vrijeme izgradnje u osnovi je XIV/XV st., što uključuje stambeni tip parcele na vanjskom obodnom dijelu bloka, a moguće i na početnom dijelu slijepog prilaza, koji je vodio do unutarnjih dijelova stambenog bloka, zatim očuvano zidje, dijelom i najranije faze izgradnje u gradu, kao i dio očuvane arhitektonske plastike (unutrašnjost i vanjski zidni plašt).
- Vrijednost je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi kvalitete očuvanog i dobrog položaja unutar tkiva grada, predlažemo poboljšanje stalnog stanovanja, što podrazumijeva uređenje unutarnjih i vanjskih dijelova s maksimalnom pažljivošću prema postojećim vrijednostima.

BLOK VIII - objekt 14

- Stambeni objekt izgrađen u središtu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uskog proboja, koji je podijelio središte bloka na dvije nejednako velike cjeline.
- Objekt je pravokutnog tlocrta, s tri ugrađene strane i jednom slobodnom, orijentiranom na liniju uske ulice.
- Visina je jednokatna, stanje je loše, osobito unutarnjih dijelova.
- Vrijeme izgradnje je XV st. na parceli organiziranoj ranije (sredina XIV st). Očuvan niz dijelova arhitektonske plastike u unutrašnjosti, kao i na fasadnom dijelu. Tokom XIX st. jači zahvat obnavljanja, koji je uključio žbukanje fasade, organiziranje unutrašnjosti, kao i izradu okvira otvora.
- Vrijednost - objekt niže ambijentalne vrijednosti (s očuvanim vrijednim detaljima).

P r i j e d l o g

Radi pozicije i očuvanosti parcele, koja svjedoči o načinu izgradnje u ranoj fazi razvitka grada, predlažemo pažljivo uređenje i održavanje objekta, umjesto stalnog stanovanja (uskoća ulice) turističko prebivanje. Uređenje objekta bi trebalo rješavati zajedno sa susjednim objektom (VIII-15).

BLOK VIII - objekt 15

- Nekoć stambeni objekt sada ruševina izgrađen u središnjem dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uskog proboja, koji je gusto središte bloka podijelio u dvije nejednake cjeline.
- Tlocrt objekta je pravokutan s tri ugrađene strane i jednom slobodnom, orijentiranom na potez uske ulice.
- Visina jednokatna, stanje ruševno.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. na ranije formiranoj parceli (sredina XIV st). Namjena objekta u središtu bloka izgrađenog, do kojeg je najvjerojatnije vodio slijepi prilaz, bila je skladišni prostor ili stan ovisnih ljudi, vezanih za vlastelu nizom ugovornih pogodbi. Zidje objekta (XV/XVI st) doživjelo je značajnije pregrađivanje.
- Vrijednost pozicije (svjedok prostorne organizacije naselja u početnoj fazi izgradnje) je veoma važna, a ostaci su niže ambijentalne vrijednosti.

P r i j e d l o g

Predlažemo rješenje cjeline zamišljene grupe u središtu bloka, uz potez uske ulice (VIII-5, 6, 14, 15), u okviru turističke namjene povremenog prebivanja. Potrebna je rekonstrukcija objekta.

BLOK VIII - objekt 16

- Nekoć stambeni objekt, sada upotrebljen za spremište, izgrađen u rubnom jugo-istočnom dijelu velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt ima ugaonu poziciju između poteza široke ulice Iva Vojnovića i uske poprečne ulice od Minčete.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s dvije ugrađene strane, na visinu I kata dolazi se vanjskim, kamenim, prizidanim stepenicama.
- Visina je jednokatna s tavanskim prostorom, stanje je loše.
- Vrijeme izgradnje je XV st. na mjestu parcele formirane u početnoj fazi izgradnje grada t.j. sredinom XIV st. O snovnom razdoblju (XV st) pripada zidje, organizacija unutarnjeg prostora, kao i čitav način komponiranja fasadnog plašta i izrada velikog broja okvira otvora, kao i očuvani dijelovi kamenog namještaja unutrašnjosti. U toku XVIII st. dolazi do izgradnje krušne peći ispred istočne fasade, koja je uzurpirala dio javne površine ulice, slično, kao što je ispred susjedne crkve sv. Liberana izgrađen mali prostor odmorišta. A sve to u vremenu, kad ovaj sjeverni dio ulice odumire, isto kao što je odumro i središnji i sjeverni dio velikog pravokutnog bloka (na tim pozicijama su vrtovi guštaci).
- Vrijednost objekta je visoka ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi kvalitete i očuvanosti ovog rano izgrađenog zdanja predlažemo vrlo pažljivu rekonstrukciju i svrstavanje u grupu objekata **k a r a k t e r i s t i č n e**
a r h i t e k t u r e S t o n a.

BLOK VIII - objekt 17

- Nekadašnji stambeni objekt sada spremište s terasom, izgrađeno uz južni obod velikog, pravokutnog bloka. Prostor objekta postoji uz potez uske poprečne ulice od Minčete.
- Tlocrt je pravokutan, s dvije ugrađene strane, jednom orijentiranom potezu uske ulice, a nasuprotnom okrenutom slobodnom međuprostoru do crkve sv. Libe-rana.
- Visina je prizemna s terasom, stanje osrednje.
- Vrijeme izgrađnje u osnovi XV/XVI st. na mjestu ranije formirane parcele (u početnom dijelu nastanka naselja tokom XIV st.). Dio prezidanog kvadra pripada početnom razdoblju gradnje. Tokom XIX/XX st. dolazi do jačih zahvata, stambeni objekt je u međuvremenu postao ruševan i od njegovih ostataka se pregrađuje manji gospodarski prateći objekt, koji naknadno dobiva i terasu.
- Vrijednost objekta je niža ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi vrijednog položaja na rubu srednjovjekovnog stambenog bloka, predlažemo rješenje zajedno s objektom VIII-18 u okviru turističke namjene (povremeni boravak), a zbog vrlo vrijednih objekata u neposrednoj okolini zahvat izvesti vrlo pažljivo.

BLOK VIII - objekt 18

- Prostor nekadanjeg stambenog objekta, sada ruševina, nalazi se na zapadnom obodu najsjevernijeg srednjovjekovnog pravokutnog bloka. Ruševina postoji na uglovnom dijelu između široke ulice Marina Držića i uske ulice od Minčete.
- Tlocrt nekadanjeg objekta je izduženi pravokutnik s jednom ugrađenom stranom, a sjeverna strana, nekoć isto ugrađenog tipa, sada je orijentirana prostoru vrta.
- Visina očuvanog zidja je prizemna.
- Vrijeme nastanka - parcela je po položaju srednjovjekovnog tipa, no nešto uža, što je rezultat i kasnije gradnje (XVI-XVII st) vjerojatno. Pregradnje na liniji ogradnog zida učestale, pa sve do recentnih (betonski okvir vratiju).
- Vrijednost očuvanih dijelova je niža ambijentalna, no vrijednost pozicije je velika i zato -

P r e d l a ž e m o

Izgradnju objekta s namjenom povremenog stanovanja (turističkog, sezonskog). Interpolacija treba biti pažljivo koncipirana radi vrijednih objekata u neposrednoj okolini.

BLOK VIII - objekt 19

- Ogradno kameno zidje, koje omeđuje nekoliko građevnih parcela velikog srednjovjekovnog, stambenog bloka. Današnji ograđeni vrt postoji istočno od poteza široke ulice Marina Držića.
- Visina očuvane ograde je prizemna.
- Vrijeme izgradnje - središnji dio srednjovjekovnog bloka, nešto kvadra zidja XVI st, spolie, te mnogo nepravilnog kamena i lomljenca, što dokazuje, da je ovaj dio već vrlo dugo ruševan, što se tiče stambenog fonda.
- Vrijednost očuvanih dijelova (vrijedne spolie) niža ambijentalna.

P r i j e d l o g

Ogradni zid prema ulici svakako čuvati i ostaviti vrtnu plohu uz stražnju fasadu crkve sv. Liberana.

BLOK IX - objekt 1

- Stambeni objekt izgrađen u jugo-istočnom dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka središnjeg dijela grada. Objekt je uglovni između poteza široke ulice Marina Držića i uske poprečne XXVI dalmatinske divizije.
- Tlocrt je pravokutan, s dvije ugrađene strane.
- Visina je dvokatna, a stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XIX st. (masa visokog objekta, komponiranje fasadnih dijelova, žbukanje istih, organizacija unutrašnjosti, kameni okviri otvora) na parceli, koja je organizirana u toku prvotnje izgradnje grada (polovica XIV st.). Vjerojatno u jezgri postoje očuvani dijelovi ranije građenog objekta.
- Vrijednost je niža ambijentalna.

BLOK IX - objekt 2

- Stambeni objekt izgrađen na južnom, rubnom dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uske ulice XXVI Dalmatinske divizije.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s tri strane ugrađenog tipa i s jednom užom orijentiranom na potez ulice. Vertikalna komunikacija postoji u istočnom dijelu.
- Visina objekta je jednokatna, stanje ruševno, osobito unutrašnjih dijelova.
- Vrijeme nastanka objekta je razdoblje XV/XVI st. na parceli organiziranoj u prvoj fazi izgradnje grada t.j. polovicom XIV st.
- Vrijednost je ambijentalna (masa zidja, struktura, detalji arhitektonske plastike, organizacija unutrašnjosti.)

P r i j e d l o g

Radi vrijednosti očuvanih dijelova ovog stambenog objekta predlažemo detaljnu i vrlo pažljivu rekonstrukciju, te vraćanje u stambenu namjenu, no radi uskoće hladovite ulice za turističko - povremeno prebivanje.

BLOK IX - objekt 3

- Objekt spremišta izgrađen na južnoj, rubnoj liniji velikog pravokutnog srednjovjekovnog bloka, uz potez uske poprečne ulice (ul. XXVI Dalmatinske divizije).
- Tlocrt objekta je pravokutan s tri ugrađene strane i jednom-užom orijentiranom prema potezu uske ulice.
- Visina objekta je prizemna, stanje ruševno, u pojedinim dijelovima, općenito loše.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. na temelju starije parcelacije (razdoblje prvotne izgradnje grada polovice XIV st).
- Vrijednost objekta je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi očuvanosti mase objekta ranog razdoblja izgradnje grada, predlažemo turističku namjenu uz pažljivu rekonstrukciju.

BLOK IX - objekt 4

- Stambeni objekt - palača izgrađena na uglovnom dijelu (jugo-zapadni ugao) velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt je izgrađen na sjecištu šire ulice Od Stoviša i uže ulice XXVI Dalmatinske divizije.
- Plan palače je pravokutni s dvije ugrađene strane, vertikalna komunikacija postoji u središnjem dijelu.
- Visina objekta je dvokatna, stanje loše, osobito unutarnjih pojedinih dijelova.
- Vrijeme izgradnje palače je XVI st, a na temelju ranije parcelacije sredine XIV st.
- Vrijednost je visoko ambijentalna (volumen, zidje, očuvani dijelovi arhitektonske plastike, unutrašnji dijelovi).

P r i j e d l o g

Radi stanja očuvanosti ovog objekta, predlažemo vrlo pažljivu rekonstrukciju, te obnovu stambene namjene (stalno stanovanje, radi vrlo dobrog položaja).

BLOK IX - objekt 5

- Nekadašnji stambeni objekt, sada objekt spremišta, izgrađen na zapadnom rubu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt je izgrađen na uglovnom dijelu između poteza šire ulice od Stoviša i uske linije slijepog prilaza, koji prodire u unutrašnje gusto građene dijelove vlasteoskog bloka.
- Tlocrt objekta je kvadratičan, s dvije ugrađene strane.
- Visina, naknadno sniženog objekta je prizemna, to je ruševina stambenog objekta, današnje stanje skladišnog prostora je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. na prostoru, koji je organiziran u doba najranijeg razdoblja izgradnje grada (XIV st.) Recentno izgrađivanje gornje plohe terase i zida (XX st.).
- Vrijednost objekta je ambijentalna s nagrdjućim elementima (betonski zid terase).

P r i j e d l o g

Vrlo vrijedno zidje, kao i detalji arhitektonske plastike prizemnog dijela objekta traže rekonstrukciju, uz odbacivanje svih naknadno izgrađenih, nagrdjućih elemenata. Radi vrlo dobre pozicije u ulici predlažemo podizanje objekta na kat i vraćanje stambene namjene (stalno stanovanje).

BLOK IX - objekt 5a

- Ruševina nekadanjeg stambenog objekta za ovisne ljude (vezane radnim i novčanim ugovorima s vlastelom) ili prostor skladišta izgrađen u središnjem dijelu velikog, pravokutnog, vlasteoskog bloka. Objekt je izgrađen uz potez slijepog prilaza, kojim se ide sa linije javne gradske ulice u prostor središta bloka.
- Tlocrt objekta je pravokutan, malih dimenzija, koje su zapravo vrlo česte u razdoblju prvotne izgradnje grada, za spomenute namjene. Malom objektu su tri strane ugrađene, a jedina slobodna mu je orijentirana na liniju internog prilaza..
- Visine očuvanih dijelova zidja je prizemna, objekt je ruševina.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. na temelju ranije parcelacije i organizacije vlasteoskih dijelova uz prilaze u prostoru stambenih blokova (XIV st).
- Vrijednost objekta je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi očuvanosti organizacije bloka i formata parcele iz najranije faze izgradnje grada neophodno je i dalje održavati prostor i njegov odnos prema slijepom prilazu. Međutim gustoća izgradnje u ovim dijelovima, traži ostavljanje zelenog prostora vrta na mjestu ruševnog objekta. Zidje treba učvrstiti i čuvati.

BLOK IX - objekt 6

- Stambeno-gospodarski objekt izgrađen u središtu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uskog, slijepog prilaza.
- Tlocrt objekta je pravokutni, malih dimenzija, s tri ugrađene strane i jednom slobodnom orijentiranom prema liniji slijepog prilaza.
- Visina je jednokatna, stanje loše, ruševno. Vanjske, kamene stepenice vode na razinu I kata.
- Vrijeme izgradnje objekta je XVI st. (ziđe, prostorna organizacija, detalji) na parceli organiziranoj u ranoj, prvotnoj fazi izgradnje grada (XIV st).
- Vrijednost - ambijentalna, skromna.

P r i j e d l o g

Radi stanja očuvanosti ovog objekta predlažemo njegovu rekonstrukciju, te obnovu stambene namjene (turistički način prebivanja).

BLOK IX - objekt 7

- Stambeno-gospodarski objekt izgrađen na zapadnom obodnom dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt se nalazi na uglu između poteza šire ulice od Stoviša i užeg poteza slijepog prilaza, koji vodi do unutrašnjih dijelova stambenog bloka.
- Tlocrt objekta je kvadratičan, s dvije ugrađene strane.
- Visina objekta je jednokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XIV/XV st. (masa zidja, organizacije unutarnjeg prostora, detalji arhitektonske plastike).
- Vrijednost - visoka ambijentalna s nešto nagruđujućih elemenata (kao što je betonski okvir prozorskog otvora i dr.)
- Osim vrijednosti ovog gotičko-renesansnog objekta izolirano, postoji i vrijednost c j e l i n e vlasteoskog sklopa građevina unutar ovog bloka. A to su uz stambeni objekt vlastele (IX-7), koji se nalazi na potezu gradske ulice, i niz gospodarskih ili stambeno-gospodarskih objekata (IX-6, 5, 5a, 10) objekata nizanah uz interni prilaz, a sve skupa u vlasništvu dotične vlastele. Taj prilaz u razdoblju XVI st. dobiva vrata kamenog renesansnog okvira.

BLOK IX - objekt 8

- Stambeno-gospodarski objekt izgrađen na rubnoj, ugaonoj poziciji (sjeverozapadni ugao) velikog, pravokutnog srednjovjekovnog bloka.
Objekt se nalazi na sjecištu šire ulice od Stoviša i potca uže poprečne ulice, koja iz središnjih dijelova naselja ide prema potezu istočnih gradskih zidina.
- Tlocrt objekta je pravokutni s dvije ugrađene strane.
- Visina je jednokatna, stanje, osrednje, a u pojedinim dijelovima unutrašnjosti loše.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. na mjestu ranije organizirane parcele (prvotno razdoblje izgradnje grada polovicom XIV st).
- Vrijednost je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi očuvanosti objekta iz rane faze izgradnje grada (očuvano zidje, detalji arhitektonske plastike, prostor) predlažemo obnovu stambene namjene (stalno stanovanje) uz **pažljivo** uređenje unutrašnjosti.

BLOK IX - objekt 9

- Nekadanji stambeni objekt, sada ruševina postoji na sjevernom obodnom rubu velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt je postojao na sjecištu uske poprečne ulice, koja iz središnjih dijelova naselja ide prema istočnim gradskim zidinama i poteza slijepog prilaza, koji ide u središnje dijelove bloka.
- Tlocrt je pravokutan, s dvije ugrađene strane.
- Visina ruševnih dijelova zidja je prizemna.
- Vrijeme izgradnje je XV st. na parceli organiziranoj u razdoblju prvotnih gradnji u naselju (XIV st).
- Vrijednost je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi položaja sačuvanosti originalne veličine parcele, predlažemo rekonstrukciju postojećih dijelova i dizanje objekta na kat, uz obnovu stambene namjene (turističko prebivanje).

BLOK IX - objekt 10

- Stambeno-gospodarski objekt izgrađen u središnjem dijelu bloka, sjeverno uz potez slijepog prilaza, koji je povezivao unutrašnje dijelove bloka s linijom ulica.
- Tlocrt ovog "unutarnjeg", što se situacije u bloku tiče, objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane. Južna i istočna strana su orijentirane linijama internih prilaza, koji dolaze sa različitih strana, odnosno ulica.
- Visina objekta je jednokatna s tavanским prostorom, stanje je osrednje.
- Vrijeme nastanka objekta je razdoblje prvotnih gradnji u Stonu, a to je XIV/XV st. (zidje, masa objekta, njegova parcela u unutarnjim dijelovima vlasteoske zone, detalji, unutarnji prostor). Recentni zahvati u tavanским dijelovima prostora objekta.
- Vrijednost - ambijentalna s nekoliko nagrđujućih elemenata (kao što su betonski okviri prozora južne fasade).

BLOK IX - objekt 11

- Stambeni objekt izgrađen na sjevernom obodu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt se nalazi na sjecištu uske poprečne ulice koja iz središta naselja ide prema istočnim gradskim zidinama i uskog slijepog prilaza, koji prodire u središnje dijelove stambenog bloka.
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane, vertikalna komunikacija postoji u istočnom dijelu zgrade.
- Visina objekta je jednokatna s tavanskim prostorom, stanje je osrednje.
- Vrijeme nastanka objekta je razdoblje XV/XVI st. na temelju starije prostorne organizacije (polovica XIV st) s nešto recentnih zahvata, osobito u unutrašnjosti objekta.
- Vrijednost je ambijentalna (pozicija, masa objekta, zidje, detalji).

BLOK IX - objekt 12

- Stambeni objekt izgrađen na uglovnom (sjevero-istočni ugao) dijelu velikog, stambenog, srednjovjekovnog bloka. Objekt se nalazi na sjecištu široke ulice Marina Držića i uske poprečne ulice, koja iz središnjih dijelova naselja ide prema potezu istočnih gradskih zidina.
- Tlocrt objekta je pravokutni, nešto većih dimenzija, koje su međutim dosta česte u razdoblju prvotne izgradnje grada polovicom XIV st, kao vlasteoski stambeni objekti. Dvije strane zgrade su ugrađene, vertikalna komunikacija postoji u južnom dijelu objekta.
- Visina je jednokatna i tavanski prostor, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje zdanja je razdoblje XV/XVI st. tj. doba kad je izgrađeno najviše kamenih zdanja, koja su do danas očuvana u gradu. Recentni zahvati uključuju preinake u unutrašnjosti, te izradu novih okvira otvora i dr.
- Vrijednost je niža ambijentalna. Veći dio nagrđujućih elemenata potječe od načina "obnavljanja" zgrade, tako na pr. izrada betonskih okvira otvora.

BLOK IX - objekt 13

- Stambeni objekt s obrtničkom radionom izgrađen unutar osnovne parcele, koja postoji na istočnoj obodnoj liniji velikog, pravokutnog bloka, uz potez široke ulice Marina Držića.
- Tlocrt objekta je pravokutan, malih dimenzija, izgrađen unutar perimetralnog zida osnovnog ruba parcele, tako prednji dio parcele postaje unutrašnje dvorište.
- Visina objekta je jednokatna, stanje osrednje
- Osnovna parcela je organizirana u ranom razdoblju izgradnje grada, a to je polovica XIV st. Zgrada, koja je naknadno izgrađena unutar linija starog objekta je recentnog postanka.
- Vrijednost - mala unutrašnja zgrada je bezvrijedan zahvat.

P r i j e d l o g

Na originalnoj veličini parcele interpolirati stambeni objekt (obrtnička djelatnost u prizemlju samo je dobro došla).

BLOK IX - objekt 14

- Stambeni objekt izgrađen na istočnoj obodnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz liniju široke ulice Marina Držića.
- Tlocrt objekta je pravokutnog, izduženog tipa, s tri ugrađene strane, a jednom - užom orijentiranom uličnom potezu.
- Visina objekta je dvokatna, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje objekta je XIX/XX st. na mjestu ranije srednjovjekovne parcele (XIV st). Objekt u jezgri najvjerojatnije čuva dijelove ranije građanih cjelina. Neke spolie postoje na plohi sjeverne fasade.

V r i j e d n o s t

Niža ambijentalna (po tipu volumena zgrade, kompoziciji fasade, organizaciji unutrašnjosti, te žbukanim dijelovima zidne vanjske opne, kao i kamenim detaljima arhitektonske plastike).

BLOK XII - objekt 1

- Stambeni objekt - palača stonskog biskupa izgrađena u jugo-zapadnom dijelu grada u neposrednoj blizini poteza nekadanjih srednjovjekovnih, južnih, gradskih zidina. Objekt zajedno sa svojim vrtom zauzima južne dijelove dvaju paralelnih nizova, koji su planirani 1370 g.
- Tlocrt objekta je izduženi pravokutnik s kosom južnom stranom (blizina i kosina nekadanjih gradskih zidina). Ograđeni vrt je nešto kraći i nalazi se zapadno uz objekt. Zanimljivo je spomenuti, da je u razdoblju planiranja grada, kao i najranije izgradnje, ovo bio jedini vrt uz objekt stambenog tipa. Vanjskim stepeništem se dolazi iz vrta na razinu I kata. U južnom dijelu prizemlja postoji trijem (kao što su trijemove imali i objekti u jednom dijelu Dubrovačke Ploče).
- Visina objekta je dvokatna, stanje osrednje, no iza nedavnog potresa dio objekta je narušenog stanja.
- Vrijeme izgradnje je druga polovica XVI st., s nizom adaptacionih zahvata tokom XIX st. (osobito u unutrašnjosti)
- Vrijednost - objekt spomeničke vrijednosti (masa objekta, struktura zida, povezanost objekta s vrtom, detalji arhitektonske plastike) s neusklađenim dijelovima unutrašnjosti.

OBJEKT XII - objekt 2

- Nekadašnji stambeni objekt izgrađen na uglavnom dijelu (sjevero-istočni ugao) zapadnih stambenih nizova grada. Objekt se nalazi na sjecištu ulica 18. listopada.
- Tlocrt objekta je kvadratičan s jednom ugrađenom stranom, dok je druga - zapadna orijentirana na uski procjep između objekata.
- Visina ovog ruševnog objekta je danas prizemna.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XV/XVI st. na mjestu parcelacije nizova iz 1370 g.
- Vrijednost je ambijentalna, skromna.

P r i j e d l o g

Nužna je pažljiva rekonstrukcija ostataka ranije građenog stambenog objekta, s podizanjem gornjeg dijela i uvođenjem stalne stambene namjene.

OBJEKT XII - objekt 3

- Stambeni objekt izgrađen na rubnom zapadnom dijelu niza, koji je orijentiran na površinu poljane Lukše Beritića. Objekt uz sjevernu stranu ima potez uže ulice 18. listopada.
- Tlocrt objekta je kvadratičan, jedna strana je orijentirana na procjep, koji je diobeni prema susjednom objektu. Južna fasada, koja graniči s vrtom biskupskog dvora je sasvim zatvorenog tipa.
- Visina objekta je trokatna, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XX st. na položaju ranije parcele-cije nizova u zapadnom dijelu grada (1370 g.). Objekt adaptira jezgru ranije građenog zdanja (XV/XVI st.).
- Vrijednost - adaptacioni zahvati učinili su objekt neusklađenim (previsoka masa, žbukanje, tip balkona na zapadnoj fasadi i dr.)

OBJEKT XII - objekt 4

- Stambeni objekt izgrađen na uglovnoj poziciji paralelnih stambenih nizova koji su u zapadnom dijelu grada planirani 1370 g. Objekt je izgrađen na sjecištu ulica: Omladinske i 18. listopada,
- Tlocrt objekta je kvadratičan s jednom ugrađenom stranom, istočna je pak orijentirana na liniju procjepa, koji je diobeni prema susjednom objektu.
- Visina objekta je dvokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. (osnovna masa objekta, dio strukture zida) s jačim zahvatom pregradnje u XIX i XX st. (betonski okviri otvora, mnogo veznog materijala upotrebjeno kod pregradnji na zidu, salonični pokrov krovišta).
- Vrijednost - niža ambijentalna.

BLOK XII - objekt 5

- Stambeni objekt izgrađen na uglovnom dijelu paralelnih nizova, koji su planirani u zapadnom dijelu grada 1970 godine. Objekt je izgrađen na sjecištu ulice od Stoviše i ulice 18. listopada.
- Tlocrt objekta je kvadratičan, s jednom ugrađenom stranom, dok je zapadna orijentirana na procjep, koji je diobeni između objekata.
- Visina objekta je dvokatna, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. (masa objekta, osnovna struktura zidje, detalji arhitektonske plastike na vanjskim dijelovima i u unutrašnjosti) s jačim zahvatima u XX st. (betonski okviri nekih otvora, terasa na gornjem, završnom dijelu objekta)
- Vrijednost - nakon zahvata "obnove" objekt je niže ambijentalne vrijednosti.

BLOK XII - objekt 6

- Stambeni objekt izgrađen na liniji nizova, koji se nalaze u zapadnom dijelu grada. Objekt se nalazi uz potez ulice od Stoviša.
- Plan objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane, jednom širom orijentiranom ulici, dok je zapadna okrenuta procjepu, koji postoji kao diobeni između objekata.
- Visina objekta je dvokatna, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je početak XVI st. na ranijoj prostornoj organizaciji. Zgrada je građena za "desetine" t.j. jedan tip kasarne, koji je u prizemnom dijelu imao skladišta, koja je općina zasebno iznajmljivala. Zahvati pregradnji u unutrašnjosti osobito tokom XIX i XX st.
- Vrijednost - ambijentalna.

BLOK XII - objekt 7

- Stambeni objekt izgrađen u zapadnom dijelu grada na prostoru određenom za stambene nizove (planirano 1370 g.). Objekt je građen uz potez ulice od Stoviša.
- Tlocrt objekta je pravokutni s tri ugrađene strane i jednom slobodnom.
- Visina je dvokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je početak XVI st. kad su ovi objekti izgrađeni, kao zgrade za "desetine" znači stanovi za vojnike (tip kasarne). Iz ovog razdoblja izgradnje potječe masa objekta, ziđe u svojoj osnovi, te dio arhitektonske plastike. Zahvati pregradnji, osobito u unutrašnjosti poduzeti tokom XIX i XX st.
- Vrijednost - objekt ambijentalne vrijednosti s nagradujućim elementima kao što je na pr. tip nadstrešnice izveden u žbuci i dr.

BLOK XII - objekt 8

- Stambeni objekt (u jednom dijelu i prostori uređa) izgrađen na rubnom, južnom dijelu stambenih nizova, koji su izgrađeni u zapadnom dijelu grada. Objekt je izgrađen sjeverno od poteza Place, uz ulicu od Stoviša i Omladinsku.
- Tlocrt - objekt je ujedinio nekoliko susjednih, ranije građenih objekata u jednu cjelinu. Ovaj sjedinjeni objekt ima pravokutni tlocrt, skošena je južna linija radi poteza južnih gradskih zidina. U središnjem dijelu ovog sjedinjenog prostora postoji inkorporirana diobena linija procjepa između nizova. Vertikalna komunikacija postoji u objektu (XII-9).
- Visina objekta je dvokatna, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je početak XVI st. a na temelju dijelova ranije parcelacije. Renesansni tipski objekti građeni kao kasarne (t.zv. objekti za "desetine") zauzimali su dva paralelna niza objekata. Dio zidja (osobito lijepo klesane zidje zapadne fasade), kao i dio arhitektonske plastike pripada tom razdoblju gradnje. Južna rubna strana objekata imala je uz liniju Place trijemove, u nastavku linije Biskupskog dvora. Jači zahvati u smislu spajanja unutarnjih prostora objekata vršeni tokom XVII i XVIII st. (slično, kao na potezu na pr. ulice Prijeko u Dubrovniku), dok u razdoblju XIX i XX st. dolazi do niza adaptacionih **zahvata**, kao i zahvata "opreme" vanjštine zgrade. U svakom slučaju je zanimljiva žbukana, ambiciozno izvedena fasada (inače u prizemlju postoje trgovački prostori).
- Vrijednost - objekt ambijentalne vrijednosti.

P r i j e d l o g

Vrijeme ratnih oštećenja već je davno prošlo, te bi južnu fasadu trebalo popraviti.

BLOK XII - objekt 9

- Stambeni objekt (dijelom i javnog karaktera) izgrađen u zapadnoj liniji stambenih nizova, uz potez Omladinske ulice.
- Tlocrt objekta je pravokutan s tri ugrađene strane. Danas je objekt uglavnom prostor stubišta za okolne objekte.
- Visina objekta je dvokatna, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XVI st. na ranijim dijelovima parcelacije. Zahvati preinaka u toku XIX/XX st. (organizacija unutrašnjosti, žbukanje fasade, okviri otvora).
- Vrijednost - ambijentalna.

BLOK XII - objekt 10

- Stambeni objekt izgrađen u zapadnom dijelu stambenih nizova, uz potez Omladinske ulice.
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane, treća-istočna je orijentirana na potez procjepa, koji postoji kao diobeni između objekata.
- Visina je dvokatna, stanje je loše (osobito unutrašnjih dijelova).
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XVI st. na parceliranim dijelovima druge polovice XIV st. Dominantnom razdoblju XVI st. pripada masa zidja, dio arhitektonske plastike, kao i osnovni raspored unutarnjih prostora). u toku XIX/XX st. manji zahvati pregradnji, kao i izrada betonskih okvira nekih otvora).
- Vrijednost objekta je ambijentalna..

P r i j e d l o g

Radi lošeg stanja, a vrijednosti pozicije i očuvanih dijelova rano građenog objekta, predlažemo pažljivu rekonstrukciju za stambenu namjenu (stalno stanovanje).

BLOK XI - objekt 1

- Stambeni objekt izgrađen na uglavnom (jugo-istočni ugo) dijelu velikog pravokutnog bloka. Zgrada se nalazi na sjecištu velike ulice Marina Držića i uskog poteka poprečne ulice 18. listopada.
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane.
- Visina je dvokatna, stanje - osrednje.
- Vrijeme izgradnje objekta je XIX st. (masa zgrade, unutarnji prostorni način, zidni plašt, kompozicije fasadnih ploha, veći dio okvira otvora), koje u svojoj masi čuve dijelove starijeg objekta izgrađenog na ovom prostoru (XV st. dio zida, kao i manji dio arhitektonske plastike). U drugoj polovici XX st. dolazi do obnove, ovog u jednoj fazi ruševnog objekta.
- Vrijednost - niža ambijentalna.

BLOK XI - objekt 2

- Stambeni objekt izgrađen na istočnoj, obodnoj liniji velikog, pravokutnog srednjovjekovnog bloka, uz potez široke ulice Marina Držića.
- Tlocrt objekta je izduženi pravokutni, vertikalna komunikacija postoji u središnjem dijelu kuće, dok se vanjskim prizidanim stepeništem (na sjevernoj strani) dolazi na razinu I kata.
- Visina objekta je dvokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje zgrade je XVIII/XIX st. (organizacije unutrašnjosti, kompozicija, kao i obrada zidnog plašta-fasadnih dijelova, te okviri otvora), koje u svojoj jezgri najvjerojatnije čuva dijelove ranije građenog objekta na ovom prostoru. Tip parcele potječe iz najranije faze izgradnje grada. Takve -rubno smještene parcele su pripadale vlasteli i to najčešće za lično stanovanje. U toj ranoj fazi opstanke, objekt je imao tri ugrađene strane, danas je to samo jedna -ona južna, dok je sjeverno orijentirano uskom prolazu na kome je izgrađen stepenišni krak vanjskog stubišta. Zapadna fasada je opet okrenuta plohi dvorišta, znači mjestu ruševine nekadanjeg stambenog objekta.
- Vrijednost - niža ambijentalna.

BLOK XI - objekt 3

- Prostor nekadanjeg stambenog objekta na istočnoj, obodnoj liniji velikog, pravokutnog bloka, uz potez široke ulice Marins Držića.
- Tlocrt nekadanjeg objekta, zapravo prostor parcele, koje je bila cijela izgrađena masom objekta, jest izduženi pravokutnik s tri ugrađene strane. Danas je južna strana orijentirana na uski procjep na kome je izgrađeno prilazno, vanjsko, kameno stepenište susjednog objekta (XI-2).
- Visina zida, koje označuje parcelu je prizemna, stanje - ruševina stambenog objekta, dok je naknadno dignuto zide na granici parcele u osrednjem stanju.
- Vrijeme izgradnje na ovom mjestu je vrlo rano u slijedu izgradnje u gradu. Ovo je parcelacija najranije faze izgrađivanja grada, a to znači polovica XIV st. Kvadar srušenog objekta, koji je raobljen kod zidanja linije, koje ograničava prostor parcele, je sa zdanja XV/XVI st. Objekt je srušen (II. svjet. rat) i nakon rata podizano je spominjano zide.
- Vrijednost - prostora i oblika srednjovjekovne parcele je velika, dok je način na koji je podignuto zide (betonski dijelovi, veliki pravokutni otvor na istočnoj strani) sasvim neusklađen s okolnim nekadašnjim vrijednostima.

P r i j e d l o g

Neophodno je interpoliranje novog stambenog objekta (stalno stanovanje).

BLOK XI - objekt 4

- Gospodarski, prateći objekt izgrađen u središnjem dijelu velikog, pravo kutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt je nekoć bio najvjerojatnije vezan s uličnim potezom preko linije slijepog prilaza.
- Tlocrt objekta je pravokutni, malih dimenzija, kakve su vrlo česte u ranom razdoblju izgradnje grada, za grupu pratećih, gospodarskih objekata izgrađenih podalje od linije gradske ulice. Danas zdanje ima dvije ugrađene strane, nekoć su to najvjerojatnije bile tri i jedna orijentirana na slijepi prilaz.
- Visine objekta je jednokatna, stanje loše.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XV/XVI st. na mjestu ranije parcelacije (polovica XIV st.) sa znatnijim zahvatima tokom XIX i XX st. (betonske stepenice, koje na sjevernoj strani, kao vanjski uspon vode na razinu I kata).
- Vrijednost - očuvani dijelovi ziđe su niže ambijentalne vrijednosti.

P r i j e d l o g

Radi vrijedne pozicije, koja potječe iz najranijeg razdoblja organizacije ovog vrlo vrijednog gradskog prostora, neophodno je očuvanje prostora. Međutim predlažemo rekonstrukciju objekta (uz odbacivanje svih negrađujućih elemenata), te njegovo vezivanje u organizacionom smislu uz susjedne cjeline na prostorima -9a i 10 b.

BLOK XI - objekt 5 .

- Stambeni objekt izgrađen na obodnoj, istočnoj liniji velikog, pravokutnog srednjovjekovnog bloka, uz potez široke ulice Marine Držića.
- Tlocrt objekta je izduženi pravokutnik (vrlo česti takvi prostori, organizirani u najranijoj fazi izgradnje grada, kao vlasteoski, stambeni objekti) s tri ugrađene strane nekoć, sada je zapadna strana orijentirana na dvorište srušenog objekta.
- Visina objekta je dvokatnica, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje ove zgrade je druga polovica XX st. sa kvadrom iz ranije postojeće ruševine zidane tokom XV/XVI st. Arhitektonska, vrlo bogata plastika ove spomeničke renesansne zgrade, kod zahvata "obnove" nije rabljena, osim kamena s oznakom IHS.
- Vrijednost objekta nekoć spomeničke oznake, sada bi bila niže ambijentalna s eventualnom primjedbom naglašenih betonskih spojnica, pa kruto izvedenih okvira otvora i t.d. da nije do nedavno na ovom mjestu stajala zgrada koju je trebalo najpažljivije rekonstruirati - a n e u n i š t i t i . Zapravo je nevjerovatno, da se takav zahvat dogodi kraj djelovanja svih općinskih službi, koje bi trebale biti veza sa službom Zavoda za zaštitu spomenika kulture, i još na području grada, koji je radi vrijednosti planskih zahvata u XIV st cijeli zaštićen kao spomeničko područje. Jasno je ako nastavimo takvom "obnovom", da grad prestaje biti spomenik.

BLOK XI - objekt 6

- Stambeni objekt izgrađen na uglavnom dijelu (sjevero-istočni ugaon) velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Zgrada se nalazi na sjecištu široke ulice Marina Držića, i uskog poprečnog poteza ul. XXVI dalmatinske divizije.
- Tlocrt objekta je izduženi pravokutnik, kakvi su vrlo česti na uglovnim ili općenito rubnim pozicijama srednjovjekovnih blokova. Dvije strane objekta su ugrađene.
- Visina objekta je dvokatna s tavanskim prostorom, stanje loše
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. (ziđe, masa objekta, očuvani dijelovi arhitektonske plastike na fasadnim dijelovima, kao i u unutrašnjosti) s jačim zahvatom tokom XIX st. (preinake unutrašnjosti, okviri nekih otvora, žbukanje fasadnog plašta). Parcela na kojoj je objekt građen je organizirana u najranijoj fazi izgradnje grada - polovicom XIV st.
- Vrijednost - ambijentalna.

P r i j e d l o g

U svakom slučaju vratiti stalnoj stambenoj namjeni površinu cijelog objekta. U okviru toga bolje organizirati unutarnji prostor, skinuti žbuku s fasadnih dijelova (istočna fasada ima ziđe XV/XVI st., koje nije rađeno da bude žbukano) i uglavnom provesti pažljivu rekonstrukciju, čuvajući sve detalje arhitektonske plastike (na pr. renesansno pilo u unutrašnjosti), kao i sve osnovne dijelove ovog vrijednog objekta.

BLOK XI - objekt 7

- Gospodarsko stambeni objekt izgrađen na sjevernoj, obodnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz liniju uske poprečne ulice (ul. XXVI dalmatinske divizije).
- Tlocrt objekta je pravokutan, manjih dimenzija, s dvije ugrađene strane. Objekt je kasnije spojen sa zapadnim susjednim objektom (XI-8)
- Visina je jednokatna, stanje loše.
- Vrijeme izgradnje je XV st. na temelju ranije prostorne organizacije (parcelacija polovicom XIV st.).
- Vrijednost je ambijentalna s nizom nagrđujućih elemenata (kao što je na pr. cementno žbukanje gornjeg dijela sjeverne fasade).

P r i j e d l o g

Radi vrijednosti pozicije, kao i dokaza parcelacije ranog razdoblja, potrebno je čuvanje prostora. Zbog lošeg stanja bila bi neophodna pažljiva rekonstrukcija (čuvanje svih dijelova unutrašnjosti, te prostornih odnosa).

BLOK XI - objekt 8

- Stambeni objekt izgrađen na uglavnom dijelu (sjevero-zapadni ugao) velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt postoji na sjecištu široke ulice od Stoviša i uske ulice XXVI dalmatinskih divizija.
- Tlocrt zgrade je izduženi pravokutnik, koji je toliko čest na uglovnim, ili općenito rubnim pozicijama velikih stambenih blokova. Objekt ima dvije ugrađene strane (južna je samo djelomično ugrađena, dok je preostali dio slobodan i orijentiran kasnije formiranom dvorištu).
- Visina je jednokatna s tavanским prostorom, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XIX st. (organizacija unutrašnjeg prostora, dijelovi okvira pojedinih otvora, obrada zida), koje u jezgri čuva dijelove ranije građenog objekta (XV/XVI st. na parcelaciji najranije faze razvitka grada)
- Vrijednost je niže ambijentalna.

BLOK XI - objekt 9

" " 9a

- Današnji gospodarski objekt izgrađen na zapadnom obodnom dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka uz potez šire ulice od Stoviša.
- Tlocrt objekta je pravokutan, manjih dimenzija, s dvije ugrađene strane.
- Visina je prizemna s terasom na gornjem dijelu, stanje loše (unutarnjih dijelova)
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. (masa zida) uz intervencije XX st. (betonske terase na gornjem dijelu prizemnog objekta).
- Vrijednost je ambijentalna s jakim nagrujućim elementima.

P r i j e d l o g

Nekoć je na cijelom prostoru parcele postojao veći stambeni objekt, koji je u jednom vremenskom razdoblju postao ruševan i samo je održan njegov manji-zapadni dio. Radi lošeg stanja, kao i nagrujućeg dijela današnjeg krnjeg objekta, predložimo rekonstrukciju stambene zgrade (uz podizanje kata). Radi vrlo dobre pozicije, uz potez šire ulice, stambena namjena treba biti stalno stanovanje.

Prostor dvorišta (9a), koji je zauzeo veći dio nekadašnjeg stambenog objekta trebalo bi znatnije smanjiti i ostaviti ga u istočnom dijelu.

BLOK XI - objekt 10

- Stambeno-gospodarski objekt izgrađen na zapadnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez ulice od Stoviša.
- Tlocrt objekta je pravokutni, na razinu I kata prilazi se vanjskim stepeništem sa plohe dvorišta, koje postoji na sjevernoj strani (XI-9a). Vanjsko stepenište postojalo je ranije uz južnu stranu, sa površine današnjeg dvorišta (10 b). Objekt je ugrađen s dvije strane (sa sjeverne samo djelomično, jer je susjedni objekt uži).
- Visina je jednokatna, stanje loše.
- Vrijeme izgradnje ovog zdanja je XV/XVI st. (masa objekta, struktura zida, detalji arhitektonske plastike) na prostoru starije parcelacije iz najranijeg razdoblja izgradnje grada (XIV st.)
- Vrijednost objekta je ambijentalna (vrijedan prostor ulinice)

P r i j e d l o g

Radi vrijednosti očuvanih dijelova objekta, te radi položaja neophodno je objekt pažljivo rekonstruirati za stalnu stambenu namjenu.

BLOK XI - objekt 10 b

- Nekadašnji stambeni objekt, danas slobodna površina dvorišta postoji u zapadnom dijelu velikog pravokutnog srednjovjekovnog bloka, a uz potez ulice od Stoviša.
- Tlocrt nekadašnjeg objekta je pravokutan, vjerojatno je na ovom prostoru postojao i potez slijepog prilaza. Objekt je imao tri ugrađene strane i jednu-užu orijentiranu ulicu.

P r i j e d l o g

Radi položaja u bloku i u tkivu grada (parcelacije XIV st.) neophodna je na ovom mjestu interpolacije stambenog objekta. Istočni dio dvorišta povezan s okolnim objektima učestalije, vjerojatno će i dalje ostati zelena interna površina bloka. Veličina ovog objekta vjerojatno bi trebala biti kao susjednog, južno izgrađenog (XI-11).

BLOK XI - objekt 11

- Gospodarski objekt izgrađen na uglovnom dijelu (jugozapadni ugao) velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt postoji na sjecištu šire ulice od Stoviša i uže ulice 18. listopada.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s jednom ugrađenom stranom (sjeverna je sada orijentirana na plohu dvorišta, nekadašnji stambeni objekt).
- Visina objekta je prizemna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XV st. (masa zida, organizacija prostora, veze s okolnim prostorom, grb Bunića iz 1446 g.) s jačim zahvatima tokom XX st. (povišenje zida, okviri betonski na otvorima južne fasade).
- Vrijednost je ambijentalna s nizom nagrdjujućih elemenata.

P r i j e d l o g

Na uglovnoj poziciji bloka predlažemo povišenje za jedan kat, te vrlo pažljivu rekonstrukciju osnovnog objekta. Namjena objekta trebala bi biti stambena (stalno nastanjeni objekt).

BLOK XI - objekt 12

- Stambeni objekt izgrađen na južnoj liniji velikog, srednjovjekovnog, pravokutnog bloka, uz potez uske poprečne ulice 18.listopada.
- Tlocrt objekta je pravokutan, malih dimenzija, dvije strane su ugrađene.
- Visina je jednokatna, stanje osrednje
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XV/XVI st. na temelju starije organizacije prostora (rana izgradnja grada polovicom XIV st.). Polovicom XX st. jači zahvati obnavljanja objekta.
- Vrijednost nakon zahvata obnove je svakako niža ambijentalna.

BLOK XI - objekt 13

- Stambeni objekt izgrađen na južnoj, obodnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uske poprečne ulice 18. listopada.
- Tlocrt objekta je pravokutan, manjih dimenzija s tri ugrađene strane i jednom slobodnom orijentiranom uličnom potezu.
- Visina je dvokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XIX. st. na temelju vrlo rano organizirane parcele (rana faza izgradnje grada - polovica XIV. st.). U jezgru objekta je uključena masa ranije građenog zdanja (kvadar, kao i dio spoliranih fragmenta sa objekta XV/XVI. st.)
- Vrijednost je niža ambijentalna (zanimljiva oprema unutrašnjosti - na pr. otvoreno ognjište na razini II kata u kuhinji).

BLOK X - objekt 1

- Stambeni objekt-palača Sorokočevića izgrađena na uglovnom (jugo-istočni) dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt se nalazi na sjecištu široke ulice Marina Držića i poteza uske poprečne ulice, koja iz središta naselja ide prema istočnim gradskim zidinama.
- Tlocrt objekta je izduženi pravokutnik, s dvije ugrađene strane.
- Visina je jednokatna s tavanskim prostorom, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgrađnje je XV st. na parceli formiranoj u prvotnoj fazi izgrađnje grada tj polovicom XIV st. Ovom prvotnom razdoblju pripada i niz detalja vrlo lijepo klesane arhitektonske plastike (na pr. dvojni prozor istočne fasade). Recentni zahvati unutrašnjosti iz nedavnog razdoblja obnove stambene namjene.
- Vrijednost - spomenička (očuvanost objekta na prostoru prvotne parcelacije, s nizom vrlo vrijednih detalja ranog razdoblja izgrađnje).

BLOK X - objekt 2

- Stambeni objekt izgrađen na južnom, obodnom dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uske poprečne ulice, koja iz središta naselja ide prema istočnim gradskim zidinama.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s dvije strane ugrađen, sjeverna strana objekta orijentirana na plohu dvorišta.
- Visina dvokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme nastanka zgrade je u osnovi XV st. na starijem tipu parcele (XIV st) s jakim zahvatom pregradnji, nadogradnji (preinaka u unutrašnjosti) tokom XIX/XX st. (kompozicija fasada, većina kamenih okvira otvora, zbušenje vanjskih zidnih ploha)
- Vrijednost - niža ambijentalna.

P r i j e d l o g

Boljom organizacijom unutarnjeg prostora, kao i povezivanjem s vanjskim dvorišnim, zapravo vrtnim dijelom, trebalo bi poboljšati način stanovanja.

BLOK X - objekt 3

- Stambeni objekt izgrađen na uglovnom dijelu (jugo-zapadni ugao) velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt je izgrađen na sjecištu šire ulice od Stoviša i užeg poteza ulice, koja iz središta naselja ide prema istočnim gradskim zidinama.
- Tlocrt objekta je pravokutan s jednom ugrađenom stranom, dok je sjeverna strana orijentirana na manji dio prilaznog dvorišta. Vertikalna komunikacija postoji u jugo-istočnom dijelu objekta.
- Visina je jednokatna s tavanškim prostorom, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje objekta je XV st. na prostoru parcele, koja je organizirana u toku prvotne faze izgradnje naselja, a to znači polovicom XIV st. Recentni zahvati osobito opsežni u unutrašnjosti.
- Vrijednost - ambijentalna uz niz nagrdjućih elemenata (kao što je pokrov salonitom u jednom dijelu krova).

BLOK X - objekt 4

- Gospodarski prostor (staja), koji se nalazi na zapadnom obodu velikog, pravokutnog bloka, a uz potez ulice od Stoviša.
- Tlocrt je pravokutan, malih dimenzija.
- Visina zidja obodnog je prizemna, stanje ruševno.
- Vrijeme izgradnje - ovaj mali objekt je nastao naknadnim pregrađivanjem veće površine osnovne srednjovjekovne parcele. Zidje, koje je rabilo kvadar sa starijih zgrada (XV, XVII/XVIII st) građeno je relativno kasno.
- Vrijednost - skromno, niža ambijentalna.

P r i j e d l o g

Budući, da ovaj prateći objekt ne zauzima stariju parcelu, nego samo jedan njen dio, predlažemo držanje samo linije zapadnog ogradnog zida, ostali prostor trebalo bi spojiti u vrtnu plohu zajedno s dvorištem, koji se nalazi istočno.

BLOK X - objekt 5

- Stambeni objekt izgrađen u središnjem dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt je izgrađen na sjecištu šire ulice od Stoviša i užeg proboja, kroz središnji dio bloka.
- Tlocrt objekta je pravokutni, malih dimenzija, ugrađena je jedna-istočna strana kuće.
- Visina je jednokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. na temelju starije parcelacije iz razdoblja prvotne izgradnje u Stonu. Recentni zahvati na objektu.
- Vrijednost - ambijentalna s nagrađujućim elementima (rezultat skromne obnove, unošenje stranih materijala).

P r i j e d l o g

Radi ambijentalne vrijednosti ovog objekta (pozicija uz nekadašnji slijepi prilaz, rustično zidje, organizacija prostora, kao i detalji) trebalo bi bolje organizirati unutrašnji prostor, te urediti vanjski plašt, odbacujući strane oblikovne elemente.

BLOK X - objekt 6

- Stambeni objekt izgrađen u središnjem dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uskog proboja, koji dijeli prostor bloka na dvije cjeline.
- Tlocrt je pravokutan s jednom ugrađenom stranom (južna strana je orijentirana na naknadno formirano dvorište).
- Visina objekta je jednokatna, stanje loše. Vanjsko stepenište uz istočnu fasadu.
- Vrijeme izgradnje je XV st. na temelju starije parcelacije iz razdoblja prvotne izgradnje grada (XIV st).
- Vrijednost - ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi ambijentalne vrijednosti ovog rustičnog stambenog objekta, koji je izgrađen uz potez nekadašnjeg slijepog prilaza (pozicije nekadašnjih skladišnih prostora i stanova za ovisne ljude), predlažemo pažljivu rekonstrukciju s obnovom stambene namjene (turističke, povremene).

BLOK X - objekt 7

- Stambeni (a u jednom razdoblju javni) objekt izgrađen uz istočni obod velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez široke ulice Marina Držića. Dvorišna površina, koje se nalazi sjeverno uz zgradu ima sa sjeverne strane potez uskog proboja kroz središte bloka.
- Tlocrt objekta je pravokutnik s tri ugrađene strane i jednom-užom slobodnom i orijentiranom uličnom potezu. Dvorište ima slični prostor.
- Visina objekta je dvokatna, stanje osrednje. Visina ogradnog kamenog zida dvorišta je prizemna.
- Vrijeme nastanka je u osnovi XV/XVI st. na mjestu ranije organizirane parcele (XIV st.) s jakim preglednjama i nadogradnjom tokom XIX/XX st. (uređenje unutrašnjosti, žbukanje fasadnih opni, okviri otvora). Dvorišni prostor postoji na mjestu nekadanjeg stambenog objekta, koji je u međuvremenu postao ruševina.
- Vrijednost - niža ambijentalna.

P r i j e d l o g

Prostor sjeverno smještenog dvorišta je na par mjesta povezan s objektom, te je najbolje ovakvu vezu održavati. Nužno je držanje istočnog, kao i sjevernog ogradnog zida, koji označuju raniju parcelu.

BLOK X - objekt 8

- Stambeni objekt izgrađen na istočnoj, obodnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt je izgrađen na uglovnoj poziciji između linije široke ulice Marina Držića i uskog proboja kroz tkivo bloka.
- Tlocrt zgrade je pravokutan, nekoć s dvije ugrađene strane, a danas je jedna - sjeverna orijentirana na plohu vrta, koji se veže na liniju stambenog objekta. Na istočnoj-užoj fasadi, koja je orijentirana na široki potez gradske ulice, postoji vanjsko, prizidano kameno stepenište, kojim se ide na razinu I kata.
- Visina objekta je jednokatna s tavanским prostorom, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje - objekt je izgrađen na čestici, koja je određena polovicom XIV st. To je tipični prostor vlasteoskog stambenog objekta, smješten na rubnom, najboljem dijelu prostora, vezan izravno s potezom široke gradske ulice. Južno uz ovaj objekt postojao je najvjerojatnije potez slijepog prilaza koji je vodio do skladišnih dijelova, kao i stambenih zgrada za ovisne, o vlasteli, ljude - u središnjim unutarnjim dijelovima bloka. Ovaj slijepi prilaz u razdoblju XV i XVI st. postaje proboj kroz tkivo bloka, postaje uska ulica koja spaja dvije ranije trasirane široke gradske ulice, koje idu u smjeru sjever-jug.
- Masa zidja ovog objekta u svojoj osnovi potječe iz razdoblja gradnje XV/XVI st. kao i dio detalja arhitektonske plastike. Znatniji zahvati pregradnji, osobito u unutrašnjosti su izvedeni tokom XIX i nakon sredine XX st.
- Vrijednost - objekt niže ambijentalne vrijednosti.

BLOK X - objekt 9

- Manji prateći objekt (uz stambeni objekt X-8) izgrađen u središnjem dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka.
- Tlocrt objekta je pravokutni, manjih dimenzija, vezan na istočnom dijelu s prostorom susjednog stambenog objekta. Objekt se nalazi sjeverno uz manje pravokutno proširenje, koje postoji na liniji uskog proboja preko unutarnjeg tkiva bloka.
- Visina je prizemna s terasom na gornjem dijelu, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XVI st. u svojoj osnovi. U drugoj polovici XX st. dolazi do izgradnje betonske terase u gornjem dijelu zgradice.
- Vrijednost - niža ambijentalna s izrazito nagrdjućim elementima.

Z a k l j u č e k

Budući da je zahvat, koji je ovu malu prateću gospodarsku zgradu prenamjenio za stambeno - turističku svrhu nedavno izvršen, nemamo više što predložiti. No treba reći - u izgradnji novih dijelova u starim jezgrama velikih vrijednosti, kao što je Ston, trebalo bi posvetiti pažnju usklađivanju s postojećim. A to u ovom slučaju znači, da beton ovako vezan s kamenim zdanjem podnožje i ovako oblikovana terasa (trapezna forma na pravokutnoj osnovi prizemne jezgre) ne bi trebali biti izgrađeni.

BLOK X - objekt 10

- Gospodarsko stambeni objekt izgrađen uz zapadni obodni dio velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt se nalazi na sjecištu šire ulice od Stoviša i uskog proboja koji je unutrašnje tkivo stambenog bloka podijelio u dvije nejednako velike cjeline.
- Tlocrt objekta je izduženi pravokutnik, s nekoć dvije ugrađene strane, od kojih je danas ona sjeverna otvorena-orijentirana liniji vrta, koji graniči s njim.
- Visina je prizemna s tavanskim prostorom, stanje je loše u unutrašnjosti osobito.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. (zidje, detalji arhitektonske plastike, organizacija unutrašnjosti) s nešto pregradnji tokom XIX st.
- Vrijednost - objekt ambijentalne vrijednosti u grupi rustične gospodarskostambene arhitekture. Objekt čini vrijednu cjelinu s južno izgrađenim zdanjima (X - 5, 6).

P r i j e d l o g

Vrijednost objekta i njegovo stanje upućuju na pažljivu rekonstrukciju i uvođenje stambene namjene povremenog, turističkog tipa.

BLOK X - objekt 10a

- Veliki prostor vrta na poziciji sjevernog rubnog dijela velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Ovaj se prostor nalazi između dva šira poteza gradskih ulica - ulice Marina Držića i ulice od Stoviša, te užeg poteza poprečne ulice od Minčete.
- Današnji prostor vrta je pravokutnog oblika, on sjedinjuje nekoliko srednjovjekovnih parcela.
- Visina kamenog ogradnog vrta je uglavnom prizemna, stanje osrednje (objekti su potpune ruševine).
- Vrijeme izgradnje - polovicom XIV st. izvršeno je planiranje i ovog dijela gradskog prostora, zidje ograde ima u velikoj količini kvadra sa zgrada XV st. Ovaj dio je prikazan kao ruševni već u planu Stona iz 1843 g.
- Vrijednost - pozicije, kao i poteza ogradnog zidja je u svakom slučaju ambijentalne prirode.

P r i j e d l o g

Završna, sjeverna linija srednjovjekovnog stambenog bloka neophodno treba biti čuvana. Na jednom dijelu ovog velikog vrta predlažemo interpolaciju novog stambenog objekta (stalno stanovanje). Interpolacija treba biti vrlo pažljivo koncipirana (volumeni, povezanost južno smještenih objekata s prostorom vrta, pronalazak eventualnih temelja ranije građenih objekata na površini vrtne plohe i t.d.).

BLOK X - objekt 11

- Stambeni objekt izgrađen na jugo-istočnom uglu velikog, pravokutnog, srednjevjekovnog bloka. Zgrada postoji na sjecištu šire gradske ulice Marina Držića i uskog poprečnog poteza ulice od Minčete.
- Objekt je pravokutnog tlocrta, s dvije ugrađene strane, sjeverno je vezan s njegovom površinom manji prateći objekt.
- Visina objekta je dvokatna, stražnjeg, sjevernog objekta je prizemna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XIX/XX st. (masa objekta, unutrašnja prostorna organizacija, žbukani potezi fasadnog zidja, kameni okviri arhitektonske plastike).
- Vrijednost - važno je čuvanje južne linije ovog velikog - nekoć izgrađenog stambenog bloka, koji je danas skoro sasvim nestao (postoje samo ruševni potezi temeljnih zidova kuća u području guštika). Vrlo vjerojatno objekt u jezgri čuva dijelove ranije građenog zdanja na ovom mjestu. Međutim veći dio izgleda objekta je takav, kako se u vrijednim urbanim cjelinama nebi nikad trebalo graditi. Zdanje je previsoko, obzirom na strminu na kojoj je građeno, a kompozicija i oblikovanje fasada, kao i uređenje unutrašnjosti idu u grupu sasvim niske ambijentalne vrijednosti - radi se zapravo o neusklađenom objektu.

BLOK X - objekt 12

- Nekadašnji stambeni objekt izgrađen na rubnoj, južnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, koji je bio planiran u sjevero-zapadnom dijelu grada.
- Tlocrt objekta je pravokutni, s dvije ugrađene strane, dok se dvije slobodne nalaze uz potez poprečne uske gradske ulice od Minčete (južna), te sjeverna orijentirana na liniju vrta, koji se prostire u središnjim i sjevernim dijelovima nekadanjeg izgrađenog stambenog bloka.
- Visina ovog ruševnog objekta je jednokatna.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. s nešto zidja XIV st, znači sa objekta, koji je ovdje postojao u razdoblju prve izgradnje grada.
- Vrijednost je skromna ambijentalna.

P r i j e d l o g

Južnu liniju, ovog **rušenjem** uništenog bloka, treba u svakom slučaju čuvati. Zato predlažemo rekonstrukciju objekta s razumnim načinom izgradnje stambenog zdanja. Obzirom na položaj predlažemo stalnu-stambenu namjenu.

BLOK X - objekt 13

- Gospodarska zgrada izgrađena na južnoj, obodnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez uske poprečne ulice od Minčete.
- Tlocrt objekta je pravokutan, manjih dimenzija, s dvije ugrađene strane, od kojih je jedna - sjeverna orijentirana na plohe vrtova, koji se prostiru na dijelu središta i sjevernog ruba velikog stambenog bloka.
- Visina ovog ruševnog objekta je prizemna.
- Vrijeme izgradnje - sudeći po očuvanom zidju - objekt potječe iz razdoblja XV/XVI st. u svojoj osnovi, no prezidan naknadno.
- Vrijednost - niža ambijentalna.

P r i j e d l o g

Očuvanje južne linije bloka, koji je inače sasvim uništen, je neophodno. Predlažemo rekonstrukciju objekta s uvođenjem stambene namjene (stalno stanovanje). Objekt treba rješavati u cjelini sa susjednim objektima (X-12, 13, 14), s nadogradnjom kata.

BLOK X - objekt 14

- Gospodarsko-stambeni objekt izgrađen u jugo-zapadnom uglu velikog, pravokutnog srednjovjekovnog bloka. Zgrada se nalazi na sjecištu šire ulice Od Stoviša i užeg poteza poprečne ulice od Minčete.
- Tlocrt objekta je pravokutni s jednom ugrađenom stranom. Sjeverna strana orijentirana na površine vrtova koje su nakon rušenja objekata zauzele plohe središnjih i sjevernih dijelova stambenog bloka.
- Visina je prizemna s tavanskim prostorom, stanje je osrednje, a u unutrašnjosti loše.
- Vrijeme izgradnje je XV st. (očuvani kvadar zidja naknadno u jednom dijelu prezidan).
- Vrijednost niža ambijentalna.

P r i j e d l o g

Neophodno je očuvanje južne linije uništenog srednjovjekovnog stambenog bloka. Predlažemo rekonstrukciju objekta (vezano s objektima X-12, 13) uz obnovu stambene namjene (stalno stanovanje).

BLOK XIII - objekt 1

- Stambeni objekt izgrađen na istočnom dijelu poteza dvostrukih stambenih nizova (parcelirano 1370 g.), uz ulicu od Stoviša.
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane, dok je južna orijentirana na prostor vrta, koji je nastao na mjestu ruševnog nekadanjeg stambenog objekta.
- Visina objekta je dvokatna, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje objekta je XV/XVI st. (unutarnja organizacija prostora, zidje, neki detalji arhitektonske plastike) sa zahvatima pregradnji tokom XVIII/XIX st. (unutarnji zahvati u prostorne odnose, okvir nekih otvora i dr.).
- Vrijednost objekta je ambijentalna.

BLOK XIII - objekt 1a

- Prostor nekadašnjih stambenih objekata (2), sada vrtna ploha na istočnom dijelu stambenih nizova, uz potez ulice od Stoviša.
- Tlocrti nekadanjih objekata su pravokutni, sjeverniji s tri ugrađene strane, i južniji s dvije ugrađene strane (to je ujedno ugaoni objekt u nizu, uz potez ulice XXVI dalmatinske divizije).
- Ogradni zid na visini prizemlja.
- Vrijeme izgradnje - ovaj dio zapadnog dijela grada je dobio parcelaciju 1370 g. U nacrtu grada iz 1843 g. prostor je prikazan kao vrtna zona .
- Vrijednost - sam prostor je svakako ambijentalne vrijednosti.

P r i j e d l o g

Uglovna parcela bi trebala dobiti novi objekt stambene namjene (stalno stanovanje), dok bi sjeverni dio trebao svakako čuvati (ograda na liniji vrta) prostor srednjovjekovne parcele.

BLOK XIII - objekt 2

- Stambeni objekt izgrađen na istočnoj liniji dvostrukih stambenih nizova, uz potez ulice od Stoviša.
- Tlocrt objekta je pravokutan, malih dimenzija (susjedni, sjeverno izgrađeni objekt se sigurno povećao na račun ovog zdanja) s dvije ugrađene strane i zapadnom orijentiranom na procjep, koji se kao diobena linija nalazi između nizova.
- Visina objekta je dvokatna, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je **razdoblje** XV/XVI st. na temelju ranije prostorne organizacije (parcelacija ovog dijela je iz 1370 godine). Ovom osnovnom razdoblju pripada masa objekta, struktura zida, organizacija unutarnjeg prostora, kao i jedan dio arhitektonske plastike. Manji zahvati na objektu iz kasnijih razdoblja života zgrade.
- Vrijednost - ambijentalna skromna.

BLOK XIII - objekt 3

- Stambeni objekt izgrađen na uglovnom (sjevero-istočni ugao) dijelu stambenih nizova, na sjecištu ulice od Stoviša i ulice, koja kreće samostanu **franjevaca**.
- Tlocrt objekta je pravokutan, nešto veći od tipskih objekata izgrađenih na predjelu nizova. Objekt ima dvije ugrađene strane.
- Visina objekta je jednokatna, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XV st. na temelju ranije prostorne organizacije (1370 g.). Ovom razdoblju pripada unutarnji prostor, masa objekta, zidje u većem svom dijelu, kao i dio arhitektonske plastike. Kasnija razdoblja unijela su neke preinake i dodatke ovom osnovnom zdanju.
- Vrijednost objekta je više ambijentalna.

BLOK XIII - objekt 4

- Stambeni objekt izgrađen na sjevernom dijelu dvostrukih stambenih nizova. Objekt se nalazi na sjecištu Omladinske ulice i ulice koja ide prema sv. Nikoli.
- Tlocrt objekta je pravokutni s dvije ugrađene strane.
- Visina je dvokatna, stanje je osrednje (unutrašnjost lošije).
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XV/XVI st. (masa objekta, dio zidja) na temelju ranije parcelacije (1370 g.). Jači zahvat pregradnje tokom XIX st. (pregradnje u unutarnjim dijelovima, kompozicija fasadnih dijelova žbukanje, dijelovi arhitektonske plastike).
- Vrijednost - niža ambijentalna.

BLOK XIII - objekt 5

- Nekadanji stambeni objekt izgrađen uz zapadni potez dvostrukih nizova uz ulicu Omladinsku.
- Tlocrt objekta je pravokutni s dvije ugrađene strane, istočna strana je orijentirana na liniju međuprostora, koji postoji između objekata.
- Visina objekta je dvokatna, objekt je ruševan i samo djelomično rabljen.
- Vrijeme izgradnje na ovom gradskom prostoru, koji je parceliran 1370 godine - je razdoblje XV/XVI st. (masa objekta, zidje, dijelovi arhitektonske plastike na fasadnom dijelu, kao i u unutrašnjosti). Niz preinaka slijedi tokom kasnijih stoljeća.
- Vrijednost objekta je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi očuvanosti vrijednih dijelova ovog objekta, te radi djelomične njegove ruševnosti predlažemo pažljivu rekonstrukciju i vraćanje cijelog objekta u stambenu namjenu (stalno stanovanje).

BLOK XIII - objekt 5a

- Nekadašnji stambeni objekt, sadašnji dvorišni prostor uz zapadnu liniju dvostrukih stambenih nizova. Uz prostor dvorišta postoji potez Omladinske ulice.
- Prostor je pravokutan, s tri ugrađene strane, kao što je i većina drugih prostornih dijelova u potezu nizova.

P r i j e d l o g

U svakom slučaju oblik srednjovjekovne parcele i njen odnos prema ulici treba čuvati. Manje nagrđujuće prostorije (betonski WC) svakako maknuti, te ili urediti kao vrtnu, zazelenjelu plohu, ili interpolirati novu stambenu zgradu.

BLOK XIII - objekt 6

- Stambeni objekt izgrađen na zapadnoj liniji dvostrukih stambenih nizova, uz potez Omladinske ulice.
- Tlocrt objekta je pravokutni, nekoć s tri ugrađene strane, sada je istočna orijentirana na plohu ruševnog stambenog objekta, gdje se danas nalazi vrtna ploha.
- Visina objekta je niska dvokatnica, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XV/XVI st. na temelju ranije parcelacije ovog prostora tipskih srednjovjekovnih objekata (1370 g.) Osnovnom razdoblju pripada masa zidja, organizacija unutrašnjosti, detalji arhitektonske plastike. Zahvati obnove padaju u drugu polovicu XX st. (preinake u unutrašnjosti, terasa na istočnom dijelu krovišta i dr.).
- Vrijednost objekta je ambijentalna s nešto nagrdjujućih dijelova.

BLOK XIII - objekt 7

- Nekadašnji stambeni objekt, sada ruševina, na uglovnom (jugo-zapadni ugao) dijelu dvostrukih stambenih nizova zapadnog dijela grada. Objekt postoji na sjecištu Omladinske ulice i poprečne ulice XXVI dalmatinskih brigada.
- Tlocrt objekta je pravokutni, nekoć s dvije ugrađene strane, sada samo s jednom jer je istočna orijentirana na susjedni vrt, koji se našao na mjestu srušenog nekadanjeg objekta.
- Visina je dvokatna.
- Vrijeme nastanka je XV/XVI st. na temelju ranije parcelacije (1370 g.). Ovom osnovnom vremenu pripada masa zidja, unutarnji raspored prostornih dijelova, kao i dio arhitektonske plastike).
- Vrijednost je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi očuvanosti vrijednih dijelova objekta, kao i radi pozicije predlaže pažljivu rekonstrukciju uz vraćanje stambene namjene (stalno stanovanje).

BLOK XIII - objekt 8

- Stambeni objekt izgrađen na jugo-zapadno istočnom uglu dvostrukog stambenog niza, a uz potez Omladinske ulice i ulice XXVI dalmatinske divizije.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s dvije ugrađene strane.
- Visina je jednokatna s tavanskim prostorom, stanje loše (osobito u unutrašnjosti).
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st., a na temelju ranije parcelacije druge polovice XIV st. Radi se u ovom slučaju o tipskom stambeno gospodarskom objektu. Osnovnom razdoblju izgradnje pripada unutarnji osnovni raspored pojedinih dijelova, zidje, kao i detalji arhitektonske plastike.
- Vrijednost objekta je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi očuvanosti osnovnih dijelova ovog vrijednog objekta, kao i radi pozicije u tkivu grada - predlažemo pažljivu rekonstrukciju te uvođenje objekta u grupu karakteristična
a r h i t e k t u r a S t o n a .

BLOK XIII - objekt 9

- Stambeni objekt izgrađen na istočnoj liniji dvostrukog niza, a uz ulicu Omladinsku.
- Tlocrt objekta je pravokutni, s tri ugrađene strane.
- Visina je jednokatna, stanje loše u unutrašnjosti.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. na temelju ranije formirane parcele (1370 g.). Osnovnom razdoblju izgradnje pripada prostorna organizacija, zidje, detalji arhitektonske plastike.
- Vrijednost - ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi očuvanosti vrijednog objekta, kao i radi položaja u tkivu grada - predlažemo pažljivu rekonstrukciju i obnovu stambene namjene (stalno stanovanje).

BLOK XIII - objekt 10

- Stambeni objekt izgrađen na istočnom dijelu dvostrukih nizova, uz potez Omladinske ulice.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s tri ugrađene strane.
- Visina je dvokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je u osnovi XV/XVI st. (masa objekta, dijelovi zidja) izgrađen na temelju parcelacije iz 1370 g. Jaki zahvat obnove u drugoj povici XX st. (preuređenje unutrašnjosti, žbukanje fasade, otvori neki bez okvira i t. d.).
- Vrijednost - objekt niže ambijentalne vrijednosti (zapravo neusklađen s ambijentom).

BLOK XIII - objekt 11

- Stambeni objekt izgrađen na istočnoj liniji dvostrukog niza, uz potez Omladinske ulice.
- Tlocrt objekta je pravokutan, u osnovi s tri ugrađene strane i jednom orijentiranom potezu ulice. U jednom stanovitom vremenu, kad su susjedni - zapadno smješteni objekti postali ruševni (XIII - 13, 13a) dolazi do povezivanja međusobnog.
- Visina objekta je dvokatna, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje je u osnovi XV/XVI st. (masa objekta, zidje, unutrašnja organizacija, dio arhitektonske plastike) s jačim zahvatima u XIX i XX st. (preinake unutrašnjosti, novi okviri otvora).
- Vrijednost - skromna ambijentalna (cementne naglašene spojnice na fasadnom zidju).

BLOK XIII - objekt 12

- Stambeni objekt (najvjerojatnije se ovdje nalazila bolnica - koja se spominje u XVI st.) izgrađen na istočnom dijelu dvostrukih nizova, na sjecištu Omladinske ulice i ulice, koja vodi do sv. Nikole.
- Tlocrt objekta je pravokutan, nekoć s dvije ugrađene strane, kasnije dolazi do povezivanja s prostorom zapadnog susjednog objekta, koji je postao ruševan. Tako se na razinu I kata dolazi vanjskim kamenim prizidanim stepeništem, koje polazi sa linije susjedne parcele.
- Visina objekta je dvokatna, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XV st. (masa objekta, zidje i vrlo lijepo rlesani primjeri arhitektonske plastike) s jačim zahvatima tokom XIX i XX st. (žbukanje objekta na fasadnim dijelovima, preinake u unutrašnjosti, povezivanje s vanjskim dijelovima susjednog prostora).
- Vrijednost - ambijentalna s nagrđujućim elementima (žbukanje zidnog plašta kao i veze na susjednoj parceli).

BLOK XIII - objekt 12a

- Nekadanji stambeni objekt izgrađen na uglovnom dijelu (sjevero-zapadni ugao) dvostrukih nizova, kasnije srušen, sada dvorište "otvorenog" tipa. Prostor se nalazi na sjecištu ulice od ošpedala i ulice, koja kreće franjevačkom samostanu.
- Prostor pravokutnog dvorišta, imao je kao stambeni objekt dvije ugrađene strane.
- Vrijeme parcelacije ovih zapadnih prostora grada izvršeno je 1370 g. Na planu grada iz 1843 g. ovaj dio je prikazan bez objekata, znači objekti su već bili ruševni.
- Vrijednost - prostor je veoma vrijedan u smislu cjeline planiranog zahvata XIV st, izgrađene stepenice, kojima se prilazi u susjedni objekt (XIII-12) su nagrđujući dijelovi, isto kao što je i cijeli prostor dvorišta, zapravo proširene ceste.

P r i j e d l o g

Na ovom uglovnom, završnom dijelu poteza srednjovjekovnih tipskih objekata nužna je izgradnja novog stambenog objekta. S time u vezi - uklanjanje prilaznih stepenica, organiziranje izravne veze u objekt 12-XIII, te oplemenjivanja vrijednog objekta 12-XIII (skidanje fasadne žbuke i dr).

. BLOK XIII - objekt 13

- ~~Nekadašnji~~ stambeni objekt, sada ruševina izgrađen u zapadnoj liniji dvostrukih stambenih nizova, uz potez ulice od ošpadala.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s tri ugrađene strane i jednom orijentiranom linijom ulice.
- Visina objekta je visoka jednokatna.
- Vrijeme izgradnje je XV st na temelju parcelacije iz 1370 g.
- Vrijednost - ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi očuvanosti vrijednih dijelova cjeline objekta, kao i radi položaja u tkivu planiranog grada, predlažemo pažljivu rekonstrukciju i uvođenje stambene namjene (stalno stanovanje).

BLOK XIII - objekt 13a

- Nekadnji stambeni objekt, sada prizemni prostor s terasom, izgrađen na zapadnoj liniji dvostrukih stambenih nizova, uz potez ulice od ošpedala.
- Pravokutni, mali prostor dio nekadanjeg objekta, sada je vezan s objektom 11-XIII, koji se nalazi na istočnoj liniji stambenog niza.
- Visina je prizemna, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje je XX st na temelju parcelacije iz 1370 g.
- Vrijednost - način izgradnje prizemnog objekta i terasa je neuskladen vrijednostima ambijenta i upravo je nevjerojatno, kako je bilo moguće, kraj svih općinskih službi, nastajanje takvog objekta.

P r i j e d l o g

Jedini pravi prijedlog jest rušenje uličnog ogradnog zida i interpolacija Stambenog objekta (rješavano u sklopu sa susjednim objektima).

BLOK XIII - objekt 14

- Nekadanji stambeni objekt izgrađen na zapadnoj liniji dvostrukih stambenih nizova, uz potez ulice Od ošpedala.
- Tlocrt nekadanjeg objekta je pravokutan, s tri ugrađene strane i jednom orijentiranom potezu ulice.
- Visina objekta je viša od jednokatne, stanje ruševno.
- Vrijeme izgradnje je XV st (masa objekta, zidje, detalji arhitektonske plastike) na temelju parcelacije iz 1370 g.
- Vrijednost je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi vrijednosti manje dijela očuvanih zidova, kao i radi položaja u tkivu grada, predlažemo pažljivu rekonstrukciju i obnovu stambene namjene (stalno stanovanje)

BLOK XIII - objekt 15

- Prostor nekadanjeg stambenog objekta postoji na liniji zapadnog ruba dvostrukih nizova, uz potez ulice Od ošpedala.
- Tlocrt nekadanjeg objekta je bio pravokutan, s tri ugrađene strane i jednom orijentiranom potezu ulice.
- Neznatna visina zapadnog ogradnog zida, manja od prizemne visine, stanje potpune ruševine.
- Vrijeme izgradnje nekadanjeg objekta je XV/XVI st (sudeći po ostacima dijelova zidja) a na temelju ranije parcelacije iz 1370 g.
- Vrijednost je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi oskudnih dijelova ranije građenog objekta nije potrebno ući u rekonstrukciju; zapravo je površina vrtnog zelenila možda najpotrebnija nizu. Neophodno je međutim čuvanje oblika i prostora srednjovjekovne parcele.

BLOK XIII - objekt 16

- Stambeni objekt izgrađen na uglovnom dijelu (jugo-zapadni ugao) dvostrukih stambenih nizova zapadnog dijela grada. Objekt se nalazi na sjecištu ulice Od ošpedala i poprečne ulice XXVI dalmatinske divizije.
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane.
- Visina objekta je jednokatna s tavanским prostorom, stanje je dobro.
- Vrijeme izgradnje ovog zanimljivog tipskog stambenog objekta je XV/XVI na prostoru, koji je parceliran 1370 g. Osnovnom razdoblju izgradnje pripada masa objekta, zidje, kao i dio arhitektonske plastike. Jači zahvat pregradnje u okviru obnove stambene namjene (objekt je duže vrijeme bio nenastanjen, te su pojedini njegovi dijelovi rabljeni kao skladišni prostori) izvršen je nedavno (u okviru toga otvaranje novih otvora, preuređenje unutrašnjosti).
- Vrijednost objekt ambijenta lne vrijednosti (s nizom neusklađenih elemenata, kao što su prenaplašene cementne spojnice na strukturi zidja).

BLOK XIV - objekt 1

- Stambeni objekt izgrađen na uglovnom (sjevero-zapadni ugao) dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt se nalazi na sjecištu šire ulice od Stoviša i užeg poprečnog poteza 18. listopada.
- Tlocrt objekta je kvadratičan, s dvije ugrađene strane.
- Visina je dvokatna, stanje je dobro.
- Vrijeme izgradnje je XX st (masa objekta, prostorna organizacija, kompozicija fasada, kao i okviri otvora) na parcelaciji iz razdoblja najranije faze izgradnje grada (polovica XIV st). Objekt u jezgri najvjerojatnije čuva dijelove ranije građenog objekta.
- Vrijednost zgrade je niža ambijentalna (previsoka za svoju poziciju, osobito obzirom na **uskoću** ulice, koja ide uz sjevernu fasadu).

BLOK XIV - objekt 2

- Stambeni objekt izgrađen na zapadnoj liniji velikog, pravokutnog, srednjevjekovnog bloka. Objekt je izgrađen uz širi potez ulice od Stoviša i uži slijepi prilaz u središnje dijelove bloka.
- Tlocrt objekta je pravokutni s dvije ugrađene strane.
- Visina objekta je dvokatna, stanje srednje.
- Vrijeme izgradnje je XVIII/XIX st. (masa objekta, zide, kompozicija fasadnih dijelova, kao i većina kamenih okvira otvora) na parceli koja je organizirana polovicom XIV st. U takvoj prostornoj organizaciji (slična cjelina - blok IX objekti 7, 10, 5, 5a, 6) objekt izgrađen na liniji ulice bio je stambeni objekt vlastele, dok su objekti uz slijepi prilaz bili skladišta ili stenovi ovisnih ljudi.
Današnji objekt najvjerojatnije u svojoj jezgri čuva dijelove zida ranije građenog zdanja.
- Vrijednost - objekt niže ambijentalne vrijednosti (previsok obzirom na uskoću slijepog prilaza, koji se nalazi uz južnu fasadu objekta).

BLOK XIV - objekt 3

- Stambeno-gospodarski objekt izgrađen u središnjem dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez slijepog prilaza.
- Plan objekta je pravokutan s tri ugrađene strane i samo jednom slobodnom, koja je orijentirana na potez prilaza.
- Visina je jednoketna, a stanje je loše, osobito unutar-njih dijelova.
- Vrijeme izgradnje je XV st. na temelju prostorne organizacije polovice XIV st. Osnovnom razdoblju izgradnje pripada masa objekta, zidje, organizacija unutarš-njosti, kao i dio arhitektonske plastike. Manji zahvati novijeg razdoblja (betoniranje poda i dr.).
- Vrijednost - objekt ambijentalne vrijednosti.

P r i j e d l o g

Radi lošeg stanja i očuvanosti osnovnih dijelova ovog objekta rane faze izgradnje grada, predlažemo pažljivu rekonstrukciju, te razvrstavanje objekta u grupu turističkog upoznavanja karakterističnih primjera arhitekture Stona (skromni stambeno-gospodarski objekt izgrađen u središnjem dijelu bloka za ovisne o vlasteli, ljude. Važno je očuvanje i svih dijelova unutrašnjeg prostora, kao što je na pr. ognjište na tavanu i dr.).

BLOK XIV - objekt 4

- Stambeni objekt izgrađen na sjevernoj, rubnoj liniji velikog, pravokutnog srednjovjekovnog bloka, uz potez uske poprečne ulice 18. listopada.
- Tlocrt objekta je pravokutan s tri ugrađene strane. Vertikalna komunikacija postoji u jugo-zapadnom uglu.
- Visina je dvokatna, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XV/XVI st. (dio mase objekta, zide, dio arhitektonske plastike, organizacija i oprema unutrašnjosti) na temelju parcele iz polovice XIV st. Jači zahvati pregradnji u XIX st.
- Vrijednost objekta je ambijentalna.

BLOK XIV - objekt 5

- Stambeni objekt izgrađen na sjevernom obodnom dijelu velikog, pravokutnog bloka, uz uski potez poprečne ulice 18. listopada.
- Tlocrt objekta je pravokutan s tri ugrađene strane i jednom slobodnom orijentiranom na potez uske ulice. Vertikalna komunikacija postoji u jugo-istočnom dijelu.
- Visina objekta je dvokatna, stanje osrednje prema lošem u pojedinim dijelovima unutrašnjosti.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. na temelju ranije organizacije prostora (najranija faza izgradnje grada polovice XIV st.). Osnovnom razdoblju pripada masa objekta, zidovi i dio arhitektonske plastike, kao i dio opreme unutrašnjosti. Zahvati pregradnji i dopune tokom XIX i XX st. (kao pregradnje u unutrašnjim prostorima, zatim cementni okviri nekih otvora i dr.)
- Vrijednost - objekt ambijentalne vrijednosti s nizom nagradujućih elemenata.

BLOK XIV - objekt 6

- Stambeni objekt **izgrađen** na uglovnom dijelu (sjevero-istočni ugao) velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt se nalazi na sjecištu široke ulice Marina Držića i užeg poteza poprečne ulice 18. listopada.
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane. Vertikalna komunikacija postoji u sjevero-zapadnom dijelu.
- Visina objekta je dvokatna, stanje je dobro.
- Vrijeme izgradnje objekta je XIX st. na temelju ranije prostorne organizacije (parcelacija XIV st.). Osnovnom razdoblju gradnje pripada volumen zdanja, ziđe, kompozicione sheme fasadnih, žbukanih dijelova, arhitektonske plastika. Današnji objekt u jezgri najvjerojatnije čuva dio objekta ranije građenog na ovom prostoru.
- Vrijednost - niža ambijentalne.

BLOK XIV - objekt 7

- Stambeni objekt izgrađen na istočnoj obodnoj liniji velikog, pravokutnog srednjovjekovnog bloka, uz potez široke ulice Marina Držića.
- Tlocrt objekta je izduženi pravokutnik s tri ugrađene strane i jednom - užom orijentiranom potezu ulice. Uz zapadni zid postoji manji svjetlik. Vertikalna komunikacije postoji u zapadnom dijelu unutrašnjosti.
- Visina objekta je dvokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XV/XVI st. na temelju ranije parcelacije (XIV st.). Osnovnom razdoblju radnje pripada masa zdanja, zide i dio arhitektonske plastike na vanjskim dijelovima zidnog plašta, kao i u unutrašnjosti. Tokom slijedećih stoljeća dolazi do niza pregradnji (osobito u unutrašnjim dijelovima, kao i pregradnji fasadnog zida, te otvaranja novih otvora, i ugradbe novih kamenih jednostavnih okvira).
- **Vrijednost** - ambijentalna (zanimljiv primjer dućana na koljeno uz sve ranije spomenute vrijedne dijelove).

BLOK XIV - objekt 9

- Stambeni objekt izgrađen u središnjem dijelu velikog pravokutnog srednjovjekovnog bloka.
- Tlocrt objekta je pravokutan, na zapadnom dijelu vezan na slijepi prilaz, koji vodi do ulice od Stoviša, a na istočnom dijelu postoji manji prilaz, koji veže objekt s potezom šire ulice Marina Držića.
- Visina je dvokatna, stanje osrednje u pojedinim dijelovima lošije.
- Vrijeme izgradnje objekta je XVI st. (dio opreme unutrašnjosti, dijelovi zidja, dijelovi arhitektonske plastike) s jačim zahvatima tokom XIX st. (pregradnje zidja, žbukanje vanjske zidne opne, okviri otvora, preuređenje unutrašnjosti).
- Vrijednost - objekt ambijentalne vrijednosti s nizom neusklađenih karakteristika, kao što je na pr. prevelika masa i visina u zagašenom središtu bloka.

BLOK XIV - objekt 10

- Stambeno trgovački objekt izgrađen u istočnom dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez široke ulice Marina Držića, odnosno trga, koji se nalazi na proširenju Place.
- Tlocrt objekta je pravokutan manjih dimenzija, dvije strane su ugrađene dok je sjeverna orijentirana na manji prilaz sa trga. Vertikalne komunikacija postoji u zapadnom dijelu kuće.
- Visina je jednokatna, a stanje je osrednje u nekim dijelovima kuće loše.
- Vrijeme izgradnje je XIX st. (masa objekta, koja rabi dio srednjovjekovne parcele, organizacija unutrašnjosti, kompozicija skromne fasade, žbukanje fasadnih poteza, okviri otvora). U jezgri objekt najvjerojatnije čuva dio ranije građenog objekta.
- Vrijednost je ambijentalna skromna (iz grupe slikovitih primjera).

BLOK XIV - objekt 11

- Stambeno-trgovački objekt izgrađen na uglovnom (jugo-istočni ugaon) dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez Place i trga sa istočne strane.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s dvije ugrađene strane. Vertikalna komunikacija postoji u sjevero-zapadnom dijelu.
- Visina je niska jednokatnica, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XIX st. (mase objekta, kompozicija skromnih fasada, okviri otvora, žbukanje fasadnih zidova, krovništva) na temelju organ izacije prostora iz najranijih razdoblja izgradnje grada (polovica XIV st.).
- Vrijednost - niža ambijentalna.

BLOK XIV - objekt 12

- Stambeno-trgovački objekt izgrađen na južnom dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, sjeverno uz potez Place.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s tri ugrađene strane i jednom -užom orijentiranom na ulicu.
- Visina objekta je dvokatna, stanje je dobro.
- Vrijeme izgradnje, zapravo rekonstrukcije je XX st. na prostoru srednjovjekovne parcelacije, sa zidjem ranije građenog objekta (XVI st.), kao i dijelom arhitektonske plastike.
- Vrijednost objekta je ambijentalna s nizom nagrađujućih elemenata, koji se odnose na način na koji je obnova učinjena, a to je prvenstveno zidanje zida s jako naglašenim spojnicama, kao i niz grubo izvedenih detalja unutrašnjosti i fasadnog dijela.

BLOK XLV - objekt 13

- Stambeno-trgovački objekt izgrađen na južnoj, obodnoj liniji velikog, pravokutnog bloka, uz potez Place.
- Tlocrt objekta je pravokutni s tri ugrađene strane i jednom užom orijentiranom potezu ulice. Objekt je kasnije vezan s onim sjeverno izgrađenim (terasa na I katu).
- Visina objekta je dvokatna, stanje je dobro.
- Vrijeme izgradnje je XX st. to je zapravo djelomična rekonstrukcija na temelju srednjovjekovne parcelacije i zida ranije građenog objekta (XVI st.), kao i nešto arhitektonske plastike, Jači, prethodni zahvati pregrednji vršeni tokom XIX st. (žbukanje fasadnih poteza, organizacija unutrašnjosti dio novih okvira otvora).
- Vrijednost - ambijentalna s nizom neusklađenih elemenata (žbukani dijelovi kamene fasade, kao i dio grubo klesanih kamenih okvira). Korektni adaptacioni zahvati u prizemnom dijelu. Nadamo se, da će takvih biti više u skorije vrijeme.

BLOK XIV - objekt 14

- Stambeni objekt izgrađen na uglovnom (jugo-zapadni ugao) dijelu velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka. Objekt postoji na sjecištu Place i široke ulice od **Sto-
viša**.
- Tlocrt je pravokutni, s dvije ugrađene strane. Objekt je naknadno povezan sa sjeverno smještenim prostorom ruševnog objekta, koji mu služi, kao prateći otvoreni dio.
- Visina je jednoketna, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje je sredina XX st. na temelju srednjovjekovne parcele. Objekt je međutim nanovo građen, novi tip kameno-kvadra, kao i prostorna organizacije unutrašnjeg dijela objekta.
- Vrijednost - je svakako ambijentalna. Objekt je građen na pošten način, on poštuje parcelaciju najranijeg razdoblja izgradnje grada, građen je na način svog vremena bez upotrebe "historijskih pogleda". Upotrebu novo-klasanog kamena želi naznačiti važnost lokacije na glavnom gradskom potezu. Manjak je međutim skromna kreativnost objekta na tako vrijednom gradskom dijelu, kao i posvećivanje prizemnog dijela isključivo stambenim prostorima, a ne javnim.

BLOK XIV - objekt 15

- Nekadašnji stambeno-gospodarski objekt, sada prateći (vezan s objektom XIV - 14) izgrađen uz potez slijepog prilaza u središnjem dijelu velikog pravokutnog, srednjovjekovnog bloka.
- Plan nekadašnjeg objekta je pravokutni, zapravo kvadratni, s dvije ugrađene strane (otvorena zapadna strana orijentirana na potez šire ulice od Stoviša, dok je uža okrenuta prilazu).
- Visina prizemna, stanje osnovnog objekta ruševina, a pratećeg osrednje.
- Vrijeme izgradnje - parcela je srednjovjekovna iz razdoblja najranije izgradnje grada (XIV st.), upotrebljeni kvadar upozorava na postojanje objekta XV/XVI st. Dok su vidljivi zahvati iz razdoblja XIX i posebno XX st.
- Vrijednost i - p r i j e d l o g - sam prostor srednjovjekovne parcelacije je dragocjen, radi gustoće izgradnje u središnjim dijelovima bloka neophodno je mjesto nekadašnjeg stambenog objekta, a sada ruševine, ostaviti i dalje kao poluotvoreni, prateći dvorišno-vrtni dio.

BLOK XIV - objekt 16

- Nekadašnji stambeno-gospodarski objekt, sada prateći (vezan uz objekt XIV-13) izgrađen u središtu velikog srednjovjekovnog, pravokutnog bloka, uz uski potez slijepog prilaza.
- Tlocrt objekta je kvadratičan s tri ugrađene strane i jednom orijentiranom prema liniji prilaza (to je sjeverna fasada). Objekt je u jednom razdoblju postao ruševina i vezan je s južno izgrađenim objektom (terasa i prateći dio).
- Visina je prizemna s terasom na razini I kata.
- Vrijeme izgradnje je najranije razdoblje izgrađivanja grada, a to znači sredina XIV st. Dio zida pokazuje gradnju XV/XVI st. sa znatnijim zahvatima tokom XIX (žbukanje zida), kao i XX st. (betonski dijelovi zida, kao i okvira nekih otvora).

P r i j e d l o g (i vrijednost)

Srednjovjekovna parcela unutarnjeg objekta vlasteoske cjeline, posvećenog skladišnoj i djelomično stambenoj namjeni ovisnih ljudi, je u svakom slučaju dragocjena, ostaci zidja i detalje su niže ambijentalne vrijednosti s nizom sasvim neusklađenih elemenata.

Radi gustoće izgradnje u središnjem dijelu bloka, trebalo bi i dalje ovaj prostor ostaviti kao dvorišno-vrtni dio.

BLOK XV - objekt 1

- Stambeni objekt izgrađen na uglovnom dijelu (jugo-istočni ugao) dvostrukih stambenih nizova zapadnog dijela grada. Objekt se nalazi na sjecištu šire ulice od Stoviša i užeg poteza poprečne ulice 18. listopada.
- Tlocrt objekta je kvadratičan s dvije ugrađene strane (zapadna je orijentirana procjepu, koji postoji između nizova).
- Visina objekta je dvokatna, krunja, stanje je ruševno.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XV/XVI st. (masa zidja, detalji arhitektonske plastike na vanjskim dijelovima zidnog plašta, kao i u unutrašnjosti) s dijelom zahvata XIX st. (okviri nekih otvora). Objekt je izgrađen na temelju srednjovjekovne parcelacije iz 1370 godine.
- Vrijednost je ambijentalna

P r i j e d l o g

- Radi očuvanosti velikog dijela ovog vrijednog objekta, kao i radi položaja u tkivu grada, predlažemo pažljivu rekonstrukciju i uvođenje stambene namjene (stalno stanovanje).

BLOK XV - objekt 2

- Stambeni objekt izgrađen na istočnoj liniji dvostrukih stambenih nizova, a uz potez ulice od Stoviša.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s tri ugrađene strane (zapadna je orijentirana na liniju pročjeps prema susjednom zapadno građenom objektu) i jednom dužom orijentiranom potezu ulice.
- Visina je jednokatna, stanje dobro.
- Objekt je građen sredinom XX st. na srednjovjekovnoj parceli organiziranoj 1370 godine.
- Vrijednost - po obradi ziđa, kao i kompozicionoj shemi fasade objekt bi spadao u grupu niže ambijentalne vrijednosti s neusklađenim dijelovima (loggia na ravini I kata).

BLOK XV - objekt 3

- Stambeni objekt izgrađen na istočnoj liniji dvostrukih stambenih nizova, a uz potez ulice od Stoviša.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s tri ugrađene strane (zapadna je orijentirana na potez procjepa, koji postoji između objekata dvaju nizova) i jednom okrenutom prema ulici.
- Visina je jednokatna, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje je sredina XX st. na temelju parcelacije iz 1370 godine.
- Vrijednost - po obradi fasade (žbukanje u gornjem dijelu, dolje otvoreno kameno zidje), kompozicionoj snemi, kao i organizaciji unutrašnjeg prostora, objekt ide u grupu niže ambijentalne vrijednosti s neusklađenim dijelovima (logia na razini I kata).

BLOK XV - objekt 4

- Nekadašnji stambeni objekt izgrađen na istočnoj liniji dvostrukih nizova uz potež ulice od Stoviša.
- Tlocrt objekta je kvadratičan, s tri ugrađene strane (zapadna je orijentirana na liniju procjepa, koji se nalazi između paralelnih nizova) i jednom okrenutom ulici.
- Visina je niska-jednokatna (krunja), stanje ruševno.
- Vrijeme izgradnje - objekt građen u razdoblju XV/XVI (volumen objekta, zide, dijelovi arhitektonske plastike u unutrašnjosti i vanjskim dijelovima fasade) na temelju parcelacije tipskih objekata nizova iz 1370 g.
- Vrijednost - ambijentalna.

P r i j e d l o g

Radi pozicije u nizu, te vrijednosti parcele, kao i radi relativne očuvanosti dijelova objekta, predlažemo pažljivu rekonstrukciju, dizanje objekta na kat, uz obnove stambene namjene (stalno stanovanje).

BLOK XV - objekt 5

- Nekadašnji, najvjerojatnije stambeni objekt, danas gospodarski (konoba) izgrađen na uglovnom dijelu (sjevero-istočni ugaon) dvostrukih stambenih nizova zapadnog dijela grada. Objekt je izgrađen na sjecištu šire ulice od Stoviša i uže poprečne ulice XXVI dalmatinske divizije.
- Tlocrt objekta je kvadratičan s dvije ugrađene strane.
- Visina je današnjeg objekta prizemna, stanje osrednje, u unutrašnjosti lošije.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XV/XVI st. (masa objekta, zidove, koje je kasnije prezidavano) a na temelju parcelacije iz 1370 g.
- Vrijednost je ambijentalna.

BLOK XV - objekt 6

- Nekadašnji stambeno-gospodarski objekt, sada konoba izgrađena na uglovnom dijelu (sjevero-zapadni ugao) dvostrukih stambenih nizova zapadnog dijela grada. Objekt se nalazi na sjecištu Omladinske ulice i ulice XXVI dalmatinske divizije.
- Tlocrt je kvadratičan s dvije ugrađene strane.
- Visina je prizemna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje objekta je razdoblje XV/XVI st. (masa zidja, detalji, grb) sa zahvatima popravaka. Objekt je izgrađen na parceli organiziranoj 1370 godine.
- Vrijednost objekta je ambijentalna.

P r i j e d l o g

Neophodno je čuvanje prostora parcele, kao i objekta. Pokrov salonitnih ploča ~~knovišta~~ nužno je zamjeniti.

BLOK XIV - objekt 8

- Stambeno-trgovački objekt izgrađen na istočnoj obodnoj linije velikog, pravokutnog, srednjovjekovnog bloka, uz potez široke ulice Marine Držića.
- Tlocrt objekta je pravokutan, manjih dimenzija s dvije ugrađene strane - južna je orijentirana na prilaz koji vodi do objekta (XV-9).
- Visina objekta je dvokatna, stanje je osrednje, a u pojedinim dijelovima unutrašnjosti loše.
- Vrijeme izgradnje objekta je razdoblje XVIII/XIX st. (masa objekta, kao i tip parcele, koji je samo dio ranije organiziranog prostora, organizacija unutrašnjosti, arhitektonska plastika - zanimljiv primjer oblog dućana na koljeno, žbukani fasadni potezi zida). Objekt u jezgri najvjerojatnije čuva pojedine dijelove prostora kao i zidja objekta (ili njegovog dijela) koji je ranije građen na tom prostoru.
- Vrijednost - ambijentalna.

BLOK XV - objekt 7

- Nekadašnji stambeni objekt, sada gospodarski izgrađen na zapadnoj liniji dvostrukih stambenih nizova zapadnog dijela grada. Objekt je izgrađen uz liniju Omladinske ulice.
- Tlocrt je kvadratičan s tri ugrađene strane (istočna je orijentirana na procjep koji se nalazi između objekata dvostrukog niza) i jednom okrenutom ulici.
- Visina je prizemna, stanje loše.
- Vrijeme izgradnje - objekta je razdoblje XV/XVI st. (masa zdanja, **ziđe**) na temelju parcelacije tipskih objekata iz 1370 godine. Zahvati popravaka tokom XIX i XX st. (betonski okviri otvora, salonitni pokrov krovišta).
- Vrijednost - objekt niže ambijentalne vrijednosti.

P r i j e d l o g

Radi pozicije u nizu, kao i zbog jednog dijela očuvanog objekta, predlažemo rekonstrukciju, uz odbacivanje svih naknadnih dijelova intervencija, zatim podizanje na kat i obnovu stambene namjene (stalno stanovanje).

BLOK XV - objekt 8

- Stambeni objekt izgrađen na zapadnoj liniji dvostrukih stambenih nizova, uz potez Omladinske ulice.
- Tlocrt objekta je pravokutan s tri ugrađene strane (istočna je orijentirana pročjepu, koji se nalazi između objekata paralelnih nizova) i jednom okrenutom ulici.
- Visina je jednokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XV/XVI st. (masa objekta, zid, kao i dio arhitektonske plastike, neki spolirani dijelovi također). Zahvati popravaka XIX i XX st. (betonski okviri otvora). Objekt je građen na temelju parcelacije iz 1370 godine.
- Vrijednost - niža ambijentalna.

P r i j e d l o g

Kod obnavljanja stambene namjene nužno bolje organizirati unutarnji prostor, te lišiti objekt svih naknadnih zahvata popravaka.

BLOK XV - objekt 9

- Stambeni objekt izgrađen na zapadnoj liniji dvostrukih stambenih nizova, uz potez Omladinske ulice.
- Tlocrt objekta je pravokutan s tri ugrađene strane (istočna je orijentirana na potez procjepa, koji postoji između paralelnih nizova) i jednom okrenutom potezu ulice.
- Visina je jednokatna, stanje osrednje.
- Objekt je građen u razdoblju XV/XVI st. (masa zdanja, ziđe, detalji arhitektonske plastike unutrašnjosti, kao i vanjskog fasadnog dijela). Recentniji zahvati organizacije unutrašnjosti.
- Vrijednost - objekt ambijentalne vrijednosti.

BLOK XV - objekt 10

- Stambeni objekt izgrađen na uglovnom dijelu (jugo-zapadni ugaon) dvostrukog stambenog niza izgrađenog u zapadnom dijelu grada. Objekt se nalazi na sjecištu Onladinske ulice i ulice 18. listopada.
- Tlocrt objekta je prevokutan s dvije ugrađene strane (istočna je orijentirana na liniju procjepa, koji postoji između objekte paralelnih nizova).
- Visina je jednokatna, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. (masa zdanja, zidovi, te dijelovi arhitektonske plastike vanjskog plašta, kao i unutrašnjih dijelova. Zahvat obnove nedavno izvršen.
- Vrijednost - ambijentalna (naglašene spojnice na obnovljenom zidu uobičajeno loši način gradnje).

Z a k l j u č a k

Kod obnavljanja objekta, dio unutarnjeg prostora je uređen kao unutarnje dvorište. Iako u organizaciji stambenih nizova dvorišni prostori nisu poznati, zahvat nam se u slučaju obilnog prostora, čini kao moguća varijanta, koju međutim nebi trebalo češće primjenjivati.

BLOK XVI - objekt 1

- Stambeni objekt izgrađen u sjevernom dijelu grada, uz ulicu, koja vodi do franjevačkog samostana.
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije ugrađene strane.
- Visina je jednokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XVI st. (masa objekta, ziče, poneki detalj arhitektonske plastike) s jačim zahvatima pregradnje tokom XIX i posebice XX st. (garaža).
- Vrijednost - objekt ambijentalne vrijednosti s neusklađenim dijelovima (betonska garaža).

BLOK XVI - objekt 2

- Stambeni objekt izgrađen u sjevernom dijelu grada, iznad ulice koja vodi do franjevačkog samostana, a uz potez ulice koja vodi na strme terene prema gradskim zidinama.
- Tlocrt objekta je pravokutan s dvije strane ugrađene. Sjeverno uz zgradu postoji dvorište.
- Visina je jednokatna, a stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XVI st. (masa objekta, zidne, dio arhitektonske plastike) sa zahvatima pregradnji XIX i XX st. (osobito u unutarnjim dijelovima).
- Vrijednost je ambijentalna.

BLOK XVI - objekt 3

- Stambeno-gospodarski objekt izgrađen u sjevernom dijelu grada, iznad ulice, koja vodi do franjevačkog samostana.
- Tlocrt objekta je pravokutni, jedna strana je prigradna susjednom objektu. Na južnom kraju uz objekt postoji ograđeno dvorište (koje je vjerojatno bilo stambeni objekt u ranijoj fazi organizacije ovog prostora).
- Visina je jednokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XVI st. (dio prezidavnog zida, kao i dio arhitektonske plastike), pojedini potezi zida iz razdoblja XVIII/XIX st. (ogradno zide).
- Vrijednost - ambijentalna (u prostoru u kojem prevladavaju rustičnije gradnje).

BLOK XVI - objekt 4

- Prostor se nalazi u sjevernom dijelu grada, iznad ulice, koja vodi do franjevačkog samostana.
- Tlocrt prostora je pravokutan, nalazi se između izgrađenih objekata, kao i poteza ogradnih zidova.
- Visina je prizemna (ogradno, kameno južno zida), mjesto ruševine, nekadanjeg stambenog objekta (najvjerojatnije).
- Vrijeme izgradnje je XVI st. (rustični kvadar zida, koje je kasnije kao ogradno prezidano).

Vrijednost i p r i j e d l o g

U smislu organizacije ovog srednjovjekovnog planiranog grada, ovaj prostor je vrlo vrijedan. Predlažemo interpolaciju stambenog objekta.

BLOK XVI - objekt 5

- Stambeni objekt izgrađen u sjevernom dijelu grada iznad ulice, koja vodi do franjevačkog samostana, te zapadno uz ulicu od Stoviša.
- Tlocrt objekta je pravokutan, do danas izoliran sa sviju strana, ranije međutim bio je prigraden uz susjedni objekt, koji je postojao s njegove zapadne strane.
- Visina je jednokatna, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje je XX st. na temelju ranije gradnje gospodarskog objekta, koji je opet radio kvadar sa zida ruševnog objekta XVI st. (stambeni).
- Vrijednost je niža ambijentalna.

BLOK XVI - objekt 6

- Nekadašnji stambeno-gospodarski objekt izgrađen u sjevernom dijelu grada, uz ulicu, koja vodi do poteza gradskih zidina.
- Tlocrt objekta je pravokutni, danas izoliran, što ranije vjerojatno nije bio.
- Visina ove ruševine je jednokatna.
- Vrijeme izgradnje je XVIII/XIX st. sa dijelovima ziđa ranije građenog objekta (XVI st.).
- Vrijednost je niža ambijentalna.

P r i j e d l o g

Prostor ovog objekta treba riješiti unutar cjeline velike plohe, koja danas nije izgrađena i koja se nalazi južno od poteza objekata XVI - 7,10, te sjeverno od zdanja uz ulicu, koja vodi do franjevačkog samostana (XVI - 1,2,3,4,5).

BLOK XVI - objekt 7

- Stambeni objekt izgrađen u sjevernom dijelu grada, uz ulicu, koja vodi do gradskih zidina.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s jedne strane prigraden susjednom objektu. Objekt vezan dvorišnim dijelovima.
- Visina je jednokatna, stanje je osrednje.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. (dio ziđa) s jakim zahvatom pregradnje polovicom XX st.
- Vrijednost - nakon obnove objekt je postao posve neusklađen okolnim vrijednostima.

Z a k l j u č a k

Nevjerojatno je da je taj tip gradnje izveden u prostoru koji je cijeli zaštićen.

BLOK XVI - objekt 8

- Gospodarski objekt izgrađen u sjevernom dijelu grada, uz potez ulice, koja vodi do sjevernih gradskih zidina.
- Tlocrt objekta je pravokutan, izoliranog tipa.
- Visina je prizemna, stanje je osrednje.
- Vrijeme gradnje je XIX st. na mjestu ranijeg stambenog objekta, te rabeći kvadar sa zida starije zgrade, a to je kvadar XVI st.
- Vrijednost je vrlo skromna ambijentalna.

BLOK XVI - objekt 9

- Prateći objekt (staja) izgrađen u sjevernom dijelu grada, uz potez ulice, koja ide prema liniji sjevernih zidina.
- Tlocrt objekta je pravokutan, manjih dimenzija, izolirano zdanje.
- Visina je prizemna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje XV/XVI sa znatnim zahvatom pregradnje. Na ovom dijelu uz put je vjerojatno postojala stambena zgrada.

Vrijednost i p r i j e d l o g

Objekt niže ambijentalne vrijednosti, kojeg treba rješavati zajedno s većim prostornim dijelom, koji se nalazi na sjevernim padinama grada.

BLOK XVI - objekt 10

- Stambeni objekt (u jednom vremenu prije II svjet. rata ovdje je bila pravoslavna crkva) izgrađen u sjevernom dijelu grada, uz potez ulice od Stoviša.
- Tlocrt objekta je veliki pravokutnik, s jednom prigrađenom stranom.
- Visina je jednokatna, stanje osrednje.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XV/XVI st. (masa zdanja ovog velikog vlasteoskog objekta, dijelovi ziđa, dio spolirane arhitektonske plastike) s jačim zahvatima pregradnje tokom XIX i XX st.
- Vrijednost - ambijentalna.

BLOK XVII - objekt 5

- Stambeni objekt izgrađen na istočnom dijelu poteza dvostrukih nizova, uz Omladinsku ulicu. Uz sjevernu stranu objekta ide potez poprečne ulice XXVI dalmatinske divizije.
- Tlocrt objekta je pravokutan s jednom-južnom ugrađenom stranom. Granični zid u naznaki prema zapadnom dijelu objekta.
- Visina je jednokatna, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje je druga polovica XX st. na parceli organiziranoj 1370 g. Objekt pregrađuje kvadar ranije male prizemne gospodarske zgrade (XV/XVI st.).
- Vrijednost - ambijentalna (cementne spojnice na strukturi zida su previše naglašene).

BLOK XVII - objekt 6

- Stambeni objekt izgrađen u uglovnom dijelu (sjeverozapadni ugao) dvostrukog niza objekata. Objekt se nalazi na sjecištu ulice od ošpedala i poprečne ulice XXVI dalmatinske divizije.
- Tlocrt objekta je pravokutan s jednom ugrađenom stranom (zajedničkom objektu XVII - 5).
- Visina je jednokatna, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje objekta je druga polovica XX st. na parceli organiziranoj 1370 g. Objekt pregrađuje zidu malog, prizemnog, gospodarskog objekta, koji je postojao na ovom prostoru (kvadar XV/XVI st.).
- Vrijednost - ambijentalna (obnovljeni objekt zauzeo parcelu XIV st., što je u redu. Cementne spojnice naglašene previše na strukturi zida).

BLOK XVIII - objekt 1

- Stambeni objekt izgrađen u zapadnom dijelu grada, uz potez ulice od ošpedala, te sjeverno uz poljanu Lukše Beritića.
- Tlocrt objekta je pravokutan s jedne strane prigrađen susjednom objektu.
- Visina objekta je dvokatna, stanje dobro.
- Vrijeme izgradnje je razdoblje XVIII/XIX st. koje rabi dijelove zida kao i spoliranih komada arhitektonske plastike sa objekta, koji je ranije ovdje postojao (XV/XVI st.). Nedavnim zahvatom obnove preinačen je unutarnji prostor, zatvoreni neki otvori (kao na pr. prizemna vrata južne fasade), te otvoreni drugi.
- Vrijednost - ambijentalna.

Z e k l j u č a k

Obnovom objekta je osim nekih diskutabilnih rješenja (mijenjanje otvora, cementne spojnice i dr.) zamijenjen je poluskošeni zabat na krovu tipom dvostrešnog krova, koji je u osnovi i bio na objektima stambene arhitekture ovog prostora.

BLOK XVIII - objekt 2

- Nekadanji stambeni objekt (sada djelomično rabljen kao spremište) postoji u zapadnom dijelu grada, uz ulicu od ošpedala.
- Tlocrt objekta je pravokutan, s jednom prigrađenom stranom, vertikalna komunikacija postoji u rubnom južnom dijelu. Okolni predjeli uz kuću su obrađeni vrtovi i livada, koja graniči s objektom crkve sv. Nikole i franjevačkog samostana.
- Visina je jednokatna, stanje je loše.
- Vrijeme izgradnje je XV/XVI st. (masa objekta, ziđe, arhitektonska plastika u unutrašnjosti, kao i vanjskoj zidnoj opni, organizaci ja unutarnjeg prostora).
- Vrijednost - objekt visoke ambijentalne vrijednosti.

P r i j e d l o g

Radi visoke kvalitete i očuvanosti ovog rano građenog objekta, predlažemo pažljivu rekonstrukciju i obnovu stalne stambene namjene.

BLOK XVIII - prostor 3, 4

- Današnji prostori vrtova postoje zapadno uz potez ulice Od ošpedala.
- Prema liniji ulice podignut je kameni ogradni zid, koji je naknadno građen od kvadara sa ziča stambenih objekata. Ovaj zid je trošan, uglavnom u visini prizemlja.
- Sudeći prema ziču, stambeni objekti, koji su se ranije ovdje nalazili, potječu iz razdoblja XV/XVI st. Na planu grada iz 1843 g. ovdje se već nalaze vrtovi, prema tome objekti su već duže ruševine.
- Vrijednost prostora u blizini franjevačkog kompleksa, kao i izgrađenih dijelova gradske jezgre je svakako velika, te bi ga trebalo i tretirati veoma pažljivo.

P r i j e d l o g

Obzirom na dokaze, da su ovdje nekad postojali objekti najvjerojatnije građeni uz liniju ulice i veličine kao susjedni južni objekt, predlažemo na ovim česticama interpolaciju dvije stambene jednokatnice.

BLOK XVIII - prostor 5

- Vrtna, zapravo dvorišna površina postoji na jugo-zapadnom uglovnom dijelu sjecišta uz potez ulice, koja ide prema crkvi sv. Nikole i ulice od ošpedala.
- Prostor je sa sjeverne i istočne strane ograđen kamenim zidom, koji je sastavljen od kvadra sa ziđa ruševnog nekadašnjeg stambenog objekta. Unutar površine dvorišta postoji manji, prizemni gospodarski objekt.
- Ziđe, kasnije ugrađeno u među, je sa objekta XVI st.
- Vrijednost ovog prostora, kao i ostataka ziđa je svakako ambijentalna, a mali prizemni objekt je sasvim nezanimljiv.

P r i j e d l o g

Predlažemo interpolaciju objekta na ugaonoj - izvornoj parceli, poštujući sačuvan sjeverni zid iz XV/XVI st.
Visina: jednokatnica.

BLOK XIX - objekt 1

- Prostor današnjeg dvorišta postoji na sjevero-zapadnom uglu sjecišta ulice od ošpedala (naime njenog sjevernog produžetka) i ulice koja ide prema franjevačkom kompleksu.
- Ovaj prostor nekadašnjeg objekta je nepravilno pravokutan.
- Visina ogradnog kamenog zida je različita, uglavnom nešto viša ili niža od srednje prizemne visine.
- Vrijeme izgradnje objekta je XVI st., što je lijepo vidljivo po dijelovima strukture zida. Objekt je već duže vrijeme ruševan (nacrt iz 1843.g. ga prikazuje kao proširenje vrtne plohe), te rabljen samo u perimetru, kao međa dvorišne plohe.

Vrijednost i p r i j e d l o g

Vrijednost prostora, kao i ostataka zida je značajna. Potrebno je pažljivo pristupiti zahvatu eventualnog interpoliranja.

BLOK XIX - objekt 2

- Gospodarski objekt izgrađen na povučenom dijelu parcele uz ulicu, koja ide prema franjevačkom kompleksu.
- Pravokutnog tlocrta, malih dimenzija, visine prizemne, stanja lošeg.
- Nekadanji stambeni objekt najvjerojatnije je postojao uz potez ulice, ali već davno u ruševnom stanju (nacrt iz 1843 g. pokazuje ovdje proširenje vrtne površine), te je u svoj perimetar udomio malu zgradicu staje, koja je izgrađena od kvadra sa ziđa ruševine (XVI st.).
- Vrijednost pozicije, kao i ostataka ziđa rustičnog renesansnog objekta je značajna, objekt staje je sasvim beznačajan, nagrođujući.

P r i j e d l o g

Ovaj veći dio prostora sjeverno od ulice, koja ide prema crkvi sv. Nikole treba rješavati, kao cjelinu, pa će i ovaj manji prostor naći svoje mjesto u tom rješenju.

BLOK XIX - objekt 3

- Gospodarski objekt izgrađen u sjevernom dijelu parcele, koja se nalazi uz potez ulice, koja ide prema franjevačkom kompleksu.
- Gospodarska zgrada je visoka prizemnica, lošeg stanja.
- Nekadanji stambeni objekt postojao je na liniji ulice, građen je (sudeći po kvadru zida) tokom XVI st. kad je i izgrađivan dio grada između zidina i osnovne srednjovjekovne, planirane jezgre.
- Vrijednost gospodarskog objekta je beznačajna (nagrđujući elementi su pretežno zastupljeni), dok je vrijednost pozicije, kao i dijelovi prezidanog ogradnog poteza značajna. Kod uklapanja ovog prostora u nove zahvate, neophodna je velike **pažnja**.

P r i j e d l o g

Rješava se u okviru cjeline bloka.

BLOK XIX - objekt 4

- Gospodarski objekt izgrađen sjeverno uz potez ulice, koja ide prema franjevačkom kompleksu.
- Zgrada je jednokatne visine, osrednjeg stanja.
- Na prostoru stambenog objekta XVI st. (sudeći po kvadru sa ziđa ovog zdanja) izgrađena je tokom XX st. beznačajna gospodarska zgrada. Renesansna kuća postojala je još sredinom XIX st., te je i prikazana na nacrtu grada iz 1843 g. Ona pokriva prostore XIX - 3 i 4.
- Vrijednost - sam prostor, kao i dijelovi ziđa su svakako vrlo vrijedni, dok je recentni gospodarski objekt nagruđujući i sasvim neusklađen s kvalitetnim zdanjima ambijenta.

P r i j e d l o g:

Rješavati u okviru cjeline bloka.

BLOK XIX - objekt 5

- Gospodarski objekt izgrađen sjeverno, nešto povučenije u prostoru iznad poteza ulice, koja ide prema franjevačkom kompleksu.
- Zdanje je jednokatne visine, stanje je loše, osobito u unutrašnjosti.
- Objekt je građen tokom XX st. rabeći kvadar s ruševnog stambenog objekta XVI st., kakvih je na ovom predjelu bilo više.
- Vrijednost objekta je nagrdjujućeg karaktera, dok je sam položaj, kao i upotrebljeni kvadar u svakom slučaju vrijedan.

P r i j e d l o g

Prostor sjeverno uz ulicu, koja vodi do sv. Nikole treba rješavati cjelovito. U takvo rješenje uklopiti će se objekt i prostor, kojeg ovdje spominjemo.

BLOK XIX - objekt 6

- Gospodarski objekt izgrađen sjeverno, uvučeno od poteza linije ulice, koja ide prema franjevačkom kompleksu.
- Prizemna visina, stanje je loše osobito unutarnjih dijelova.
- Ovaj recentno građeni objekt, rabi kvadar stambenog objekta izgrađenog u razdoblju XVI st. Iza sjeverne strane gospodarskog objekta postoji gumno zidanog rubnog ogradnog dijela.
- Vrijednost je skromna niža ambijentalna (s mnogo neusklađenih elemenata).

P r i j e d l o g

Neophodno je rješenje cijelog, šireg prostora, sjeverno od ulice, koja vodi do sv. Nikole.

BLOK XIX - objekt 7

- Gospodarski objekt izgrađen na povučenom dijelu od linije ulice, koja vodi do crkve sv. Nikole.
- Gospodarski objekt je prizemne visine, osrednjeg stanja.
- Ovaj recentni betonski objekt okružen je neizgrađenim dijelovima prostora, kao i sličnim nagrđujućim dijelovima.
- Vrijednost prostora na blagoj padini istočno uz franjevačku crkvu, kao i dio ruševnih poteza ziča XVI st. je značajna - svi ostali zahvati XX st. su rubno neusklađeni, kao i nagrđujući za ovaj vrlo kvalitetan predio.

P r i j e d l o g

Neophodno je rušenje svih ovih recentnih zdanja te rješenje nove izgradnje i uređenja ovog bloka, obzirom na neposrednu blizinu vrlo vrijednog spomeničkog ansambla - franjevačkog samostana.

Z I D I N E

Gradnja Velikog zida, koji dijeli poluotok Pelješac od kopna, počinje odmah nakon kupnje t.j. iza 1333 g. Južni njegov dio ide uz grad Ston, dolazi do objekta Velikog kaštela i produžuje se do solana, koje štiti od mora. Uz ovaj dio utvrdnog sistema XIV st. - izgrađuje se od početka XV st. linija sjevernih zapadnih i južnih zidina. Tako je grad tokom XIV i XV st. okružen peterostranom opnom gradskog zida.

Početakom XVI st. uz zapadni i južni gradski zid počinje izgradnja paralelnih pojačanja tzv. "predziđa". Krajem XV st. pojačanje s nizom polukružnih kula dobiva i najjače utvrđenje grada Veliki kaštio.

Grad je povezan s vanjskim prostorom preko triju vrata i to su vrata od Zamirja na istočnom dijelu, Poljska vrata na južnom, te kasnije zatvorena zapadna vrata kod franjevačkog samostana. Na dijelu zida uz solane postoje "Lučka vrata".

Dijeli niz isteknutih graditelja sudjeluje u izgradnji, kao i popravcima pojedinih dijelova ovog važnog tvrđavnog sistema, među kojima je svakako najisteknutiji Paskoje Miličević (vanjski obruč Velikog kaštela i potezi predziđa).

Veći dio poteza istočnog gradskog zida srušen je u drugoj polovici XIX st. dok je južni zid srušen početkom XX st. Nešto ranije je na mjestu tvrđavnog objekta Torjun, izgrađena zgrada Općine (1882 g.)

Južno predziđe zajedno s objektom Poljskih vratiju i mosta ponovno je izgrađeno polovicom XX st.

Objekt - Glavne straže - loggia uz nekadašnja
gradska vrata

- Objekt loggie bio je vezan uz potez istočnih gradskih zidina, koje su srušene u drugoj polovici XIX st. Osnovni dijelovi loggie su građeni početkom XVI st. dok su recentni dijelovi gostionice prizidani u času promjene namjene.
- Visina je jednokatna, stanje osrednje.
- Vrijednost je spomenička s nagrđujućim dijelovima.

P r i j e d l o g

Radi vrijednosti očuvanih dijelova trijema loggie, predlažemo rekonstrukciju uz odbacivanje svih recentnih dijelova. Nova namjena glavnog ulaza - pristupa u grad (informacije, upućivanje posjetioca na razgledavanje vrijednih i interesantnih punktova grada, prodaja razglednica, planova grada, upute za pojedine spomeničke grupacije u obližnjem Stonskom polju i na Pelješcu, i dr.)

Knežev dvor

- Središnji upravni objekt Stona izgrađen kao drvena građevina polovicom XIV st. zamjenjena kamenom renesansnom gradnjom.
- Objekt je u nekoliko navrata obnavljan. U osnovi L tlocrta, koji zajedno s nekadašnjom dvorišnom plohom čini pravokutni oblik (nacrt inž. L. Viteleschia iz 1827).
- Objekt Kneževa dvora izgrađen južno uz liniju Place, u blizini zgrade kancelarije, te crkve sv. Vlaha. Neposredno uz objekt postoji štandarac.
- Stanje objekta je osrednje, visina je jednokatna.
- Vrijednost je spomenička, s nizom neusklađenih dijelova, koji su rezultat novije izvedenih adaptacija.

P r i j e d l o g

Obzirom na spomeničku vrijednost, kao i na već neke prihvatljive postojeće sadržaje, predlažemo da ovaj objekt u cjelini poprimi karakter kulturno-društvenog središta grada. Rješenje dvorišnog prostora Kneževa dvora (namjena, potrebni građevni zahvati) treba sagledati u okviru cjelovitog rješenja javnih gradskih površina.

ŽUPNA CRKVA SV. VLAHO

- Raniji objekt, izgrađen polovicom XIV st. uz istočni potez gradskih zidina, srušen je polovicom XIX st., a današnji je podignut u drugoj polovici prošlog stoljeća
- Objekt niže ambijentalne vrijednosti, neusklađen s okolnim vrijednim objektima.

P r i j e d l o g

Nužno je uređenje okolnog vanjskog prostora, koji treba sagledati u okviru problema rješenja cijelog jugoistočnog dijela grada.

VELIKI KAŠTIO

- Glavna točka obrambenog sistema, izgrađen u jugo-istočnom uglu grada.
- Početak izgradnje u drugoj polovici XIV st. slijedi izgrađivanje pojedinih dijelova tokom XV st. te manji zahvati u slijedećem razdoblju.
- Objekt je obnovljen u jednom dijelu, dok je ostali dio u lošem i pojedini dijelovi u ruševnom stanju.
- Objekt je spomeničke vrijednosti.

P r i j e d l o g

Radi izuzetne vrijednosti i sačuvanosti osnovnog korpusa ovog obrambenog objekta, predlažemo nastavak ranije započete rekonstrukcije.

Objektu treba odrediti adekvatnu namjenu, koja je zastupljena društvenim sadržajima (Muzej grada, prostor za scenske priredbe, omladinski - zabavni center) i turističko-ugostiteljskim (obilazak terase kaštela: pogled na grad, solane i morski zaljev, Podzvizd, Stonsko polje; restoran u dvorištu ili dijelu zatvorenih prostora.)

KOMPLEKS RIBARNICE, REKONSTRUIRANIH JUŽNIH - POLJSKIH
VRATA I TRGOVINE

- Istočno od zgrade bivše Općine, izgrađen je poslije Oslobođenja ovaj sklop na mjestu porušenog predziđa južnog spoja nekadašnjeg bastiona Torjum i Velikog Kaštela, zahvaljujući zalaganju agilnog dubrovačkog konzervatora Lukše Beretića.
- Visina objekata je prizemna.
- Vrijednost - ambijentalna, ali je upotreba građevnog materijala i obrada fasadnih ploha trgovine i ribarnice neprimjerena idejnom rješenju zatvaranja tog dijela grada.

P r i j e d l o g

Podizanje kvalitete ovog kompleksa sagledati unutar cjelovitog rješenja javnih gradskih prostora i južnog poteza zidina.

KOMPLEKS TRGOVINE, RADIONICA I OBJEKTA POŠTE

- Zapadno od zgrade bivše Općine nalazi se ovaj niz, građen unutar rekonstrukcije dijela južnog gradskog zida.
- Visina objekata je prizemna: trgovina i radione završavaju se ravnim krovom, a pošta sa četverostrešnim.
- Vrijednost: trgovina - niža ambijentalna, radionice i pošta - bez vrijednosti.

Ideja naznake nekadašnjeg predziđa visinom i širinom izgrađenih objekata dobra je zamisao, ali je izvedba izmakla kontroli konzervatora: prvi objekt trgovine ima veću širinu od zamišljene, niz radiona je slab u obradi vanjskog plašta, a objekt pošte je sasvim strano tijelo i u toj ideji.

P r i j e d l o g

Ispravljanje grešaka ovog niza sagledat će se unutar cjelovitog rješenja javnih gradskih prostora i južnog poteza zidina.

ČESMA

- Ovaj zanimljivi renesansni objekt izgrađen je u južnom dijelu grada, uz potez nekadašnjeg južnog gradskog zida.
- Objekt spomeničke vrijednosti.

P r i j e d l o g

Obzirom na izuzetnu spomeničku vrijednost kao javnog komunalnog objekta, česmu treba prvenstveno dobro održavati. Iako je nakon rušenja južnih zidina, u koje je bila inkorporirana, izgubila svoj originalni okoliš, kod svih budućih intervencija trebalo bi se ograničiti tek na uređenje pertera, dok bi njen položaj i orijentacija ostali kao svjedoci smjera pružanja nekadašnjeg gradskog zida.

Crkva sv. Nikole i franjevački samostan

- Vrlo vrijedan i zanimljiv kompleks izgrađen u zapadnom dijelu grada.
- Ovaj ansambl je izolirano građen, do njega vodi potez ulice, koji ga povezuje sa izgrađenom stambenom jezgrom Stona. Na zapadnom kraju ove ulice postojala su u jednom razdoblju gradska vrata, kasnije zazidana. U visini apsidalnog dijela postoji okomiti potez ulice, koji je nekoć išao prema sjevernim gradskim zidinama.
- Kompleks je građen od sredine XIV st., kroz XV i XVI st. Objekt crkve je a osrednjem stanju, dok su dijelovi samostana i klaustara u lošem i ruševnom.
- Objekti, kao i svi njihovi dijelovi su spomeničke vrijednosti.

P r i j e d l o g

Radi vrlo visoke vrijednosti crkve i samostana neophodna je pažljiva obnova cijelog kompleksa, a u prvoj fazi barem jednog samostanskog krila u kojem predlažemo organiziranje Muzeja sakralne umjetnosti (to uključuje prezentiranje freske, kao i postavu vrlo vrijednog materijala lapidarije, slikano raspelo, fragmente tkanina, čipki, kao i primjerke relikvijara).

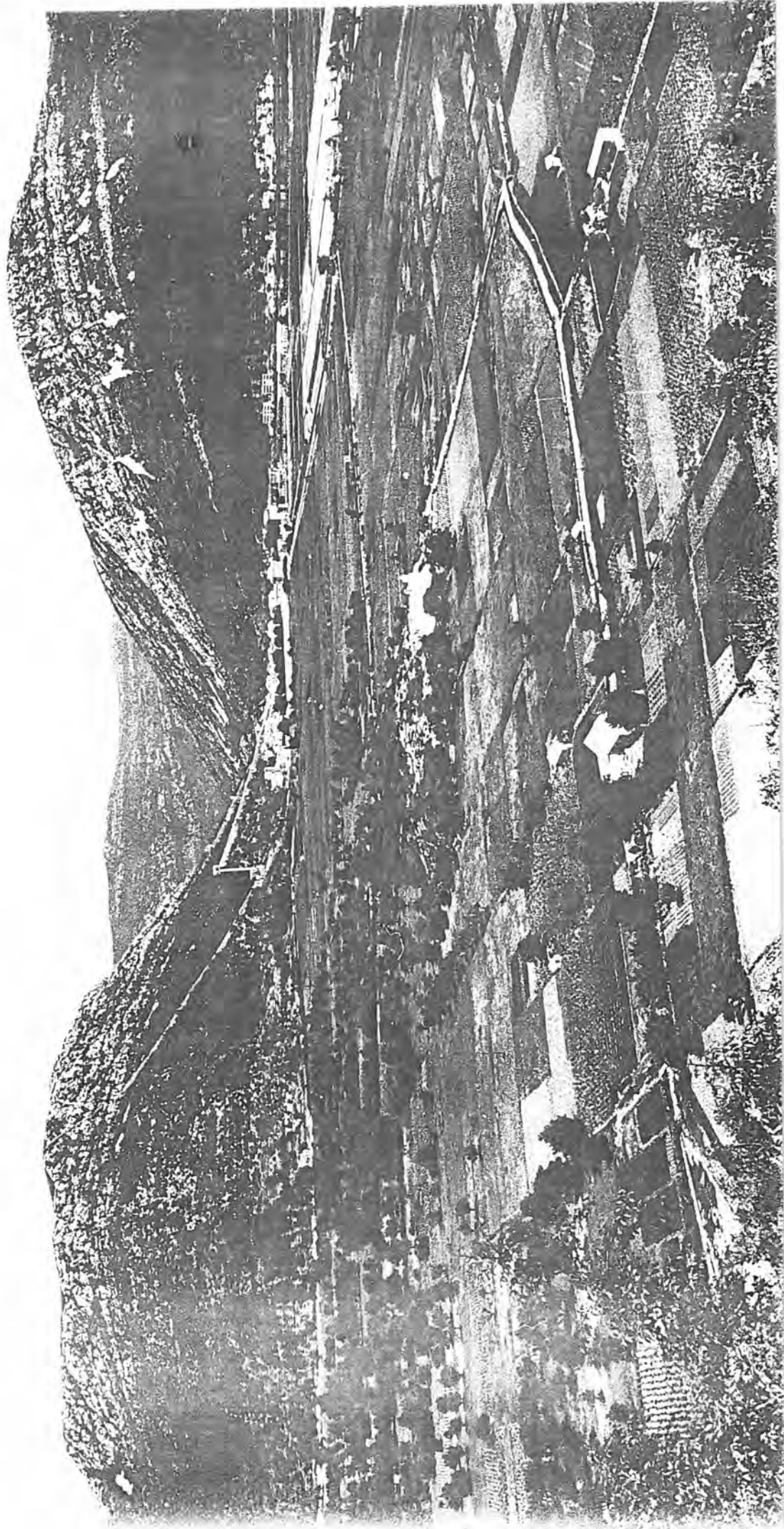
Crkva sv. Liberana (H)

- Sakralni objekt izgrađen u sjevernom dijelu grada uz potez ulice Ivo Vojnovića.
- Objekt je izgrađen u središnjem dijelu velikog srednjovjekovnog bloka u razdoblju, dok je sjeverni dio pravokutnog, stambenog bloka bio djelomično napušten i nenaseljen. Tada ovaj barokni objekt zauzima i dio ulice, koja više ne vodi do kuća, i pretvara je u svoje predvorje (izgradnja kamene klupe kojom se zatvara ulični potez).
- Stanje je osrednje.
- Vrijednost - spomenička.

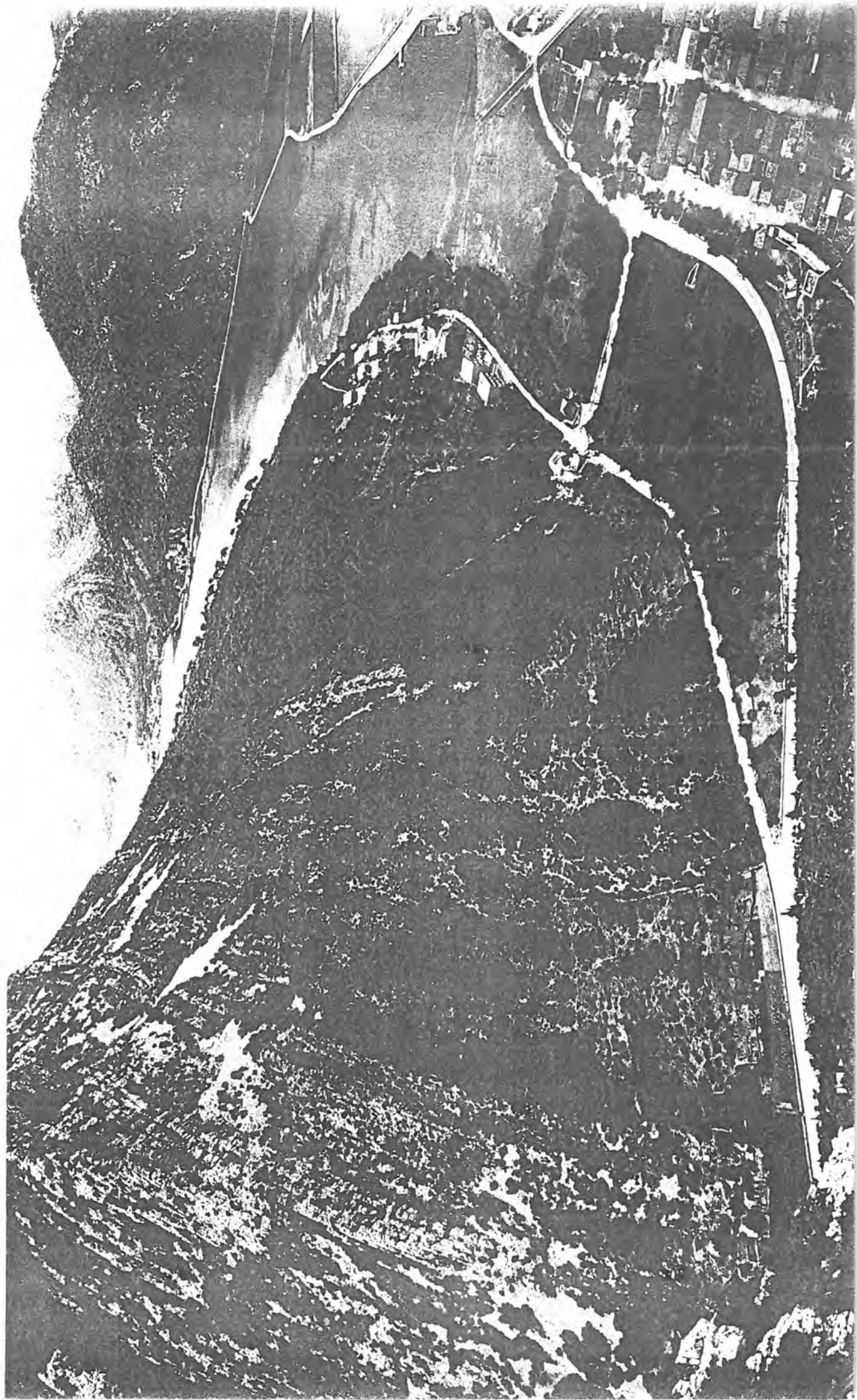
P r i j e d l o g

U slučaju izgradnje u sjevernom dijelu nekadašnjeg prostora bloka, neophodno je pažljivo rješenje tih objekata, u prvom redu sa ostavljanjem zelenog tampona uz sam sakralni objekt, te zadržavanjem pred crkvom relativno uređenog predprostora, koji je nastao kao posljedica jedne faze stagnacije izgradnje sjevernog dijela grada i zamiranja ove ulice.

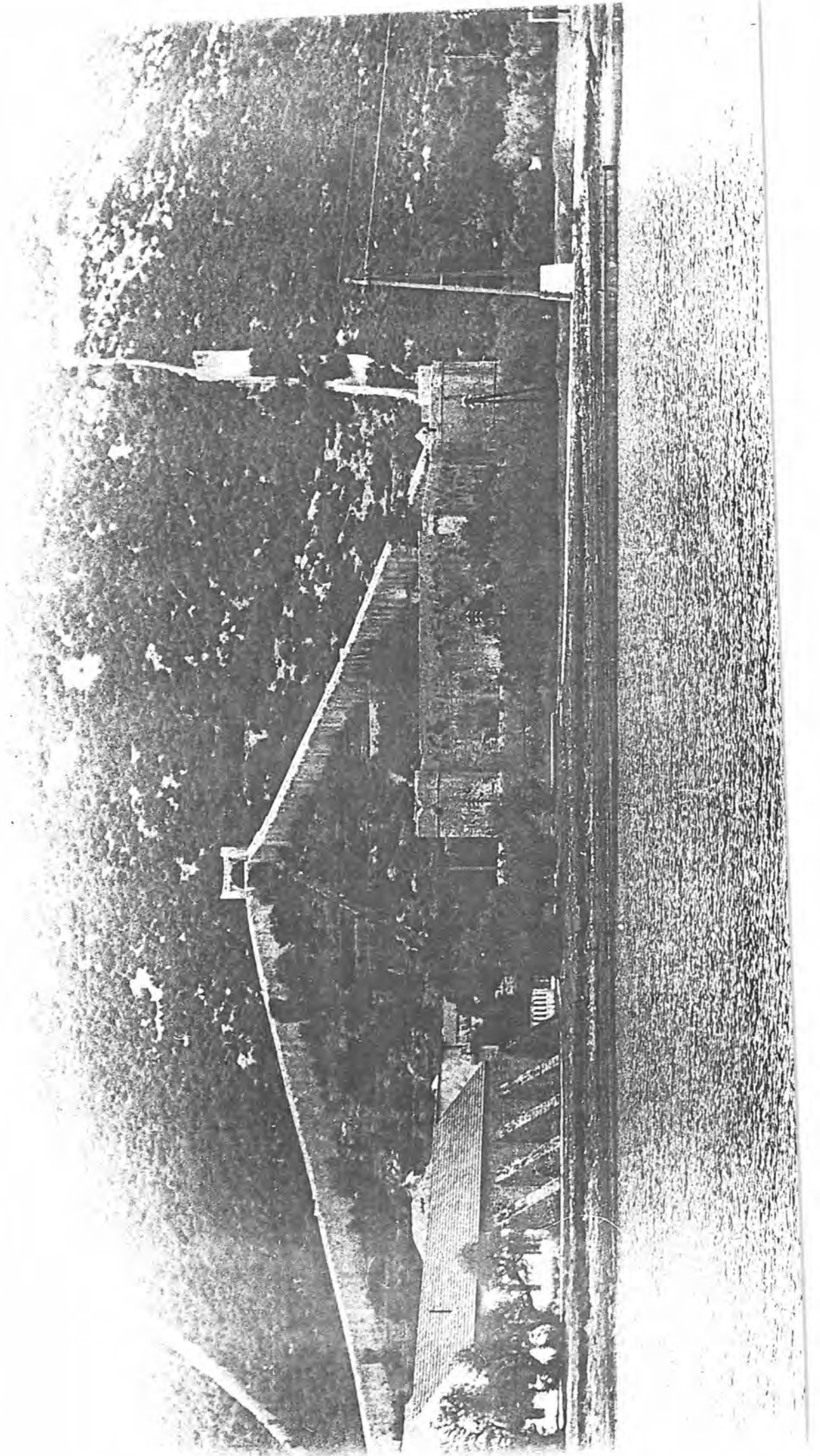
Stonsko polje, solane i grad

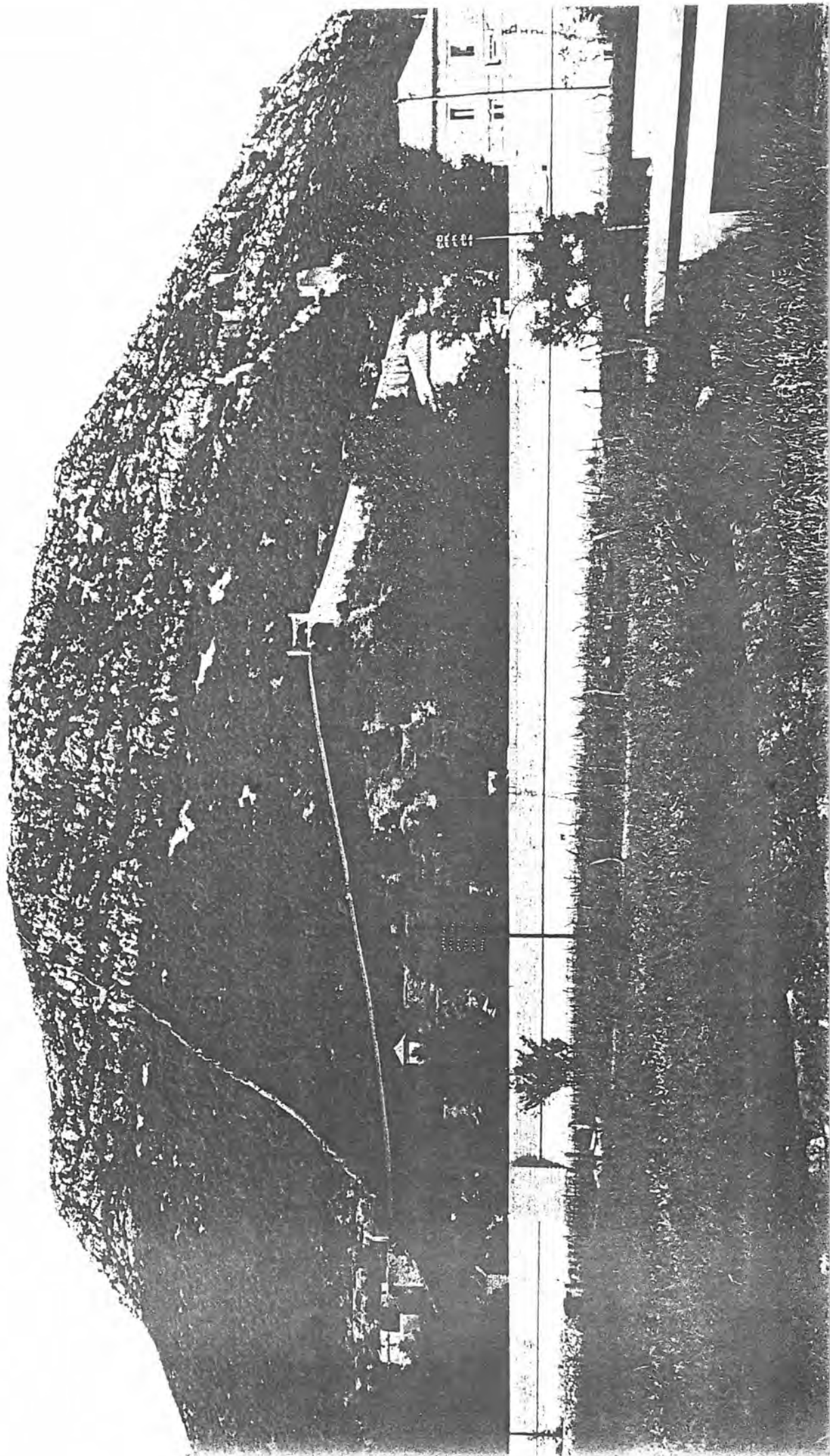
Pogled na morski zaljev s Podzvizda

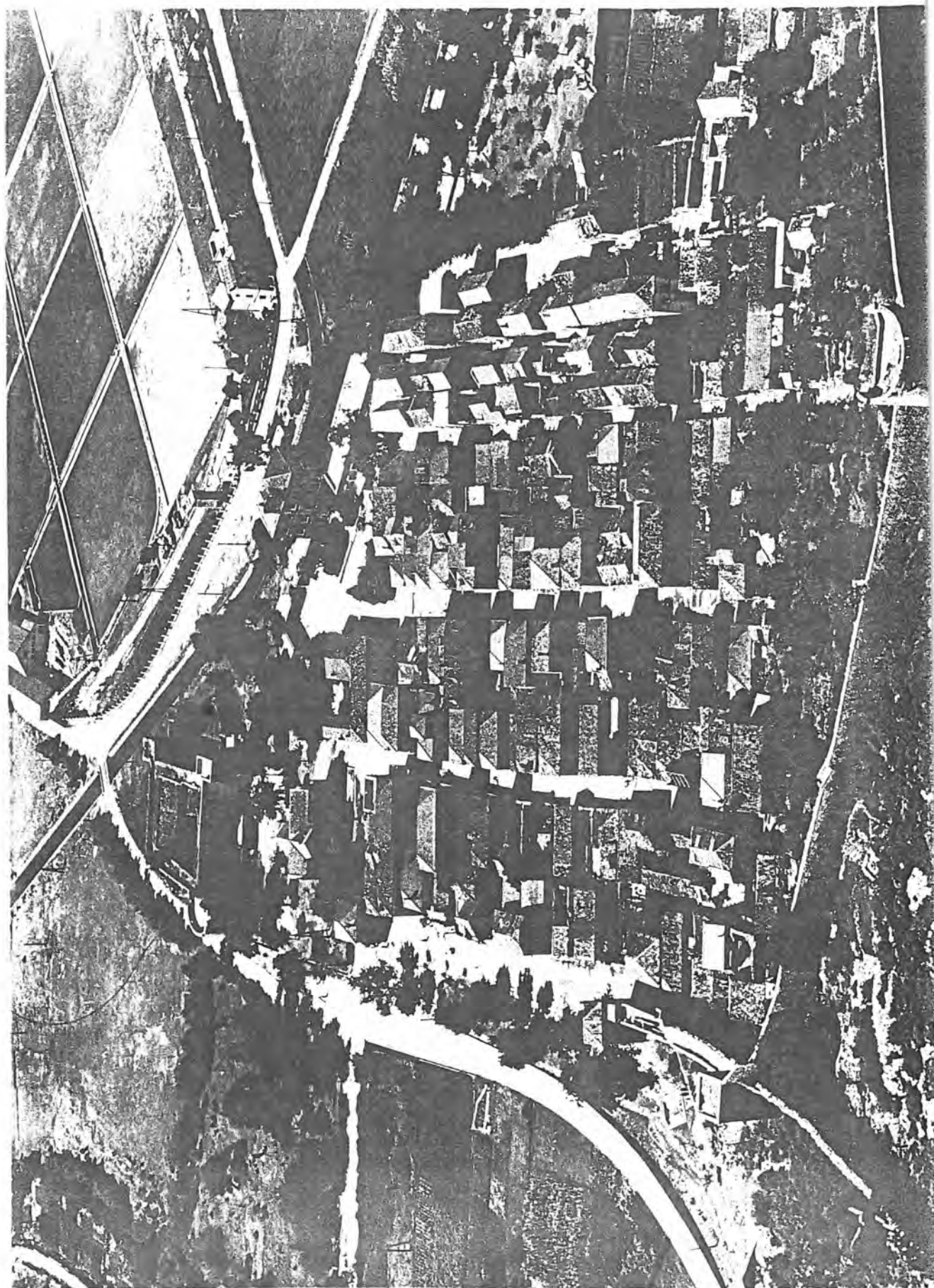

Pogled s mora - magazin soli i Veliki kaštio

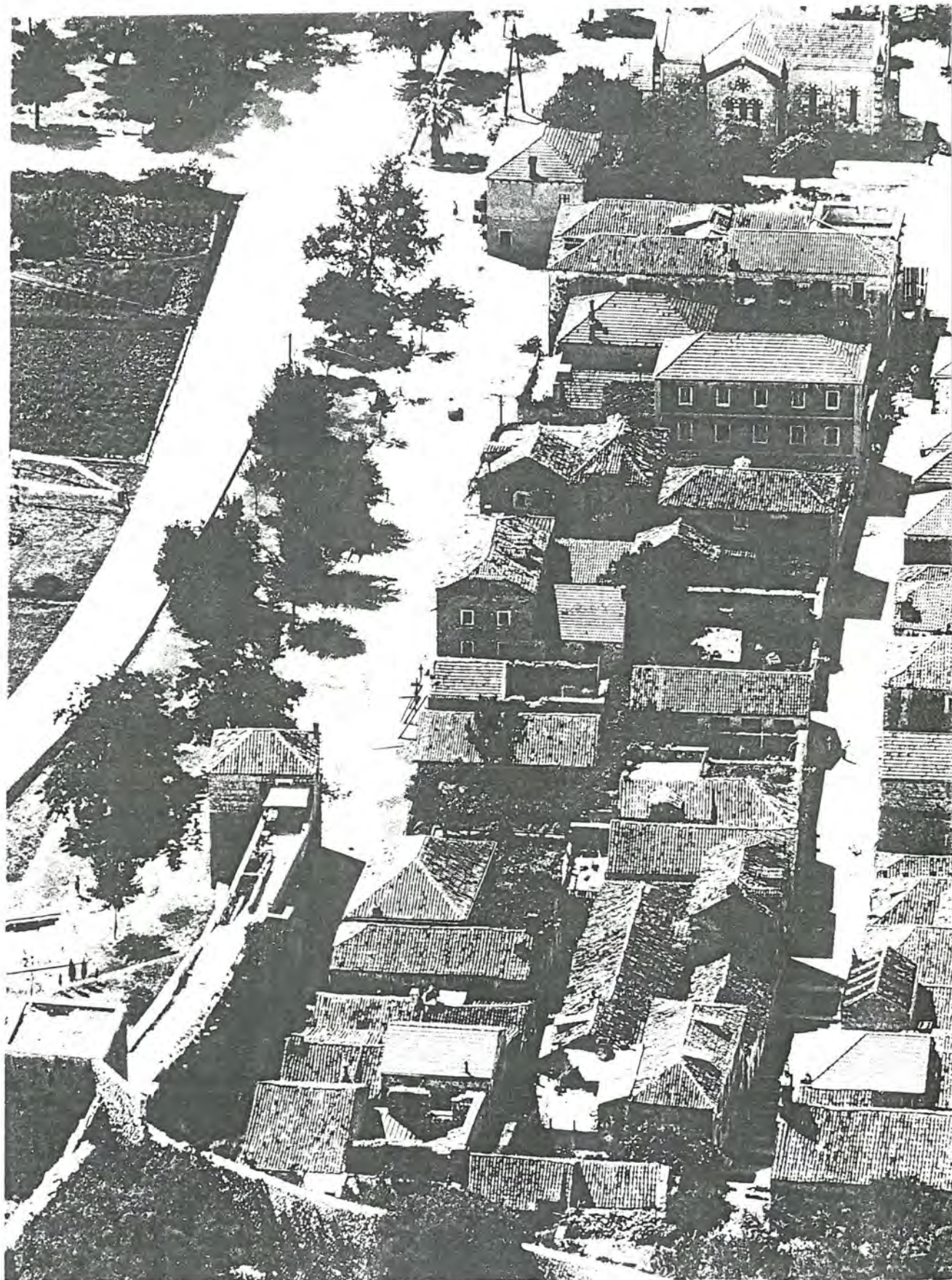

Obnovljeni pojas južnog predzidja od bastiona Arcimon do zgrade biv. Općine

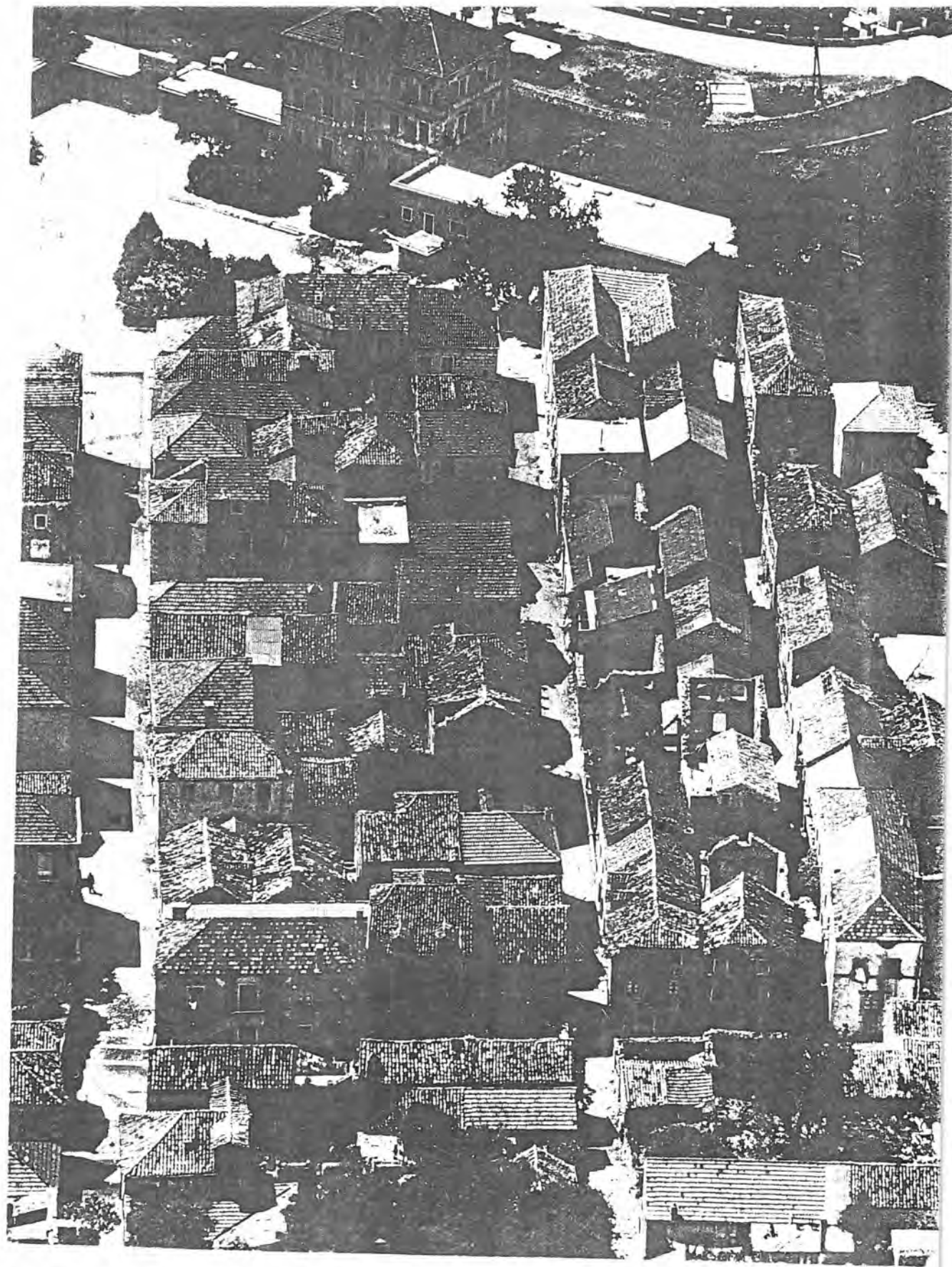
Pogled na gusto izgradjeni dio grada s Podzvizda

Pogled na blokove uz nekadašnji istočni gradski zid

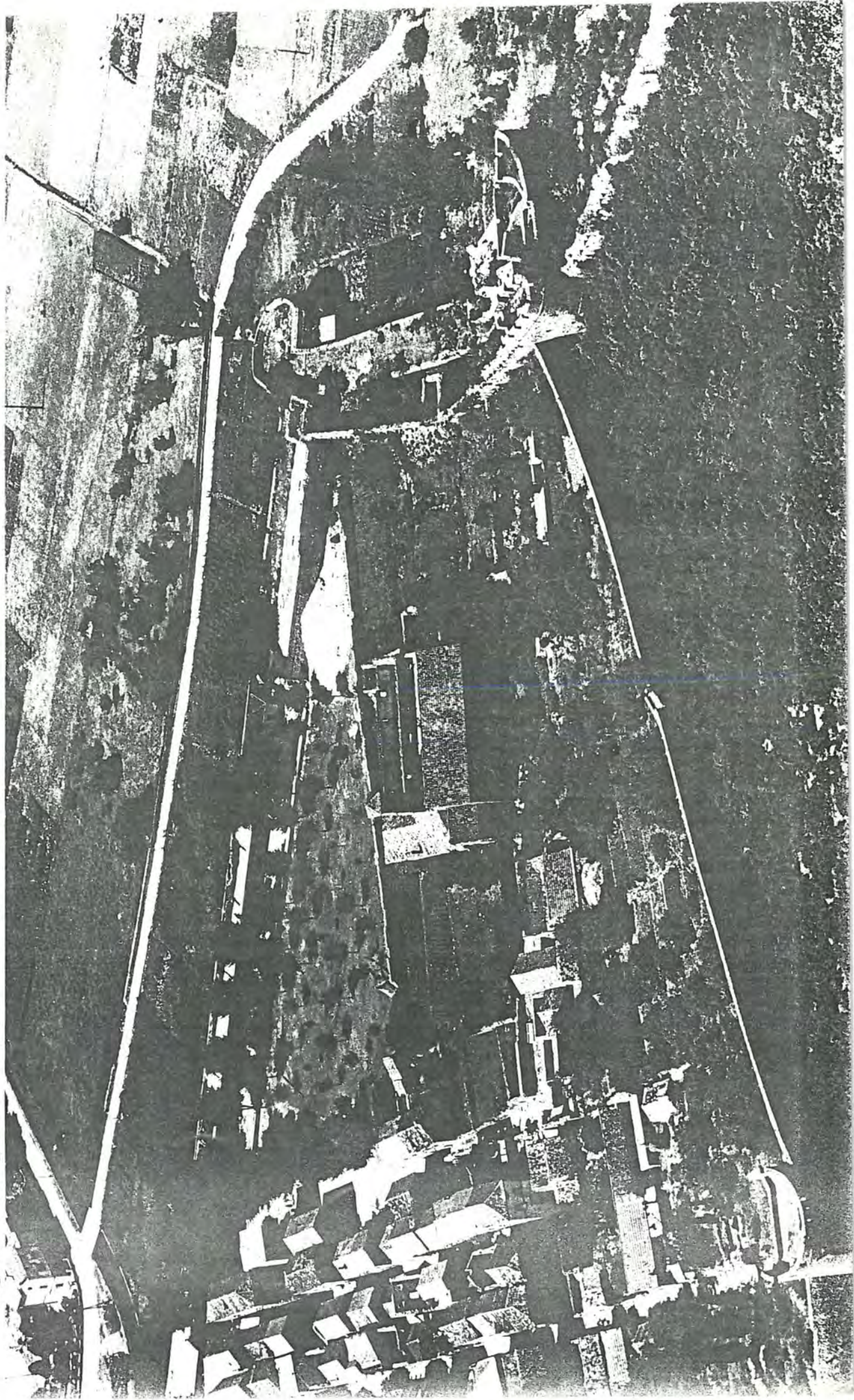

Pogled na srednji niz blokova (izmedju ulice Iva Vojnovića i
ulice Marina Držića)

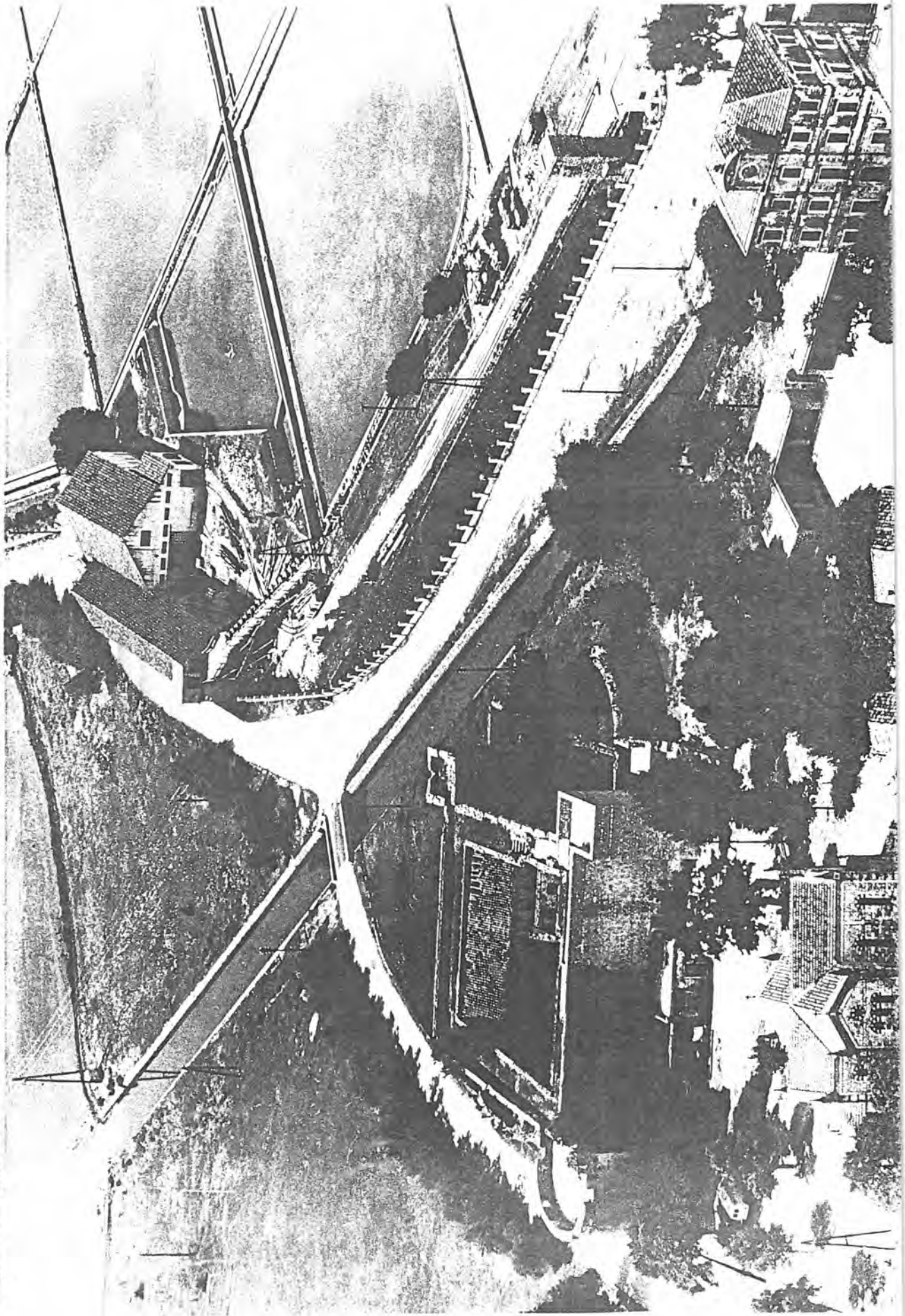

Pogled na zapadne blokove i nizove

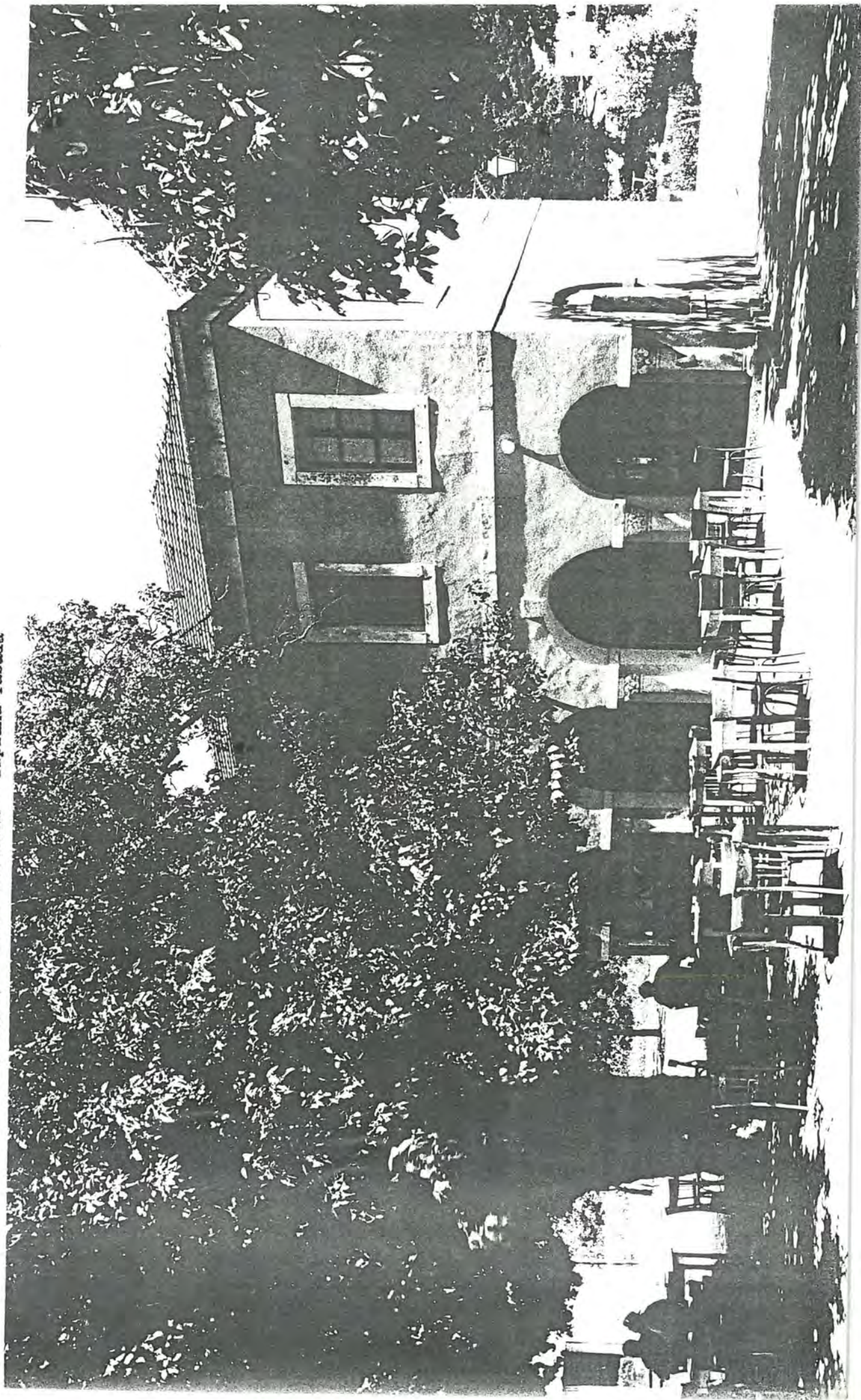
Pogled na dio grada s Poljanom Lukše Beretića i franjevačkim samostanom

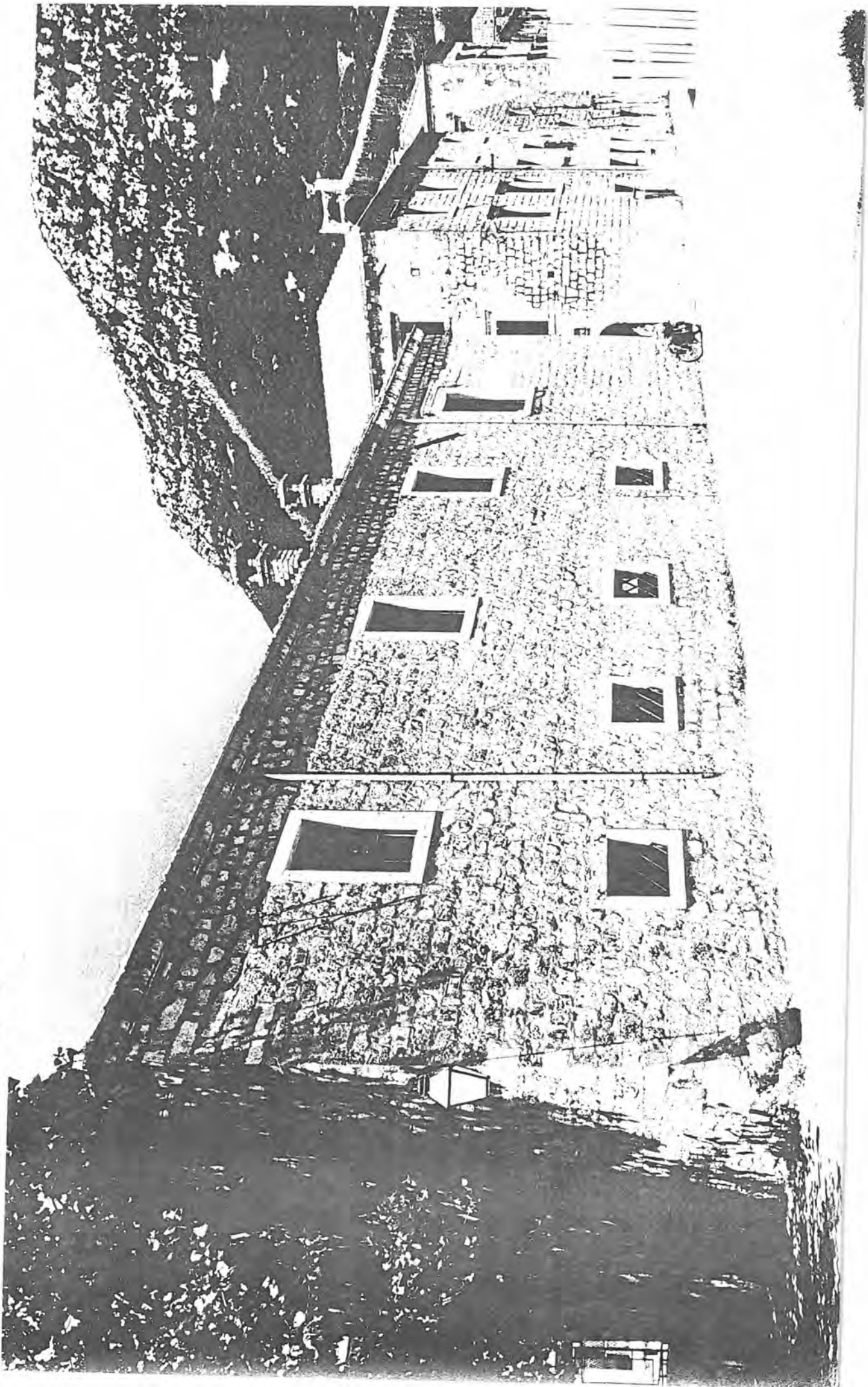
Pogled na jugoistočni dio grada (Veliki kaštio, župni dvor, rekonstruirana južna vrata)

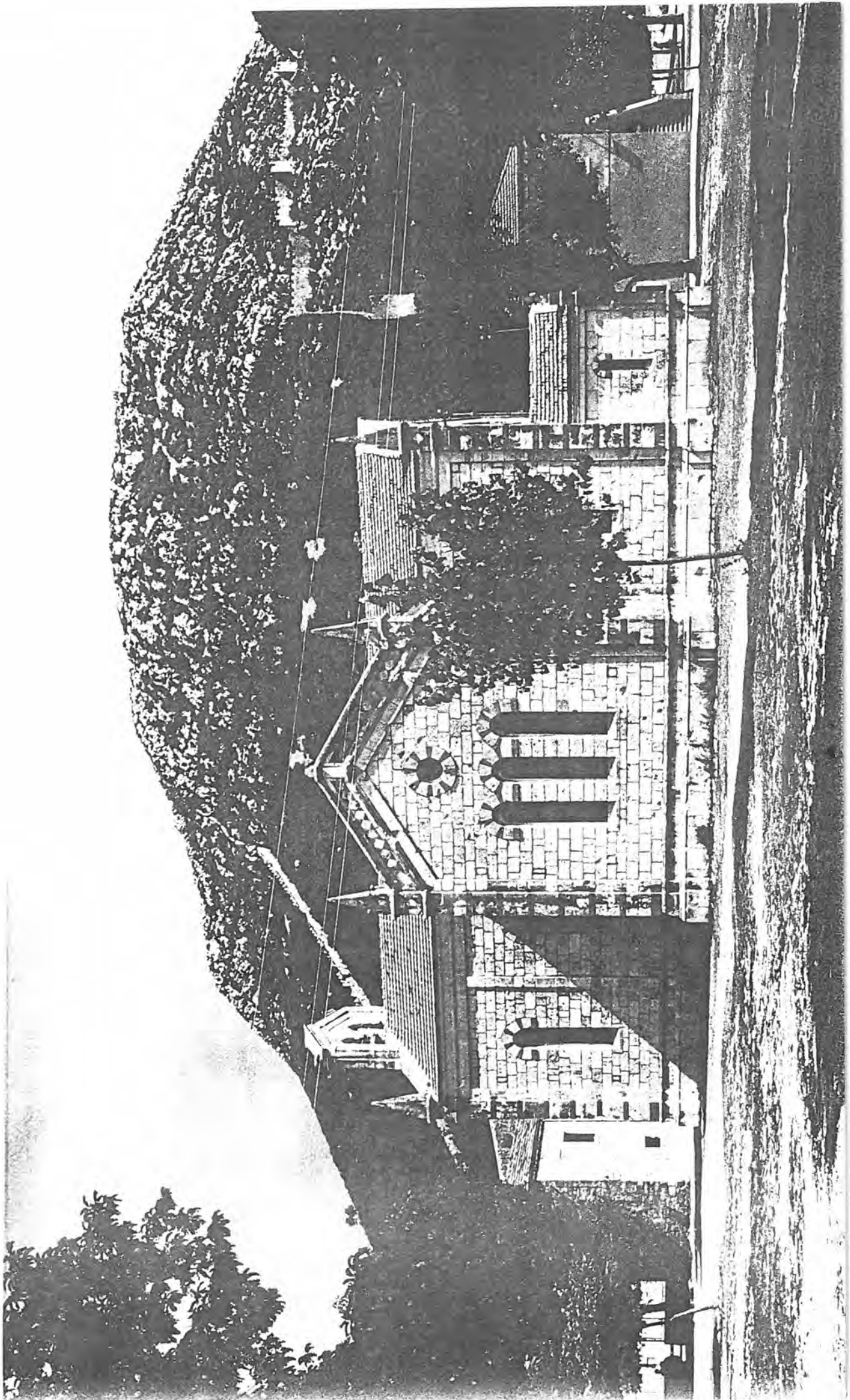
Objekt Glavne straže (loggie) - danas restoran - zapadna fasada

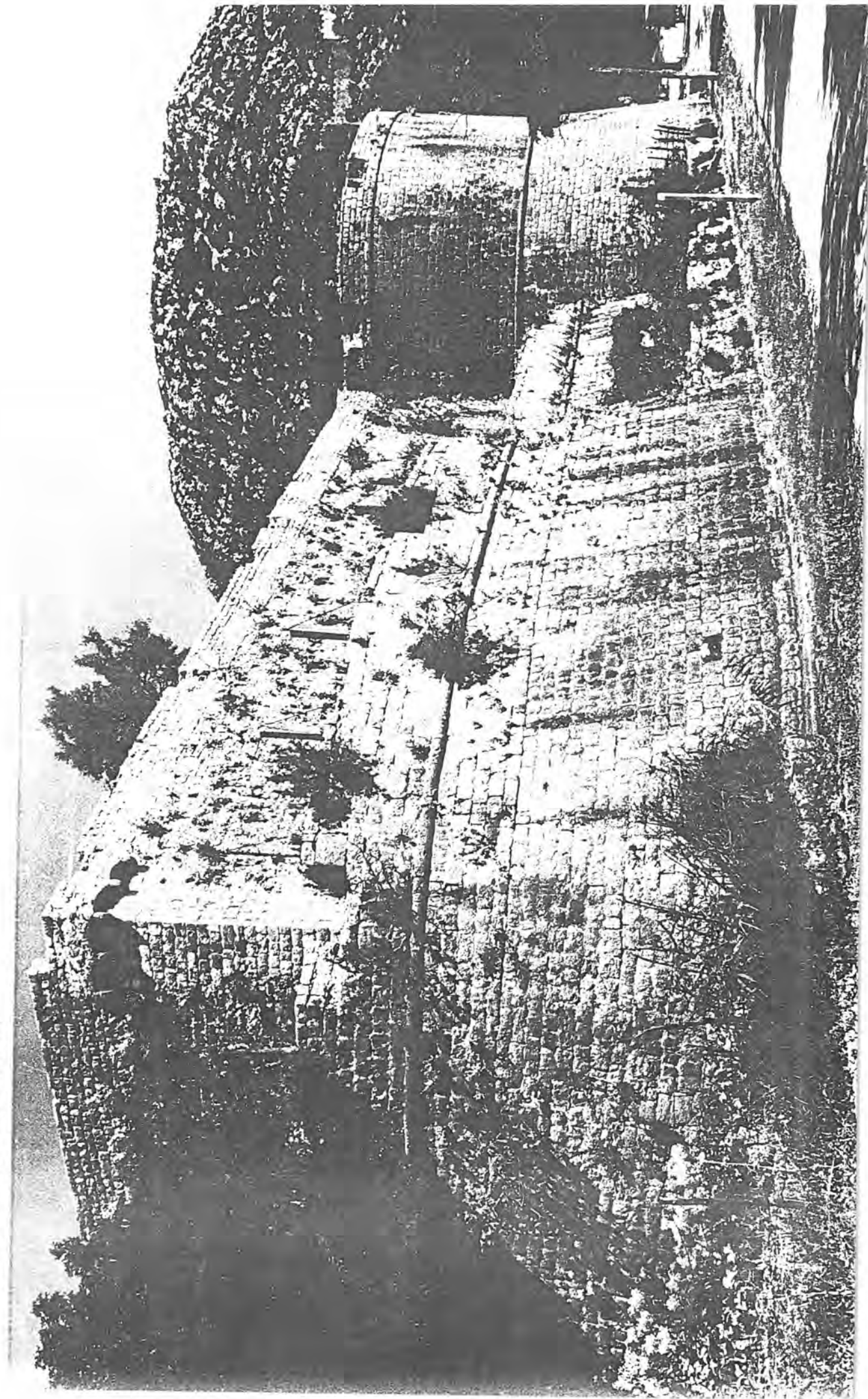
Knežev dvor - istočna fasada

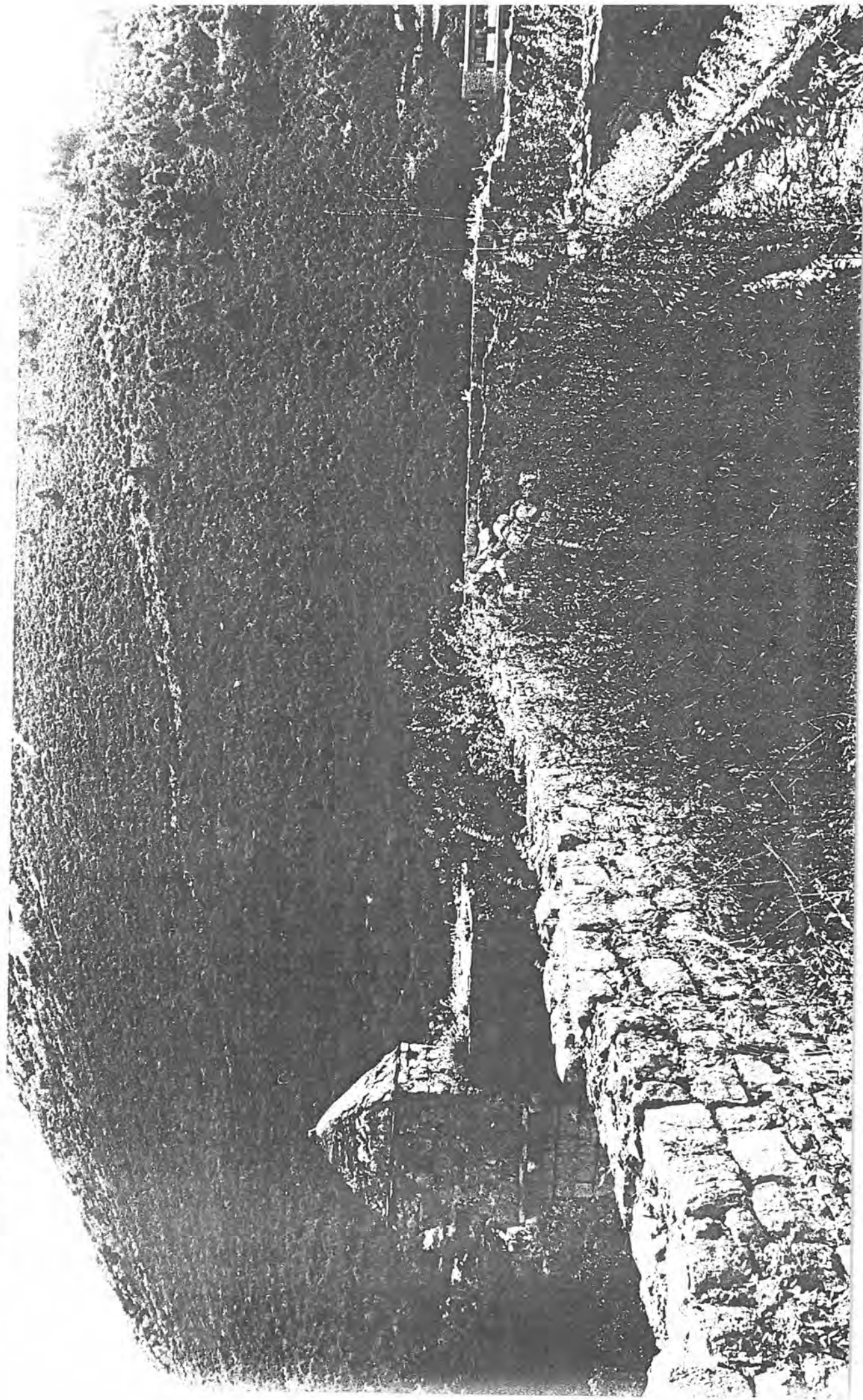
Župna crkva sv. Vlaha - južna fasada

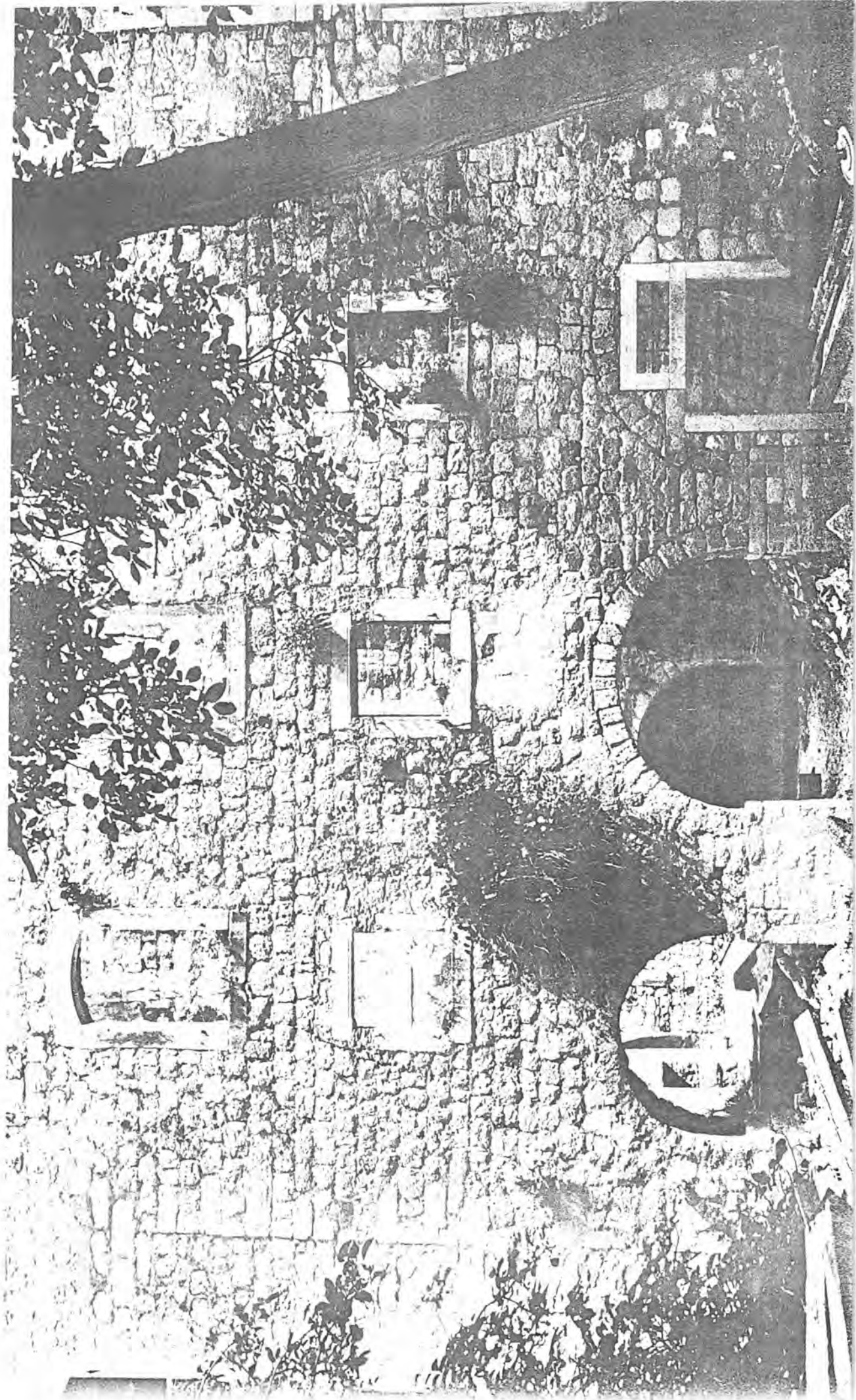
Veliki kaštio s jugoistoka

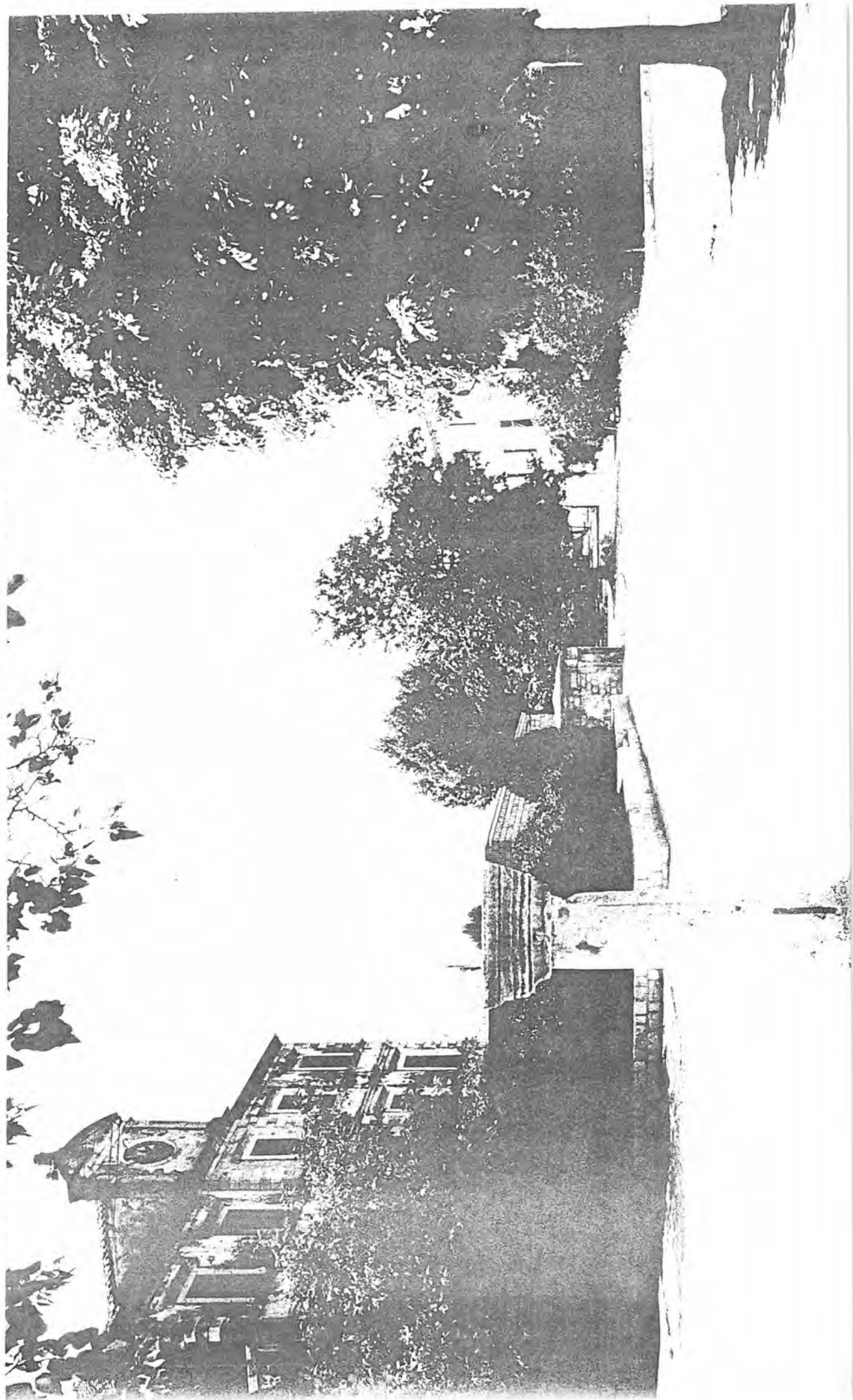
Obrasla gornja terasa Velikog kaštela

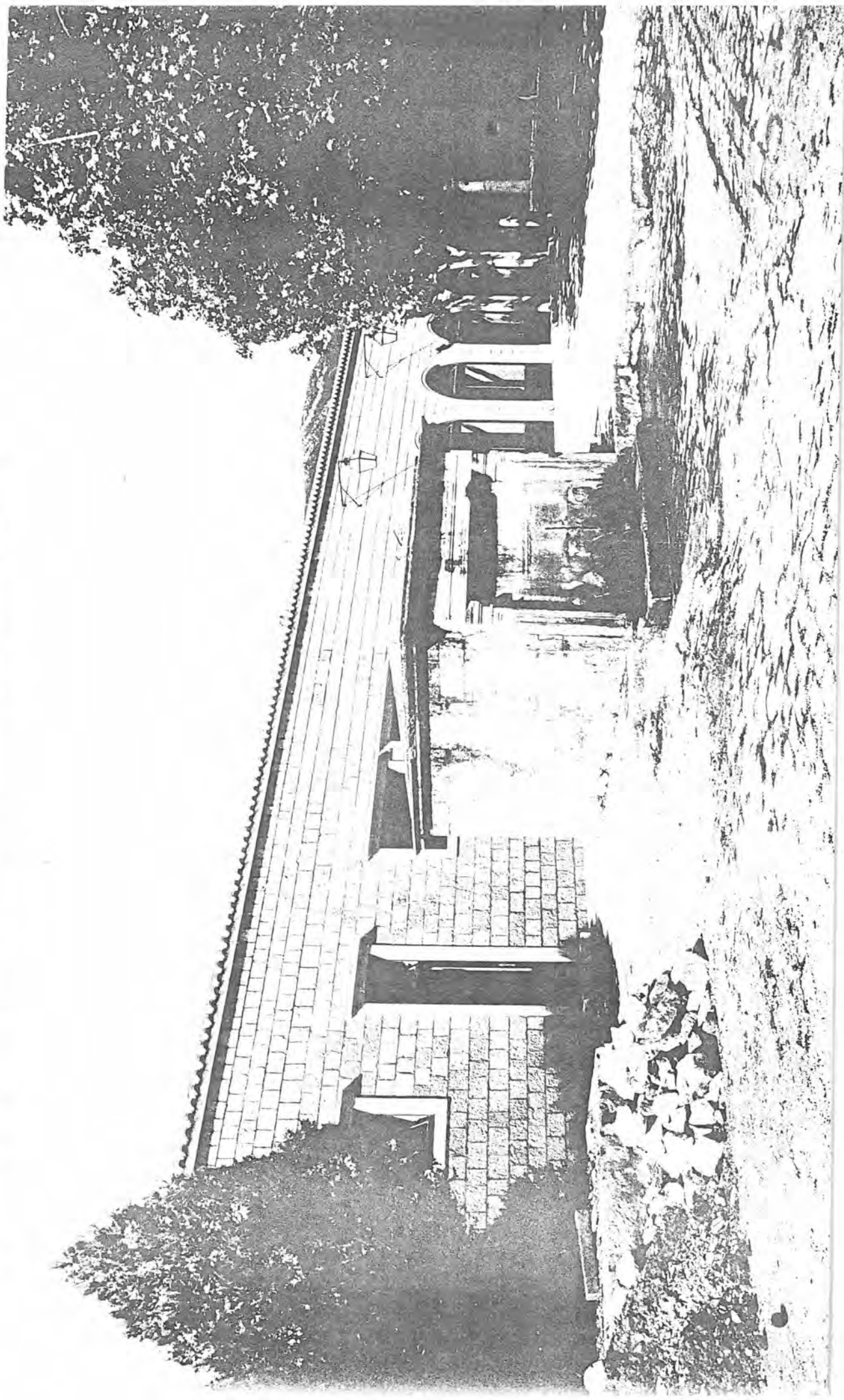
Unutrašnje dvorište Velikog kaštela

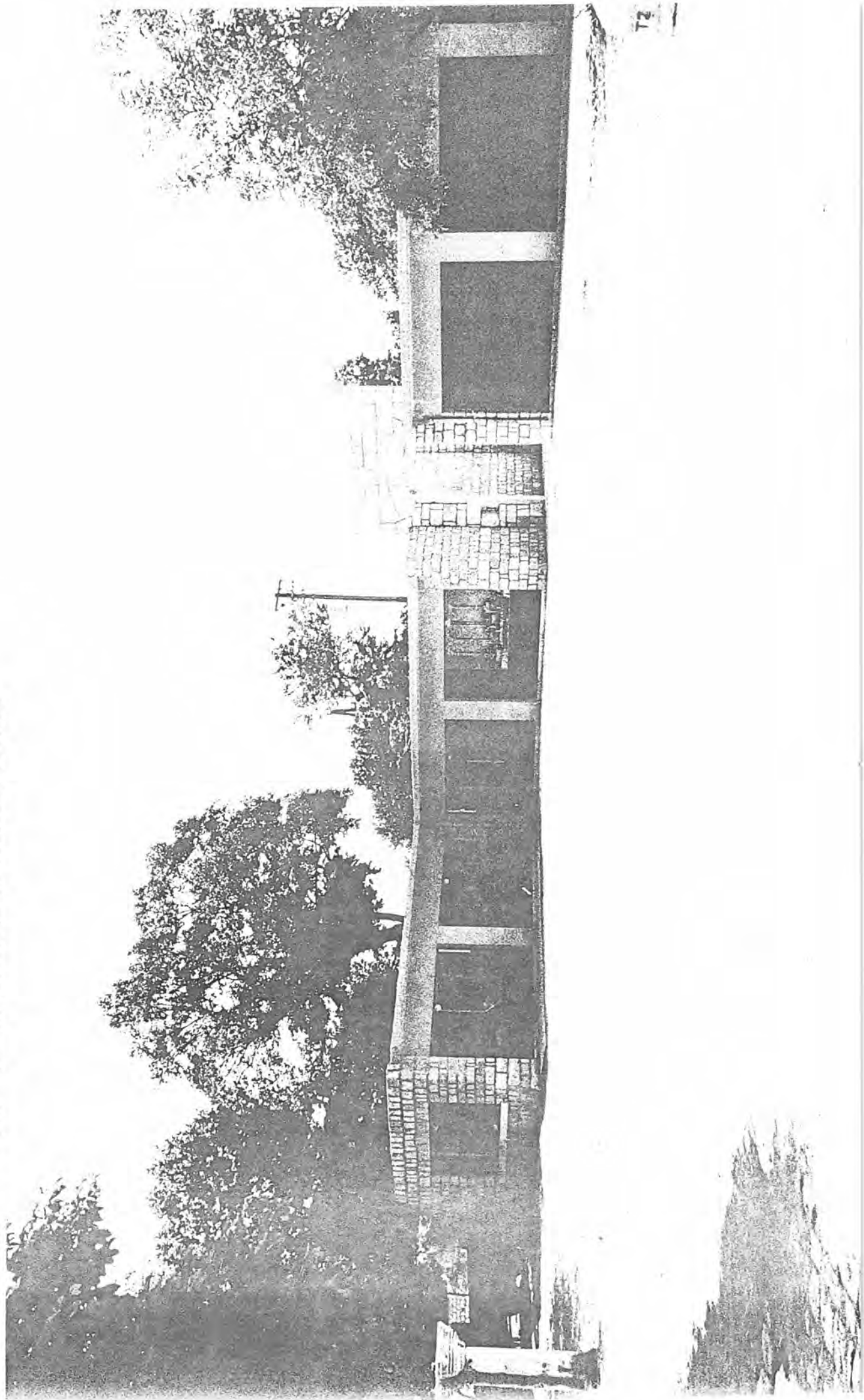
Štandarac (stup za zastavu), objekt biv. Općine i česma - pogled prema zapadu

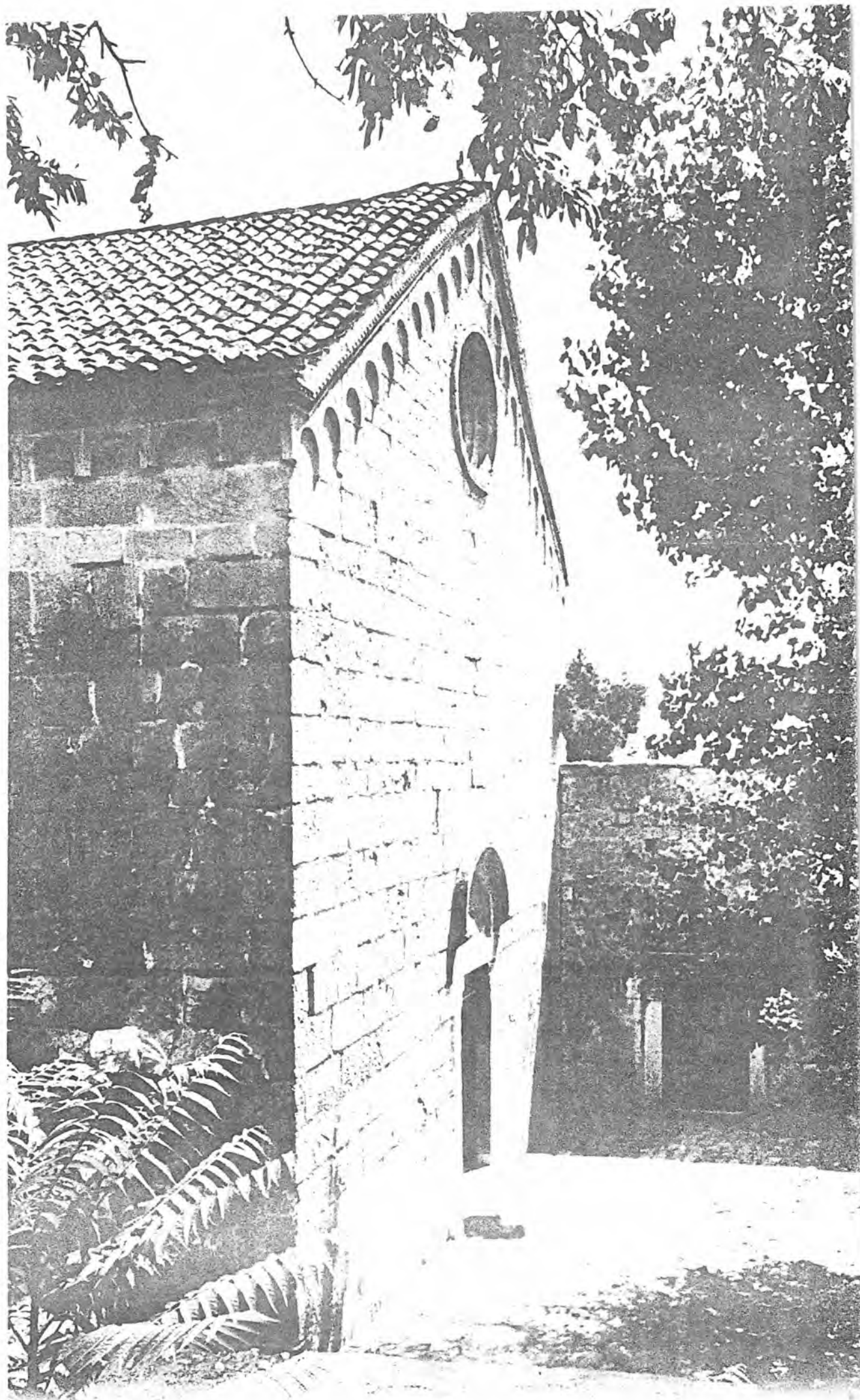
Česma i novi objekt trgovine (u kompleksu rekonstrukcije južnog poteza predzida)

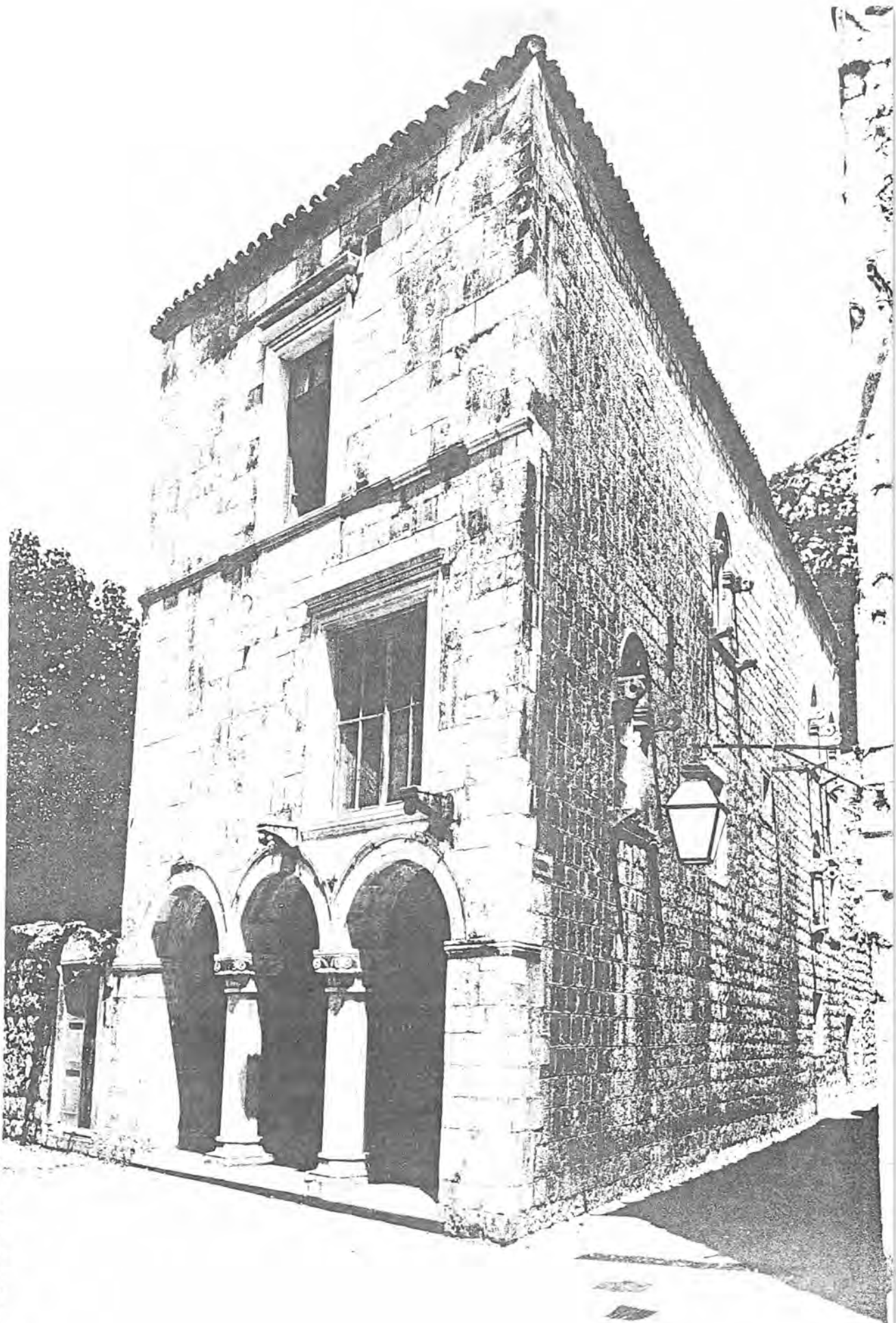
Rekonstruirani pojas južnog predzidja sa Poljskim vratima

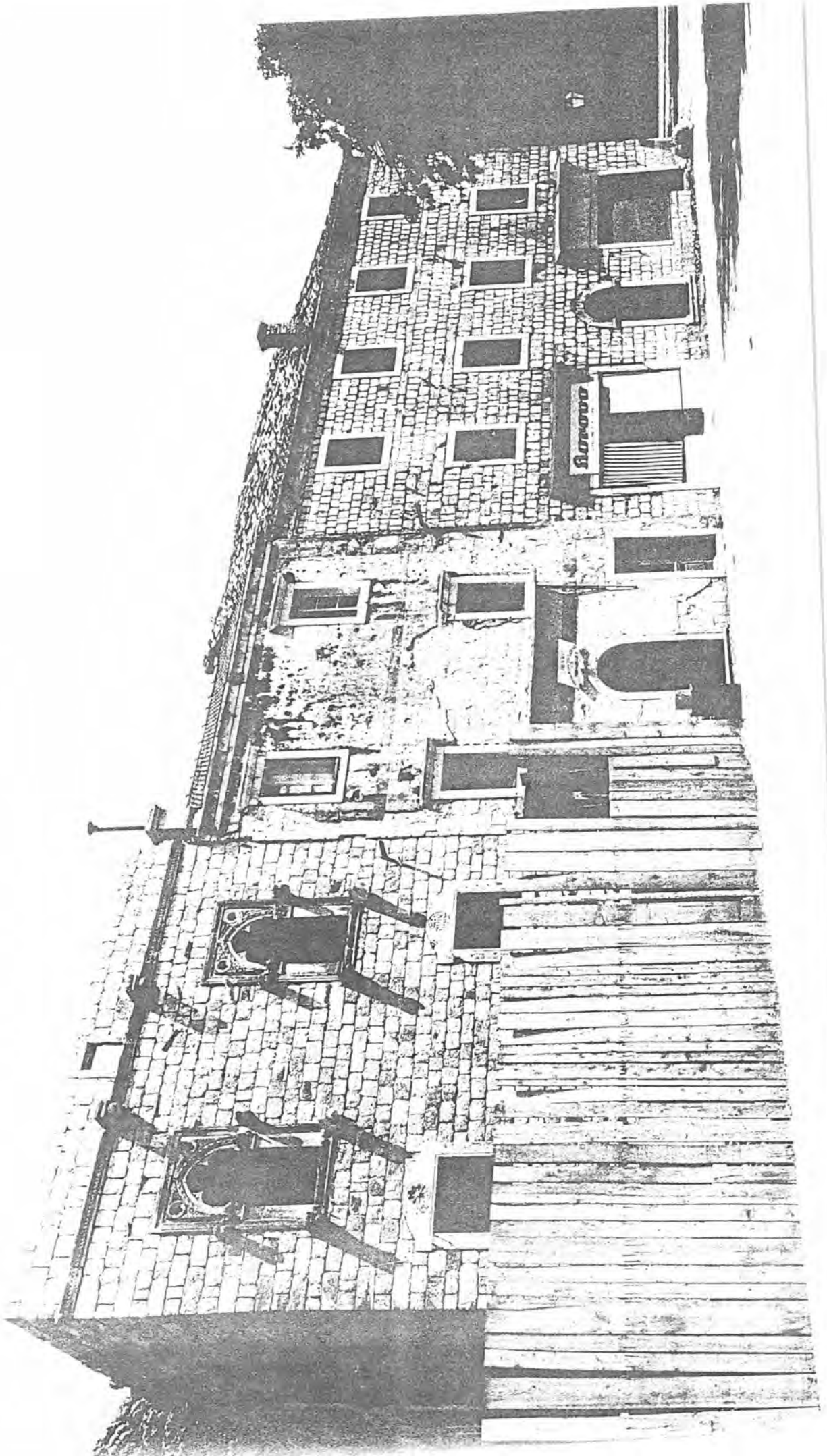
Pročelje franjevačke crkve sv. Nikole

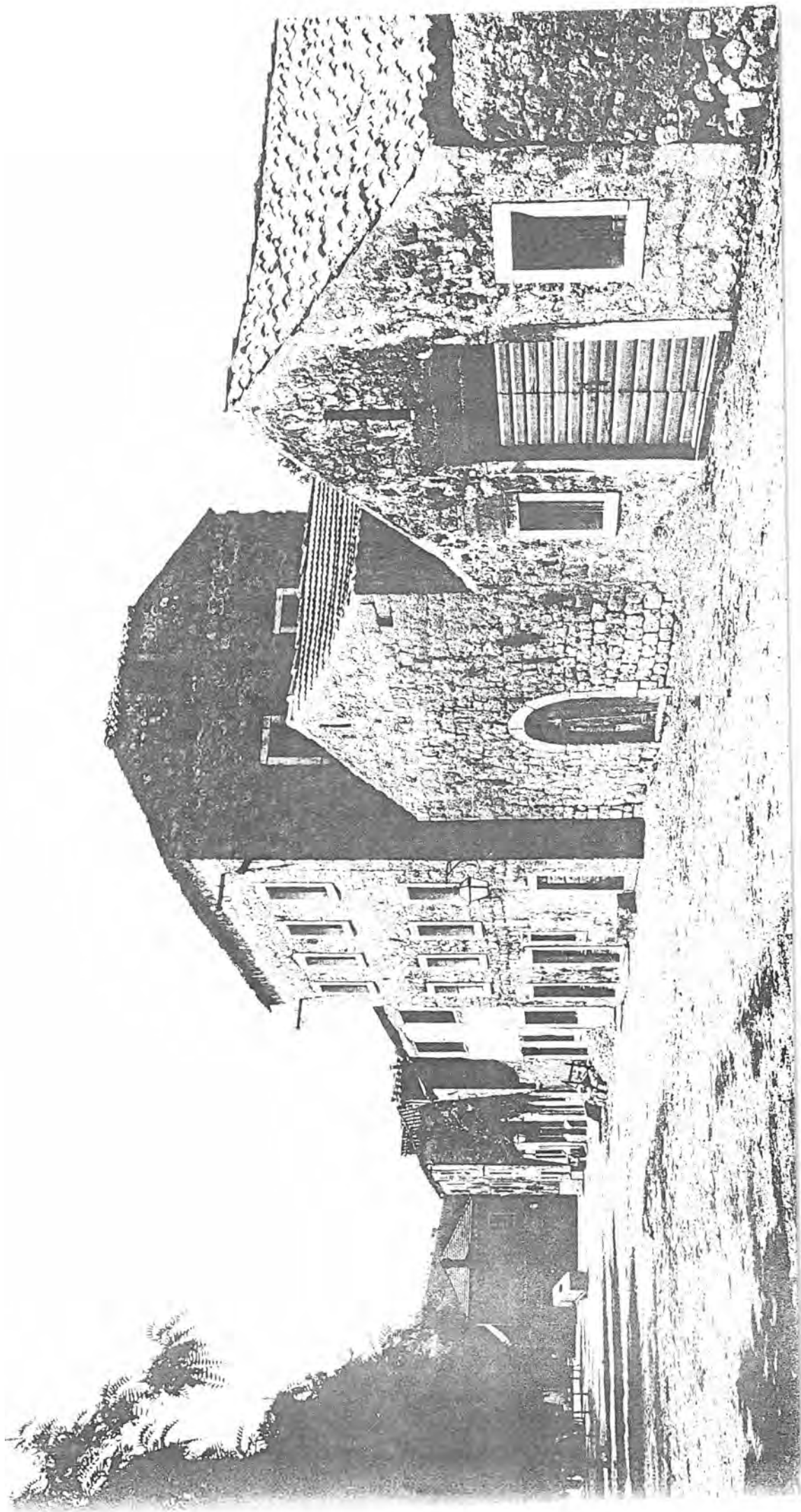
Biskupski dvor - pročelje na Placi

Placa - južna fasada istočnog bloka - prije adaptacije za hotel

Ulica uz bivše gradske istočne zidine (ulica Od mira)

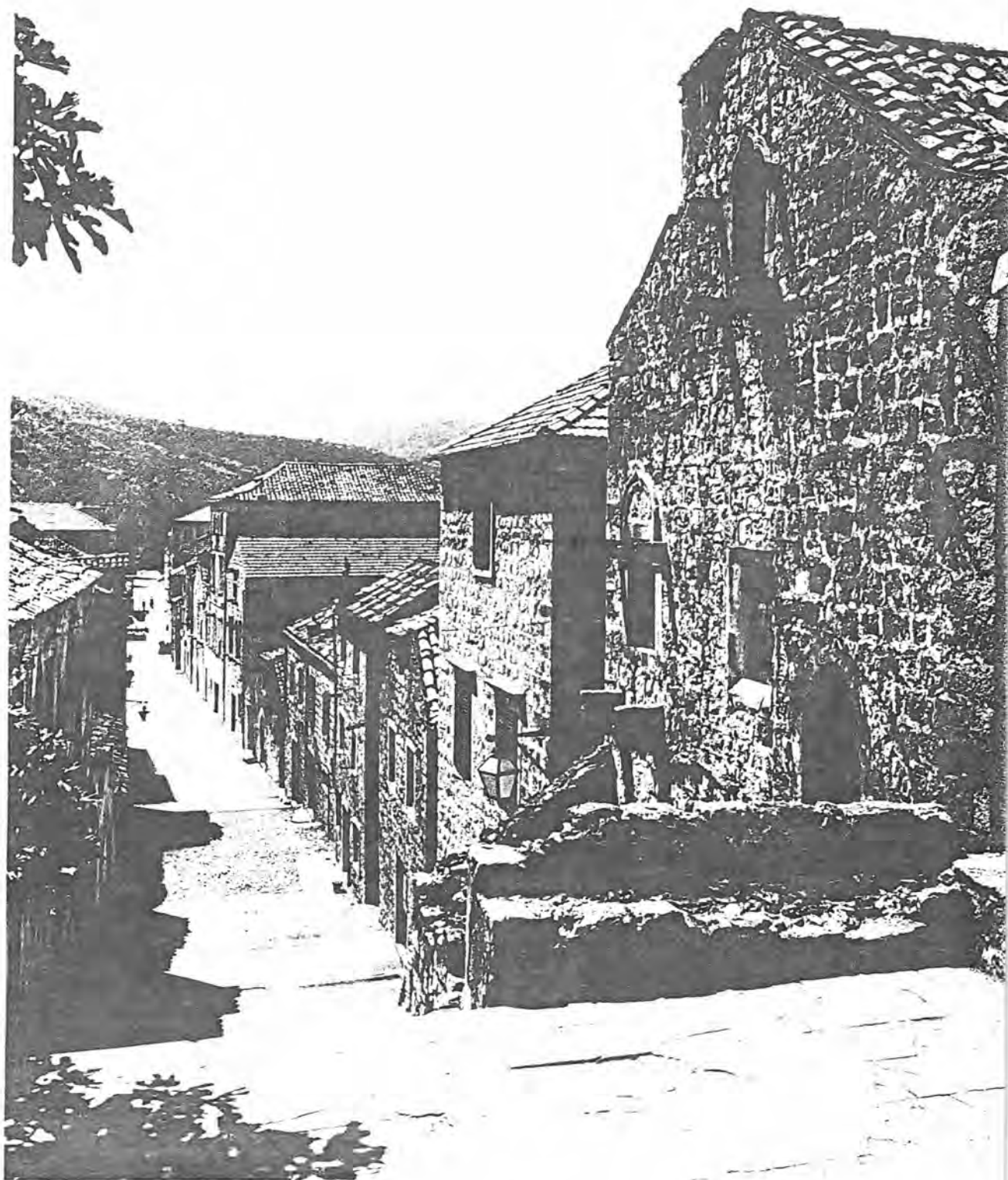
Ulica od mira - objekti IV-17,16,15,14,13

Ulica Iva Vojnovića - pogled prema jugu (zapadna fasada)

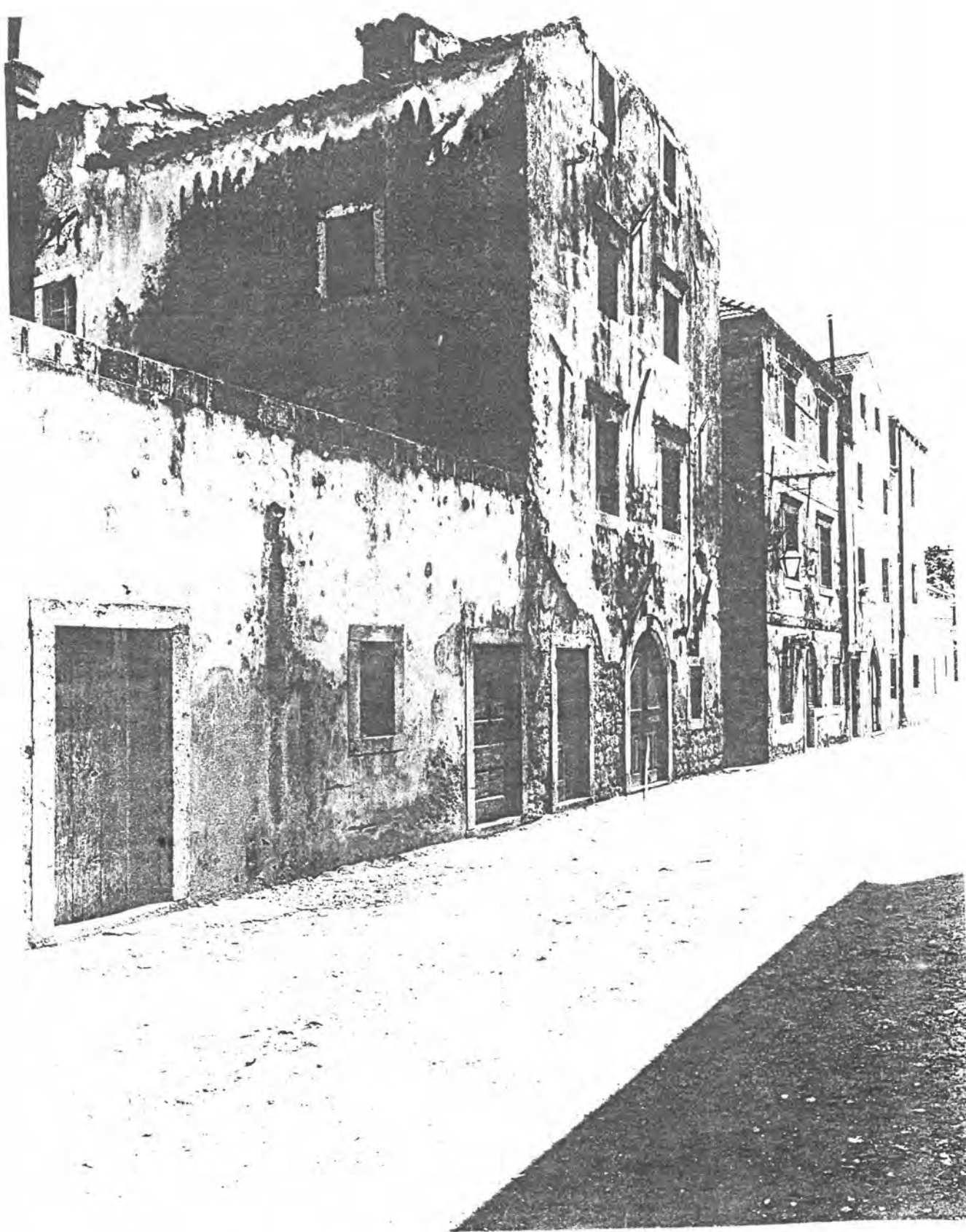
Istočna fasada ulice Iva Vojnovića - pogled prema jugu (blokovi III, II, I)

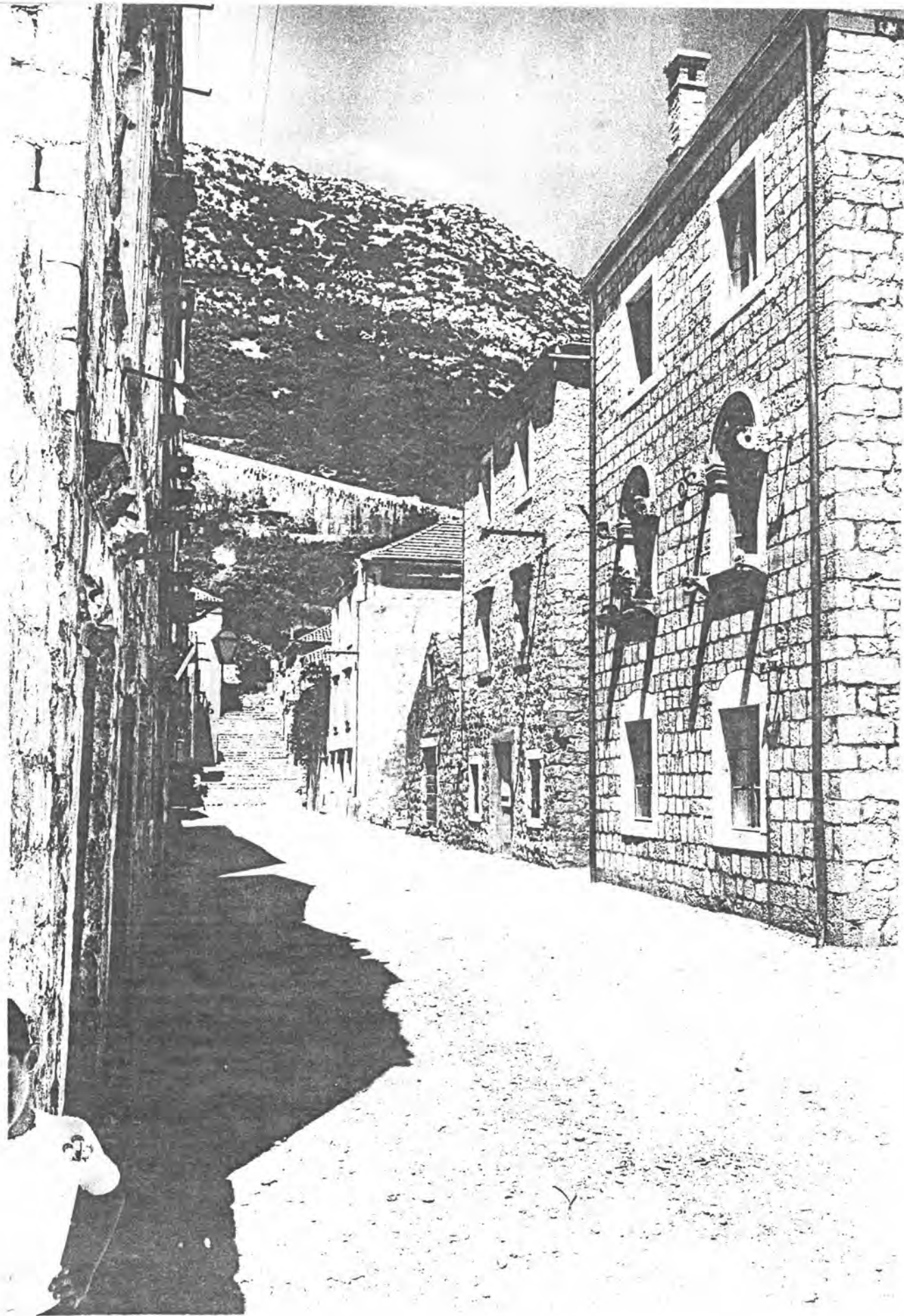
Pogled s odmorišta pred crkvom sv.Liberana prema jugu - zapadna fasada ulice Iva Vojnovića

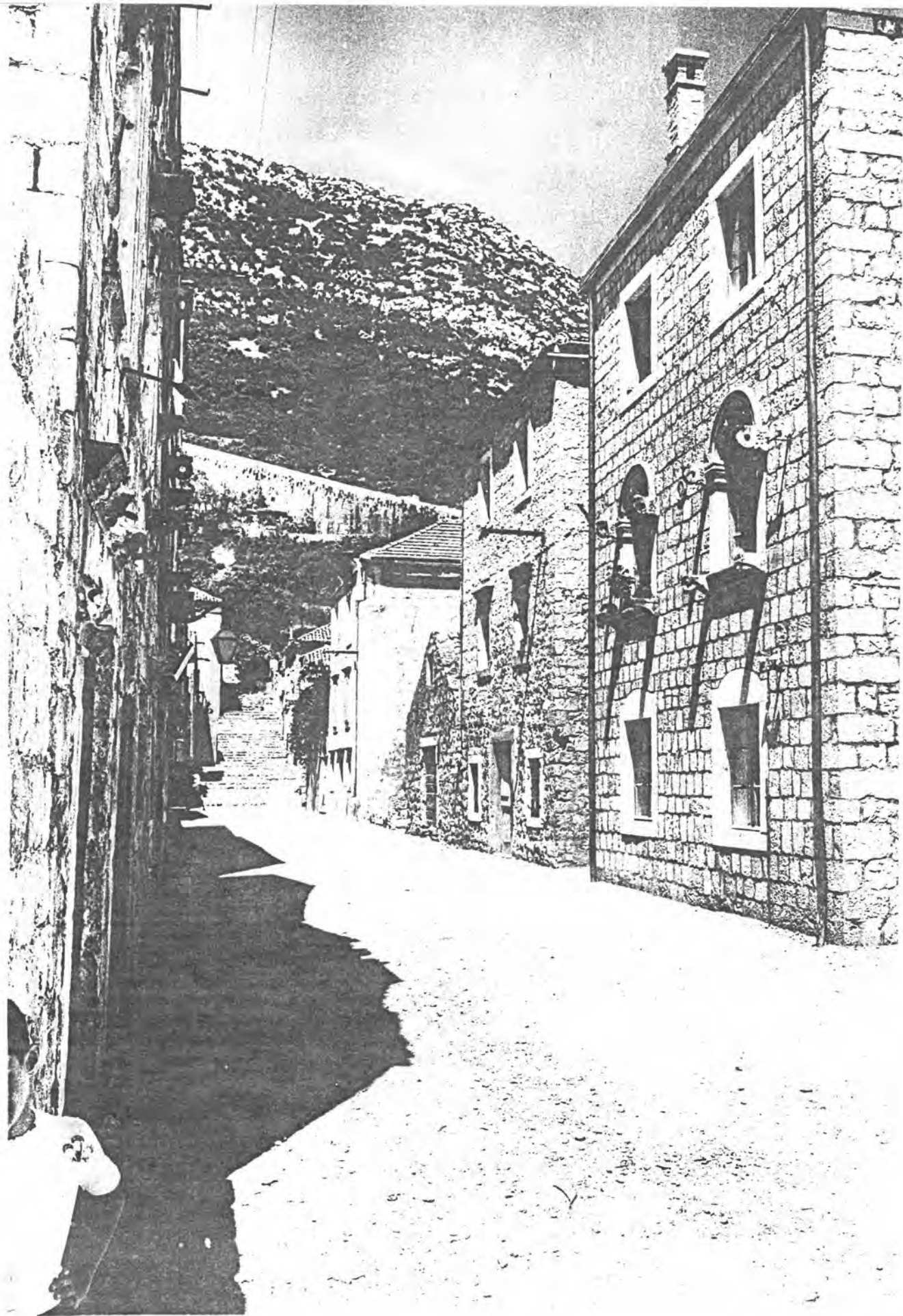
Ulica Iva Vojnovića - desno blok IV

Ulica Marina Držića - pogled na jug (blokovi VI i VII)

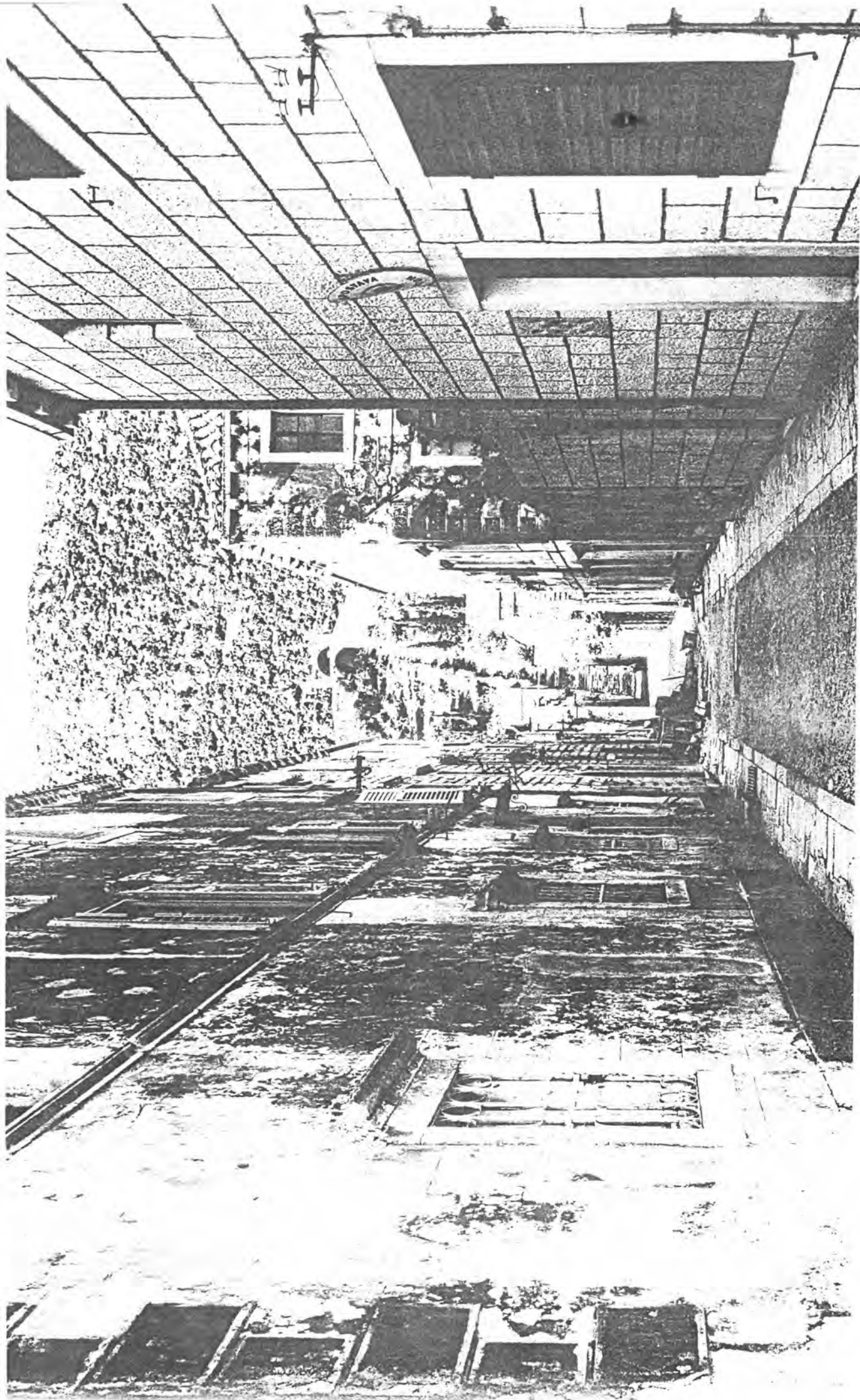

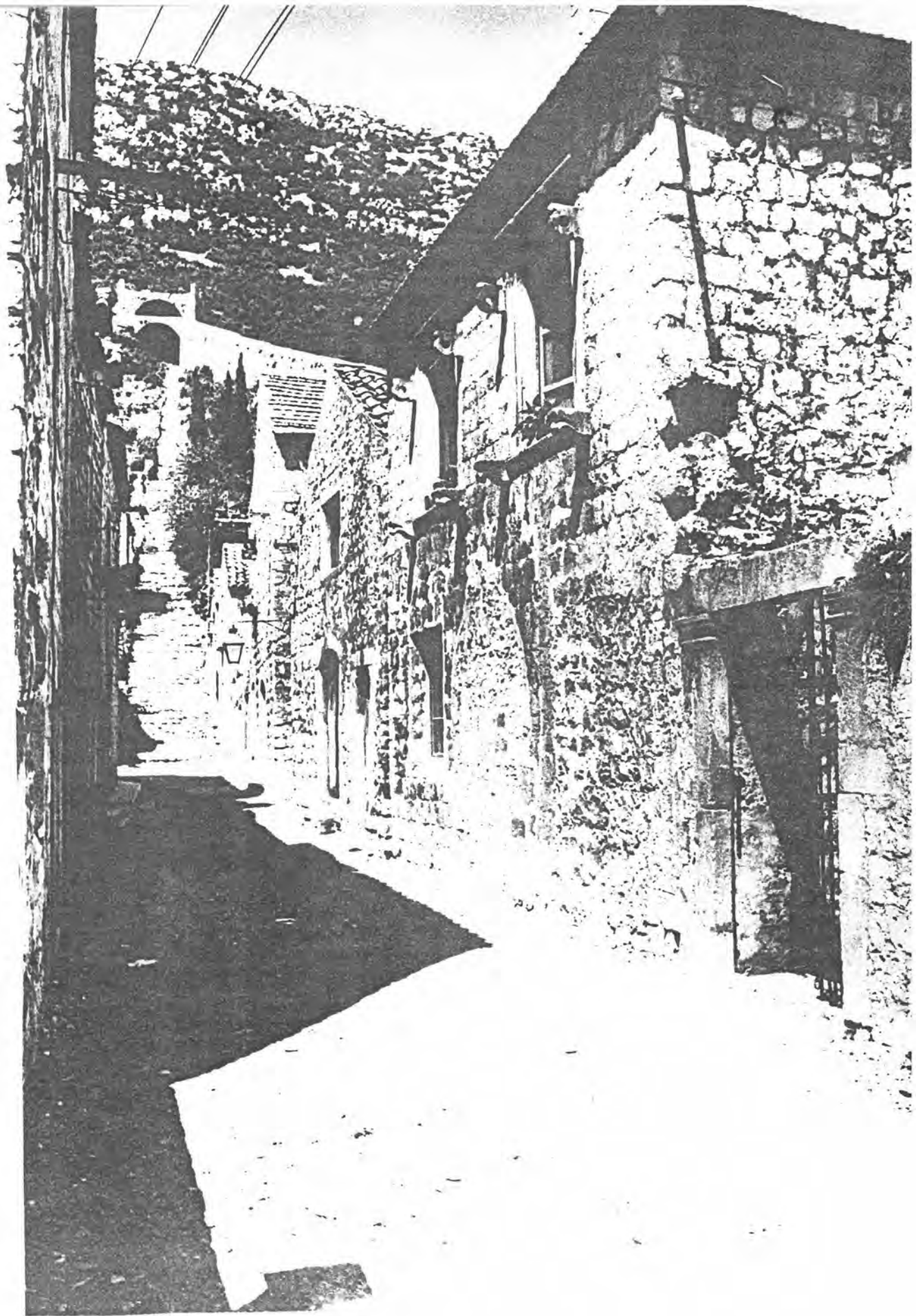
Istočna fasada ulice Marina Držića : prvi objekt VI-1, iza V-11, 8, 9

Istočna fasada ulice Marina Držića : prvi objekt VI-1, iza V-11, 8,

Ulica Od Stoviša

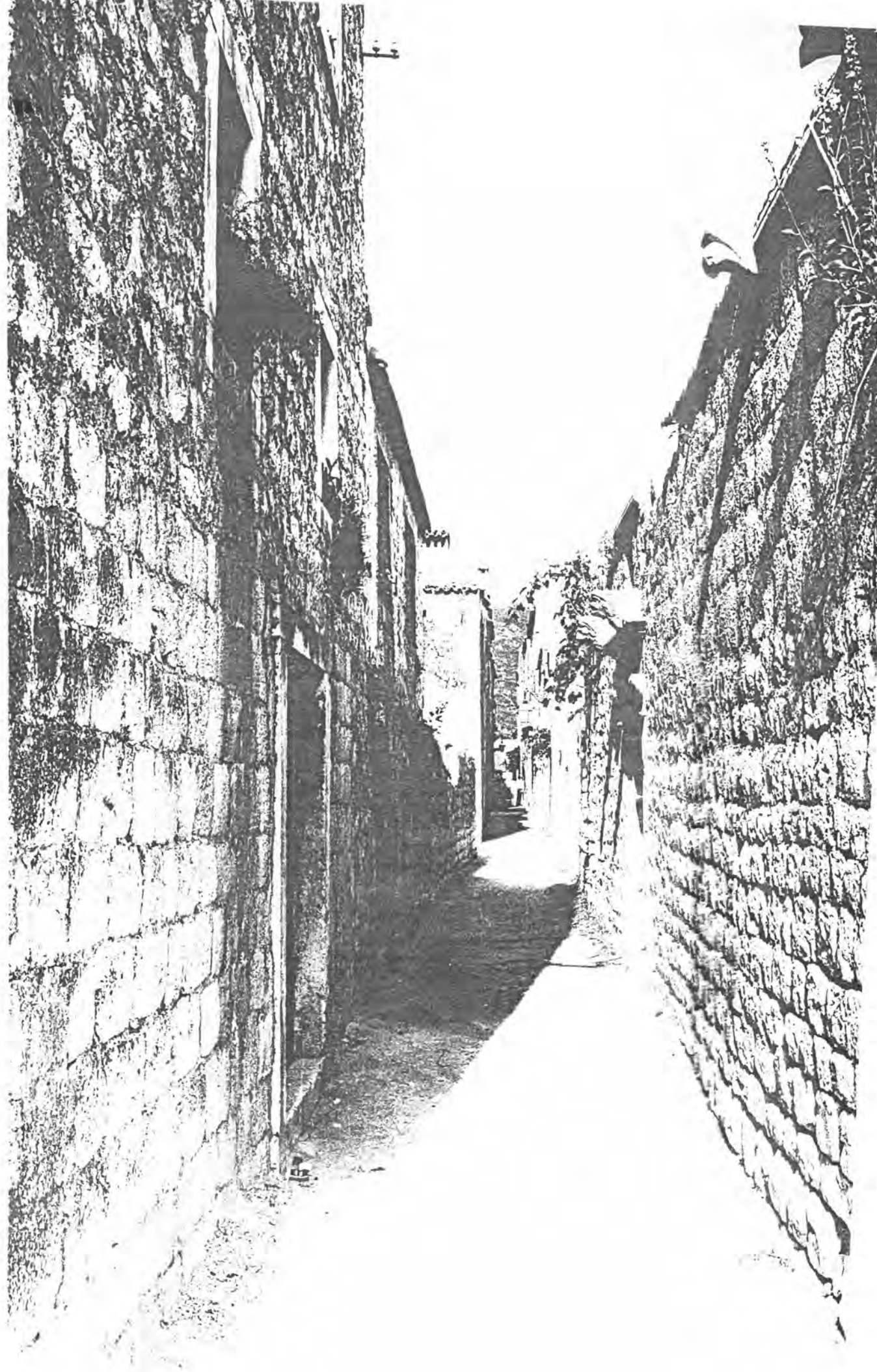

Ulica od Stoviša - istočna fasada (blok IX)

Ulica Od Stoviša - blokovi XVI i X

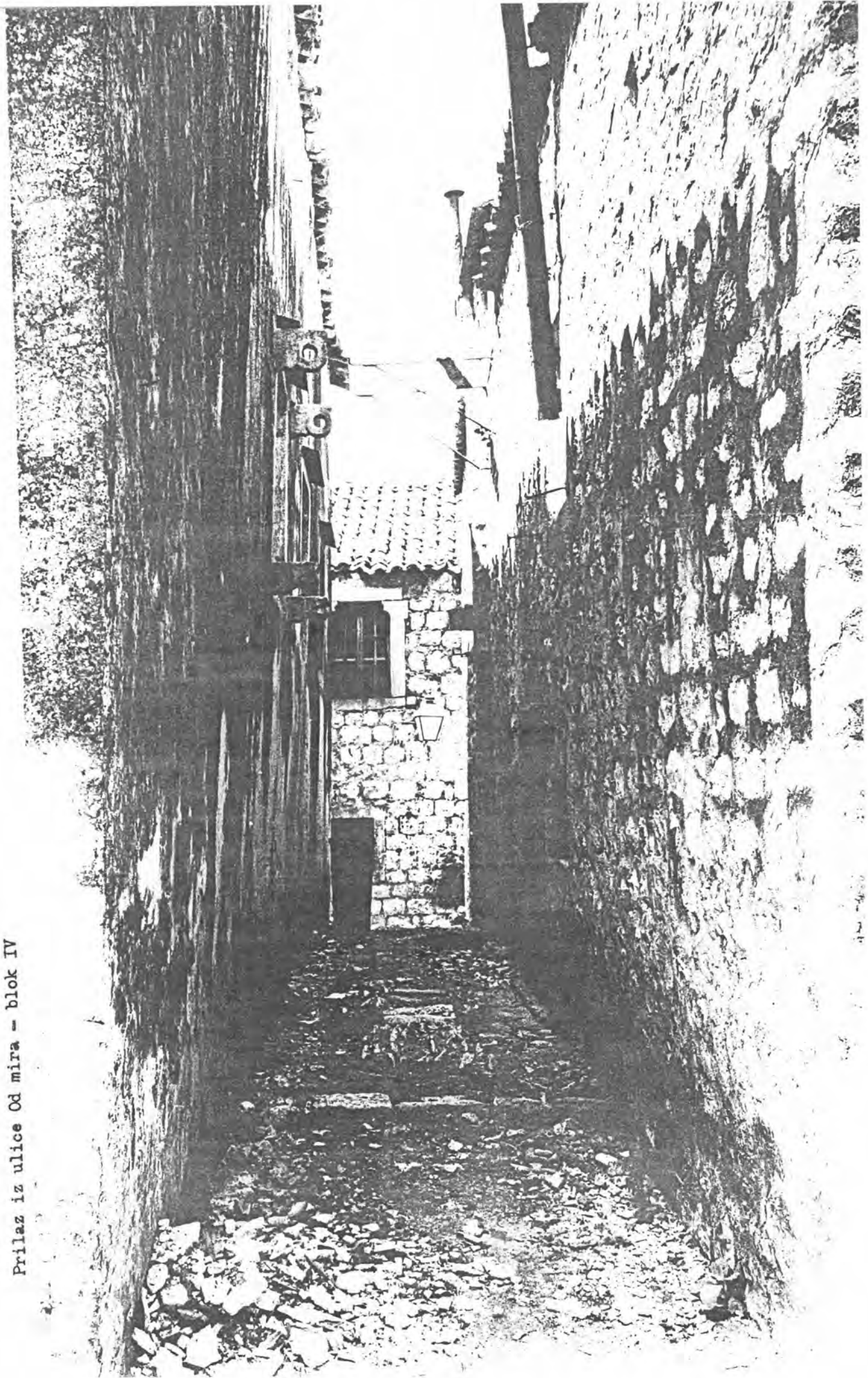
Poprečna ulica - blokovi II i III

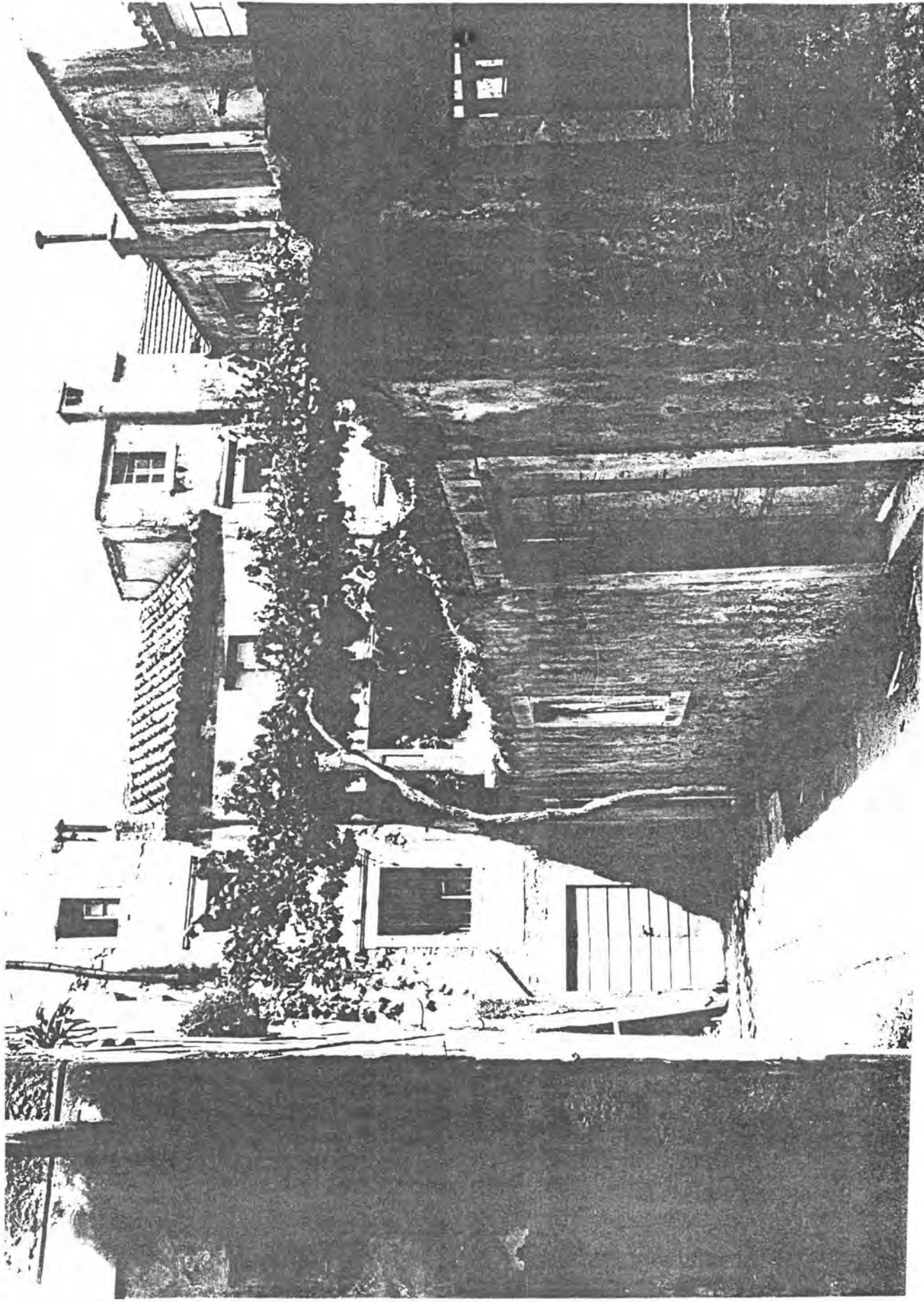
Poprečna ulica u središtu naselja - blok IX i X

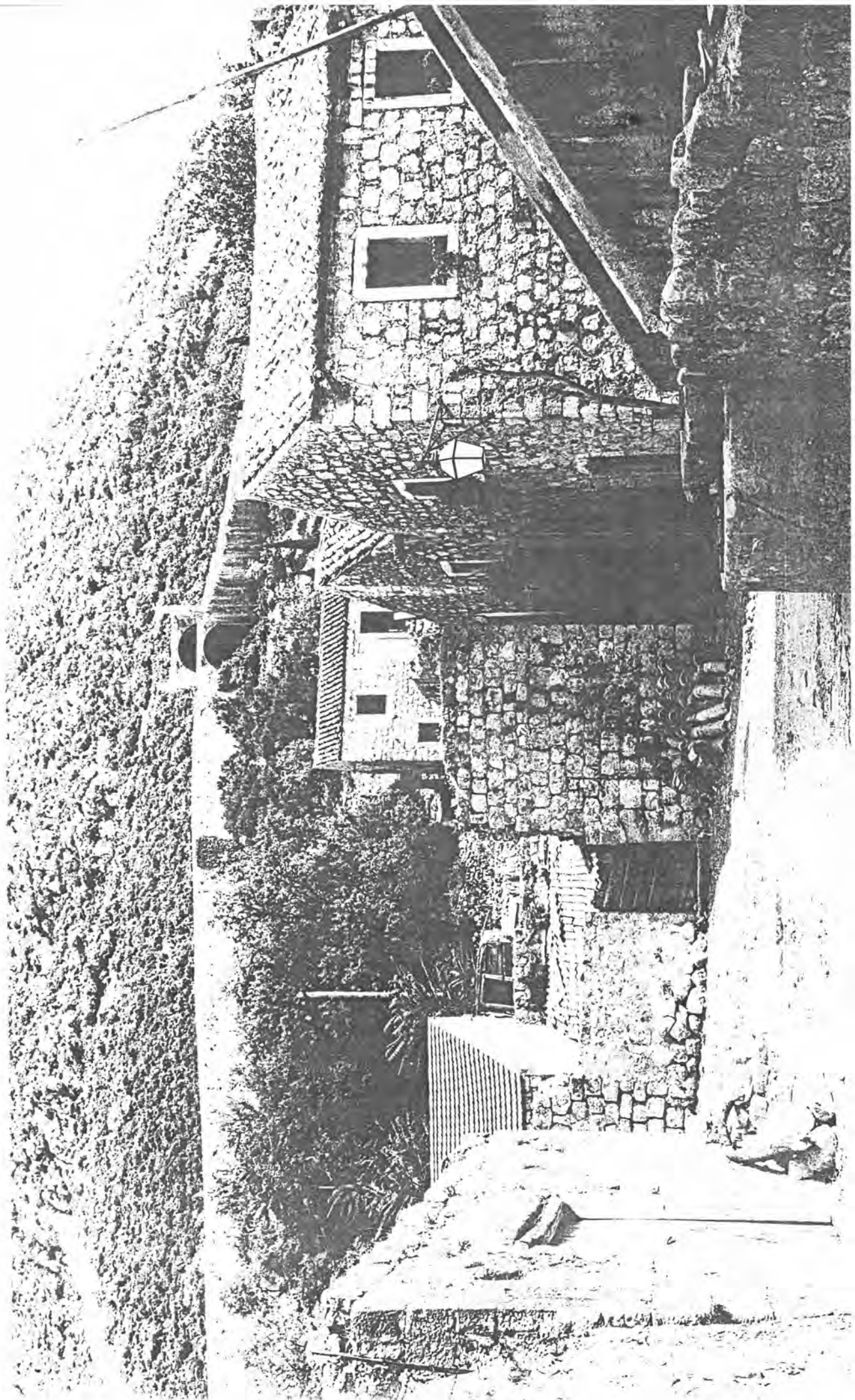
Prilaz iz ulice Od mira - blok IV

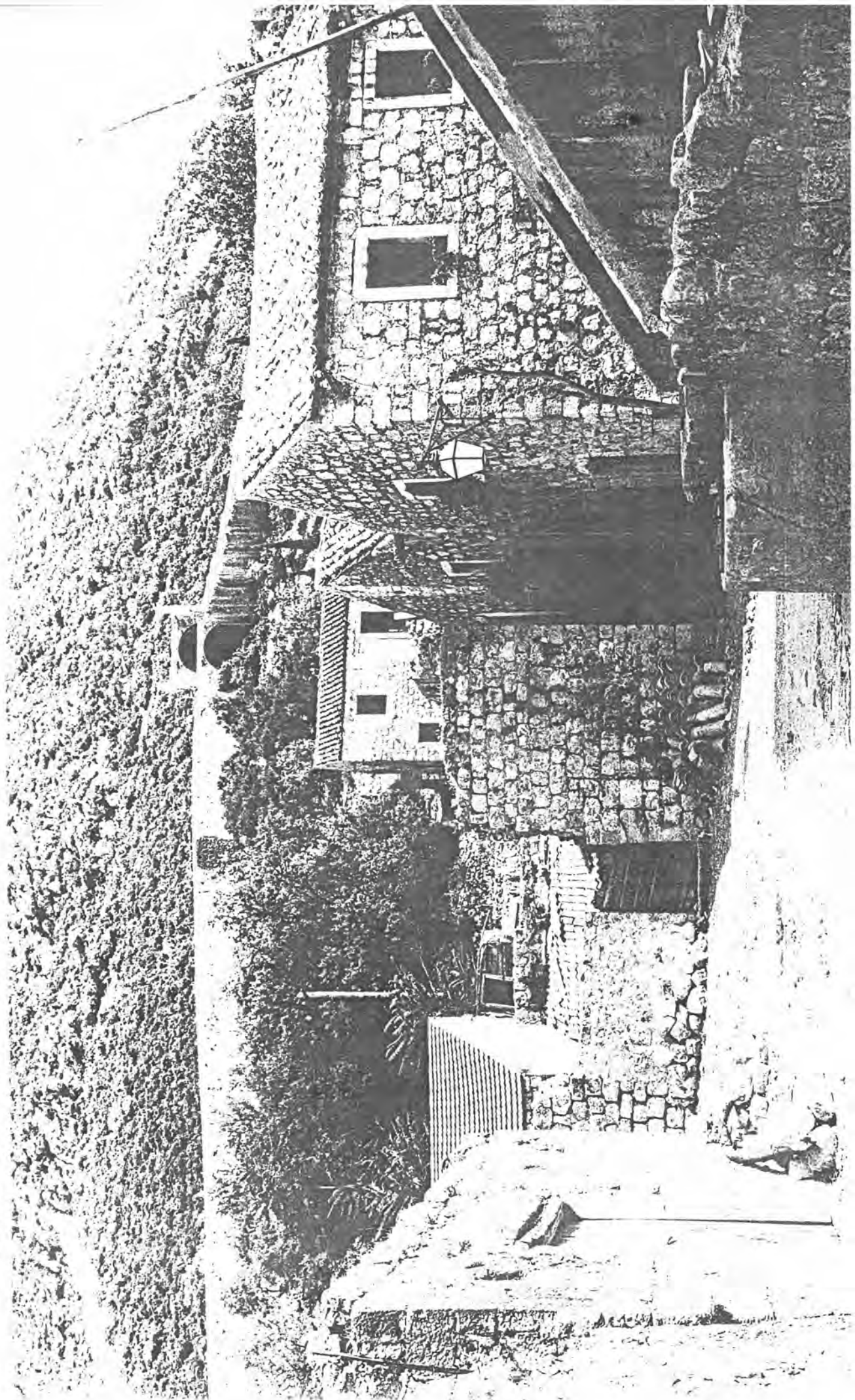
Prilaz u bloku XIV

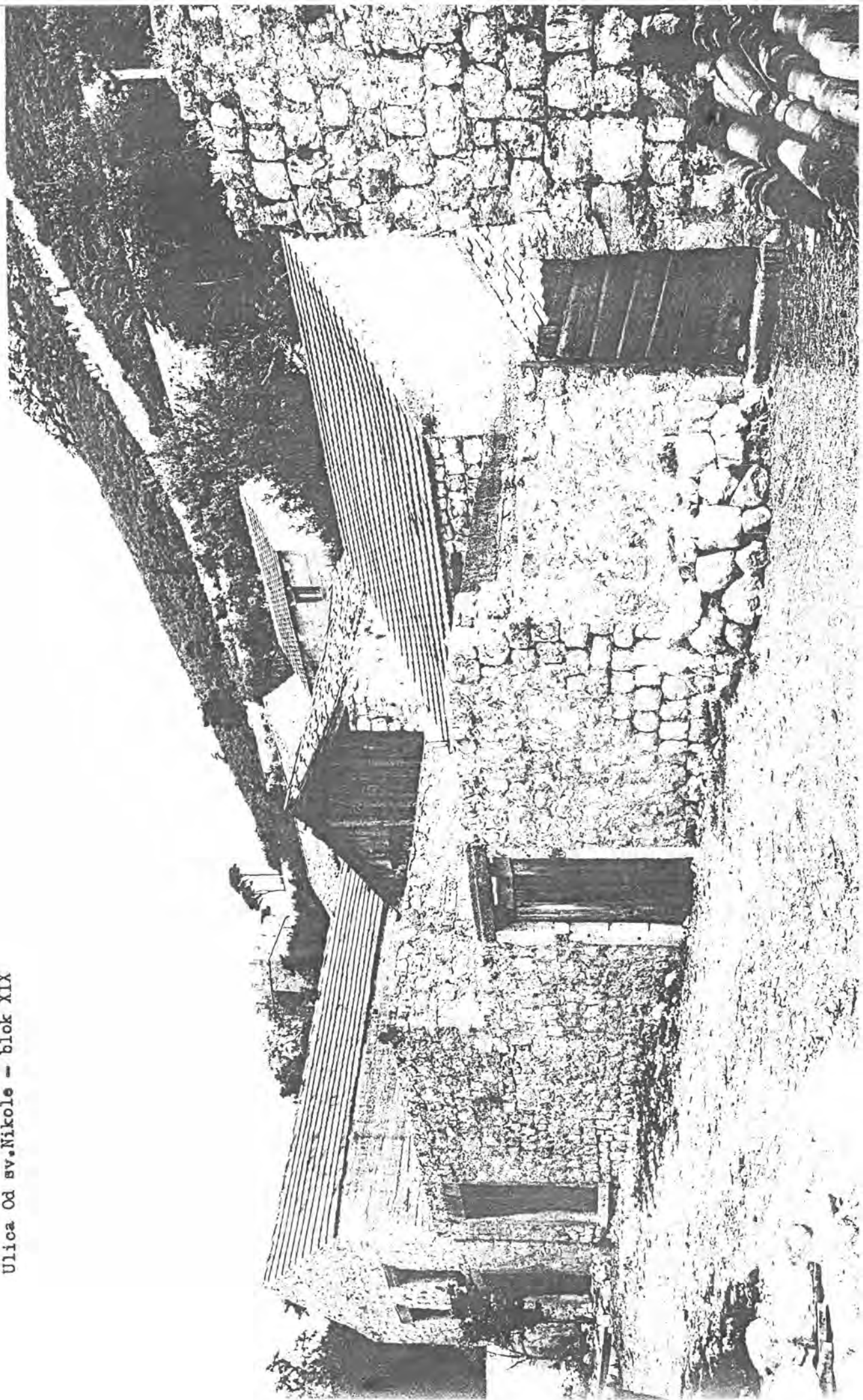
Križanje ulice Od ošpedala i Od sv. Nikole

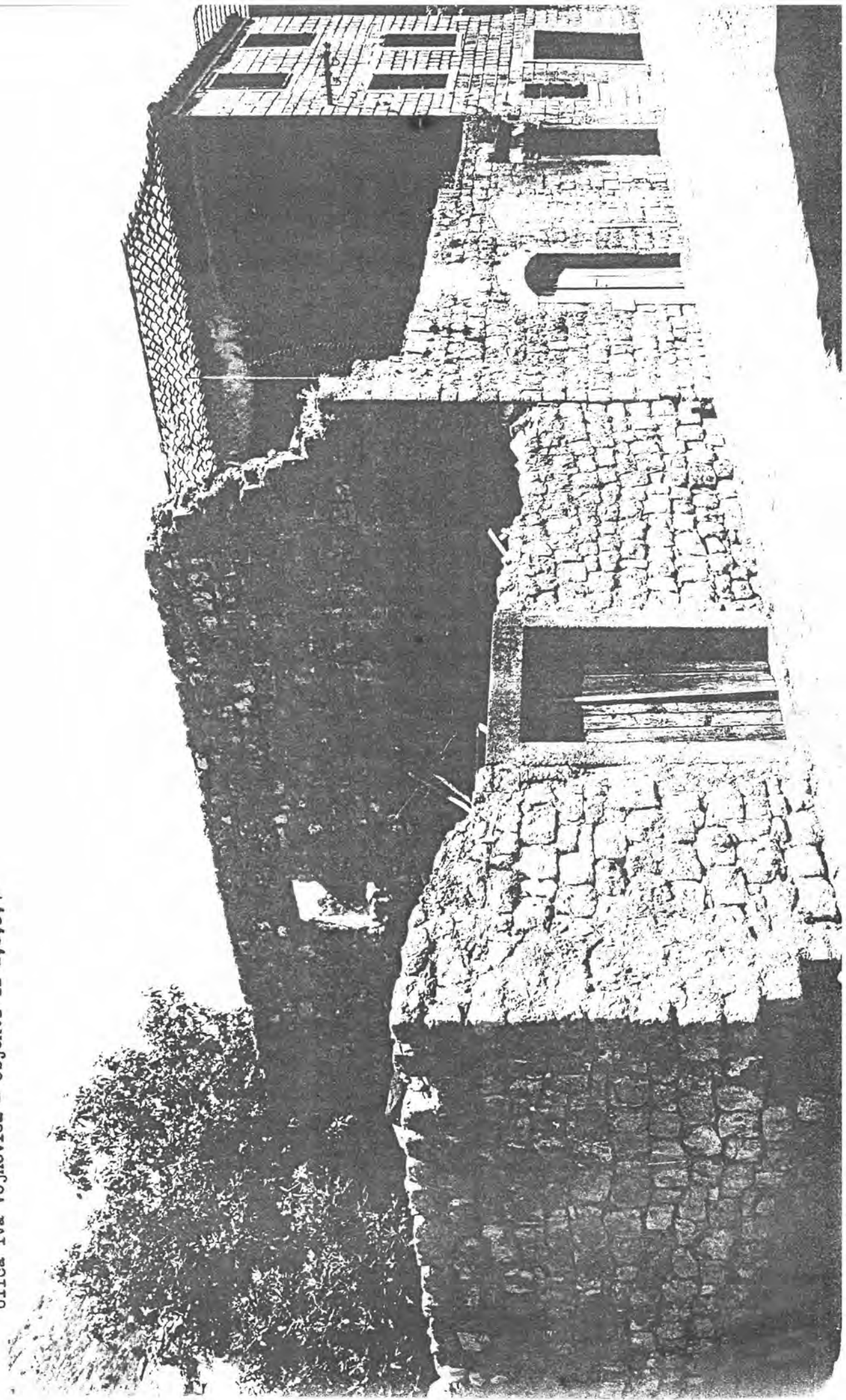
Križanje ulice Od ošpedala i Od sv. Nikole

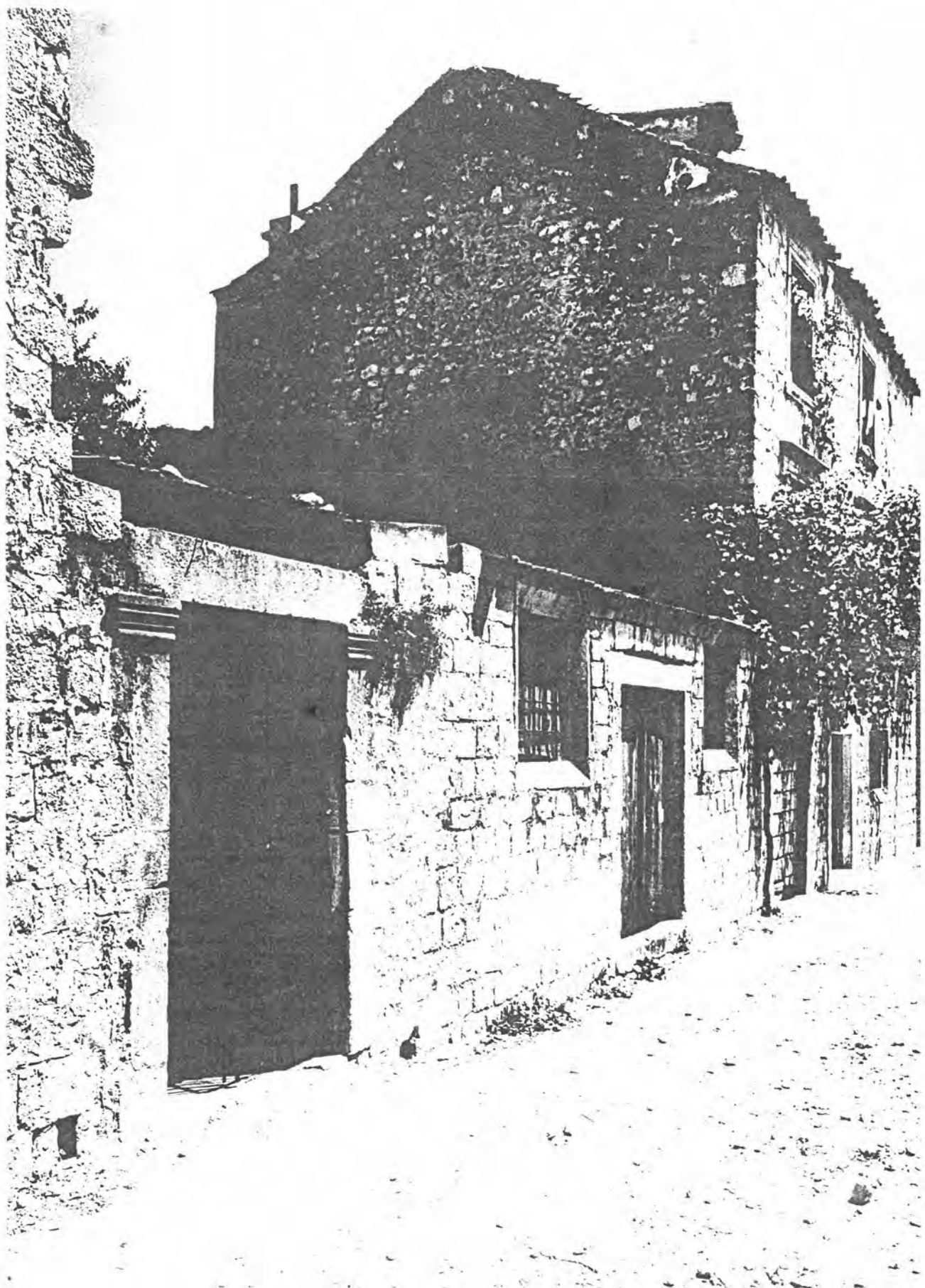

Ulica Od sv. Nikole - blok XIX

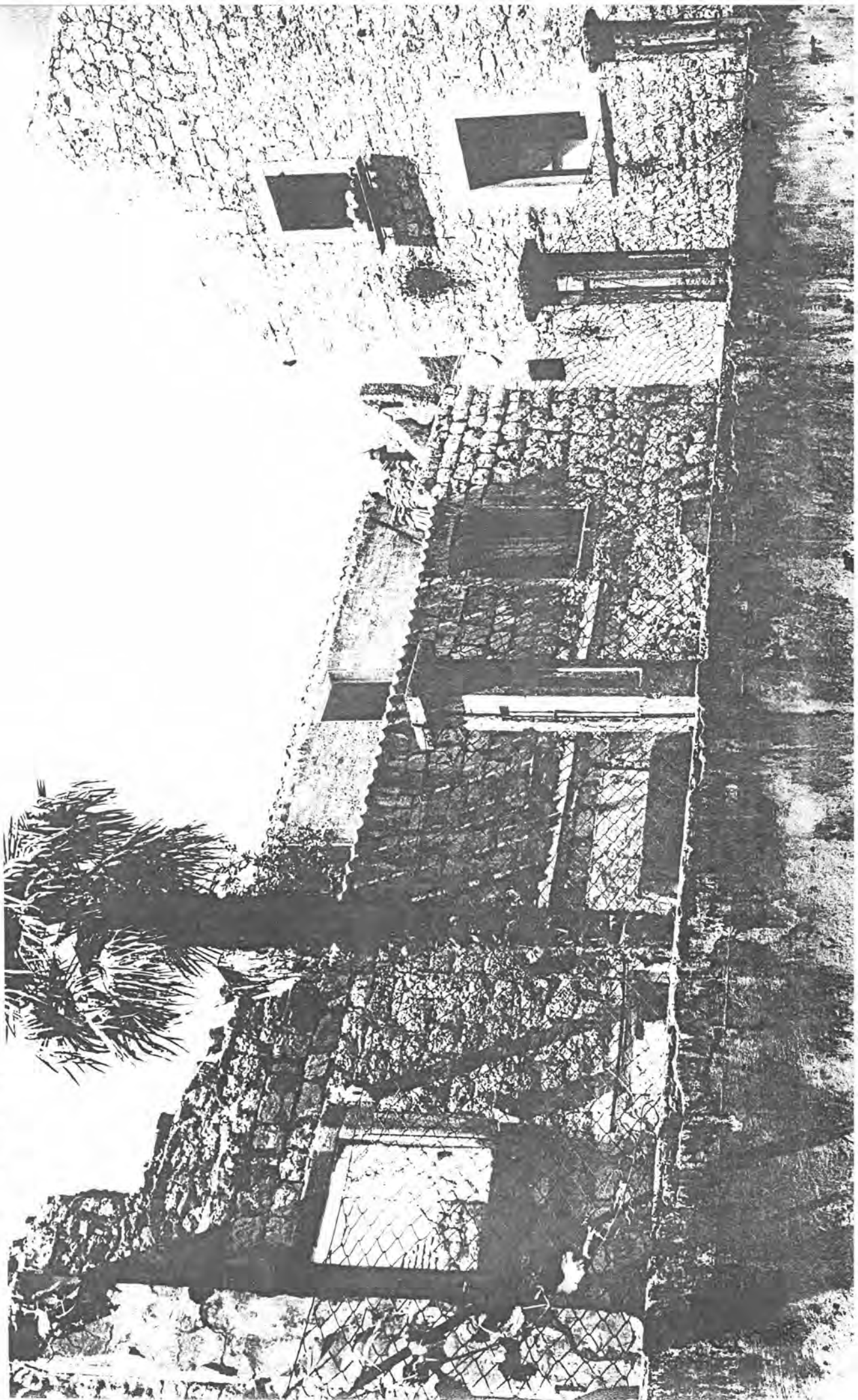
Ulica Iva Vojnovića - objekti II-1,2,3,4

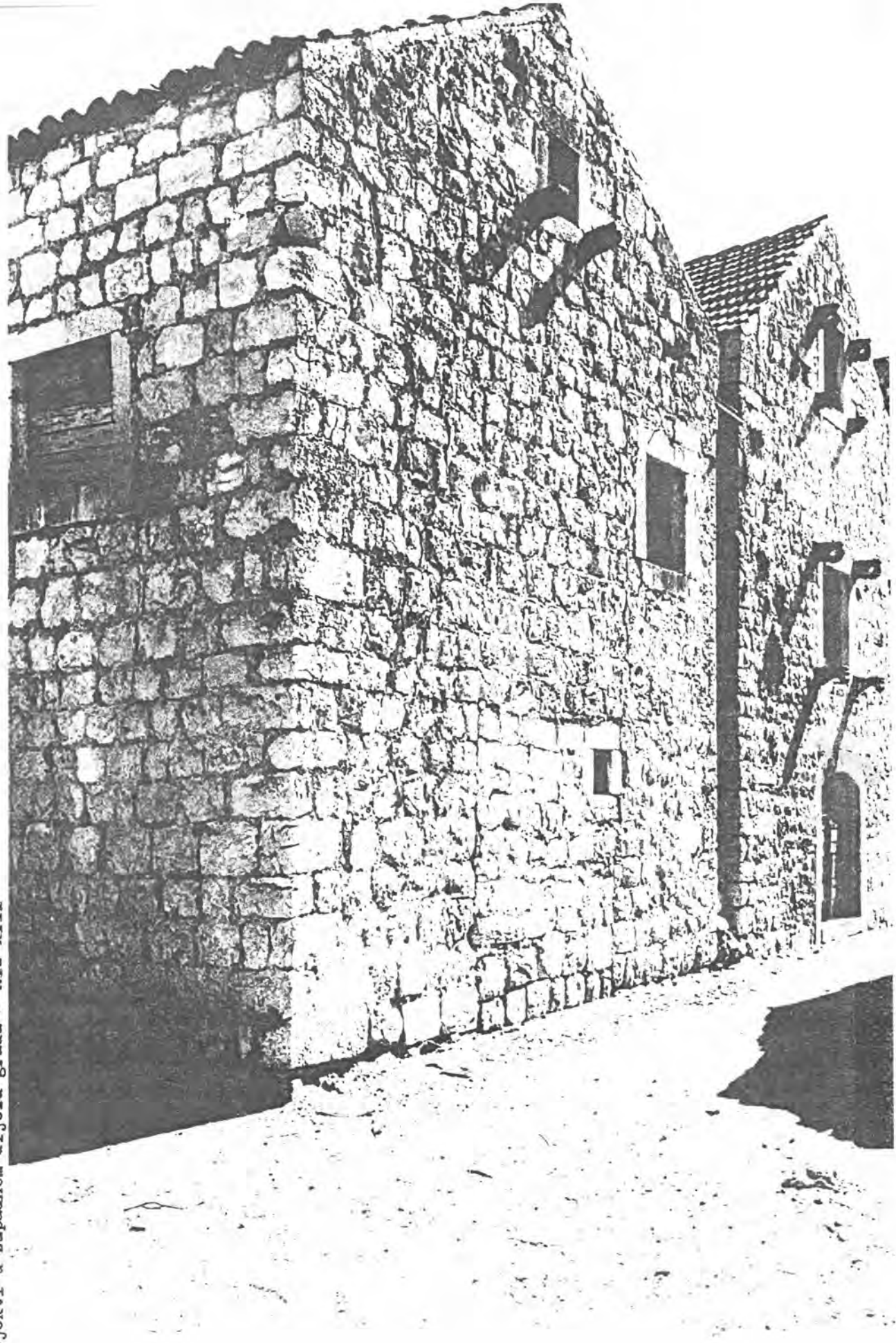

Ulica Od Stoviša - blok IX : prilaz, objekt 5,4

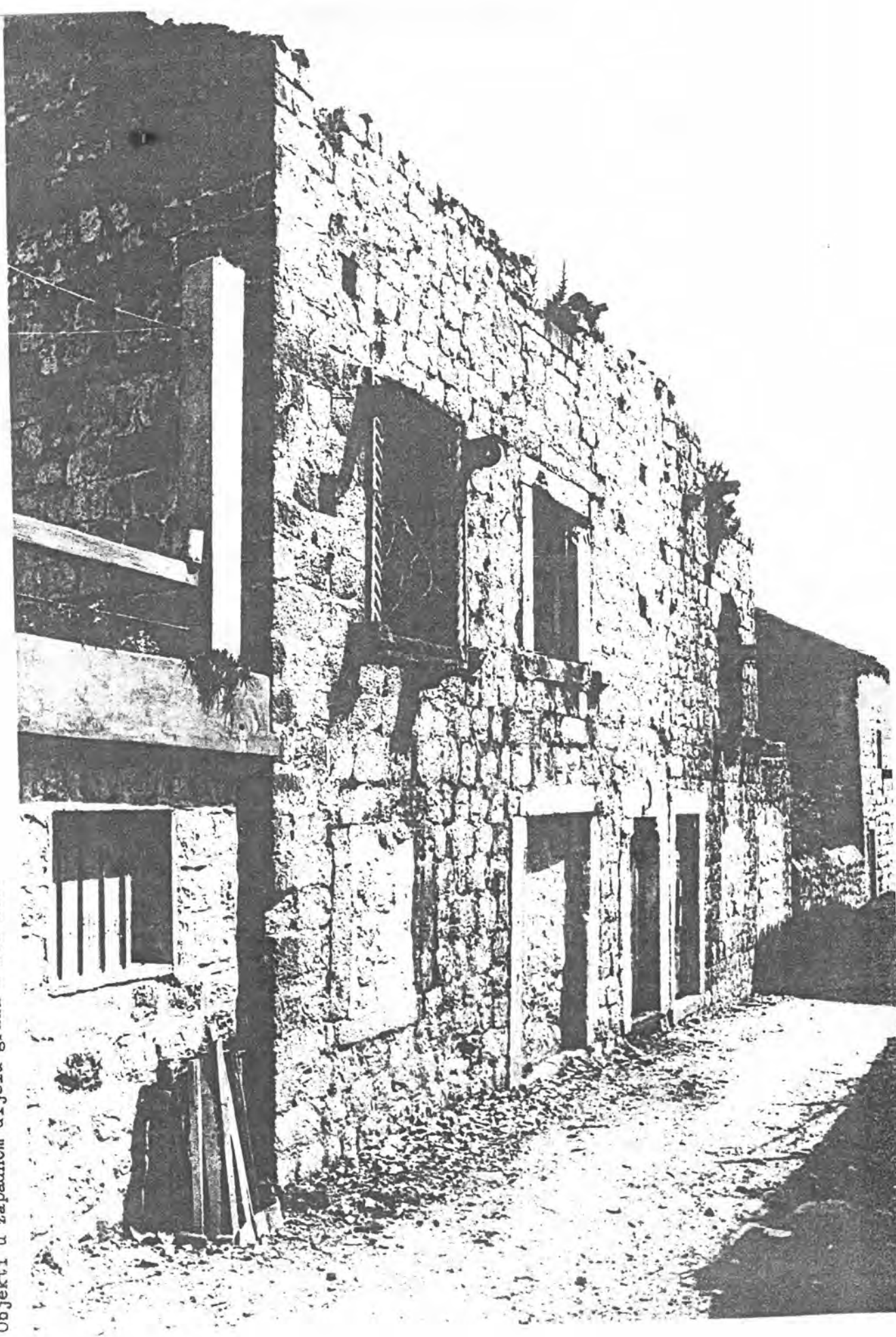
Dvorište uz objekt XIII-1

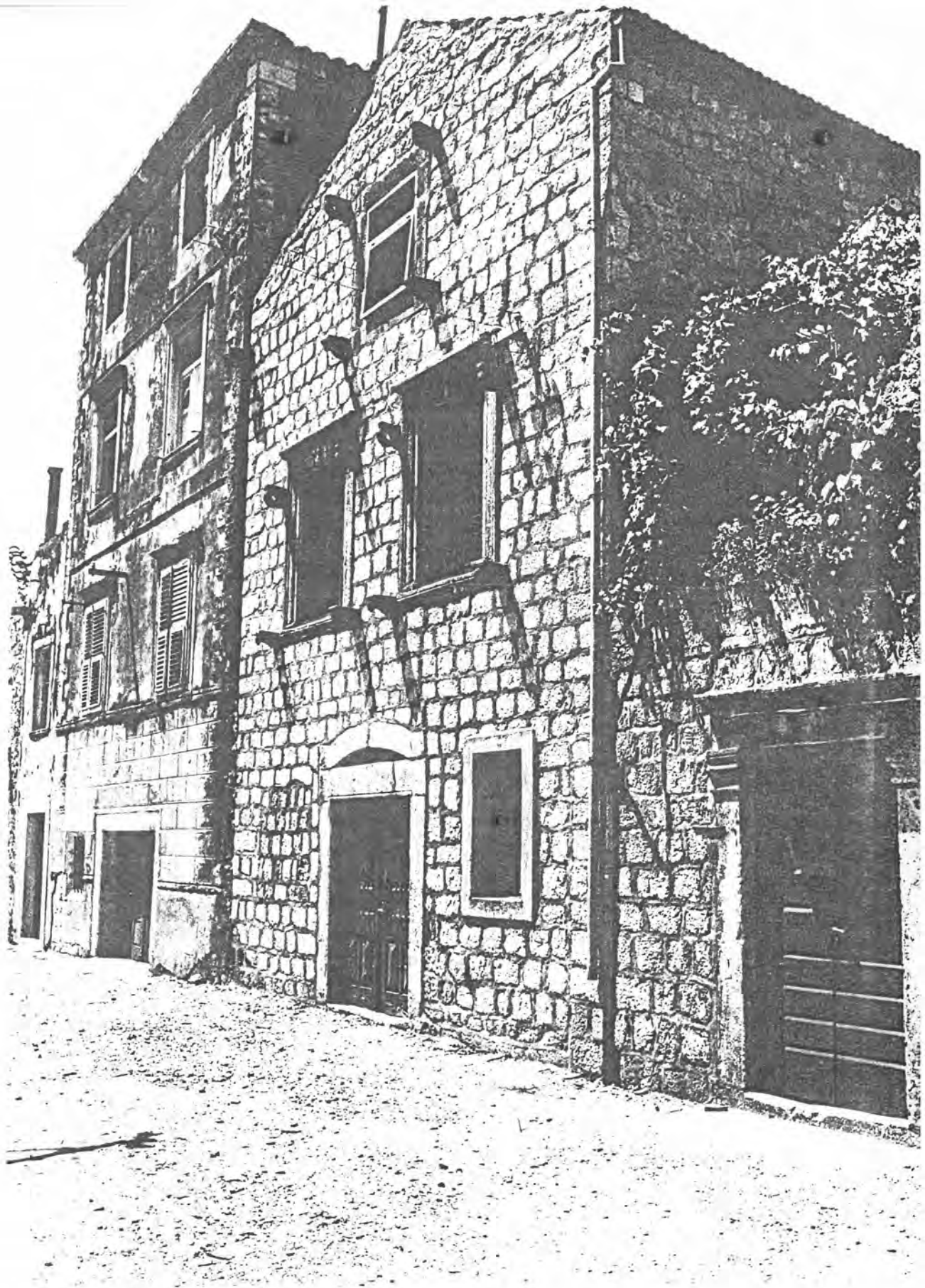

Objekti u zapadnom dijelu grada - niz XIII

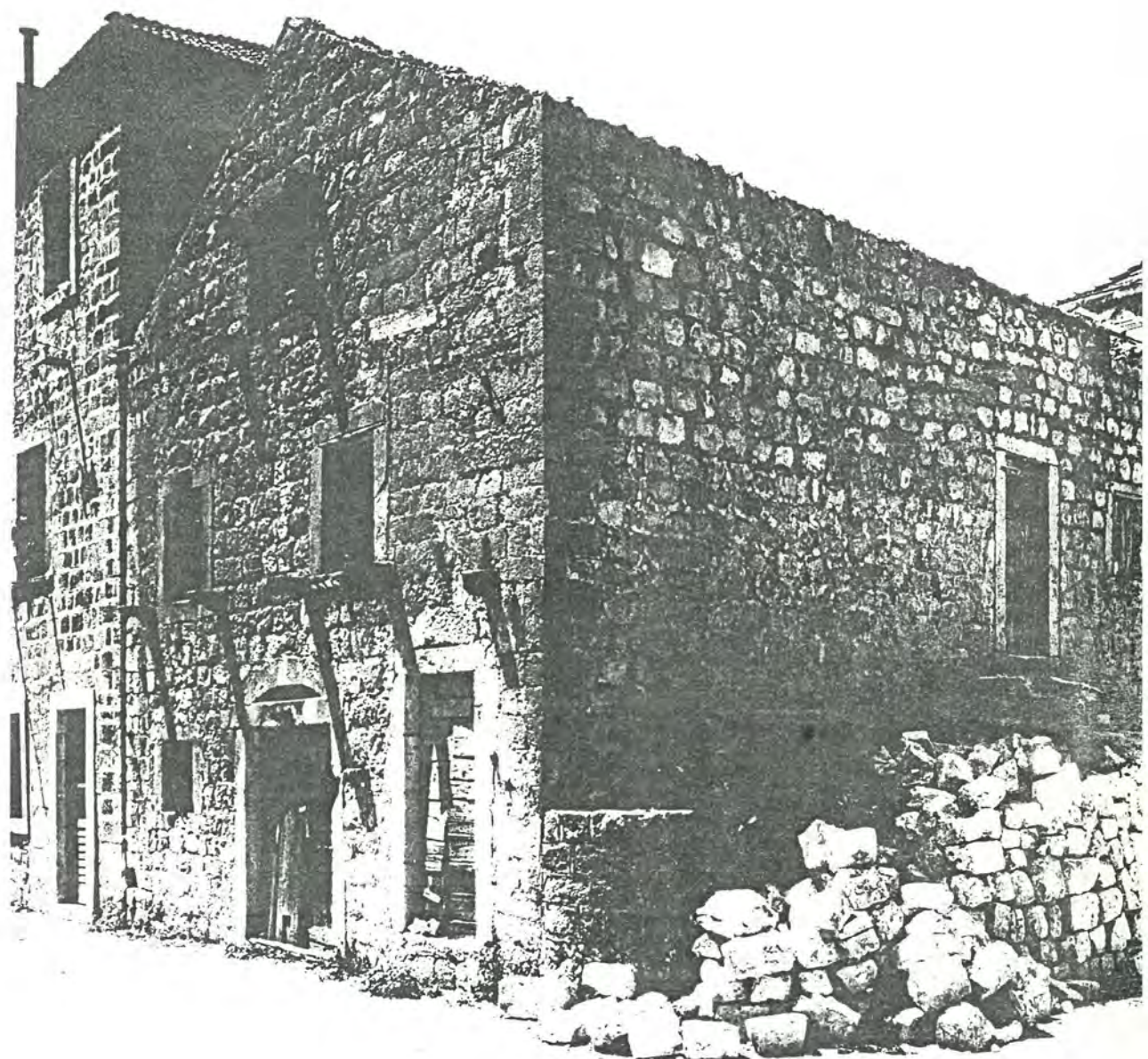

Objekti u zapadnom dijelu grada - niz XIII

Ulica Iva Vojnovića - objekti V-2,3

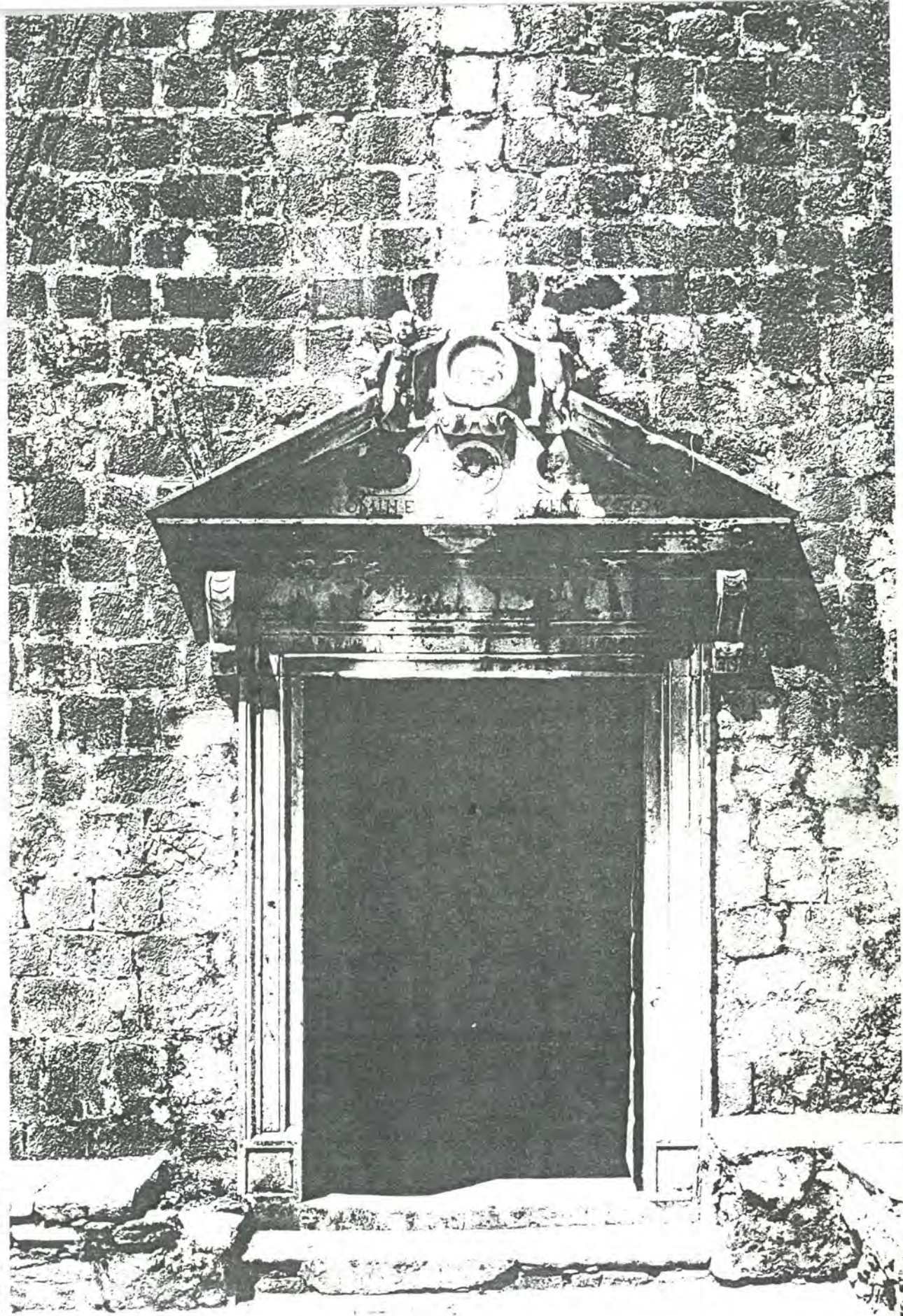

Ulica Iva Vojnovića - objekt VII-8

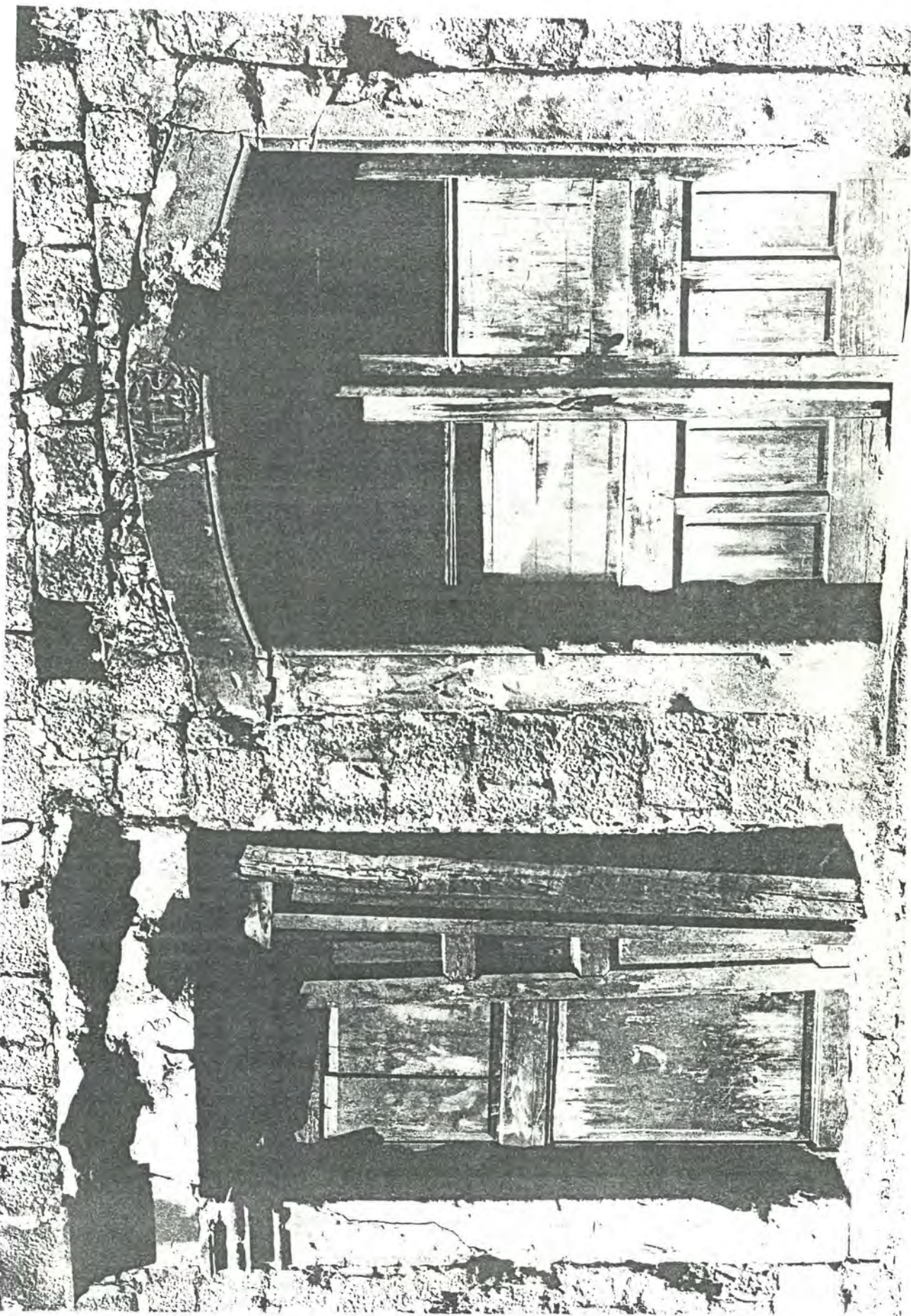
Veliki kaštio : sv. Vlahe

Portal crkve sv. Liberana

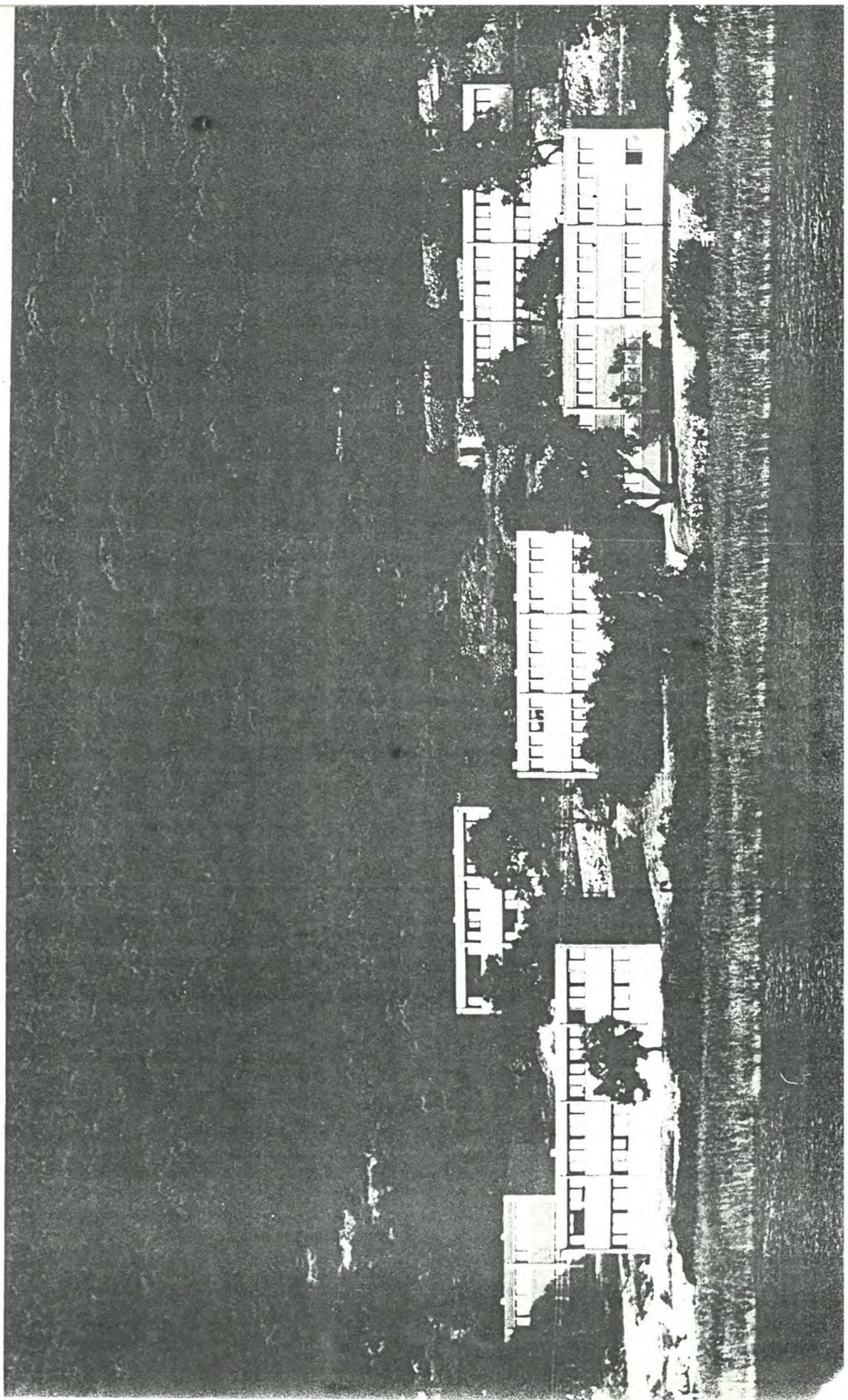
Ulica Marina Držića, objekt XI-5

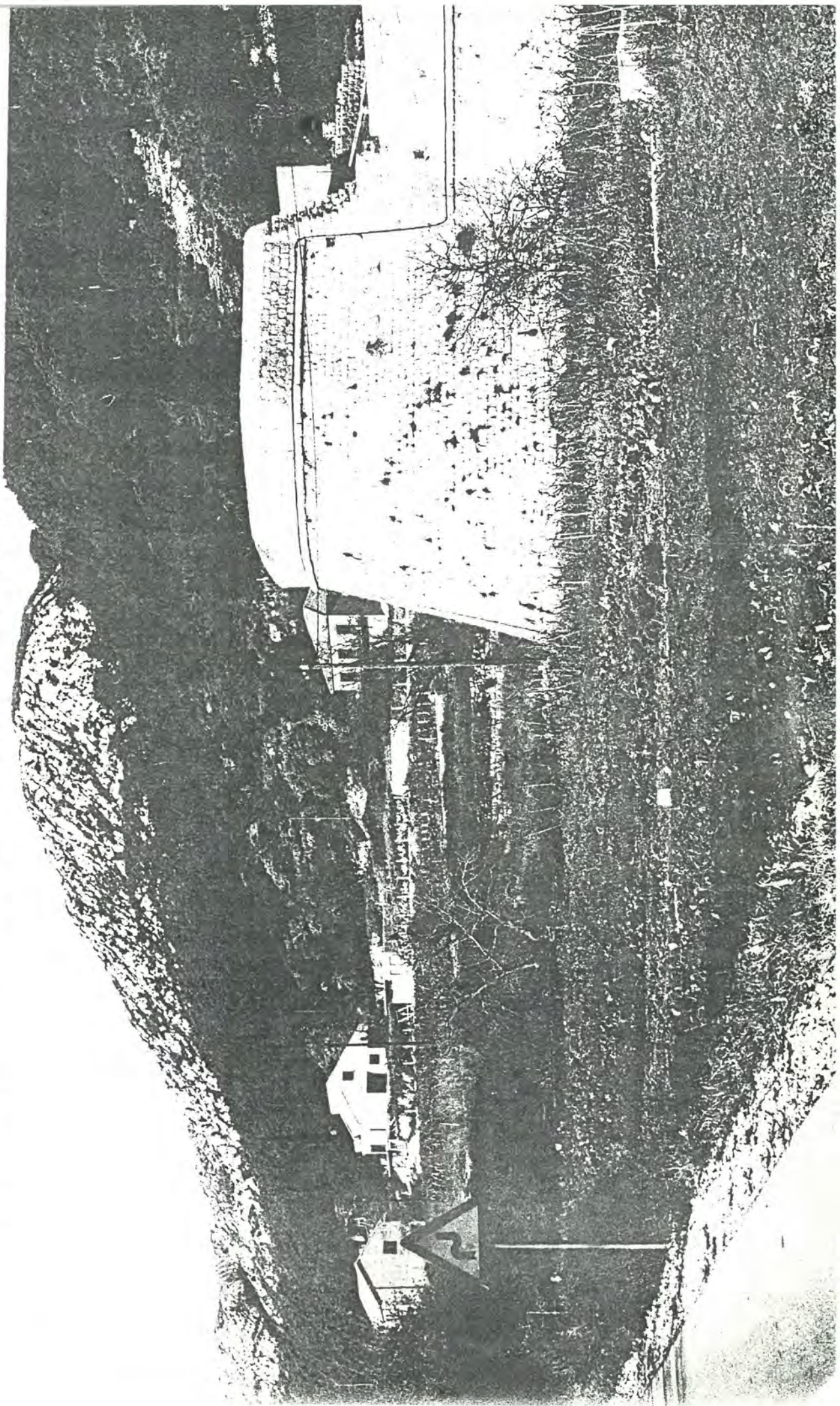
Dvojni prozor na objektu X-1

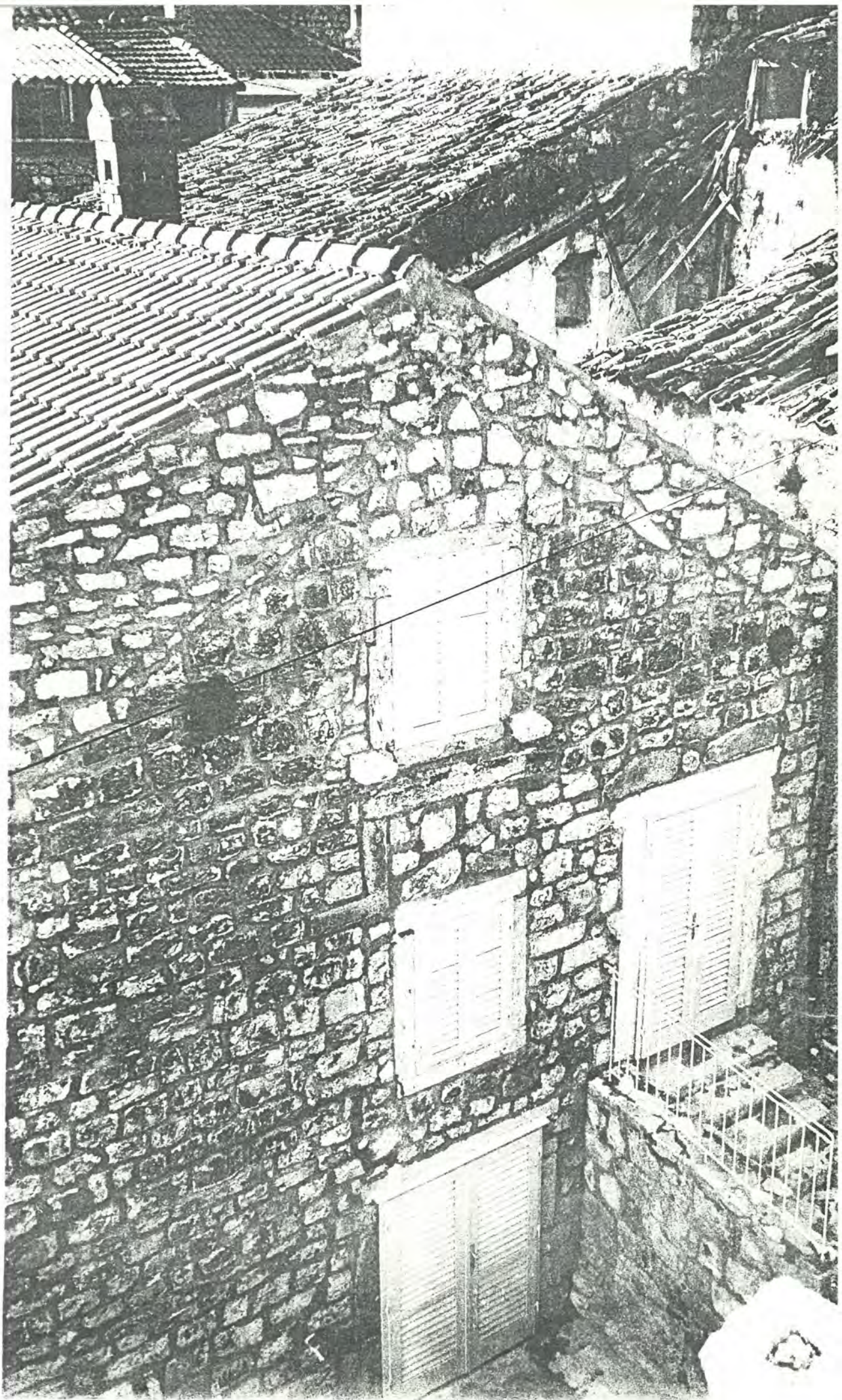
Nova izgradnja jugoistočno od Stona, na drugoj strani zaljeva

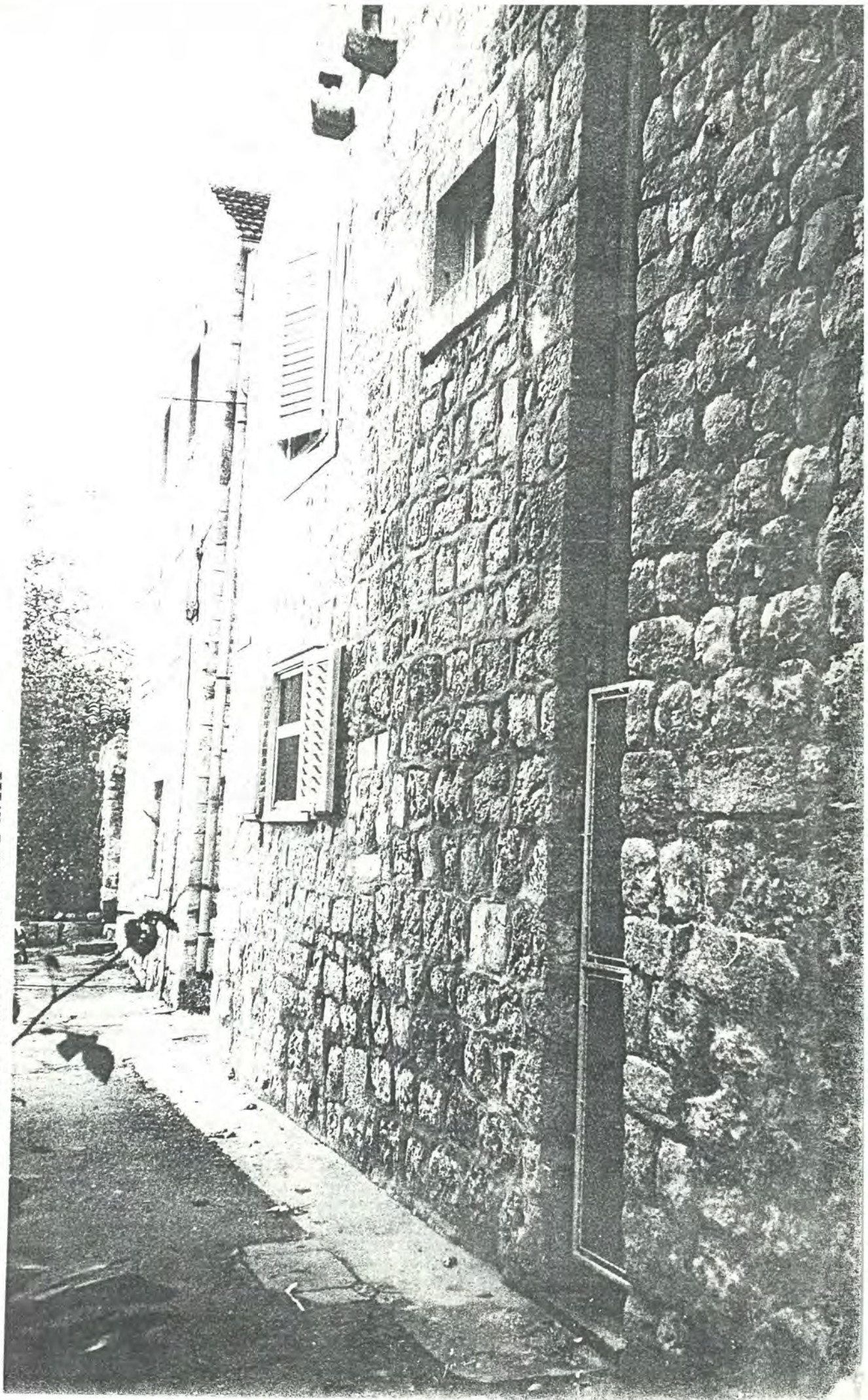
Jugozapadni bastion Arcimon i nova izgradnja zapadno od grada (situacija 1982)

Obnovljeni objekt u ulici Od mira IV-15 (situacija 1982)

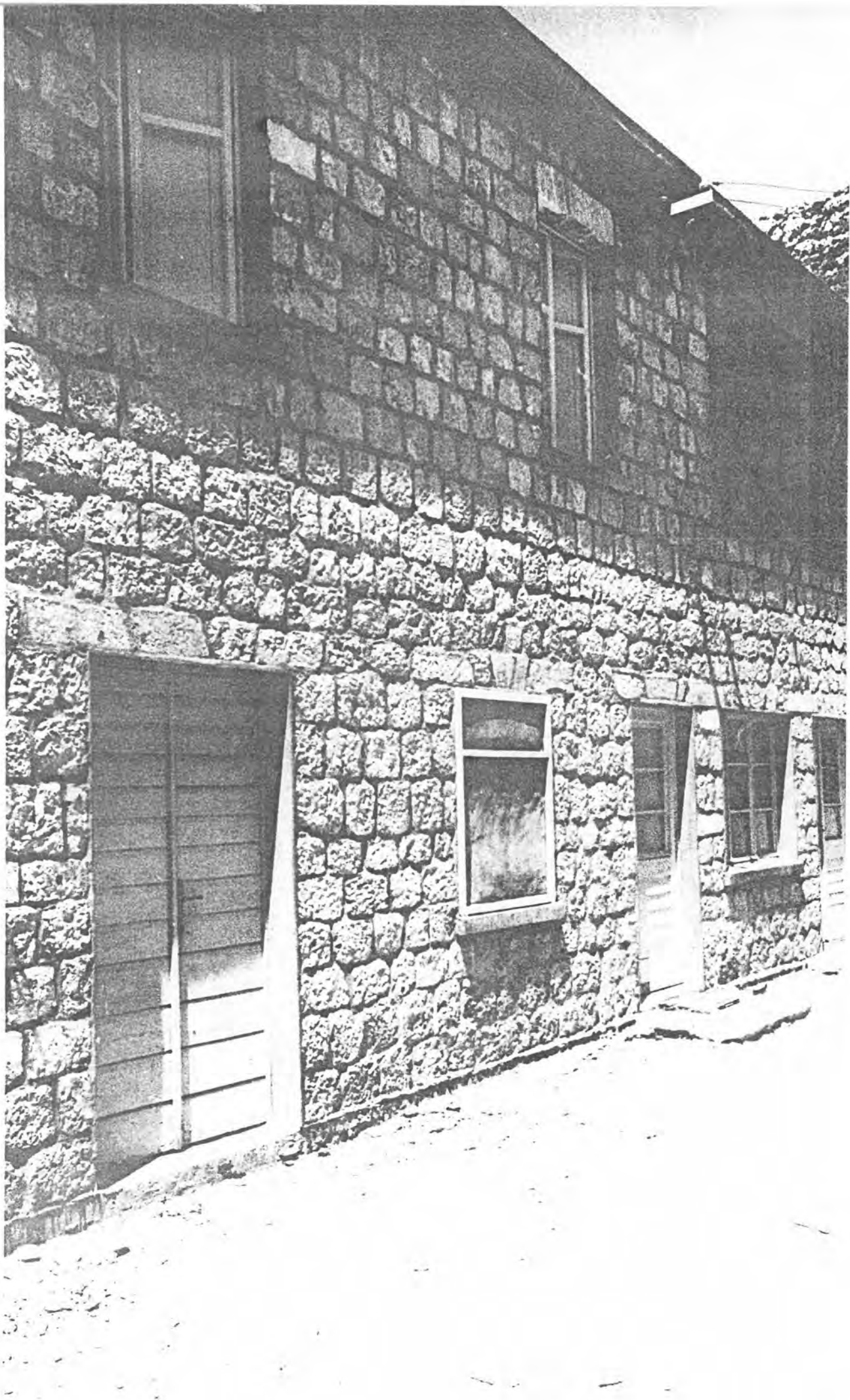
Objekti u zapadnom dijelu grada - niz XIII i XVIII

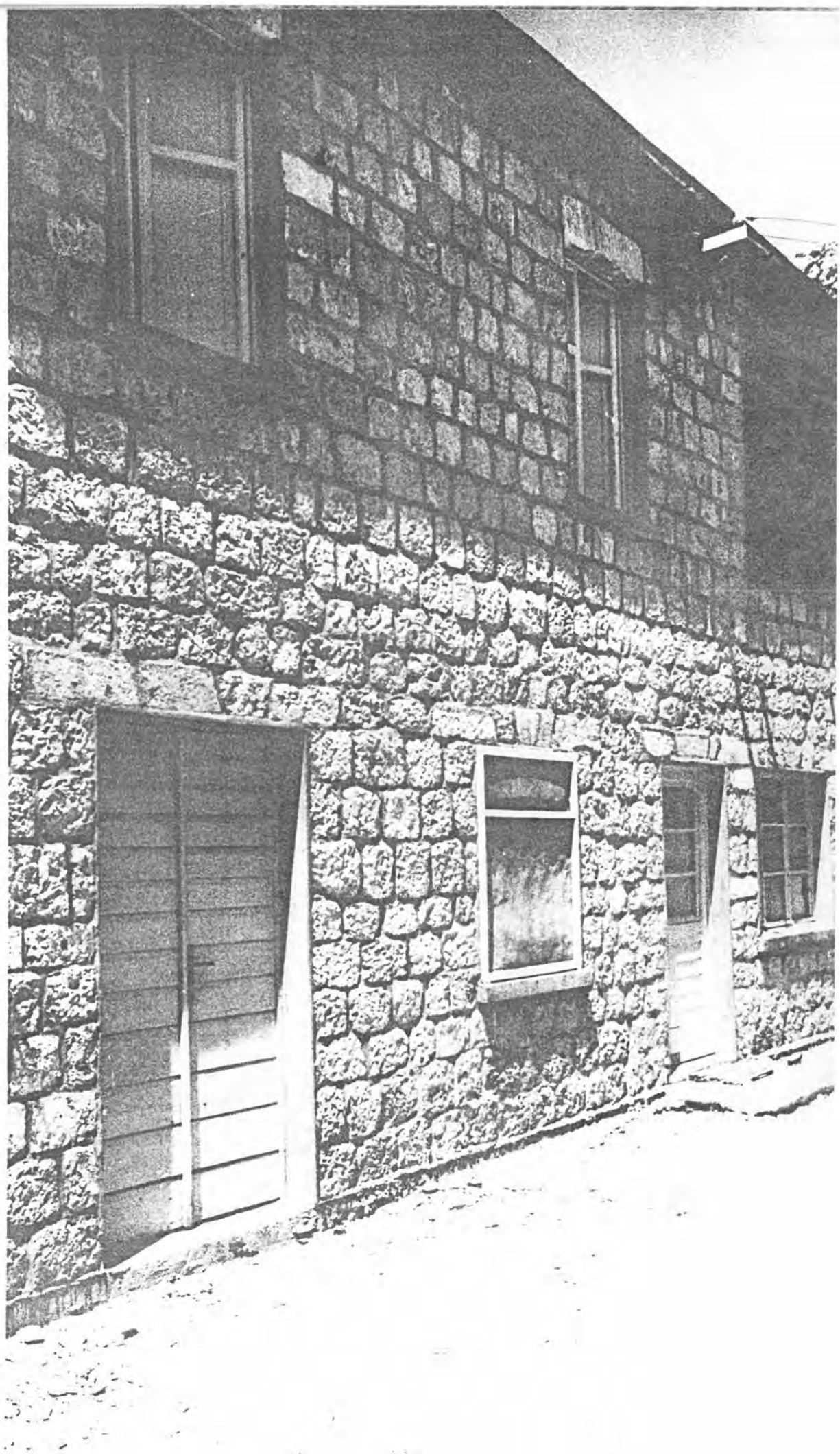
"Obnovljeni" stambeni objekt XI-5 (situacija 1982)

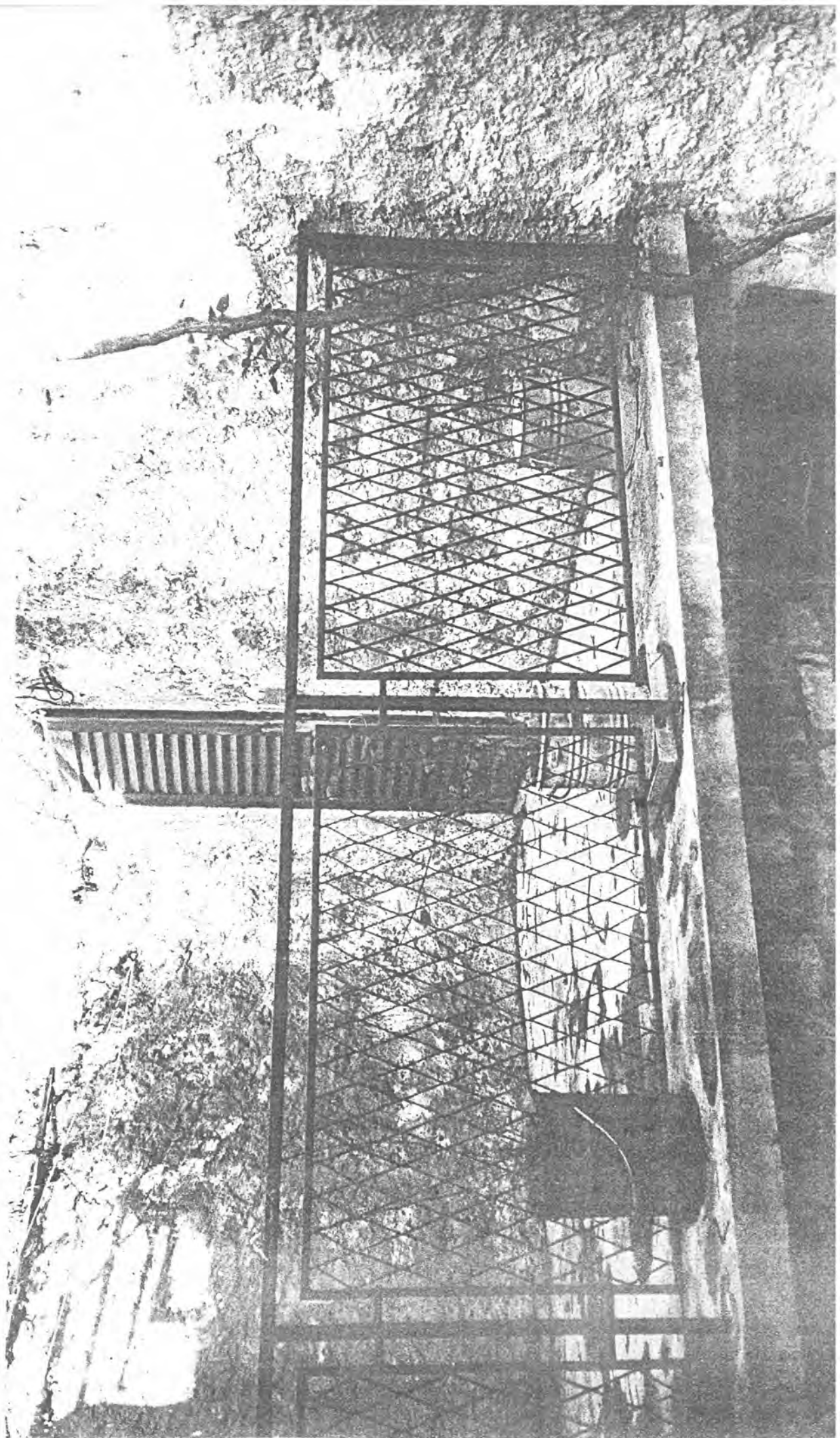
Objekti u ulici Od Stoviša

Objekti u ulici Od Stoviša

"Obnova" objekta X-9 (situacija 1982)

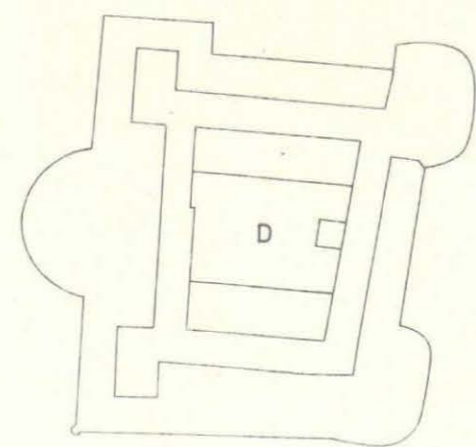

STON

1:1000

- A Glavna straža
- B Knežev dvor
- C Župna crkva
- D Veliki kaštio
- E Zgrada bivše općine
- F Gradska česma
- G Franjevački samostan

SHEMA BLOKOVA